21998A0623(01)

23.6.1998 *IL-ĠURNAL UFFIĊJALI TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ* L 179/3

ANNESS I

IL-KONVENZJONI TAN-NAZZJONIJIET UNITI DWAR IL-LIĠI TAL-BAĦAR U L-FTEHIM DWAR L-IMPLIMENTAZZJONI TAL-PARTI XI TAGĦHA

IL-KONVENZJONI TAN-NAZZJONIJIET UNITI DWAR IL-LIĠI TAL-BAĦAR

L-ISTATI KONTRAENTI TA' DIN IL-KONVENZJONI,

IMĦEĠĠA bix-xewqa li jwettqu, fl-ispirtu tal-ftehim u l-koperazzjoni reċiproki, il-materji kollha li jirrigwardaw il-liġi tal-baħar u konxji mis-sinifikat storiku ta' din il-Konvenzjoni bħala kontribut importanti għaż-żamma tal-paċi, l-ġustizzja u l-progress tal-popli kollha tad-dinja;

JINNOTTAW li l-iżviluppi sa minn meta il-Konferenzi tan-Nazzjonijiet Uniti dwar il-Liġi tal-Baħar li nżammu f'Ġinevra fl-1958 u fil-1960 kienu aċċennaw il-ħtieġa għal Konvenzjoni ġdida u ġeneralment aċċettabbli dwar il-liġi tal-baħar;

KONXJI li l-problemi ta' l-ispazju ta' l-oċeani huma inter-relatati mill-qrib u jeħtieġ li jkunu meqjusa fl-intier tagħhom;

JIRRIKONOXXU ix-xewqa li tkun stabbilita permezz ta' din il-Konvenzjoni, b'attenzjoni xierqa tas-sovranità ta' l-Istati kollha, ordni legali għall-ibħra u l-oċeani li tkun tiffaċilita l-komunikazzjoni internazzjonali, u li tħeġġeġ l-użu paċifiku ta' l-ibħra u l-oċeani, l-utilizzazzjoni ekwitabbli u effiċjenti tar-riżorsi tagħhom, il-konservazzjoni tar-riżorsi ħajjin tagħhom, u l-istudju, il-protezzjoni u l-preservazzjoni ta' l-ambjent marittimu;

JIFTAKRU li l-akkwist ta' dawn il-miri ikun jikkontribwixxu għar-realizzazzjoni ta' l-ordni ekonomika internazzjonali li hija ġusta u ekwitabbli li tqis l-interessi u l-ħtiġiet ta' l-umanità u, partikolarment, l-interessi speċjali u l-ħtiġiet tal-pajjiżi li għadhom jiżviluppaw, kemm jekk kostali u wkoll li m'għandhomx aċċess dirett għall-baħar;

MIXTIEQA b'din il-Konvenzjoni li jiżviluppaw il-prinċipji inkorporati fir-Riżoluzzjoni 2794 (XXV) tas-17 ta' Diċembru 1970 li fiha l-Assemblea Ġenerali tal-Nazzjonijiet Uniti sollennament iddikjarat, *inter alia*, li ż-żona tal-qiegħ il-baħar u l-art oċeanika u l-istrata ta' l-art taħt dik tal-wiċċ tagħhom, lil hinn mill-limiti tal-ġurisdizzjoni nazzjonali, kif ukoll ir-riżosi tagħhom, huma eredità komuni ta' l-umanità, li l-esplorazzjoni u l-esplojtazzjoni tagħhom għandhom ikunu mwettqa għall-benefiċċju ta' l-umanità fl-intier tagħha, irrispettivament mil-lokalità ta' l-Istati;

JEMMNU li l-kodifika u l-iżvilupp progressiv tal-liġi tal-baħar milħuqa b'din il-Konvenzjoni għandhom jikkontribwixxu għat-tisħiħ tal-paċi, tas-sigurtà, tal-koperazzjoni u r-relazzjonijiet ta' ħbiberija fost in-nazzjonijiet kollha b'konformità mal-prinċipji tal-ġustizzja u d-drittijiet ugwali u għandhom iħeġġu l-avvanz ekonomiku u soċjali tal-popli kollha tad-dinja, b'konformità ma l-Iskopijiet u l-Prinċipji tan-Nazzjonijiet Uniti kif stabbiliti f'din il-Karta;

JAFFERMAW li l-materji mhux regolati b'din il-Konvenzjoni jibqgħu li jkunu rregolati bir-regoli u l-prinċipji tal-liġi ġenerali internazzjonali,

FTIEHMU kif ġej:

PARTI I

INTRODUZZJONI

Artikolu 1

L-użu tat-termini u l-iskop

1. Għall-iskopijiet ta' din il-Konvenzjoni:

(1) "żona" tfisser il-qiegħ tal-baħar u l-art oċeanika u l-istrata ta' l-art taħt dik tal-wiċċ, lil hinn mil-limiti tal-ġurisdizzjoni nazzjonali;

(2) "Awtorità" tfisser l-Awtorità Internazzjonali ta' Qiegħ-il-Baħar;

(3) "attivitajiet fiż-żona" tfisser l-attivitajiet kollha ta' l-esplorazzjoni għal, u l-esplojtazzjoni ta', ir-riżorsi taż-żona;

(4) "tniġġiż ta' l-ambjent marittimu" tfisser l-introduzzjoni mill-bniedem, direttament jew inderettament, ta' sustanzi jew enerġija fl-ambjent marittimu, inklużi l-estwarji, li jirriżultaw

jew li aktarx li jirriżultaw f'effetti qerrieda bħal dawn hekk li jgħamlu ħsara għar-riżorsi ħajjin u l-ħajja marittima, ta' periklu għas-saħħa umana, ta' tfixkil għall-attivitajiet marittimi, inkluż is-sajd u l-użu leġittimu l-ieħor tal-baħar, tħassir tal-kwalità għall-użu ta' l-ilma tal-baħar u t-tnaqqis ta' l-amenitajiet;

5 (a) "*dumping*" tfisser:

(i) kwalunkwe disponiment deliberat ta' skart jew materja oħra minn vapuri, ajruplanti, pjattaformi u stutturi magħmula mill-bniedem fil-baħar;

(ii) kwalunkwe disponiment deliberat ta' vapuri, ajruplani, pjattaformi u jew stutturi oħrajn magħmula mill-bniedem fil-baħar;

(b) "*dumping*" ma jinkludix:

(i) id-disponiment ta' skart jew materja oħra inċidentali għal, jew akkwistati mill-operazzjonijiet normali ta' vapuri, ajruplani, pjattaformi jew strutturi oħrajn magħmula mill-bniedem fil-baħar u l-apparat tagħhom, apparti milli l-iskart jew materja oħra ttrasportati minn jew lejn vapuri, ajruplani, pjattaformi jew strutturi oħrajn magħmula mill-bniedem fil-baħar, li joperaw għall-iskop tad-disponiment ta' materja bħal din jew derivata mit-trattament ta' skart jew materja oħra bħal dawn jew xi materja oħra fuq dawk il-vapuri, ajruplani, pjattaformi jew strutturi;

(ii) it-tqegħid ta' materja għall-iskop apparti milli sempliċement għad-disponiment tagħhom, basta li t-tqegħid bħal dak ma jkunx kontra l-għanijiet ta' din il-Konvenzjoni.

2. (1) "L-Istati Partijiet" tfisser l-Istati li jkunu qablu li jkunu marbuta b'din il-Konvenzjoni u li dwarhom din il-Konvenzjoni hija fis-seħħ;

(2) din il-Konvenzjoni tapplika *mutatis mutandis* għall-entitajiet msemmija fl-Artikolu 305(1) (b), (c), (d), (e) u (f), li saru partijiet għal din il-Konvenzjoni b'konformità mal-kondizzjonijiet relevanti għal kull wieħed minnhom, u sal-limitu li "Stati Partijiet" tirreferi għal dawk l-entitajiet.

PARTI II

BAĦAR TERITORJALI U Ż-ŻONA KONTIGWA

SEZZJONI 1

DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

Artikolu 2

L-istatus legali tal-baħar territorjali, ta' l-ispazju ta' l-ajru fuq il-baħar teritorjali u l-qiegħ u l-istrata ta' l-art taħt dik tal-wiċċ

1. Is-sovranità ta' Stat kostali testendi, lil hinn mill-art territorjali tiegħu u mill-ilmijiet interni tiegħu u, fil-każ ta' Stat arċipelagu, l-ilmijiet arċipelaġiċi tiegħu, lejn medda tal-baħar tal-biswit, deskritti bħala il-baħar territorjali.

2. Din is-sovranità testendi għall-ispazju ta' l-ajru ta' fuq il-baħar territorjali kif ukoll għall-qiegħ u l-istrata ta' l-art taħt dik tal-qiegħ tiegħu.

3. Is-sovranità fuq il-baħar territorjali hija eżerċitata bla ħsara għan din il-Konvenzjoni u għar-regoli l-oħrajn tal-liġi internazzjonali.

SEZZJONI 2

IL-LIMITI TAL-BAĦAR TERRITORJALI

Artikolu 3

Il-wisa' tal-baħar territorjali

Kull Stat għandu d-dritt li jistabbilixxi l-wisa' tal-baħar territorjali tiegħu sa limitu li ma jeċċedix 12-il mil nawtiku, imkejjel mil-linji bażiċi ddeterminati b'konformità ma din il-Konvenzjoni.

Artikolu 4

Il-limitu estern tal-baħar territorjali

Il-limitu estern tal-baħar territorjali huwa bi dritt kull punt li fih ikun f'distanza mill-eqreb punt tal-linja bażi ugwali għall-wisa' tal-baħar territorjali.

Artikolu 5

Linja bażi normali

Appart milli kif hemm ipprovdut mod ieħor f'din il-Konvenzjoni, il-linja bażi normali għall-kejl tal-wisa' tal-baħar territorjali hija l-linja fil-baħar baxx matul il-kosta kif immarkata fuq il-mapep nawtiċi uffiċċjalment rikonoxxuti mill-Istat kostali.

Artikolu 6

Skolli

Fil-każ ta' gżejjer li jinstabu fuq skoljeri jew ta' gżejjer li jkollhom l-iskolli mad-dawra, il-linja bażi għall-kejl tal-wisa' tal-baħar territorjali hija l-linja fit-tarf mal-baħar baxx tas-skoljeri, kif murija bis-simbolu xieraq fuq il-mapep uffiċjalment rikonoxxuti mill-Istat kostali.

Artikolu 7

Linji bażi dritti

1. Fil-lokalitajiet meta l-linja kostali hija b'hafna daħliet u bajjiet deħlin minnha, jew jekk ikun hemm sensiela ta' gżejjer matul il-kosta bil-qrib immedjat tagħha, il-metodu tal-linji bażi dritti li jgħaqdu il-punti xierqa jista jkun użat għad-disinjar tal-linja bażi li minnha l-wisa' tal-baħar territorjali hija mkejjla.

2. Meta minħabba l-preżenza ta' *delta* jew kondizzjonijiet naturali oħrajn il-linja kostali hija ferm instabbli, il-punti xierqa jistgħu jkunu magħżula matul il-limitu l-aktar il-barra tat-tarf tal-baħar fil-linja tal-baħar baxx u, minkejja rigressjonijiet sussegwenti tal-linja tal-baħar baxx, il-linji bażi dritti jibqgħu effettivivi sakemm mibdula mill-Istat kostali b'konformità ma din il-Konvenzjoni.

3. Id-disinjar tal-linji bażi dritti m'għandhomx jitbiegħdu għal xi distanza apprezzabbli mid-direzzjoni ġenerali tal-kosta, u ż-żoni tal-baħar li jinsabu fi ħdan il-linji għandhom ikunu suffiċċjentament magħquda mill-qrib lejn id-dominju ta' l-art hekk li jkunu suġġetti għar-reġim ta' l-ilmijiet interni.

4. Linji bażi dritti m'għandhomx ikunu ddissinjati lejn u minn elevazzjonijiet tal-marea-baxxa, sakemm fanali tan-navigazzjoni, u stallazzjonijiet simili li huma permanenti 'l fuq minn wiċċ il-baħar ma jkunux mibnijin fuqhom jew sakemm f'każi meta d-disinn tal-linji bażi lejn u minn elevazzjonijiet bħal dawk ikunu rċevew rikonoxximent ġenerali internazzjonali.

5. Meta il-metodu tal-linji bażi dritti jkun applikat permezz tal-punt 1, qies għandu jittieħed, fid-determinazzjoni ta' linji bażi partikolari, ta' l-interessi ekonomiċi partikolari għar-reġjun ikkonċernat, li r-realtà u l-importanza tagħhom hija kjarament murija b'użu fit-tul.

6. Is-sistema ta' linji bażi dritti ma tistgħax tkun applikata minn Stat b'tali mod hekk li taqta' l-baħar territorjali ta' Stat ieħor mill-baħar internazzjonali jew minn żona ekonomika esklussiva.

Artikolu 8

Ilmijiet interni

1. Apparti milli kif hemm ipprovdut fil-Parti IV, ilmijiet il-ġewwa lejn l-art mil-linja bażi tal-baħar territorjali jifformaw parti mill-ilmijiet interni tal-Istat.

2. Meta l-istabbiliment ta' linja bażi dritta b'konformità mal-metodu stabbilit fl-Artikolu 7 jkollu l-effett li jagħlaq iż-żoni ta' l-ilmijiet interni li preċedentamenti ma kienux meqjusa bħala tali, dritt ta' passaġġ innoċenti kif hemm provvediment dwar dan f'din il-Konvenzjoni għandu jkun jeżisti f'dawk l-ilmijiet.

Artikolu 9

Il-bokok tax-xmajjar

Jekk xmara tispiċċa direttament fil-baħar, il-linja bażi għandha tkun dritta mal-linja matul il-bokka tax-xmara bejn il-punti tal-linja ta' l-ilma baxx fuq ix-xtut tagħha.

Artikolu 10

Bajjiet

1. Dan l-Artikolu jirrigwarda biss għall-bajjiet u x-xtut li jappartienu lill-Stat wieħed.

2. Għall-iskopijiet ta' din il-Konvenzjoni, bajja hija indentazzjoni immarkata sewwa li l-penetrazzjoni tagħha hija fi proporzjon tali mal-wisa' tal-bokka tagħha hekk li jkun fiha ilmijiet magħluqa bejn l-art u tikkostitwixxi aktar milli sempliċement kurvatura tal-kosta. Indentazzjoni m'għandhiex, b'dana kollu, tkun meqjusa bħala bajja sakem il-wiċċ tagħha ikun kbir daqs, jew akbar minn, dak tan-nofs ċirku li d-dijametru tiegħu huwa l-linja miġbudha matul il-bokka ta' dik l-indentazzjoni.

3. Għall-iskopijiet tal-kejl, il-wiċċ ta' l-indentazzjoni huwa dak li jkun bejn il-marka tal-baħar baxx matul ix-xatt ta' l-indentazzjoni u linja li tgħaqqad il-marka tal-baħar baxx tal-punti tad-dħul

naturali tagħha. Meta, minħabba l-preżenza ta' gżejjer, indentazzjoni jkollha aktar minn bokka waħda, in-nofs ċirku għandu jkun linja miġbudha sat-tul tat-total tas-somma tat-tulijiet bħal tal-linji matul id-diversi bokok. Gżejjer fi ħdan l-indentazzjoni għandhom ikunu nklużi bħalli kieku dawn kienu parti mill-wiċċ ta' l-ilma ta' l-indentazzjoni.

4. Jekk id-distanza bejn il-marki tal-baħar baxx tal-punti naturali tad-dħul tal-bajja ma jkunux jeċċedu 24 mil nawtiku, linja ta' l-għeluq tista tkun miġbudha bejn dawk iż-żewġ marki tal-baħar baxx, u l-ilmijiet miġburin hemmhekk bihom għandhom ikunu meqjusa bħala ilmijiet interni.

5. Meta d-distanza bejn il-marki tal-baħar baxx tal-punti naturali tad-dħul ta' bajja teċċedi 24 mil nawtiku, linja bażi dritta ta' 24 mil nawtiku għandha tkun miġbudha fi ħdan dik il-bajja b'tali manjiera hekk li tagħlaq il-wiċċ massimu ta' l-ilma li jkun possibbli b'linja ta' dak it-tul.

6. Id-disposizzjonijiet imsemmija ma japplikawx għallhekk imsejħa bajjiet "storiċi", jew fi kwalunkwe każ meta s-sistema ta' linji bażi li hemm provvediment dwarhom fl-Artikolu 7 jkunu applikati.

Artikolu 11

Portijiet

Għall-iskop li jkun delimitat il-baħar territorjali, ix-xogħolijiet permanenti tal-port l-aktar il-barra li jifformaw parti ntegrali missistema tal-port huma meqjusa bħala li jifformaw il-kosta. Stallazzjonijiet *off-shore* u gżejjer artifiċjali m'għandhomx ikunu meqjusa bħala xogħolijiet permamemti ta' port.

Artikolu 12

Irmiġġi fil-miftuħ

Irmiġġi fil-miftuħ li huma normalment użati għat-tgħabija, għallħatt u l-ankrar ta' vapuri, u li normalment ikunu jinsabu kompletament jew parzjalment il-barra mill-limitu estern tal-baħar territorjali, huma nklużi fil-baħar territorjali.

Artikolu 13

Elevazzjonijiet tal-marea baxxa

1. Elevazzjoni tal-marea baxxa hija żona ta' art ifformata naturalment li hija mdawwra bi u 'l fuq mill-ilma fil-marea baxxa imma mgħaddsa fil-marea għolja. Meta l-elevazzjoni tal-marea baxxa tkun tinstab kompletament jew parzjalment f'distanza li ma teċċedix il-wisa' tal-baħar territorjali mill-art ewlenija jew minn gżira, il-linja tal-baħar baxx fuq dik l-elevazzjoni tista tkun użata bħala l-linja bażi għall-kejl tal-wisa' tal-baħar territorjali.

2. Meta l-elevazzjoni ta' marea-baxxa tkun kompletament tinsab f'distanza li teċċedi il-wisa' tal-baħar territorjali mill-art ewlenija jew minn gżira, din ma jkollhiex baħar territorjali tagħha bħala entità waħedha.

Artikolu 14

Ġabra ta' metodi għad-determinazzjoni ta' linji bażi

L-Istat Kostali jista jiddetermina l-linji bażi meta jkun il-każ bi kwalunkwe mill-metodi li hemm provvediment dwarhom fl-Artikoli preċedenti sabiex ikunu adattati għal kondizzjonijiet differenti.

Artikolu 15

Id-delimitazzjoni tal-baħar territorjali bejn Stati bi xtut opposti jew ma ġenb xulxin

Meta x-xtut ta' żewġ Stati huma opposti jew ma ġenb xulxin, l-ebda miż-żewġ stati ma huwa ntitolat, sa kemm ma jkunx hemm ftehim mod ieħor bejniethom, li jestendi l-baħar territorjali tiegħu lil hinn mil-linja medjana li kull punt tagħha jkun ekwidistanti mil-eqreb punti tal-linji bażi li minnhom il-linji bażi tal-wisa' ta' l-ibħra territorjali ta' kull wieħed miż-żewġ Stati jkunu mkejjla. Id-disposizzjoni ta' hawn fuq ma tapplikax, b'dana kollu, meta huwa meħtieġ minħabba raġunijiet ta' titolu storiku jew ta' ċirkostanzi oħrajn li jkunu delimitati l-ibħra territorjali taż-żewġ Stati b'mod li jkun f'varjanza ma dan.

Artikolu 16

Mapep nawtiċi u l-listi tal-kordinati ġeografiċi

1. Il-linji bażi għall-kejl tal-wisa' tal-baħar territorjali ddeterminat b'konformità ma l-Artikoli 7, 9 u 10, jew il-limiti akkwistati minnhom, u l-linji tad-delimitazzjoni miġbuda b'konformità ma l-Artikoli 12 u 15 għandhom ikunu murija fuq il-mapep nawtiċi ta' skala jew skali adekwati għall-aċċertazzjoni tal-posizzjoni tagħhom. Alternattivament, lista tal-punti ta' kordinati ġeografiċi, li jispeċifikaw id-*datum* ġeodetiku, jistgħu ikunu mibdula minn flokhom.

2. L-Istat kostali għandu jagħti l-pubbliċità meħtieġa dwar dawk il-mapep nawtiċi jew tal-listi tal-kordinati ġeografiċi u għandu jiddepożita kopja ta' kull mappa nawtika jew ta' lista bħal dik mas-Segreteraju-Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti.

SEZZJONI 3

PASSAĠĠ INNOĊENTI FIL-BAĦAR TERRITORJALI

Subsezzjoni A

Regoli applikabbli għall-vapuri kollha

Artikolu 17

Id-dritt ta' passaġġ innoċenti

Bla ħsara għal din il-Konvenzjoni, il-vapuri ta' l-Istati kollha, sew jekk kostali jew li m'għandhomx aċċess dirett għall-baħar, igawdu d-dritt tal-passaġġ innoċenti matul il-baħar territorjali.

Artikolu 18

It-tifsira ta' passaġġ

1. Passaġġ ifisser in-navigazzjoni matul il-baħar territorjali għall-iskop ta':

(a) li jkun traversat dak il-baħar mingħajr ma jsir dħul fl-ilmijiet interni jew żjarat fuq irmiġġi jew faċilitajiet tal-port il-barra mill-ilmijiet interni; jew

(b) li jipproċedi lejn jew minn ilmijiet interni jew żjara fuq irmiġġi jew faċilitajiet bħal dawk tal-portijiet.

2. Il-passaġġ għandu jkun kontinwu u mingħajr dewmien. B'dana kollu, passaġġ jinkludi l-waqfien u l-ankoraġġ, imma biss sakemm dawn ikunu inċidentali għan-navigazzjoni ordinarja jew ikkaġunati b' *force majeure* jew f'emerġenza jew għall-iskop li tingħata għajnuna lill-persuni, vapuri jew ajruplani fil-periklu jew f'emerġenza.

Artikolu 19

It-tifsira ta' passaġġ innoċenti

1. Il-Passaġġ huwa innoċenti sakemm dan ma jkunx ta' preġudizzju għall-paċi, il-bon ordni jew is-sigurtà ta' Stat kostali. Passaġġ bħal dan għandu jseħħ b'konformità ma din il-Konvenzjoni u mar-regoli l-oħrajn tal-liġi internazzjonali.

2. Passaġġ ta' vapur barrani għandu jkun meqjus li jkun ta' preġudizzju għall-paċi, il-bon ordni jew is-sigurtà ta' Stat kostali jekk fil-baħar territorjali dan ikun involut fi kwalunkwe mill-attivitajiet li ġejjin:

(a) kwalunkwe theddida jew l-użu ta' forza kontra s-sovranità, l-integrità territorjali jew l-indipendenza polika ta' l-Istat kostali, jew b'xi manjiera oħra bi vjolazzjoni tal-prinċipji tal-liġi internazzjonali li huma nkorporati fil-Karta tan-Nazzjonijiet Uniti;

(b) xi taħriġ jew provi bl-armi ta' kwalunkwe tip;

(ċ) xi att immirat għall-ġbir ta' l-informazzjoni li tkun ta' preġudizzju għad-difiża u s-sigurtà ta' l-Istat kostali;

(d) xi att ta' propoganda immirat sabiex jaffettwa d-difiża u s-sigurtà ta' l-Istat kostali;

(e) it-titjir, l-inżul jew it-teħid abbord ta' kull tip ta' ajruplan;

(f) il-varar, l-inżul jew it-teħid abbord ta' kull tip ta' apparat militari;

(g) it-teħid abbord jew il-ħatt ta' xi merkanzija utili, munita jew persuni kontrarji għal-liġijiet doganali, fiskali, ta' l-immigrazzjoni jew sanitarji u kontra r-regolamenti ta' l-Istat kostali;

(h) kwalunkwe att ta' tniġġiż intiż u serju kontra din il-Konvenzjoni;

(i) kwalunkwe attività tas-sajd;

(j) it-twettieq ta' l-attivitajiet ta' riċerka jew ta' stħarriġ;

(k) kwalunkwe att immirat għall-indħil ma xi sistemi tal-komunikazzjoni jew ma xi faċilitajiet jew installazzjonijiet oħrajn ta' l-Istat kostali;

(l) kwalunkwe attività oħra li ma jkollhiex sinifikat dirett fuq il-passaġġ.

Artikolu 20

Sottomarini u nġenji oħrajn ta' taħt il-baħar

Fil-baħar territorjali, sottomarini u nġenji oħrajn ta' taħt il-baħar huma meħtieġa li jinnavigaw fil-wiċċ u li jtajjru l-bandiera tagħhom.

Artikolu 21

Liġijiet u regolamenti ta' l-Istati kostali li jirrigwardaw il-passaġġ innoċenti

1. L-Istat kostali jista jadotta liġijiet u regolamenti, b'konformità mad-disposizzjonijiet ta' din il-Konvenzjoni u r-regoli l-oħrajn tal-liġi internazzjonali, li jirrigwardaw il-passaġġ innoċenti matul il-baħar territorjali, fir-rigward ta' dawn kollha jew uħud minnhom kif ġejjin:

(a) is-sigurtà tan-navigazzjoni u r-regolazzjoni tat-traffiku marittimu;

(b) il-protezzjoni ta' l-għajnuniet u l-faċilitajiet tan-navgazzjoni u tal-faċilitajiet u l-istallazzjonijiet l-oħrajn;

(ċ) il-ħarsien ta' fili u pajpijiet ta' taħt il-baħar;

(d) il-konservazzjoni tar-riżorsi ħajjin tal-baħar;

(e) il-prevenzjoni tal-ksur tal-liġijiet u r-regolamenti dwar is-sajd ta' l-Istat kostali;

(f) il-preservazzjoni ta' l-ambjent ta' l-Istat kostali u l-prevenzjoni, t-tnaqqis u l-kontrol tat-tniġġiż tagħhom;

(g) ir-riċerka xjentifika marittima u l-istħarriġ idrografiku;

(h) il-prevenzjoni tal-ksur tal-liġijiet u r-regolamenti doganali, fiskali, ta' l-immigrazzjoni jew sanitarji ta' l-Istat kostali.

2. Liġijiet u regolamenti bħal dawn m'għandhomx japplikaw għad-disinn, il-kostruzzjoni, il-forniment b'persunal jew b'tagħmir lill-vapuri barranin sakemm dawn iseħħu skond regoli u normi internazzjonali kif ġeneralment aċċettati.

3. L-Istat kostali għandu jagħti l-pubbliċità xierqa għal dawn il-liġijiet u r-regolamenti kollha.

4. Vapuri barranin li jeżerċitaw id-dritt ta' passaġġ innoċenti matul il-baħar territorjali għandhom ikunu konformi mal-liġijiet u r-regolamenti bħal dawk u mar-regolamenti internazzjonali ġeneralment aċċettati li jirrigwardaw il-prevenzjoni ta' ħabtiet fuq il-baħar.

Artikolu 22

Skemi ta' rotot marittimi u separazzjoni tat-traffiku fil-baħar territorjali

1. L-Istat kostali jista, meta meħtieġ billi jqis is-sigurtà tan-navigazzjoni, li jkun jeħtieġ li vapuri barranin li jeżerċitaw id-dritt tal-passaġġ innoċenti matul il-baħar territorjali tiegħu, li jutilizzaw dawk ir-rotot marittimi u skemi ta' separazzjoni tat-traffiku skond ma hu jiddisinja jew jippreskrivi għal-regolazzjoni tal-passaġġ tal-vapuri.

2. Partikolarment, *tankers*, vapuri b'qawwa nukleari u vapuri li jġorru sustanzi nukleari jew oħrajn li fil-qofol tagħhom ikunu sustanzi perikolużi jew ta' ħsara jistgħu jkunu meħtieġa li jillimitaw il-passaġġ tagħhom għal dawk ir-rotot marittimi.

3. Fit-tħejjija ta' rotot marittimi u fil-preskrizzjoni tal-iskemi tas-separazzjoni tat-traffiku permezz ta' dan l-Artikolu, l-Istat kostali għandu jqis:

(a) ir-rakkommandazzjonijiet ta' l-organizzazzjoni internazzjonali kompetenti;

(b) il-kanali abitwalment użati għan-navigazzjoni internazzjonali;

(ċ) il-karatteristċi speċjali ta' vapuri u kanali partikolari; u

(d) id-densità tat-traffiku.

4. L-Istat kostali għandu kjarament jindika dawn ir-rotot marittimi u l-iskemi ta' separazzjoni tat-traffiku fuq il-mapep tan-navigazzjoni li dwarhom ikun ta il-publiċità xierqa.

Artikolu 23

Vapuri barranin b'qawwa nukleari u vapuri li jġorru sustanzi nukleari u sustanzi oħrajn li huma perikolużi u ta' ħsara.

Il-vapuri barranin b'qawwa nukleari u vapuri li jġorru sustanzi nukleari u sustanzi oħrajn li huma perikolużi u ta' ħsara għandhom, meta jeżerċitaw id-dritt ta' passaġġ innoċenti matul il-baħar territorjali, li jġorru dokumenti u li josservaw il-miżuri speċjali ta' prekawzjoni stabbiliti għal vapuri bħal dawk bi ftehim internazzjonali.

Artikolu 24

Id-doveri ta' Stati kostali

1. L-Istat kostali m'għandux ifixkel il-passaġġ innoċenti ta' vapuri barranin matul il-baħar territorjali tiegħu apparti milli b'konformità ma din il-Konvenzjoni. Partikolarment, fl-applikazzjoni ta' din il-Konvezjoni jew ta' xi liġijiet jew regolamenti b'konformità ma din il-Konvenzjoni, l-Istat kostali m'għandux:

(a) jimponi ħtiġiet fuq vapuri barranin li jkollhom l-effett attwali li jċaħħdu jew li jfixklu d-drittijiet tal-passaġġ innoċenti; jew

(d) jiddiskriminaw fil-għamla jew fil-fatt kontra vapuri ta' xi Stat jew kontra vapuri li jġorru merkanzija lejn, minn jew f'isem xi Stat.

2. L-Istat kostali għandu jagħti l-pubbliċità xierqa dwar xi periklu għan-navigazzjoni, li dwaru jkollu tagħrif, fil-baħar territorjali tiegħu.

Artikolu 25

Id-drittijiet tal-protezzjoni ta' Stat kostali

1. L-Istat kostali jista jieħu l-passi meħtieġa fil-baħar territorjali tiegħu sabiex ma jħallix passaġġ li ma jkunx innoċenti.

2. Fil-każ ta' vapuri li jipproċjedu f'ilmijiet interni jew li jżuru faċilità ta' port il-barra mill-ibħra interni, l-Istat kostali għandu wkoll id-dritt li jieħu l-passi meħtieġa sabiex ma jħallix li jseħħ xi ksur tal-kondizzjonijiet li dwarhom id-dħul ta' dawk il-vapuri f'ilmijiet interni jew żjara bħal dik ikunu suġġetti.

3. L-Istat kostali jista, mingħajr diskriminazzjoni fil-għamla jew fil-fatt fost vapuri barranin, jissosspendi temporanjament f'żoni

speċifiċi tal-baħar territorjali tiegħu il-passaġġ innoċenti ta' vapuri barranin jekk sospensjoni bħal din tkun essenzjali għall-protezzjoni tas-sigurtà tiegħu, inklużi l-eżerċizzi bl-armi. Sospensjoni bħal din tista jkollha effett biss wara li tkun ġiet ippubblikata kif xieraq.

Artikolu 26

Ħlasijiet li jistgħu jkunu mposti fuq vapuri barranin

1. L-ebda ħlas ma jista jkun impost fuq vapuri baranin għas-sempliċi raġuni tal-passaġġ tagħhom matul il-baħar territorjali.

2. Ħlas jista jkun impost biss fuq vapur barrani li jgħaddi matul il-baħar territorjali dwar servizzi speċifiċi kif mogħtija lill-vapur. Dawn il-ħlasijiet għandhom ikunu mposti mingħajr diskriminazzjoni.

Subsezzjoni B

Ir-regoli applikabbli għal vapuri merkantili u vapuri governattivi li joperaw għal skopijiet kummerċjali

Artikolu 27

Ġurisdizzjoni kriminali abbord vapur barani

1. Il-ġurisdizzjoni kriminali ta' l-Istat kostali m'għandhiex tkun eżerċitata abbord vapur barrani li jbaħħar matul il-baħar territorjali sabiex jarresta xi persuna jew li jwettaq xi investigazzjoni b'konnessjoni ma xi reat imwettaq abbord il-vapur matul il-passaġġ tiegħu, apparti milli f'dawn il-każi li ġejjin:

(a) jekk il-konsegwenza tar-reat kriminali testendi għall-Istat kostali;

(b) jekk ir-reat kriminali ikun tat-tip li jħarbat il-paċi tal-pajjiż jew il-bon ordni tal-baħar territorjali;

(ċ) jekk l-għajnuna ta' l-awtoritajiet lokali tkun ġiet mitluba mill-kaptan tal-vapur jew minn aġent diplomatiku jew uffiċjal konsulari ta' l-Istat tal-bandiera; jew

(d) jekk miżuri bħal dawk huma meħtieġa għas-soppressjoni ta' traffiku illeċitu f'narkotiċi jew sustanzi psikotropiċi.

2. Id-disposizzjonijiet ta' hawn fuq m'għandhomx jaffettaw id-dritt ta' l-Istat kostali milli jieħu dawk il-passi awtorizzati għall-iskop ta' l-arrest jew l-investigazzjoni abbord vapur barrani li jgħaddi matul il-baħar territorjali wara li jkun ħalla l-ilmijiet interni.

3. Fil-każi li hemm provvedimenti dwarhom fil-paragrafi 1 u 2, l-Istat kostali għandu, jekk il-kaptan hekk jitlob, jinnotifika lill-aġent diplomatiku jew lill-uffiċjal konsulari ta' l-Istat tal-bandiera qabel ma jieħu xi passi, u għandu jiffaċilita l-kuntatt bejn dak l-aġent jew uffiċjal ma l-ekwipaġġ tal-vapur. Fil-każi ta' emerġenza din in-notifika tista tkun ikkomunikata waqt li l-miżuri jkun qiegħdin jittieħdu.

4. Meta jikkunsidraw jekk u f'liema manjiera arrest għandu jsir, l-awtoritajiet lokali għandhom jagħtu attenzjoni partikolari għall-interessi tan-navigazzjoni.

5. Apparti milli kif hemm ipprovdut fil-Parti XII jew fir-rigward ta' xi vjolazzjonijiet tal-liġijiet u r-regolamenti adottati b'konformità mal-Parti V, l-Istat kostali m'għandux jieħu xi passi abbord vapur barrani li jgħaddi matul il-baħar territorjali sabiex jarresta xi persuna jew li jwettaq xi investigazzjoni b'konnessjoni ma xi reat kriminali mwettaq qabel ma l-vapur ikun daħal fil-baħar territorjali, jekk il-vapur, li jipproċedi minn port barrani, ikun għaddej biss matul il-baħar territorjali mingħajr ma jidħol fl-ilmijiet interni.

Artikolu 28

Ġurisdizzjoni ċivili b'relazzjoni ma' vapuri barranin

1. L-Istat kostali m'għandux iwaqqaf jew li jdawwar vapur barani li jkun għaddej mill-baħar territorjali għall-iskop ta' l-eżerċitar tal-ġurisdizzjoni ċivili b'relazzjoni ma persuna abbord il-vapur.

2. L-Istat kostali ma jitgħax jimponi eżekuzzjoni kontra jew li jarresta l-vapur għall-iskop ta' xi proċedimenti ċivili, apparti milli fir-rigward ta' l-obligazzjonijiet jew tar-responsabiltajiet ipotetiċi jew involuti mill-vapur innifsu fil-korsa jew għall-iskop tal-vjaġġ tiegħu matul l-ilmijiet ta' l-Istat kostali.

3. Il-paragrafu 2 huwa mingħajr preġudizzju għad-dritt ta' l-Istat kostali, b'konfomità mal-liġijiet tiegħu, li jwettaq l-eżekuzzjoni kontra ta', jew li jarresta, għall-iskop ta' xi proċedimenti ċivili, vapur barrani li jkun jinsab fil-baħar territorjali tiegħu, jew li jkun għaddej matul il-baħar territorjali wara li jkun ħalla l-ilmijiet interni.

Subsezzjoni Ċ

Ir-regoli applikabbli għal vapuri tal-gwerra u vapuri governattivi li joperaw għal skopijiet mhux kummerċjali

Artikolu 29

Definizzjoni ta' vapuri tal-gwerra

Għall-iskopijiet ta' din il-Konvenzjoni, "vapur tal-gwerra" ifisser vapur li jappartieni għall-forzi armati ta' Stat li fuq jkollu l-marki

esterni li jiddistingwixxu vapuri bħal dawk tan-nazzjonalità tiegħu, taħt il-kmand ta' uffiċjal ikkommissjonat kif suppost mill-gvern ta' l-Istat u li ismu jidher fil-lista tas-servizz applikabbli jew fl-ekwivalent tagħha, u mgħammar b'ekwipaġġ li jkun taħt id-dixxiplina regolari tal-forzi armati.

Artikolu 30

Nuqqas ta' konformità mill-vapuri tal-gwerra tal-liġijiet u r-regolamenti ta' l-Istat kostali

Jekk xi vapur tal-gwerra ma jkunx konformi mal-liġijiet jew mar-regolamenti ta' l-Istat kostali li jikkonċernaw il-passaġġ matul il-baħar territorjali u jinjora xi talba għall-konformità magħhom li ssir lilu, l-Istat kostali jista jeħtieġ li dak iħalli immedjatament il-baħar territorjali.

Artikolu 31

Responsabbiltà ta' l-Istat tal-bandiera għat-twettieq ta' ħsara kkaġunata minn vapur tal-gwerra jew xi vapur ieħor governattiv għal skopijiet mhux kummerċjali

L-Istat tal-bandiera għandu jerfa' r-responsabbiltà internazzjonali dwar xi telf jew ħsara għall-Istat kostali li tirriżulta minn nuqqas ta' konformità, mill-vapur tal-gwerra jew xi vapur governattiv ieħor li jopera għal skopijiet mhux governattivi, mal-liġijiet jew mar-regolamenti ta' l-Istat kostali li jikkonċernaw il-passaġġ matul il-baħar territorjali jew mad-dispożizzjonijiet ta' din il-Konvenzjoni jew mar-regoli l-oħrajn tal-liġi internazzjonali.

Artikolu 32

L-immunitajiet tal-vapuri tal-gwerra u tal-vapuri governattivi li joperaw għal skopijiet mhux kummerċjali

B'dawk l-eċċezzjonijiet li jinsabu fis-subsezzjoni A u fl-Artikoli 30 u 31, xejn f'din il-Konvenzjoni ma jaffettwa l-immunitajiet tal-vapuri tal-gwerra u ta' vapuri governattivi oħrajn li joperaw għal skopijiet mhux kummerċjali.

SEZZJONI 4

ŻONA KONTIGWA

Artikolu 33

Żona kontigwa

1. F'żona kontigwa għall-baħar territorjali tiegħu, deskritta bħala żona kontigwa, l-Istat kostali jista jeżerċita il-kontroll meħtieġ biex:

(a) jipprevjeni il-ksur tal-liġijiet u r-regolamenti doganli, fiskali, ta' l-immigrazzjoni jew sanitarji tiegħu fi ħdan it-territorju jew il-baħar territorjali tiegħu;

(b) jikkastiga l-ksur tal-liġijiet tar-regolamenti ta' hawn fuq imwettqa fi ħdan it-territorju u l-baħar territorjali tiegħu.

2. Iż-żona kontigwa ma tistax teċċedi lil hinn minn 24 mil nawtiku mil-linji bażi li minnhom il-wisa' tal-baħar territorjali tkun ġiet imkejla.

PARTI III

MOGĦDIJIET UŻATI GĦAL NAVIGAZZJONI INTERNAZZJONLI

SEZZJONI 1

DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

Artikolu 34

L-istatus legali ta' l-ilmijiet li jifformaw il-mogħdijiet użati għal navigazzjoni internazzjonali

1. Ir-reġim tal-passaġġ matul mogħdijiet użati għal navigazzjoni internazzjnali stabbiliti f'din il-parti m'għandhomx f'aspetti oħrajn jaffettwaw l-istatus legali ta' l-ilmijiet li jifformaw mogħdijiet bħal dawk jew l-eżerċitar mill-Istati bi fruntieri fuq dawk il-mogħdijiet tas-sovranità tal-ġurisdizzjoni tagħhom fuq dawk l-ilmijiet jew l-ispazju ta' l-ajru tagħhom, tal-qiegħ jew ta' l-istrati ta' taħt l-art.

2. Is-sovranità jew il-ġurisdizzjoni ta' l-Istati bi fruntieri fuq il-mogħdijiet huma eżerċitati bla ħsara għall din il-parti u għar-regoli l-oħrajn tal-liġi internazzjonali.

Artikolu 35

L-iskop ta' din il-parti

Xejn f'din il-parti m'għandu jaffettwa:

(a) xi żoni ta' l-ilmijiet interni f'dik il-mogħdija, apparti minn meta l-istabbiliment tal-linja bażi dritta b'konformità mal-metodu

stabbilit fl-Artikolu 7 milli jkollu l-effett li jgħalaq iż-żoni ta' l-ilmijiet interni li ma jkunux preċedentament kienu meqjusa bħala tali;

(b) l-istatus legali ta' l-ilmijiet lil hinn mill-ibħra territorjali ta' l-Istati bi fruntieri fuq dawk il-mogħdijiet bħala żoni ekonomiċi esklussivi jew ibħra internazzjonali; jew

(ċ) ir-reġim legali f'mogħdijiet li fihom il-passaġġ huwa rregolat totalment jew parzjalment minn konvenzjonijiet interazzjonali li ilhom fis-seħħ għal ħafna żmien li speċifikament jirrigwardaw dawn il-mogħdijiet.

Artikolu 36

Rotot fuq ibħra internazzjonali jew rotot matul iż-żoni ekonomiċi esklussivi matul mogħdijiet użati għal navigazzjoni internazzjonali.

Din il-parti ma tapplikax għal mogħdija wżata għal navigazzjoni internazzjonali jekk mill-mogħdija tkun teżisti rotta matul baħar internazzjonali jew matul żona ekonomika esklussiva ta' konvenjenza simili fir-rigward tal-karatteristiċi tan-navigazzjoni u idrografiċi; f'rotot bħal dawk, il-partijiet relevanti l-oħrajn ta' din il-Konvenzjoni, inklużi id-disposizzjonijiet li jirrigwardaw il-libertajiet tan-navigazzjoni u tat-titjiriet fuqhom, huma applikabbli.

SEZZJONI 2

PASSAĠĠ TAT-TRANSITU

Artikolu 37

L-iskop ta' din is-sezzjoni

Din is-sezzjoni tapplika għal mogħdijiet li huma wżati għal navigazzjoni internazzjonali bejn parti waħda ta' ibħra internazzjonali jew żona ekonomika esklussiva u parti oħra ta' l-ibħra internazzjonali jew ta' żona ekonomika esklussiva.

Artikolu 38

Id-dritt ta' passaġġ tat-transitu

1. Fil-mogħdijiet msemmija fl-Artikolu 37, il-vapuri u l-ajruplani kollha igawdu d-dritt tal-passaġġ tat-transitu, li m'għandux ikun imfixkel; apparti minn dan, jekk il-mogħdija tkun iffurmata minn gżira ta' Stat li jkollha l-fruntiera fuq il-mogħdija u l-art ewlenija tagħha, il-passaġġ tat-transitu m'għandux ikun japplika jew tkun teżisti rotta fuq in-naħa tal-baħar tal-gżira u rotta matul l-ibħra internazzjonali jew matul żona ekonomika esklussiva ta' konvenjenza simili fir-rigward tal-karatteristċi tan-navigazzjoni jew idrografiċi.

2. Il-passaġġ tat-transitu jfisser l-eżerċitar b'konformità ma din il-parti tal-libertà tan-navigazzjoni u t-titjiriet biss għall-iskop tat-transitu kontinwu u mħaffef tal-mogħdija bejn parti waħda ta' l-ibħra internazzjonali u żona ekonomika esklussiva u parti oħra ta' l-ibħra internazzjonali jew ta' żona ekonomika esklussiva. B'dana kollu, il-ħtieġa tat-transitu kontinwu u mħaffef ma jżommx il-passaġġ matul mogħdija għall-iskop li jidħol, iħalli jew li jmur lura minn Stat bi fruntiera mal-mogħdija, suġġett għall-kondizzjonijiet tad-dħul f'dak l-Istat.

3. Xi attività li mhix l-eżerċitar tad-dritt tal-passaġġ tat-transitu matul mogħdija tibqa suġġetta għad-disposizzjonijiet l-oħrajn applikabbli għal din il-Konvenzjoni.

Artikolu 39

Id-doveri ta' vapuri u ajruplani matul il-passaġġ tat-transitu

1. Vapuri u ajruplani, meta jeżerċitaw id-dritt tal-passaġġ tat-transitu, għandhom:

(a) jipproċedu mingħajr dewmien matul jew fuq il-passaġġ;

(b) jevitaw kwalunkwe theddida jew l-użu ta' forza kontra s-sovranità, l-integrità territorjali jew l-indipendenza polika ta' l-Istat kostali bi fruntiera fuq il-mogħdija, jew b'xi materja oħra bi vjolazzjoni tal-prinċipji tal-liġi internazzjonali li huma nkorporati fil-Karta tan-Nazzjonijiet Uniti;

(ċ) jevitaw li jinvolvu rwieħhom f'attivitajiet apparti milli dawk li huma nċidentali għall-modi normali tat-transitu kontinwu u mħaffef sakemm ma jkunx meħtieġ b'*force majeure* jew b'periklu;

(d) ikunu konformi mad-disposizzjonijiet relevanti l-oħrajn ta' din il-parti.

2. Vapuri f'passaġġ tat-transitu għandhom:

(a) ikunu konformi mar-regolamenti, l-prinċipji u l-prattiċi internazzjonali ġeneralment aċċettati għas-sigurtà fuq il-baħar, inklużi r-Regolamenti Internazzjonali għal-Prevenżjoni ta' Ħabtiet fil-Baħar;

(b) ikunu konformi mar-regolamenti, l-proċeduri jew il-prattiċi internazzjonalment aċċettati għall-prevenzjoni, t-tnaqqis u l-kontroll tat-tniġġiż mill-vapuri.

3. Ajruplani f'passaġġ tat-transitu għandhom:

(a) josservaw ir-Regoli ta' l-Ajru stabbiliti mill-Organizzazzjoni Internazzjonali ta' l-Avjazzjoni ċivili kif dawn japplikaw għal ajruplani ċivili; ajruplani ta' l-Istat għandhom normalment ikunu konformi ma dawk il-miżuri ta' sigurtà u għandhom fil-ħin kollu joperaw b'attenzjoni xierqa għas-sigurtà tan-navigazzjoni;

(b) fil-waqtiet kollha jimmonitorjaw il-frekwenza tar-radju assenjata mill-awtorità kompetenti innominata għall-kontroll

tat-traffiku jew il-frekwenza tar-radju internazzjonali xierqa għall-użu f'emerġenza.

Artikolu 40

Attivitajiet ta' riċerka u stħarriġ

Matul il-passaġġ tat-transitu, vapuri barranin, inklużi l-vapuri tal-istħarriġ tar-riċerka xjentifika marittima u idrografika, ma jistgħux iwettqu xi attivitajiet ta' riċerka jew ta' stħarriġ mingħajr l-awtorizzazzjoni bil-quddiem ta' l-Istati bil-fruntieri fuq il-mogħdijiet.

Artikolu 41

Passaġġi marittimi u skemi tas-separazzjoni tat-traffiku f'mogħdijiet użati għal navigazzjoni internazzjonali

1. B'konformità ma din il-parti, l-Istati bi fruntieri fuq il-mogħdijiet jistgħu jinnominaw il-passaġġi marittimi u jippreskrivu l-iskemi tas-separazzjoni tat-traffiku dwar in-navigazzjoni fil-mogħdijiet meta meħtieġ sabiex iħeġġu l-passaġġ mingħajr periklu tal-vapuri.

2. Stati bħal dawn jistgħu, meta ċ-ċirkostanzi hekk jeħtieġu, u wara li jkunu ppubblikaw kif meħtieġ, jissosstitwixxu passaġġi marittimi oħrajn jew skemi oħrajn tas-separazzjoni tat-traffiku għal dawk il-passaġġi marittimi jew skemi tas-separazzjoni tat-traffiku li preċedentament kienu nnominati jew preskritti minnhom.

3. Passaġġi marittimi u skemi tas-separazzjoni tat-traffiku bħal dawn għandhom ikunu konformi mar-regolamenti internazzjonali ġeneralment aċċettati.

4. Qabel ma jinnominaw jew jissostitwixxu passaġġi marittimi jew jippreskrivu jew jissostitwixxu skemi tas-separazzjoni tat-traffiku, l-Istati bi fruntieri fuq il-mogħdijiet għandhom jirreferu l-proposti lejn l-organizzazzjoni internazzjonali kompetenti bil-għan ta' l-adozzjoni tagħhom. L-organizzazzjoni tista tadotta biss dawk il-passaġġi marittimi jew skemi tas-separazzjoni tat-traffiku skond ma jkun mifthiem ma l-Istati bil-fruntieri fuq il-mogħdijiet, wara li l-Istati jkunu nnominaw, ippreskrivew jew li jissostitwuhom.

5. Fir-rigward ta' mogħdija meta l-passaġġi marittimi jew l-iskemi tas-separazzjoni tat-traffiku matul l-ilmijiet ta' tnejn jew aktar Stati bi fruntiera fuq il-mogħdija jkunu ppproponuti, l-Istati kkonċernati għandhom jikkoperaw fil-formulazzjoni ta' proposti b'konsultazzjoni mal-organizzazzjoni internazzjonali kompetenti.

6. L-Istati bi fruntieri fuq il-mogħdijiet għandhom kjarament jindikaw ir-rotot marittimi u l-iskemi ta' separazzjoni tat-traffiku kollha innominati jew preskritti minnhom fuq il-mapep tan-navigazzjoni li dwarhom ikunu taw il-publiċità xierqa.

7. Vapuri f'passaġġ tat-transitu għandhom jirrispettaw il-passaġġi marittimi u l-iskemi tas-separazzjoni tat-traffiku stabbiliti b'konformità ma dan l-Artikolu.

Artikolu 42

Il-liġijiet u r-Regolamenti ta' l-Istati bi fruntieri fuq mogħdijiet li jirrigwardaw il-passaġġ tat-transitu

1. Bla ħsara għad-disposizzjonijiet ta' din is-sezzjoni, l-Istati bi fruntieri fuq il-mogħdijiet jistgħu jadottaw il-liġijiet u r-regolamenti li jirrigwardaw il-passaġġ tat-transitu matul il-mogħdijiet, fir-rigward ta' kollha jew ta' uħud minn dawn li ġejjin:

(a) is-sigurtà tan-navigazzjoni u r-regolazzjoni tat-traffiku marittimu, kif hemm provvediment dwar dan fl-Artikolu 41;

(b) il-prevenzjoni, it-tnaqqis u l-kontroll tat-tniġġiż, billi jdaħħlu b'effett ir-regolamenti internazzjonali applikabbli fir-rigward tar-rimi taż-żejt, skart taż-żejt jew sustanzi perikolużi oħrajn fil-mogħdija;

(ċ) fir-rigward tad-dgħajjes tas-sajd, il-prevenzjoni tas-sajd, inkluż l-istivar ta' l-appart tas-sajd;

(d) it-tagħbija jew il-ħatt ta' xi merkanzija utili, munita jew persuni b'kontravenzjoni għal-liġijiet doganali, fiskali, ta' l-immigrazzjoni jew sanitarji u kontra r-regolamenti ta' l-Istat bi fruntieri fuq il-mogħdijiet;

2. Liġijiet u regolamenti bħal dawk m'għandhomx ikunu ta' diskriminazzjoni fil-għamla jew fil-fatt fost vapuri barranin jew fl-applikazzjoni tagħhom hekk li jkollhom effett prattiku li jċaħħdu, jfixklu jew jimpedixxu d-dritt tal-passaġġ tat-transitu kif definit f'din is-sezzjoni.

3. L-Istati bi fruntiera fuq mogħdijiet għandhom jagħtu l-pubbliċità xierqa għal dawn il-liġijiet u r-regolamenti kollha.

4. Vapuri barranin li jeżerċitaw id-dritt tal-passaġġ tat-transitu għandhom ikunu konformi ma dawn il-liġijiet u r-regolamenti.

5. L-Istat tal-bandiera tal-vapur, jew l-Istat tar-reġistrazzjoni ta' l-ajruplan li għandu d-dritt ta' l-immunità sovrana li jaġixxi b'manjiera kuntrarja ta' dawn il-liġijiet u regolamenti jew ta' disposizzjonijiet oħrajn ta' din il-parti għandu jerfa' r-responsabbiltà internazzjonali għal xi telf jew ħsara li tirriżulta lill-Istati bi fruntieri fuq il-mogħdijiet.

Artikolu 43

Għajnuniet tan-navigazzjoni u tas-sigurtà u tittjib oħrajn u l-prevenzjoni, t-tnaqqis u l-kontroll tat-tniġġiż

L-Istati utilizzanti u l-Istati bil-fruntiera fuq mogħdija għandhom bi ftehim jikkoperaw:

(a) fl-istabbiliment u ż-żamma fil-mogħdija ta' l-għajnuniet meħtieġa tan-navigazzjoni u tas-sigurtà u titjib ieħor għall-għajnuna tan-navigazzjoni internazzjonali; u

(b) għall-prevenzjoni, it-tnaqqis u l-kontroll ta' tniġġiż mill-vapuri.

Artikolu 44

Id-doveri ta' l-Istati bi fruntieri fuq mogħdijiet

L-Istati bi fruntieri fuq mogħdijiet m'għandhomx ifixklu l-passaġġ tat-transitu u għandhom jagħtu l-pubbliċità xierqa dwar xi periklu għan-navigazzjoni jew għat-titjir fi ħdan u fuq il-mogħdija li dwaru jkollhom tagħrif. M'għandu jkun hemm l-ebda sospensjoni tal-passaġġ tat-transitu.

SEZZJONI 3

PASSAĠĠ INNOĊENTI

Artikolu 45

Passaġġ innoċenti

1. Ir-reġim ta' passaġġ innoċenti, b'konformità mal-Parti II, is-Sezzjoni 3, għandu jkun japplika f'mogħdijiet użati għal navigazzjonijiet internazzjonali:

(a) esklużi mill-applikazzjoni tar-reġim tal-passaġġ tat-transitu permezz ta' l-Artikolu 38(1); jew

(b) bejn parti ta' l-ibħra internazzjonali jew żona ekonomika esklussiva u l-baħar territorjali ta' Stat barrani.

2. M'għandu jkun hemm l-ebda sospensjoni tal-passaġġ innoċenti matul mogħdijiet bħal dawk.

PARTI IV

STATI ARĊIPELAĠIĊI

Artikolu 46

L-użu tat-termini

Għall-iskopijiet ta' din il-Konvenzjoni:

(a) "Stat arċipelagu" ifisser Stat magħmul kompletament minn wieħed jew aktar arċipelaġi u jista jinkludi gżejjer oħrajn;

(b) "arċipelagu" ifisser grupp ta' gżejjer, inklużi partijiet ta' gżejjer, ilmijiet li jgħaqduhom u fatturi naturali oħrajn li huma marbuta mill-qrib ma gżejjer, ibħra u fatturi naturali oħrajn bħal dawk li jifformaw entità intrinsika, ġeografika, ekonomika u politika, jew li storikament kienu meqjusa bħala tali.

Artikolu 47

Linji bażi arċipelaġiċi

1. Stat arċipelaġiku jista jiġbed linji bażi dritti arċipelaġiċi li jgħaqdu l-punti l-aktar il-barra tal-gżejjer l-aktar il-barra u s-sikkek tat-tnixxif ta' l-arċipelagu basta li fi ħdan linji bażi bħal dawk ikunu nklużi l-gżejjer ewlenija u żona li fiha r-relattività taż-żona tal-baħar maż-żona ta' l-art, inklużi l-iskoljeri, tkun bejn 1 sa 1 u 9 sa 1.

2. It-tul ta' linji bażi bħal dawk m'għandux jeċċedi 100 mil nawtiku, apparti milli sa 3 % tan-numru totali ta' linji bażi li jħaddnu kwalunkwe arċipelagu jistgħu jeċċedu dak it-tul, sa massimu ta' 125 mil nawtiku.

3. It-tħejjija ta' linji bażi bħal dawk m'għandhomx jitbiegħdu sa ċertu tul apprezzabbli mill-konfigurazzjoni ġenerali ta' l-arċipelagu.

4. Linji bażi bħal dawk m'għandhomx ikunu ddissinjati lejn u minn elevazzjonijiet tal-marea baxxa, sakemm fanali tan-navigazzjoni u stallazzjonijiet simili li huma permanenti 'l fuq minn wiċċ il-baħar ma jkunux ġew mibnija fuqhom jew meta l-elevazzjonijiet fil-marea baxxa jkunu jinsabu totalment jew parzjalment f'distanza li ma teċċedix il-wisa' tal-baħar territorjali mill-eqreb gżira.

5. Is-sistema ta' linji bażi bħal dawk ma tistgħax tkun applikata minn Stat arċipelaġiku bħal dak b'tali mod hekk li taqta' mill-baħar internazzjonali jew minn żona ekonomika esklussiva il-baħar territorjali ta' Stat ieħor.

6. Jekk parti ta' l-ibħra arċipelaġiċi ta' Stat arċipelaġiku tkun bejn żewġ punti immedjatament biswit ta' Stat qarib, id-drittijiet eżistenti u l-interessi leġittimi l-oħrajn kollha li dak l-Istat ta' l-aħħar kien tradizzjonalment eżerċita fuq dawk l-ibħra u d-drittijiet kollha stipulati bi ftehim bejn dawk iż-żewġ Stati għandhom jibqgħu u jkunu rrispettati.

7. Għall-iskop tal-kalkolazzjoni tar-relattività ta' bejn il-baħar u l-art permezz tal-paragrafu 1, żoni ta' l-art jistgħu jinkludu dawk

l-ibħra fi ħdan sikek ta' bordura tal-gżejjer u l-iskoljeri, inkluża dik il-parti tal-pjanura oċeanika b'ġenb li jaqa' ħesrem li tkun magħluqha jew kważi magħluqa b'sensiela ta' gżejjer tal-ġebel tal-ġir u sikek tat-tnixxif li huma fil-perimetru tal-pjanura.

8. Il-linji bażi pinġuti b'konformità ma dan l-Artikolu għandhom ikunu murija fuq mapep nawtiċi fi skala jew skali adattati għall-aċċertar tal-posizzjoni tagħhom. Alternattivament, lista tal-punti ta' kordinati ġeografiċi, li jispeċifikaw id-*datum* ġeodetiku, jistgħu ikunu mibdula minn flokhom.

9. L-Istat arċipelagu għandu jagħti l-publiċità meħtieġa dwar dawk il-mapep nawtiċi jew tal-listi tal-kordinati ġeografiċi u għandu jiddepożita kopja ta' kull mappa nawtika jew ta' lista bħal dik mas-Segretarju-Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti.

Artikolu 48

Il-kejl tal-wisa' tal-baħar territorjali, taż-żona kontigwa, taż-żoni ekonomiċi esklussivi u tas-sikka kontinentali

Il-wisa' tal-baħar territorjali, taż-żona kontgwa, taż-żona ekonomika esklussiva u tas-sikka kontinentali għandu jkun imkejjel mil-linji bażi arċipelaġiċi pinguti b'konformità ma l-Artikolu 47.

Artikolu 49

L-istatus legali ta' l-ibħra arċipelaġiċi, ta' l-ispazju ta' l-ajru fuq l-ibħra arċipelaġiċi u l-qiegħ u l-istrata ta' l-art taħt dik tal-wiċċ

1. Is-sovranità ta' Stat arċipelaġiku testendi għall-ibħra magħluqa mill-linji bażi arċipelaġiċi pinġuti b'konformità ma l-Artikolu 47, deskritti bħala ibħra arċipelaġiċi, independentament mill-fond tagħhom jew mid-distanza mill-kosta.

2. Din is-sovranità testendi għall-ispazju ta' l-ajru ta' fuq l-ibħra arċipelaġiċi, kif ukoll għall-qiegħ u l-istrata ta' l-art taħt dik tal-qiegħ tagħhom.

3. Din is-sovranità hija eżerċitata bla ħsara għal din il-parti.

4. Ir-reġim ta' passaġġi nawtiċi arċipelaġiċi stabbilit f'din il-parti m'għandux, f'aspetti oħrajn, jaffettwa l-istatus ta' l-ibħra arċipelaġiċi, inklużi l-passaġġi nawtiċi, jew l-eżerċitar mill-Istat arċipelaġiku tas-sovranità tiegħu fuq dawk l-ibħra jew l-ispazju ta' l-ajru tagħhom, il-qiegħ tal-baħar jew l-istrata ta' l-art taħt dik tal-wiċċ, u r-riżorsi li jinsabu hemmhekk.

Artikolu 50

Delimitazzjoni ta' ilmijiet interni

Fi ħdan l-ibħra arċipelaġiċi tiegħu, l-Istat arċipelaġiku jista jpinġi linji ta' l-għeluq għad-delimitazzjoni ta' l-ilmijiet interni, b'konformità ma l-Artikoli 9, 10 u 11.

Artikolu 51

Ftehim eżistenti, drittijiet tradizzjonali tas-sajd u fili eżistenti ta' qiegħ il-baħar

1. Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 49, Stat arċipelagu għandu jirrispetta l-ftehim eżistenti ma Stati oħrajn u għandu jirrikonoxxi d-drittijiet tradizzjonali tas-sajd u l-attivitajiet leġittimi l-oħrajn ta' l-Istati immedjatament fil-qrib f'ċerti żoni li jinsabu fl-ilmijiet arċipelaġiċi. It-termini u l-kondizzjonijiet għall-eżerċitar ta' drittijiet u attivitajiet bħal dawk, inkluża n-natura, il-limitu u ż-żoni li dwarhom huma applikabbli, għandhom, fir-rigward ta' kwalunkwe mill-Istati kkonċernati, ikunu rregolati bi ftehim bilaterali bejniethom. Drittijiet bħal dawk m'għandhomx ikunu trasferiti lejn, jew maqsuma ma Stati terzi jew miċ-ċittadini tagħhom.

2. Stat arċipelagu għandu jirrispetta l-fili eżistenti ta' taħt il-baħar imqiegħda minn Stati oħrajn u li jgħaddu mill-ibħra tiegħu mingħajr ma jitilgħu fuq l-art. Stat arċipelagu għandu jippermetti ż-żamma u t-tibdil ta' fili bħal dawk meta jirċievi avviż xieraq tal-lokalità tagħhom u ta' l-intenzjoni tat-tiswija jew tat-tibdil tagħhom.

Artikolu 52

Id-dritt ta' passaġġ innoċenti

1. Bla ħsara għall-Artikolu 53 u mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 50, il-vapuri ta' l-Istati kollha jgawdu d-dritt tal-passaġġ innoċenti matul l-ibħra ta' l-arċipelagu, b'konformità mal-Parti II, is-Sezzjoni 3.

2. L-Istat arċipelaġiku jista, mingħajr diskriminazzjoni fil-għamla jew fil-fatt fost vapuri barranin, jissosspendi temporanjament f'żoni speċifiċi tal-baħar arċipelaġiku tiegħu il-passaġġ innoċenti ta' vapuri barranin jew sospensjoni bħal din tkun essenzjali għall-protezzjoni tas-sigurtà tiegħu. Sospensjoni bħal din tista jkollha effett biss wara li tkun ġiet ippubblikata kif xieraq.

Artikolu 53

Id-dritt tal-passaġġ minn passaġġi marittimi arċipelaġiċi

1. Stat arċipelaġiku jista jinnomina passaġġi marittimi u rotot ta' l-arju fuq dawn, adattati għall-passaġġ kontinwu u mħaffef ta' vapuri u ajruplani barranin matul jew fuq l-ibħra arċipelaġiċi tiegħu u l-baħar territorjali tal-biswit.

2. Il-vapuri u l-ajruplani kollha jgawdu d-dritt tal-passaġġ mill-passaġġi marittimi arċipelaġiċi f'passaġġi marittimi u rotot ta' l-ajru bħal dawn.

3. Il-passaġġ matul passaġġi marittimi arċipelaġiċi jfisser l-eżerċitar b'konformità ma din il-Konvenzjoni tad-drittijiet

tan-navigazzjoni u t-titjiriet fuq dawn bil-metodu normali biss għall-iskop tat-transitu kontinwu u mħaffef tal-mogħdija bejn parti waħda ta’ l-ibħra internazzjonali u żona ekonomika esklussiva u l-parti l-oħra ta’ l-ibħra internazzjonali jew ta’ żona ekonomika esklussiva.

4. Passaġġi marittimi u rotot ta’ l-ajru bħal dawn għandhom jittraversaw l-ibħra arċipelaġiċi u l-baħar territorjali tal-qrib u għandhom jinkludu r-rotot kollha tal-passaġġ normalment użati bħala rotot għan-navigazzjoni jew titjiriet internazzjonali matul jew fuq l-ibħra arċipelaġiċi u, fi ħdan dawk ir-rotot, f’dak li jikkonċerna l-vapuri, il-kanali normali kollha tan-navigazzjoni, basta li dupplikazzjoni tar-rotot ta’ konvenjenza simili bejn l-istess punti tad-dħul u l-ħruġ m’għandhomx ikunu meħtieġa.

5. Passaġġi marittimi u rotot ta’ l-ajru bħal dawn għandhom ikunu definiti b’serje ta’ linji assjali kontinwi mill-punti tad-dħul tar-rotot tal-passaġġ sal-punti tal-ħruġ. Vapuri u ajruplani matul il-passaġġ tal-passaġġi marittimi arċipelaġiċi m’għandhomx joħorġu barra mir-rotta b’aktar minn 25 mil nawtiku fuq kull naħa ta’ dawn il-lini assjali matul il-passaġġ, basta li l-vapuri u l-ajruplani bħal dawn m’għandhomx jinnavigaw eqreb lejn il-kosta milli 10 % tad-distanza bejn l-eqreb punti fil-gżejjer talkonfini tal-passaġġ marittimu

6. Stat arċipelaġiku li jinnomina passaġġi marittimi permezz ta’ dan l-Artikolu jista jippreskrivi skemi ta’ separazzjoni tat-traffiku għall-passaġġ mingħajr periklu tal-vapuri matul kanali dojoq ta’ passaġġi marittimi bħal dawk.

7. Stat arċipelaġiku jista, meta ċ-ċirkostanzi hekk jeħtieġu, u wara li jkun ippubblika kif meħtieġ, jissosstitwixxi passaġġi marittimi oħrajn jew skemi oħrajn tas-separazzjoni tat-traffiku għal dawk il-passaġġi marittimi jew skemi tas-separazzjoni tat-traffiku li preċedentament kienu nnominati jew preskritti minnu.

8. Passaġġi marittimi u skemi tas-separazzjoni tat-traffiku bħal dawn għandhom ikunu konformi mar-regolamenti internazzjonali ġeneralment aċċettati.

9. Fin-nominazzjoni jew fis-sostituzzjoni tal-passaġġi marittimi jew meta jippreskrivu jew jissostitwixxu skemi tas-separazzjoni tat-traffiku, l-Istati għandhom jirreferu l-proposti lejn l-organizzazzjoni internazzjonali kompetenti bil-għan ta’ l-adozzjoni tagħhom. L-organizzazzjoni tista tadotta biss dawk il-passaġġi marittimi jew skemi tas-separazzjoni tat-traffiku skond ma jkun mifthiem ma’ l-Istati arċipelaġiċi, wara li l-Istati arċipelaġiċi jkunu nnominaw, ippriskrevew jew li jissostitwuhom.

10. L-Istati arċipelaġiċi għandhom kjarament jindikaw ir-rotot marittimi u l-iskemi tas-separazzjoni tat-traffiku kollha innominati jew preskritti minnhom fuq il-mapep tan-navigazzjoni li dwarhom ikunu taw il-publiċità xierqa.

11. Vapuri f’passaġġ matul il-passaġġi marittimi arċipelaġiċi għandhom jirrispettaw il-passaġġi marittimi applikabbli u l-iskemi tas-separazzjoni tat-traffiku stabbiliti b’konformità ma dan l-Artikolu.

12. Jekk Stat arċipelaġiku ma jinnominax passaġġi marittimi jew rotot ta’ l-ajru, id-dritt tal-passaġġ marittimu arċipelaġiku jista jkun eżerċitat matul ir-rotot normalment użati għan-navigazzjoni internazzjonali.

Artikolu 54

Id-doveri tal-vapuri u l-ajruplani matul il-passaġġ tagħhom, l-attivitajiet ta’ riċerka u stħarriġ, doveri ta’ l-Istati arċipelaġiċi u l-liġijiet u r-regolamenti ta’ l-Istat arċipelaġiku li jirrigwardaw it-transitu tal-passaġġ marittimu arċipelaġiku

L-Artikoli 39, 40, 42 u 44 japplikaw *mutatis mutandis* għattransitu tal-passaġġi marittimi arċipelaġiċi.

PARTI V

ŻONA EKONOMIKA ESKLUSSIVA

Artikolu 55

Reġim speċifiku legali għaż-żona ekonomika esklussiva

Iż-żona ekonomika esklussiva hija żona lil hinn u biswit tal-baħar territorjali, suġġetti għar-reġim legali speċifiku stabbilit f’din il-parti, permezz tad-drittijiet u l-ġurisdizzjoni ta’ l-Istat kostali u tad-drittijiet u l-libertajiet ta’ l-Istati l-oħrajn li huma rregolati biddisposizzjonijiet relevanti ta’ din il-Konvenzjoni.

Artikolu 56

Drittijiet, ġurisdizzjoni u d-doveri ta’ Stat kostali fiż-żona ekonomika esklussiva

1. Fiż-żona ekonomika esklussiva, l-Istat kostali għandu:

(a) id-drittijiet sovrani għall-iskop ta’ l-esplorazzjoni u l-esplojtazzjoni, tal-konservazzjoni u l-immaniġġjar tar-riżorsi naturali, seww jekk ħajjin jew mhuxħajjin, tal-baħar

supra-qarib tal-qiegħ tal-baħar jew tal-qiegħ tal-baħar u l-istrata ta' taħt il-wiċċ tal-qiegħ tiegħu, f'dak li jirrigwarda l-attivitajiet l-oħrajn għall-esplorazzjoni u l-esplojtazzjoni ekonomika taż-żona, bħal ma hija l-produzzjoni ta' l-enerġija mill-ilma, mill-kurrenti jew mill-irjieħ;

(b) ġurisdizzjoni kif hemm provvediment dwar dan fid-diposizzjonijiet relevanti ta' din il-Konvenzjoni f'dak li jirrigwarda:

(i) l-istabbiliment u l-użu ta' gżejjer artifiċjali, stallazzjonijiet u strutturi;

(ii) ir-riċerka xjentifika marittima;

(iii) il-protezzjoni u l-preservazzjoni ta' l-ambjent marittimu;

(ċ) id-drittijiet u d-doveri l-oħrajn li hemm provvediment dwarhom f'din il-Konvenzjoni.

2. Fl-eżerċitar tad-drittijiet tiegħu u fit-twettieq tad-doveri tiegħu permezz ta' din il-Konvenzjoni fiż-żona ekonomika esklussiva, l-Istat kostali għandu jagħti attenzjoni xierqa għad-drittijiet u d-doveri ta' l-Istati l-oħrajn u għandu jaġixxi f'manjiera kompatibbli mad-disposizzjonijiet ta' din il-Konvenzjoni.

3. Id-drittijiet stabbiliti b'dan l-Artikolu fir-rigward ta' qiegħ il-baħar u l-istrata ta' taħt dak għandhom ikunu eżerċitati b'konformità mal-Parti VI.

Artikolu 57

Il-wisa' taż-żona ekonomika esklussiva

Iż-żona ekonomika esklussiva ma tistax teċċedi lil hinn minn 200 mil nawtiku mil-linji bażi li minnhom il-wisa' tal-baħar territorjali tkun ġiet imkejla.

Artikolu 58

Id-drittijiet, il-ġurisdizzjoni u d-doveri ta' l-Istati l-oħrajn fiż-żona ekonomika esklussiva

1. Fiż-żona ekonomika esklussiva, l-Istati kollha, kemm jekk kostali jew li m'għandhom aċċess dirett għall-baħar, igawdu, suġġett għad-disposizzjonijiet relevanti ta' din il-Konvenzjoni, il-libertajiet msemmija fl-Artikolu 87, tan-navigazzjoni u t-titjiriet u tat-tqegħid ta' fili u pajpijiet sottomarini, u ta' l-użu internazzjonali legali l-ieħor tal-baħar relatati ma dawk il-libertajiet, bħal dawk assoċjati ma l-operazzjoni ta' vapuri, ajruplani u fili u pajpijiet sottomarini, u kompatibbli mad-disposizzjonijiet l-oħrajn ta' din il-Konvenzjoni.

2. L-Artikoli 88 sa 115 u r-regoli pertinenti l-oħrajn tal-liġi internazzjonali japplikaw għaż-żona ekonomika esklussiva sal-limiti li dawn ma jkunux mhux-kompatibbli ma din il-parti.

3. Fl-eżerċitar tad-drittijiet tagħhom u fit-twettieq tad-doveri tagħhom fiż-żona ekonomika esklusiva permezz ta' din il-Konvenzjoni, l-Istati għandhom jagħtu attenzjoni xierqa għad-drittijiet u d-doveri ta' l-Istat kostali u għandhom ikunu konformi mal-liġijiet u r-regolamenti adottati mill-Istat kostali b'konformità mad-disposizzjonijiet ta' din il-Konvenzjoni u mar-regoli l-oħrajn tal-liġi internazzjonali sal-limiti li dawn ma jkunux mhux-kompatibbli ma din il-parti.

Artikolu 59

Il-bażi għar-riżoluzzjoni ta' kunflitti rigward l-attribuzzjoni tad-drittijiet u l-ġurisdizzjoni fiż-żona ekonomika esklussiva

Fil-każi meta din il-Konvenzjoni ma tattribwix drittijiet jew ġurisdizzjoni lill-Istat kostali jew lil-Istati l-oħrajn fi ħdan iż-żona ekonomika esklussiva, u kunflitt jirriżulta bejn l-interessi ta' l-Istat kostali u ta' xi Stat jew Stati oħrajn, il-kunflitt għandu jkun riżolt fuq il-bażi ta' ekwità u fid-dawl taċ-ċirkostanzi relevanti kollha, billi jingħata qies ta' l-importanza rispettiva ta' l-interessi nvoluti għall-partijiet kif ukoll għall-komunità internazzjonali kollha kemm hija.

Artikolu 60

Gżejjer artifiċjali, stallazzjonijiet u strutturi fiż-żona ekonomika esklussiva

1. Fiż-żona ekonomika esklussiva, l-Istat kostali għandu jkollu d-dritt esklussiv li jibni u li jawtorizza u jirregola l-kostruzzjoni, l-oprazzjoni u l-użu ta':

(a) gżejjer artifiċjali;

(b) stallazzjonijiet u strutturi għall-iskopijiet li hemm provvediment dwarhom fl-Artikolu 56 u għal skopijiet ekonomiċi oħrajn;

(ċ) stallazzjonijiet u strutturi li jistgħu ifixxklu fl-eżerċitar tad-drittijiet ta' l-Istat kostali f'dik iż-żona.

2. L-Istat kostali għandu jkollu l-ġurisdizzjoni esklussiva fuq dawk il-gżejjer artifiċjali, stallazzjonijiet u strutturi, inkluża l-ġurisdizzjoni fir-rigward tal-liġijiet u r-regolament doganali, fiskali, tas-saħħa, tas-sigurtà u ta' l-immigrazzjoni.

3. Avviż xieraq għandu jingħata dwar il-kostruzzjoni ta' gżejjer artifiċjali, stallazzjonijiet u strutturi bħal dawk, u l-mezzi permanenti għall-għoti ta' twissija tal-preżenza tagħhom għandhom jinżammu b'qagħda tajba. Kwalunkwe stallazzjonijiet jew strutturi li huma abbandunati jew mhux aktar użati għandhom ikunu mneħħija sabiex tkun assigurata s-sigurtà tan-navigazzjoni, billi jingħata qies ta' xi normi internazzjonali ġeneralment aċċettati kif inhum stabbiliti f'dan ir-rigward mill-organizzazzjoni internazzjonali kompetenti. Tneħija bħal din għandha wkoll tagħti qies tas-sajd, tal-protezzjoni ta' l-ambjent marittimu u tad-drittijiet u d-doveri ta' l-Istati l-oħrajn. Pubbliċità xierqa għandha tingħata dwar il-fond, il-posizzjoni u l-qisien ta' xi stallazzjonijiet jew strutturi li ma jkunux kompletament imneħħija.

4. L-Istat kostali jista, meta meħtieġ, jistabbilixxi żoni raġjonevoli ta' sigurtà madwar dawn il-gżejjer artifiċjali, stallazzjonijiet u strutturi li fihom jista jieħu l-miżuri xierqa sabiex jassigura s-sigurtà kemm tan-navigazzjoni u wkoll tal-gżejjer artifiċjali, ta' l-istallazzjonijiet u ta' l-istrutturi.

5. Il-wisa' taż-żoni tas-sigurtà għandha tkun iddeterminata mill-Istat kostali, billi jqis in-normi internazzjonali applikabbli. Żoni bħal dawk għandhom ikunu ddisinjati sabiex jassiguraw li dawn ikunu raġonevolment relatati man-natura u l-funzjoni tal-gżejjer artifiċjali, l-istallazzjonijiet jew l-istrutturi, u m'għandhomx jeċċedu distanza ta' 500 metru madwarhom, imkejjla minn kull punt tat-tarf ta' barra, apparti milli kif awtorizzat b'normi internazzjonali ġeneralment aċċettati jew minn kif irrakkomandati mill-organizzazzjoni internazzjonali kompetenti. Avviż xieraq għandu jingħata dwar il-medda ta' żoni ta' sigurtà

6. Il-vapuri kollha għandhom jirrispettaw dawn iż-żoni ta' sigurtà u għandhom ikunu konformi man-normi internazzjonali ġeneralment aċċettati fir-rigward tan-navigazzjoni fil-viċinanza ta' gżejjer artifiċjali, stallazzjonijiet, strutturi u żoni ta' sigurtà.

7. Gżejjer artifiċjali, stallazzjonijiet u strutturi u ż-żoni tas-sigurtà madwarhom ma jistgħux ikunu stabbliti meta interfernza tista tinħoloq għall-użu ta' passaġġi internazzjonali rikonoxxuti li huma essenzjali għan-navigazzjoni internazzjonali.

8. Gżejjer artifiċjali, stallazzjonijiet u strutturi ma jgawdux mill-istatus ta' gżejjer. Dawn m'għandhom l-ebda baħar territorjali tagħhom, u l-preżenza tagħhom ma taffetwax id-delimitazzjoni tal-baħar territorjali, taż-żona ekonomika esklussiva jew tas-sikka kontinentali.

Artikolu 61

Il-konservazzjoni tar-riżorsi ħajjin

1. L-Istat kostali għandu jiddetermina l-qabda permissibbli tar-riżorsi ħajjin fiż-żona ekonomika esklussiva.

2. L-Istat kostali, billi jieħu konjizzjoni ta' l-aħjar evidenza xjentifika disponibbli għalih, għandu jassigura permezz tal-konservazzjoni xierqa u l-miżuri ta' l-amministrazzjoni li l-manteniment tar-riżorsi ħajjin fiż-żona ekonomika esklussiva ma tkunx ipperikolata b'esplojtazzjoni żejda. Kif xieraq, l-Istat kostali u l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti, seww jekk subreġjonali, reġjunali jew globali, għandhom jikkoperaw għal dan il-għan.

3. Miżuri bħal dawn għandhom ukoll ikunu ddisinjati għall-manteniment u r-restawrazzjoni tal-popolazzjonijiet ta' speċjali maqbuda f'livelli li jistgħu jipproduċu l-akkwist massimu sostenibbli, kif kwalifikat bil-fatturi ambjentali u ekonomiċi relevanti, inklużi l-ħtiġiet ekonomiċi tal-komunitajiet kostali tas-sajjieda u l-ħtiġiet speċjali ta' l-Istati li għadhom jiżviluppaw, u billi jittieħed akkont ta' l-għamliet tas-sajd, l-interdipendenza tal-ħażniet u xi normi internazzjonali minimi ġeneralment rikonoxxuti, kemm jekk subreġjonali, reġjonali jew globali.

4. Fit-teħid ta' dawn il-miżuri, l-Istat kostali għandu jqis l-effetti fuq l-ispeċje asoċċjati ma jew dipendenti fuq l-ispeċje maqbuda bil-għan taż-żamma jew tar-restawr tal-popolazzjonijiet ta' dawk l-ispeċje assoċjati jew dipendenti il-fuq mil-livelli li fihom ir-riproduzzjoni tagħhom tista ssir serjament mhedda.

5. Informazzjoni xjentifika disponibbli, l-istatistika tal-qbid u ta' l-isforzi tas-sajd, u d-dettalji l-oħrajn relevanti għall-konservazzjoni tal-ħażniet tal-ħut għandhom ikunu fornuti u skambjati fuq bażi regolari matul l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti, kemm subreġjonali, reġjonali jew globali, meta xieraq u bil-parteċipazzjoni mill-Istati kollha kkonċernati, inklużi l-Istati li ċ-ċittadini tagħhom li huma mħollija li jistadu fiż-żona ekonomika esklussiva.

Artikolu 62

L-utilizzazzjoni tar-riżorsi ħajjin

1. L-Istat kostali għandu jħeġġeġ l-obbjettiv ta' l-aqwa utilizzazzjoni tar-riżosi ħajjin fiż-żona ekonomika esklussiva mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 61.

2. L-Istat kostali għandu jiddetermina l-potenzjal tiegħu dwar il-qbid tar-riżorsi ħajjin fiż-żona ekonomika esklussiva. Meta l-Istat kostali ma jkollux il-kapaċità li jiġbor il-qabda permissibbli kollha, huwa għandu, permezz ta' ftehim jew arranġamenti oħrajn u skond it-termini, l-kondizzjonijiet, il-liġijiet u r-regolamenti msemmija fil-paragrafu 4, jgħati lil Stati oħrajn aċċess għaż-żejjed tal-qabda permissibbli, wara li jkunu ħa l-qies xieraq tad-disposizzjonijiet ta' l-Artikoli 69 u 70, speċjalment fir-rigward ta' l-Istati li qiegħdin jiżviluppaw imsemmija hemmhekk.

3. Meta jagħti aċċess lil Stati oħrajn għaż-żona ekonomika esklussiva tiegħu permezz ta' dan l-Artikolu, l-Istat kostali għandu jieħu akkont tal-fatturi relevanti kollha, inklużi, *inter alia*, is-sinifikanza tar-riżorsi ħajjin taż-żona għall-ekonomija ta' l-Istat kostali kkonċernat u ta' l-interessi nazzjonali l-oħrajn tiegħu, id-disposizzjonijiet ta' l-Artikoli 69 u 70, il-ħtiġiet ta' l-Istati li għadhom jiżviluppaw fis-subreġjun jew fir-reġjun fil-ġbir ta' parti taż-żejjed u l-ħtieġa li tkun minimizzata d-dislokazzjoni ekonomika fl-Istati li ċ-ċittadini tagħhom kienu abitwalment jistadu fiż-żona jew li jkun għamlu sforzi sostanzjali fir-riċerka u l-identifikazzjoni tal-ħażniet.

4. Ċittadini ta' Stati oħrajn li jistadu fiż-żona ekonomika esklussiva għandhom ikunu konformi mal-miżuri tal-konservazzjoni u mat-termini u l-kondizzjonijiet l-oħrajn stabbiliti bil-liġijiet u r-regolamenti ta' l-Istat kostali. Dawn il-liġijiet u regolamenti għandhom ikunu konsistenti ma din il-Konvenzjoni u jistgħu jirrelataw, *inter alia*, ma dan li ġej:

(a) il-liċenzjar tas-sajjieda, tad-dgħajjes u tat-tgħamir tas-sajd, inkluż il-pagamenti ta' miżati u l-għamliet l-oħrajn tar-remunerazzjoni, li, fil-każ ta' Stati kostali li għadhom jiżviluppaw, jistgħu jikkonsistu f'kumpens adekwat fil-qasam tal-finanzjar, tat-tgħamir u tat-teknoloġija li tirrigwarda l-industrja tas-sajd;

(b) id-determinazzjoni ta' l-ispeċje li jistgħu jkunu maqbuda, u l-iffissar tal-kwoti tal-qabda, jekk b'relazzjoni ma ħażniet partikolari jew gruppi ta' ħażniet jew tal-qabda għal kull dgħajjsa matul perjodu ta' żmien jew dwar il-qabda minn ċittadini ta' xi Stat ieħor matul perjodu speċifikat;

(ċ) l-irregolar ta' l-istaġuni u ż-żoni tas-sajd, it-tipi, il-qisien u l-ammont ta' l-apparat, u t-tipi, il-qisien u n-numru ta' dgħajjes tas-sajd li jistgħu jkunu wżati;

(d) l-iffissar ta' l-età u d-daqs tal-ħut u ta' l-ispeċje l-oħrajn li jistgħu jkunu maqbuda;

(e) jispeċifikaw l-informazzjoni meħtieġa mid-dgħajjes tas-sajd, inklużi rapporti dwar il-qabda u l-istatistika tal-isforzi u l-posizzjoni tad-dgħajjes;

(f) jeħtieġu, taħt l-awtorizzazzjoni u l-kontroll ta' l-Istat kostali, it-twettieq ta' programmi ta' riċerka speċifika tas-sajd u r-regolazzjoni u t-twettieq ta' riċerka bħal dik, inklużi l-kampjunar tal-qabdiet, id-disponiment tal-kampjuni u r-rapportaġġ tad-dettalji xjentifiċi assoċjati;

(g) it-tqegħid ta' osservaturi jew apprentisti abbord dgħajjes bħal dawk mill-Istat kostali;

(h) il-ħatt tal-qabda kollha jew ta' xi parti minn dgħajjes bħal dawk fil-portijiet ta' l-Istati kostali;

(i) it-termini u l-kondizzjonijiet li jirrigwardaw impriżi konġunti jew l-arranġamenti koperattivi oħrajn;

(j) il-ħtiġiet għat-taħriġ tal-persunal u t-transferiment tat-teknoloġija tas-sajd, inkluż it-tisħieħ tal-kapaċità ta' l-Istat kostali li jidħol għal riċerka dwar is-sajd;

(k) il-proċeduri dwar l-infurzar.

5. L-Istati kostali għandhom jagħtu avviż xieraq dwar il-liġijiet u r-regolamenti tal-konservazzjoni u l-amministrazzjoni.

Artikolu 63

Ħażniet li jseħħu fi ħdan iż-żoni ekonomiċi esklussivi ta' tnejn jew aktar Stati kostali jew tat-tnejn li huma fiż-żona ekonomika esklussiva u fiż-żona lil hinn u biswitha

1. Meta l-istess ħażna jew ħażniet ta' speċje assoċjati jseħħu fi ħdan iż-żoni ekonomiċi esklussivi ta' tnejn jew aktar Stati kostali, dawn l-Istati għandhom ifittxu, jew direttament inkella permezz ta' l-organizzazzjonijiet subreġjonali jew regjonali xierqa, sabiex jifthiemu dwar il-miżuri meħtieġa sabiex jikkordinaw u jassiguraw il-konservazzjoni u l-iżvilupp ta' ħażniet bħal dawk mingħajr preġudizzju għad-disposizzjonijiet l-oħrajn ta' din il-parti.

2. Meta l-istess ħażna jew ħażniet ta' speċje assoċjati jseħħu kemm fi ħdan iż-żona ekonomika esklussiva u f'żona lil hinn u biswit taż-żona, l-Istat kostali u l-Istati li jistadu għal ħażniet bħal dawk fiż-żona tal-qrib għandhom ifittxu, jew direttament jew permezz tal-organizzazzjonijiet subreġjonali jew reġjonali xierqa, sabiex jifthiemu dwar il-miżuri meħtieġa għall-konservazzjoni ta' dawn il-ħażniet fiż-żona tal-qrib.

Artikolu 64

Speċje ferm migratorji

1. L-Istat kostali u l-Istati l-oħrajn li ċ-ċittadini tagħhom jistadu fir-reġjun ta' speċje ferm migratorji elenkati fl-Anness I għandhom jikkoperaw direttament jew permezz ta' l-organizzazzjonijiet internazzjonali xierqa bil-għan sabiex jassiguraw konservazzjoni u jheġġu l-objettiv ta' l-aqwa utilizzazzjoni ta' speċje bħal dawn matul ir-reġjun, kemm fi ħdan u lil hinn miż-żona ekonomika esklussiva. Fir-reġjuni li dwarhom l-ebda organizzazzjoni internazzjonali xierqa ma tkun teżisti, l-Istat kostali u l-Istati l-oħrajn li ċ-ċittadini tagħhom jaqbdu dawn l-ispeċje fir-reġjun għandhom jikkoperaw sabiex jistabbilixxu organizzazzjoni bħal dik u jipparteċipaw fix-xogħol tagħha.

2. Id-disposizzjonijiet tal-paragrafu 1 jappikaw ukoll għad-disposizzjonijiet l-oħrajn ta' din il-parti.

Artikolu 65

Mammali marini

Xejn f'din il-parti ma tnaqqas id-dritt ta' l-Istat kostali jew tal-kompetenza ta' l-organizzazzjoni internazzjonali, skond kif xieraq, li jipprojbixxu, jillimitaw jew li jirregolaw l-esplojtazzjoni ta' mammali marini aktar strettament milli hemm provvediment dwar dan f'din il-parti. L-Istati għandhom jikkoperaw bil-għan tal-konservazzjoni tal-mammali marini u fil-każ ta' ċeteċani għandhom partikolarment jaħdmu permezz ta' l-organizzazzjonijiet internazzjonali xierqa għall-konservazzjoni, l-amministrazzjoni u l-istudju tagħhom.

Artikolu 66

Ħażniet anadromiċi

1. L-Istati li fix-xmajjar tagħhom joriġinaw ħażniet anadromiċi għandhom ikollhom l-interess primarju fi, u r-responsabbiltà għal ħażniet bħal dawk.

2. L-Istat ta' l-oriġini ta' ħażniet anadromiċi għandu jassigura l-konservazzjoni tagħhom bl-istabbilliment tal-miżuri regolatorji xierqa dwar is-sajd fl-ilmijiet kollha tan-naħa ta' l-art tal-limiti esterni taż-żona ekonomika esklussiva u dwar is-sajd li hemm provvediment dwarhom fil-paragrafu 3(b). L-Istat ta' l-oriġini jista, wara konsultazzjonijiet ma' l-Istati l-oħrajn msemmija fil-paragrafi 3 u 4 li jistadu għal dawn il-ħażniet, jistabbilixxi il-qabdiet totali permissibbli dwar il-ħażniet li joriġinaw fix-xmajjar tiegħu.

3. (a) Is-sajd għal ħażniet anadromiċi għandu jkun imwettaq biss fl-ilmijiet lejn l-art tal-limiti esterni taż-żona ekonomika esklussiva, apparti milli fil-każi meta din id-disposizzjoni tkun tirriżulta fid-dislokazzjoni ekonomika għal Stat apparti milli l-Istat ta' l-oriġini. Fir-rigward ta' sajd bħal dan lil hinn mil-limiti esterni taż-żona ekonomika esklussiva, l-Istati kkonċernati għandhom iżommu konsultazzjonijiet bil-għan li jilħqu ftehim dwar it-termini u l-kondizzjonijiet għal sajd bħal dan billi jagħtu attenzjoni xierqa għall-ħtiġiet tal-konservazzjoni u l-ħtiġiet ta' l-Istat ta' l-oriġini fir-rigward ta' dawn il-ħażniet.

(b) L-Istat ta' l-oriġini għandu jikkoperaw fit-tnaqqis tad-dislokazzjoni ekonomika fi Stati oħrajn bħal dawk li jistadu dawn il-ħażniet, billi jqisu l-qabda normali u l-metodu ta' l-operazzjonijiet ta' Stati bħal dawk, u taż-żoni kollha li fihom sajd bħal dan kien iseħħ.

(ċ) L-Istati msemmija fis-subparagrafu (b), li jipparteċipaw bi ftehim mal-Istat ta' l-oriġini fil-miżuri sabiex jirrinovaw il-ħażniet anadromiċi, partikolarment b'nefqiet għal dak l-iskop, għandhom jinagħtaw kunsiderazzjoni speċjali mill-Istat ta' l-oriġini fil-qabda ta' ħażniet li joriġinaw fix-xmajjar tiegħu.

(d) L-inforzar tar-regolamenti li jirrigwardaw il-ħażniet anadromiċi lil hinn miż-żona ekonomika esklussiva għandu jseħħ bi ftehim bejn l-Istat ta' l-oriġini u l-Istati l-oħrajn ikkonċernati.

4. Fil-każi meta ħażniet anadromiċi jemigraw fil jew matul ilmijiet lejn l-art tal-limiti esterni taż-żona ekonomika esklussiva ta' Stat apparti milli l-Istat ta' l-oriġini, Stat bħal dak għandu jikkopera mal-Istat ta' l-oriġini fir-rigward tal-konservazzjoni u l-amministrazzjoni ta' ħażniet bħal dawk.

5. L-Istat ta' l-oriġini ta' ħażniet anadromiċi u l-Istati l-oħrajn li jistadu dawn il-ħażniet għandhom jagħmlu l-arranġamenti għall-implimentazzjoni tad-disposizzjonijiet ta' dan l-Artikolu, meta xieraq, permezz ta' organizzazzjonijiet reġjonali.

Artikolu 67

Speċi katadromiċi

1. Stat kostali li fl-ilmijiet tiegħu speċi katadromiċi jgħaddu l-parti l-kbira taċ-ċiklu tal-ħajja tagħhom għandu jkollu r-responsabbilità għall-amministrazzjoni ta' dawn l-ispeċi u għandu jassigura l-ingress u l-egress tal-ħut migratorji.

2. IL-qabda ta' speċi katadromiċi għandha tkun imwettqa biss fl-ilmijiet lejn in-naħa ta' l-art tal-limiti esterni taż-żoni ekonomiċi esklussivi. Meta mwettaq fiż-żoni ekonomiċi esklussivi, il-qbid għandu jkun suġġett għal dan l-Artikolu u tad-disposizzjonijiet l-oħrajn ta' din il-Konvenzjoni li jikkonċernaw is-sajd f'dawn iż-żoni.

3. Fil-każi meta ħut katadromiku jemigra matul iż-żona ekonomika esklussiva ta' Stat iehor, sew jekk ħut żgħir jew matur, l-amministrazzjoni, inkluż il-ġbir, ta' ħut bħal dak għandu jkun irregolat bi ftehim bejn l-Istat imsemmi fil-paragrafu 1 u l-Istat l-ieħor ikkonċernat. Ftehim bħal dan għandu jassigura l-amministrazzjoni razzjonali ta' l-ispeċi u għandu jieħu akkont tar-responsabbiltajiet ta' l-Istat imsemmi fil-paragrafu 1 dwar l-amministrazzjoni ta' dawn l-ispeċi.

Artikolu 68

Speċi sedentarji

Din il-parti ma tapplikax għal speċi sedentarji kif definiti fl-Artikolu 77(4).

Artikolu 69

Id-dritt ta' l-Istati li m'għandhomx aċċess dirett għall-baħar

1. L-Istati li m'għandhomx aċċess dirett għall-baħar għandhom id-dritt li jipparteċipaw, fuq bażi ekwitabbli, fl-esplojtazzjoni tal-parti xierqa taż-żejjed tar-riżorsi ħajjin taż-żoni ekonomiċi esklussivi ta' l-Istati kostali ta' l-istess subreġjun jew reġjun, billi jitqiesu ċ-ċirkostanzi ekonomiċi u ġeografiċi relevanti ta' l-Istati kollha kkonċernati u b'konformità mad-disposizzjonijiet ta' dan l-Artikolu u ta' l-Artikoli 61 u 62.

2. It-termini u l-modalitajiet ta' parteċipazzjoni bħal din għandhom ikunu stabbiliti mill-Istati kkonċernati permezz ta' ftehim bilaterali, subreġjonali jew reġjonali, billi jittieħed akkont ta', *inter alia*:

(a) il-ħtieġa li jkunu evitati l-effett dettrimentali għall-komunitajiet tas-sajd jew ta' l-industriji tas-sajd ta' l-Istati kostali;

(b) il-limitu li dwaru l-Istat li m'għandux aċċess dirett għall-baħar, b'konformità mad-disposizzjonijiet ta' dan l-Artikolu, ikun

jipparteċipa jew inkella huwa ntitolat li jipparteċipa permezz ta' ftehim bilaterali, ftehim subreġjonali jew reġjonali, fl-esplojtazzjoni ta' riżorsi ħajjin taż-żoni ekonomiċi esklussivi ta' l-Istati kostali l-oħrajn;

(ċ) sal-limitu li dwaru l-Istati l-oħrajn li m'għandhomx aċċess dirett għall-baħar u l-Istati ġeografikament disvantaġġati huma jipparteċipaw fl-esplojtazzjoni tar-riżorsi ħajjin taż-żona ekonimika esklussiva ta' l-Istat kostali u fil-ħtieġa konsegwanzjali li jkun evitat xi piż partikolari fuq Stat kostali wieħed jew fuq xi parti tiegħu;

(d) il-ħtiġiet nutrizzjonali tal-popolazzjonijiet fl-Istati rispettivi.

3. Meta l-kapaċità tal-ġbir ta' l-Istat kostali tilħaq punt li jkun jgħinha ħalli tiġbor il-qabda intiera permissibbli tar-riżorsi ħajjin fiż-żona ekonomika esklussiva, l-Istat kostali u l-Istati l-oħrajn ikkonċernati għandhom jikkoperaw fl-istabbiliment ta' l-arranġamenti ekwitabbli fuq bażi bilaterali, kemm subreġjonali u wkoll reġjonali, li jippermettu għall-parteċipazzjoni u l-iżvilupp ta' l-Istati li m'għandhomx aċċess dirett għall-baħar ta' l-istess subreġjun jew reġjun fl-esplojtazzjoni tar-riżorsi ħajjin taż-żoni ekonomiċi esklussivi ta' l-Istati kostali tas-subreġjuni jew tar-reġjuni, skond ma jista jkun xieraq fiċ-ċirkostanzi u b'termini li huma sodisfaċenti għall-partijiet kollha. Fl-implimentazzjoni ta' din id-disposizzjoni il-fatturi msemmija fil-paragrafu 2 għandhom ukoll ikunu meqjusa.

4. L-Istati żviluppati li m'għandhomx aċċess dirett għall-baħar għandhom, permezz tad-disposizzjonijiet ta' dan l-Artikolu, ikunu ntitolati li jipparteċipaw fl-esplojtazzjoni ta' riżorsi ħajjin, biss, fiż-żoni ekonomiċi esklussivi ta' Stati kostali żviluppati ta' l-istess subreġjun jew reġjun wara li titqies il-medda li dwarha l-Istat kostali, meta jagħti aċċess lil-Istati l-oħrajn għar-riżorsi ħajjin tal-żona ekonomiku esklussiva tiegħu, ikun qies il-ħtieġa li jkunu minimizzati l-effetti ta' ħsara fuq il-komunitajiet tas-sajjieda u d-dislokazzjoni ekonomika fi Stati li ċ-ċittadini tagħhom ikunu abitwalment stadu f'dik iż-żona.

5. Id-disposizzjonijiet ta' hawn fuq huma mingħajr preġudizzju għall-arranġamenti mifthiema dwar is-subreġjuni jew reġjuni meta l-Istati kostali jistgħu jagħtu lill-Istati li m'għandhomx aċċess dirett għall-baħar ta' l-istess subreġjun jew reġjun, drittijiet ugwali jew preferenzali għall-esplojtazzjoni tar-riżorsi ħajjin fiż-żoni ekonomiċi esklussivi.

Artikolu 70

Id-dritt ta' l-Istati ġeografikament żvantaġġati

1. L-Istati ġeografikament żvantaġġati għandhom id-dritt li jipparteċipaw, fuq bażi ekwitabbli, fl-esplojtazzjoni tal-parti xierqa taż-żejjed tar-riżorsi ħajjin taż-żoni ekonomiċi esklussivi ta' l-Istati kostali ta' l-istess subreġjun jew reġjun, billi jitqiesu ċ-ċirkostanzi ekonomiċi u ġeografiċi relevanti ta' l-Istati kollha kkonċernati u b'konformità mad-disposizzjonijiet ta' dan l-Artikolu u ta' l-Artikoli 61 u 62.

2. Għall-iskopijiet ta' din il-parti, "Stati ġeografikament żvantaġġati" tfisser Stati kostali, inklużi l-Istati bi fruntieri fuq ibħra magħluqa jew parzjalment-magħluqa, li s-sitwazzjoni ġeografika tagħhom tagħmilhom dipendenti fuq l-esplojtazzjoni tar-riżorsi ħajjin taż-żoni ekonomiċi esklussivi ta' Stati oħrajn fis-subreġjun jew fir-reġjun għal fornimenti adekwati ta' ħut għal skopijiet nutrizzjomnali tal-popolazzjonijiet tagħhom jew ta' uħud minnhom, u l-Istati kostali li ma jistgħux ikollhom l-ebda dritt għal żoni ekonomiċi esklussivi tagħhom.

3. It-termini u l-modalitajiet ta' parteċipazzjoni bħal din għandhom ikunu stabbiliti mill-Istati kkonċernati permezz ta' ftehim bilaterali, subreġjonali jew reġjonali, billi jittieħed akkont ta', *inter alia*:

(a) il-ħtieġa li jkunu evitati l-effett detrimentali għall-komunitajiet tas-sajd jew ta' l-industriji tas-sajd ta' l-Istati kostali;

(b) il-limitu li dwaru l-Istat li huwa ġeografikament żvantaġġat, b'konformità mad-disposizzjonijiet ta' dan l-Artikolu, ikun jipparteċipa jew inkella huwa ntitolat li jipparteċipa permezz ta' ftehim bilaterali, ftehim subreġjonali jew reġjonali, fl-esplojtazzjoni ta' riżorsi ħajjin taż-żoni ekonomiċi esklussivi ta' l-Istati kostali l-oħrajn;

(ċ) sal-limitu li dwaru l-Istati l-oħrajn li huma ġeografikament żvantaġġati u l-Istati li m'għandhomx aċċess dirett għall-baħar li jipparteċipaw fl-esplojtazzjoni tar-riżorsi ħajjin taż-żona ekonomika esklussiva ta' l-Istat kostali u fil-ħtieġa konsegwenzjali li jkun evitat xi piż partikolari fuq Stat kostali wieħed jew fuq xi parti tiegħu;

(d) il-ħtiġiet nutrizzjonali tal-popolazzjonijiet fl-Istati rispettivi.

4. Meta l-kapaċità tal-ġbir ta' Stat kostali tilħaq punt li jkun jgħinha ħalli tiġbor il-qabda intiera permissibbli tar-riżorsi ħajjin fiż-żona ekonomika esklussiva tagħha, l-Istat kostali u l-Istati l-oħrajn ikkonċernati għandhom jikkoperaw fl-istabbiliment ta' l-arranġamenti ekwitabbli fuq bażi bilaterali, kemm subreġjonali u wkoll reġjonali, li jippermettu għall-parteċipazzjoni u l-iżvilupp ta' l-Istati li huma ġeografikament żvantaġġati ta' l-istess subreġjun jew reġjun fl-esplojtazzjoni tar-riżorsi ħajjin taż-żoni ekonomiċi esklussivi ta' l-Istati kostali tas-subreġjuni jew tar-reġjuni, skond ma jista jkun xieraq fiċ-ċirkostanzi u b'termini li huma sodisfaċenti għall-partijiet kollha. Fl-implimentazzjoni ta' din id-disposizzjoni il-fatturi msemmija fil-paragrafu 3 għandhom ukoll ikunu meqjusa.

5. Stati żviluppati li huma ġeografikament żvantaġġati għandhom, permezz tad-disposizzjonijiet ta' dan l-Artikolu, ikunu ntitolati li jipparteċipaw fl-esplojtazzjoni ta' riżorsi ħajjin,

biss, fiż-żoni ekonomiċi esklussivi ta' Stati kostali żviluppati ta' l-istess subreġjun jew reġjun wara li titqies il-medda li dwarha l-Istat kostali, meta jagħti aċċess lill-Istati l-oħrajn għar-riżorsi ħajjin taż-żona ekonomiku esklussiva tiegħu, ikun qies il-ħtieġa li jkunu minimizzati l-effetti ta' ħsara fuq il-komunitajiet tas-sajjieda u d-dislokazzjoni ekonomika fi Stati li ċ-ċittadini tagħhom ikunu abitwalment jistadu f'dik iż-żona.

6. Id-disposizzjonijiet ta' hawn fuq huma mingħajr preġudizzju għall-arranġamenti mifthiema dwar is-subreġjuni jew reġjuni meta l-Istati kostali jistgħu jagħtu lill-Istati ġeografikament żvantaġġat ta' l-istess subreġjun jew reġjun, drittijiet ugwali jew preferenzali għall-esplojtazzjoni tar-riżorsi ħajjin fiż-żoni ekonomiċi esklussivi.

Artikolu 71

Nuqqas ta' applikabilità ta' l-Artikoli 69 u 70

Id-disposizzjonijiet ta' l-Artikoli 69 u 70 ma japplikawx fil-każ ta' Stat kostali li l-ekonomija tiegħu hija ferm dipendenti fuq l-esplojtazzjoni tar-riżorsi ħajjin taż-żona ekonomika esklussiva tiegħu.

Artikolu 72

Restrizzjonijiet dwar it-trasferiment ta' drittijiet

1. Id-drittijiet li hemm provvediment dwarhom fl-Artikoli 69 u 70 dwar l-esplojtazzjoni tar-riżorsi ħajjin m'għandhomx ikunu direttament jew indirettament trasferiti lejn Stati terzi jew lejn iċ-ċittadini tagħhom b'kera jew b'liċenzja, bl-istabbiliment ta' impriżi konġunti jew b'xi manjiera oħra li jkollha l-effett ta' trasferiment bħal dan sakemm ma jkunx mifthiem mod ieħor mill-Istati kkonċernati.

2. Id-disposizzjonijiet preċedenti ma jżommux lill-Istati kkonċernati milli jakkwistaw għajnuna teknika jew finanzjarja minn għand Stati terzi jew organizzazzjonijiet internazzjonali sabiex jiffaċċilitaw l-eżerċitar tad-drittijiet bis-saħħa ta' l-Artikoli 69 u 70, basta li dan ma jkollux l-effett msemmi fil-paragrafu 1.

Artikolu 73

L-inforzar tal-liġijiet u tar-regolamenti ta' l-Istati kostali

1. L-Istat kostali jista, fl-eżerċitar tad-drittijiet sovrani tiegħu li jesplora, jesplojta, jikkonserva u jamministra r-riżorsi ħajjin fiż-żona ekonomika esklussiva, jieħu dawk il-miżuri, inklużi t-tlugħ abbord, l-ispezzjoni, l-arrest u l-proċedimenti ġudizzjarji, skond ma jista jkun meħtieġ, sabiex jassigura konformità mal-liġijiet u r-regolamenti adottati minnu b'konformità ma din il-Konvenzjoni.

2. Il-vapuri u l-ekwipaġġi tagħhom li jkunu ġew arrestati għandhom ikunu meħlusin fil-pront mal-preżentazzjoni ta' pleġġ raġjonevoli jew xi garanzija oħra.

3. Il-penalitajiet ta' l-Istati kostali għal vjolazzjonijiet tal-liġijiet u r-regolamenti tas-sajd fiż-żona ekonomika esklussiva ma jistgħux jinkludu priġonerija, fin-nuqqas ta' ftehim għall-kuntrarju mill-Istati kkonċernati, jew ta' xi tip ieħor ta' kastig korporali.

4. Fil-każ ta' arrest jew detenzjoni ta' vapuri barranin, l-Istat kostali għandu mill-ewwel jinnotifika lill-Istat tal-bandiera, permezz tal-kanali xierqa, dwar l-azzjoni meħudha u b'xi penalitajiet sussegwentament imposti.

Artikolu 74

Id-delimitazzjoni taż-żona ekonomika esklussiva bejn Stati b'kosti opposti jew biswit xulxin

1. Id-delimitazzjoni taż-żona ekonomika esklussiva bejn Stati b'kosti oppost jew biswit għandha tkun effettwata bi ftehim fuq il-bażi ta' liġi internazzjonali, kif msemmi fl-Artikolu 38 tal-Istatut tal-Qorti Internazzjonali tal-Ġustizzja, sabiex jaslu għal soluzzjoni ekwitabbli.

2. Jekk l-ebda ftehim ma jkun jista jintlaħaq fi żmien perjodu raġjonevoli, l-Istati kkonċernati għandhom jirrikoru għad-disposizzjonijiet li hemm provvediment dwarhom fil-Parti XV.

3. Sakemm iseħħ il-ftehim li hemm provvediment dwaru fil-paragrafu 1, l-Istati kkonċernati, fi spirtu ta' rikonoxximent u koperazzjoni, għandhom jagħmlu kull sforz sabiex jaslu fi ftehim proviżjonali ta' natura prattika u, matul dan il-perjodu transizzjonali, li ma jipperikolax jew li jfixkel għat-twassil ta' ftehim finali. Arranġamenti bħal dawn għandhom ikunu mingħajr preġudizzju għad-delimitazzjoni finali.

4. Meta jkun hemm ftehim eżistenti bejn l-Istati kkonċernati, kwistjonijiet li jirrigwardaw id-delimitazzjoni taż-żona ekonomika esklussiva għandhom ikunu ddeterminati b'konformità mad-disposizzjonijiet ta' dak il-ftehim.

Artikolu 75

Mapep nawtiċi u l-listi tal-kordinati ġeografiċi

1. Suġġett għal din il-parti, il-linji tal-limiti esterni taż-żona ekonomika esklussiva u l-linji tad-delimitazzjoni pinġuti b'konformità ma l-Artikolu 74 għandhom ikunu murija fuq il-mapep nawtiċi u ta' skala jew skali adekwati għall-aċċertar tal-posizzjoni tagħhom. Meta xieraq, listi tal-punti tal-kordinati ġeografiċi, li jispeċifikaw id-*datum* ġeodetiku, jistgħu ikunu mibdula għal dawn il-linji tal-limitu estern jew tal-linji tad-delimitazzjoni.

2. L-Istat kostali għandu jagħti l-publiċità meħtieġa dwar dawk il-mapep nawtiċi jew tal-listi tal-kordinati ġeografiċi u għandu jiddepożita kopja ta' kull mappa nawtika jew ta' lista bħal dik mas-Segreteraju-Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti.

PARTI VI

IS-SIKKA KONTINENTALI

Artikolu 76

Definizzjoni tas-sikka kontinentali

1. Is-sikka kontinentali ta' Stat kostali tinkludi l-qiegħ tal-baħar u l-istrata ta' taħt dak taż-żoni ta' taħt il-baħar li jestendu lil hinn mill-baħar territorjali tiegħu matul prolongazzjoni naturali ta' l-art territorjali tiegħu sat-tarf ta' barra tal-marġini kontinentali, jew sa distanza ta' 200 mil nawtiku mil-linji bażi li minnhom il-wisa' tal-baħar territorjali huwa mkejjel meta t-tarf estern tal-marġini kontinentali ma jestendix sa dik id-distanza.

2. Is-sikka kontinentali ta' Stat kostali m'għandhiex testendi lil hinn mil-limiti li hemm provvedimemnt dwarhom fil-paragrafi 4 sa 6.

3. Il-marġini kontinentali jinkludi l-prolungazzjoni mgħarrqa tal-massa ta' l-art ta' l-Istat kostali, u tikkonsisti mil-qiegħ tal-baħar u l-istrata ta' taħt dak tas-sikka, ir-rampa l-isfel u wkoll it-tlugħ. Din ma tinkludix l-art fonda oċeanika bit-trufijiet oċeaniċi jew il-qiegħ tagħhom.

4. (a) Għall-iskopijiet ta' din il-Konvenzjoni, l-Istat kostali għandu jistabbilixxi t-tarf estern tal-marġini kontinentali kull meta l-marġini jestendi lil hinn minn 200 mil nawtiku mil-linji bażi li minnhom il-wisa' tal-baħar territorjali huwa mkejjel, jew permezz ta':

(i) linja delineata b'konformità mal-paragrafu 7 b'referenza għal punti fissi fl-aktar naħa ta' barra li f'kull wieħed minnhom il-ħxuna tal-blat sedimentarju tkun mill-anqas 1 % ta' l-aqsar distanza minn punt bħal dak fit-tarf tar-rampa kontinentali; inkella

(ii) linja delineata b'konformità mal-paragrafu 7 b'referenza għal punti fissi mhux aktar minn 60 mil nawtiku mit-tarf tar-rampa kontinentali.

(b) Fin-nuqqas ta' evidenza bil-kuntrarju, it-tarf tar-rampa kontinentali għandu jkun iddeterminat bħala l-punt tat-tibdil massimu fix-xaqlib fil-bażi tagħha.

5. Il-punti fissi jinkludu l-linja tal-limiti esterni tas-sikka kontinentali fuq il-qiegħ tal-baħar, pinġuta b'konformità mal-paragrafu 4(a)(i) u (ii), jew li m'għandhiex teċċedi 350 mil nawtiku mil-linji bażi li minnhom il-wisa' tal-baħar territorjali huwa mkejjel jew inkella m'għandux jeċċedi 100 mil nawtiku mill-*isobath ta'* 2 500 metru, li hija l-linja li tgħaqqad il-fond ta' 2 500 metru.

6. Minkejja d-disposizzjonijiet tal-paragrafu 5, fis-sriebet ta' taħt il-baħar, il-limitu estern tas-sikka kontinentali m'għandux jeċċedi 350 mil nawtiku mill-linji bażi li minnhom kienet tkejjlet il-wisa' tal-baħar territorjali. Dan il-paragrafu ma japplikax għal sriebet ta' taħt il-baħar li huma l-komponenti naturali tal-marġini kontinentali bħal ma huma *plateaux*, għoljiet, qċaċet, watjiet u fili ta' għoljiet.

7. L-Istat kostali għandu jiddelinja il-limiti esterni tas-sikka kontinentali tiegħu, meta dik is-sikka testendi lil hinn minn 20 mil nawtiku mil-linji bażi li minnhom il-wisa' tal-baħar territorjali huwa mkejjel, b'linji dritti li ma jeċċedux 60 mil nawtiku fit-tul, li jgħaqdu punti fissi, definiti bil-kordinati tal-latitudni u l-lonġitudni.

8. Informazzjoni rigward il-limiti tas-sikka kontinentali lil hinn minn 200 mil nawtiku mil-linji bażi li minnhom hija mkejjla l-wisa' tal-baħar territorjali għandhom ikunu ppreżentati mill-Istat kostali lejn il-Kummissjoni dwar il-Limiti tas-Sikka Kontinentali stabbilita permezz ta' l-Anness II fuq il-bażi ta' rappreżentazzjoni ġeografika ekwitabbli. Il-Kummissjoni għandha tagħmel rakkomandazzjonijiet lill-Istati kostali dwar materji relatati ma l-istabbilliment tal-limiti esterni tas-sikka kontinentali tagħhom. Il-limiti tas-sikka stabbiliti minn Stat kostali fuq il-bażi ta' dawn ir-rakkommandazzjonijiet għandhom ikunu finali u jorbtu.

9. L-Istat kostali għandu jiddepożita mas-Segretarju Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti mapep nawtiċi u l-informazzjoni relevanti, inkluż id-*datum* ġeodetiku, li permanentament jiddeskrivu l-limiti esterni tas-sikka kontinentali. Is-Segretarju Ġenerali għandu jagħtu l-pubbliċità xierqa dwar dan.

10. Id-disposizzjonijiet ta' dan l-Artikolu huma mingħajr preġudizzju għall-kwistjoni tad-delimitazzjoni tas-sikka kontinentali bejn Stati b'kosti opposti jew biswit xulxin.

Artikolu 77

Id-drittijiet ta' l-Istat kostali fuq is-sikka kontinentali

1. L-Istat kostali jeżerċita fuq is-sikka kontinentali drittijiet sovrani għall-iskop ta' l-esplorazzjoni tagħha u ta' l-esplojtazzjoni tar-riżorsi naturali tagħha.

2. Id-drittijiet msemmija fil-paragrafu 1 huma esklussivi fis-sens li jekk Stat kostali ma jesplorax is-sikka kontinentali jew ma jutilizzax ir-riżorsi tagħha, ħadd ma jkun jista jidħol għal dawn l-attivitajiet mingħajr il-kunsens espliċitu ta' l-Istat kostali.

3. Id-drittijiet ta' l-Istat kostali fuq is-sikka kontinentali ma jiddependux mill-okkupazzjoni, effettiva jew misthajjla, jew fuq xi proklama espressa.

4. Ir-riżorsi naturali msemmija f'din il-parti jikkonsistu mill-minerali u r-riżorsi mhux-ħajjin l-oħrajn tal-qiegħ il-baħar u s-saff ta' taħt dak, flimkien ma l-organiżmi ħajjin li jappartienu għall-ispeċje sedentarja, jiġifieri, organiżmi li, fl-istadju tal-ġbir tagħhom, jew huma li ma jiċċaqilqux jew inkella taħt qiegħ il-baħar, jew inkella li ma jistgħux jiċċaqilqu apparti milli b'kuntatt fiżiku kontinwu mal-qiegħ il-baħar jew is-saff ta' taħt dak.

Artikolu 78

L-istatus legali ta' l-ilmijiet supra-qarib u l-ispazju ta' l-ajru u d-drittijiet u l-libertajiet ta' l-Istati l-oħrajn

1. Id-drittijiet ta' l-Istat kostali fuq is-sikka kontinentali ma jaffettwawx l-istatus legali ta' l-ilmijiet supra-qarib jew l-ispazji ta' l-arju fuq dawk l-ilmijiet.

2. L-eżerċitar tad-drittijiet ta' l-Istat kostali fuq is-sikka kontinentali m'għandhomx jiksru jew li jirriżultaw f'interferenza mhux ġustifikabbli man-navigazzjoni u mad-drittijiet l-oħrajn u l-liberta ta' l-Istati l-oħrajn kif hemm provvediment dwar dan f'din il-Konvenzjoni.

Artikolu 79

Fili u pajpijiet sottomarini fuq is-sikka kontinentali

1. L-Istati kollha huma ntitolati li jqiegħdu fili u pajpijiet sottomarini fuq is-sikka kontinentali, b'konformità mad-disposizzjonijiet ta' dan l-Artikolu.

2. Bla ħsara għad-dritt li jieħdu miżuri raġjonevoli għall-esplorazzjoni tas-sikka kontinentali, l-esplojtazzjoni tar-riżorsi naturali tagħha u tal-prevenzjoni, t-tnaqqis u l-kontroll tat-tniġġiż minn pajpijiet, l-Istat kostali ma jistax jimpedixxi it-tqegħid jew il-manteniment ta' fili jew pajpijiet bħal dawk.

3. Il-delineazzjoni tal-korsa għat-tqegħid ta' pajpijiet bħal dawk fuq is-sikka kontinentali hija suġġetta għall-kunsens ta' l-Istat kostali.

4. Xejn f'din il-parti ma jaffettwa d-dritt ta' l-Istat kostali li jistabbilixxi kondizzjonijiet dwar il-fili u l-pajpijiet li jidħlu fit-territorju jew fl-ibħra territorjali tiegħu, jew tal-ġurisdizzjoni tiegħu fuq il-fili u l-pajpijiet kostruwiti jew użati b'konnessjoni ma l-esplorazzjoni tas-sikka kontinentali jew l-esplorazzjoni tar-riżorsi tagħha jew ta' l-operazzjonijiet ta' gżejjer artifiċjali, stallazzjonijiet u strutturi taħt il-ġurisdizzjoni tiegħu.

5. Meta jqiegħdu fili jew pajpijiet sottomarini, l-Istati għandhom iqisu kif xieraq il-fili jew il-pajpijiet li diġa jkunu qiegħdin hemm-hekk. Partikolarment, il-possibbiltajiet tat-tiswija ta' fili u pajpijiet eżistenti m'għandhomx ikunu ppreġudikati.

Artikolu 80

Gżejjer artifiċjali, stallazzjonijiet u strutturi fis-sikka kontinentali

L-Artikolu 60 japplika *mutatis mutandis* għal gżejjer artifiċjali, stallazzjonijiet u strutturi fis-sikka kontinentali.

Artikolu 81

Tħaffir fis-sikka kontinentali

L-Istat kostali għandu jkollu d-dritt esklussiv li jawtorizza u jirregola t-tħaffir fuq is-sikka kontinentali għall-iskopijiet kollha.

Artikolu 82

Pagamenti u kontribuzzjonijiet fir-rigward ta' l-esplojtazzjoni tas-sikka kontinentali lil hinn minn 200 mil nawtiku

1. L-Istat kostali għandu jagħmel pagamenti jew kontribuzzjonijiet b'għelejjel fir-rigward ta' l-esplorazzjoni ta' riżorsi mhux ħajjin tas-sikka kontinentali lil hinn minn 200 mil nawtiku mil-linji bażi li minnhom il-wisa' tal-baħar territorjali huwa mkejjel.

2. Il-pagamenti u l-kontribuzzjonijiet għandhom isiru ta' kull sena fir-rigward tal-produzzjoni kollha minn sit wara l-ewwel ħames snin tal-produzzjoni fuq dak is-sit. Għas-sitt sena, ir-rata tal-pagament jew tal-kontribuzzjoni għandha tkun ta' 1 % tal-valur jew tal-volum tal-produzzjoni fuq is-sit. Ir-rata għandha tiżdied bi 1 % għal kull sena susseggwenti sat-12-il sena u għandha tibqa fi 7 % minn hemm il-quddiem. Il-produzzjoni ma tinkludix riżorsi użati b'konnessjoni ma l-esplojtazzjoni.

3. Stat li għadu jiżviluppa li huwa importatur nett ta' riżorsi minerali prodotti mis-sikka kontinentali tiegħu huwa eżentat milli jwettaq pagamaneti jew kontribuzzjonijiet bħal dawk fir-rigward ta' dawk ir-riżorsi minerali.

4. Il-pagamenti jew il-kontribuzzjonijiet għandhom isiru tramite l-Awtorità, li għandha tqassamhom fost il-Partijiet Kontraenti ta' din il-Konvenzjoni, fuq il-bażi ta' kriterja u ishma ekwitabbli, billi jitqiesu l-interessi u l-ħtiġiet ta' l-Istati li għadhom jiżviluppaw, partikolarment dawk fosthom l-anqas żviluppati u dawk li m'għandhomx aċċess dirett għall-baħar.

Artikolu 83

Id-delimitazzjoni tas-sikka kontinentali bejn l-Istati b'kosti opposti jew biswit xulxin

1. Id-delimitazzjoni tas-sikka kontinentali bejn l-Istati b'kosti oppost jew biswit għandha tkun effettwata bi ftehim fuq il-bażi ta' liġi internazzjonali, kif msemmi fl-Artikolu 38 ta' l-Istatut tal-Qorti Internazzjonali tal-Ġustizzja, sabiex jaslu għal soluzzjoni ekwitabbli.

2. Jekk l-ebda ftehim ma jkun jista jintlaħaq fi żmien perjodu raġjonevoli, l-Istati kkonċernati għandhom jirrikorru għad-disposizzjonijiet li hemm provvediment dwarhom fil-Parti XV.

3. Sakemm isehħ il-ftehim li hemm provvediment dwaru fil-paragrafu 1, l-Istati kkonċernati, fi spirtu ta' rikonoxximent u koperazzjoni, għandhom jagħmlu kull sforz sabiex jaslu fi ftehim proviżjonali ta' natura prattika u, matul dan il-perjodu transizzjonali, li ma jipperikolax jew li jfixkel għat-twassil ta' ftehim finali. Arranġamenti bħal dawn għandhom ikunu mingħajr preġudizzju għad-delimitazzjoni finali.

4. Meta jkun hemm ftehim eżistenti bejn l-Istati kkonċernati, kwistjonijiet li jirrigwardaw id-delimitazzjoni tas-sikka kontinentali għandhom ikunu ddeterminati b'konformità mad-disposizzjonijiet ta' dak il-ftehim.

Artikolu 84

Mapep nawtiċi u l-listi tal-kordinati ġeografiċi

1. Suġġett għal din il-parti, il-linji tal-limiti esterni tas-sikka kontinentali u l-linji tad-delimitazzjoni pinġuti b'konformità ma l-Artikolu 83 għandhom ikunu murija fuq il-mapep nawtiċi u ta' skala jew skali adekwati għall-aċċertar tal-posizzjoni tagħhom. Meta xieraq, listi tal-punti tal-kordinati ġeografiċi, li jispeċifikaw id-*datum* ġeodetiku, jistgħu ikunu mibdula għal dawn il-linji tal-limitu estern jew tal-linji tad-delimitazzjoni.

2. L-Istat kostali għandu jagħti l-publiċità meħtieġa dwar dawk il-mapep nawtiċi jew tal-listi tal-kordinati ġeografiċi u għandu jiddepożita kopja ta' kull mappa nawtika jew ta' lista bħal dik mas-Segreteraju-Ġenerali ta' l-Awtorità.

Artikolu 85

Tħaffir ta' mini

Din il-parti ma tippreġudikax id-dritt ta' Stati kostali li jesplojtaw is-saff ta' taħt il qiegħ il-baħar permezz ta' tħaffir ta' mini, irrispettivament mill-fond ta' l-ilmijiet fuq dak is-saff ta' taħt il-qiegħ.

PARTI VII

IBĦRA INTERNAZZJONALI

SEZZJONI 1

DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

Artikolu 86

L-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet ta' din il-parti

Id-dispożizzjonijiet ta' din il-parti japplikaw għall-partijiet kollha li ma humiex inklużi fiż-żona ekonomika esklussiva, fil-baħar territorjali jew fl-ilmijiet interni ta' Stat, jew fl-ibħra arċipelaġiċi jew ta' Stat arċipelagu. Dan l-Artikolu ma jinvolvix xi tnaqqis tad-drittijiet gawduti mill-Istati kolha f'żona ekonomika esklussiva b'konformità ma l-Artikolu 58.

Artikolu 87

Il-libertà ta' l-ibħra internazzjonali

1. L-ibħra internazzjonali huma miftuħa għall-Istati kollha, seww jekk kostali u anke jekk m'għandhom aċċess dirett għall-baħar. Il-libertà ta' l-ibħra internazzjonali hija eżerċitata permezz tal-kondizzjonijiet stabbiliti b'din il-Konvenzjoni u b'regoli oħrajn tal-liġi internazzjonali. Din tgħodd, *inter alia*, kemm għal Stati kostali wkoll għal dawk li m'għandhomx aċċess dirett għal-baħar:

(a) il-libertà tan-navigazzjoni;

(b) il-libertà tat-titjiriet;

(ċ) il-liberta li jitqiegħdu fili u pajpijiet, bla ħsara għall-Parti VI;

(d) il-libertà tal-kostruzzjoni ta' gżejjer artifiċjali u stallazzjonijiet oħrajn permissibbli permezz tal-liġi internazzjonali, suġġetta għall-Parti VI;

(e) il-libertà tas-sajd, suġġetta għall-kondizzjonijiet stabbiliti fis-Sezzjoni 2;

(f) il-libertà tar-riċerka xjentifika, suġġetta għall-Partijiet VI u XIII.

2. Dawn il-libertajiet għandhom ikunu eżerċitati mill-Istati kollha b'attenzjoni xierqa għall-interessi ta' l-Istati l-oħrajn fl-eżerċitar tagħhom tal-libertà ta' l-ibħra internazzjonali, u wkoll b'attenzjoni xierqa permezz ta' din il-Konvenzjoni fir-rigward ta' l-attivitajiet f'dik iż-żona.

Artikolu 88

Ir-riserva ta' l-ibħra internazzjonali għal skopijiet paċifiċi

L-ibħra internazzjonali għandhom ikunu rriservati għal skopijiet paċifiċi.

Artikolu 89

L-invalidità ta' pretenzjonijiet ta' sovranità fuq l-ibħra internazzjonali

L-ebda Stat ma jista validitament jipproponi li jissuġġetta xi parti mill-baħar internazzjonali għas-sovranità tiegħu.

Artikolu 90

Id-dritt tan-navigazzjoni

Kwalunkwe Stat, sew jekk kostali jew li m'għandux aċċess dirett għall-baħar, għandu d-dritt li jbaħħar il-vapuri li jtajjru l-bandiera tiegħu matul l-ibħra internazzjonali.

Artikolu 91

In-nazzjonalità ta' vapuri

1. Kull Stat għandu jistabbilixxi l-kondizzjonijiet għall-għoti tan-nazzjonalità tiegħu lill-vapuri, għar-reġistrazzjoni ta' vapuri fit-territorju tiegħu, u tad-dritt li jtajjru il-bandiera tiegħu. Il-vapuri għandhom in-nazzjonalità ta' l-Istat li l-bandiera tiegħu huma ntitolati li jtajjru. Għandu jkun hemm rabta ġenwina bejn l-Istat u l-vapur.

2. Kull Stat għandu jforni lill-vapuri li hu jkun ta d-dritt li jtajjru l-bandiera tiegħu dawk id-dokumenti dwar dan il-fatt.

Artikolu 92

L-istatus ta' vapuri

1. Vapuri għandhom ibaħħru taħt il-bandiera ta' Stat wieħed biss u, apparti milli f'każi li eċċezzjonalment hemm provvediment espress dwar dan fi trattati internazzjonali jew f'din il-Konvenzjoni, għandhom ikunu suġġetti għall-ġurisdizzjoni esklussiva tiegħu fl-ibħra internazzjonali. Vapur ma jistax jibdel il-bandiera tiegħu matul vjaġġ jew waqt f'port fi żjara, apparti fil-każ ta' trasferiment reali tal-propjetarju jew kambjament tar-reġistru.

2. Vapur li jbaħħar taħt il-bnadar ta' tnejn jew aktar Stati, li jutilizzhom skond il-konvenjenza, ma jistax jitlob waħda min-nazzjonalitajiet f'dan il-każ fir-rigward ta' xi Stat ieħor, u jista' jkun assimiljat ma vapur mingħajr nazzjonalità.

Artikolu 93

Vapuri li jtajjru l-bandiera tan-Nazzjonijiet Uniti, l-aġenziji speċjalizzati tagħha u ta' l-Aġenzija Internazzjonali ta' l-Enerġija Atomika

L-Artikoli preċedenti ma jippreġudikawx il-kwistjoni ta' vapuri użati fis-servizz uffiċjali tan-Nazzjonijiet Uniti, l-aġenziji speċjalizzati tagħha jew ta' l-Aġenzija Internazzjonali ta' l-Enerġija Atomika, li jtajjru l-bandiera ta' l-organizzazzjoni.

Artikolu 94

Id-doveri ta' l-Istat tal-bandiera

1. Kull Stat għandu effettivament jeżerċita l-ġurisdizzjoni u l-kontroll tiegħu f'materji amministrattivi, tekniċi u soċjali fuq il-vapuri li jtajjru l-bandiera tiegħu.

2. Partikolarment, kull Stat għandu:

(a) jżomm reġistru ta' vapuri li jkun fih l-ismijiet u l-partikolaritajiet tal-vapuri li jtajjru l-bandiera tiegħu, apparti minn dawk li huma esklużi minn regolamenti internazzjonali ġeneralment aċċettati minħabba d-daqs żgħir tagħhom; u

(b) jassumi ġurisdizzjoni permezz tal-liġi interna tiegħu fuq kull vapur li jtajjar il-bandiera tiegħu u fuq il-kaptan, l-uffiċjali u l-ekwipaġġ fir-rigward ta' materji amministrattivi, tekniċi u soċjali li jikkonċernaw il-vapur.

3. Kull Stat għandu jieħu dawk il-miżuri dwar il-vapuri li jtajjru l-bandiera tiegħu skond ma huma meħtieġa sabiex jassiguraw is-sigurtà fuq il-baħar fir-rigward, *inter alia*, dwar:

(a) il-kostruzzjoni, l-apparat u l-adattabbilità tiegħu għat-tbaħħir ta' vapuri;

(b) l-ekwipaġġ ta' vapuri, l-kondizzjonijiet tax-xogħol u t-taħriġ ta' l-ekwipaġġi, billi jittieħed akkont ta' l-istrumenti internazzjonali applikabbli;

(ċ) l-użu ta' sinjali, iż-żamma ta' komunikazzjonijiet u l-prevenzjoni ta' ħabtiet.

4. Miżuri bħal dawn għandhom jinkludu dawk li huma meħtieġa sabiex jassiguraw:

(a) li kull vapur, qabel ir-reġistrazzjoni, u imbagħad matul intervalli xierqa, għandu jkun spezzjonat minn spettur kwalifikat tal-vapuri, u li jkollu abbord dawk il-mapep marittimi, pubblikazzjonijiet nawtiċi u tgħamir u strumenti tan-navigazzjoni skond kif inhuma xierqa għal navigazzjoni sigura tal-vapur.

(b) li kull vapur ikun taħt il-kmand ta' kaptan u uffiċjali li jkollhom il-kwalifiki xierqa, partikolarment fit-tbaħħir, fin-navigazzjoni, fil-komunikazzjonijiet u fl-inġinerija marittima, u li l-ekwipaġġ jkun adattat kemm fil-kwalifiki u n-numru għat-tip, id-daqs, il-makkinarju u t-tgħamir tal-vapur;

(ċ) li l-kaptan, l-uffiċjali u, sal-limitu xierqa, l-ekwipaġġ għandu jkun kompletament konversanti ma u li jkun meħtieġ li josservaw ir-regolamenti internazzjonali applikabbli rigward is-sigurtà tal-ħajja fuq il-baħar, li jieħdu ħsieb il-prevenzjoni ta' ħabtiet, il-prevenzjoni, t-tnaqqis u l-kontroll tat-tniġġiż marittimu, u ż-żamma tal-komunikazzjonijiet bir-radju.

5. Fit-teħid tal-miżuri kif mitluba fil-paragrafi 3 u 4, kull Stat huwa meħtieġ li jkun konformi mar-regolamenti internazzjonali, mal-proċeduri u l-prattiċi ġeneralment aċċettati u li jieħu dawk il-passi skond ma jista jkun meħtieġ sabiex tkun assigurata l-osservanza tagħhom.

6. Stat li jkollu raġunijiet ċari li jemmen li l-ġurisdizzjoni u l-kontroll xieraq fir-rigward ta' vapur ma jkunux ġew eżerċitati jista jirraporta l-fatti lill-Istat tal-bandiera. Meta jirċievi rapport bħal dan, l-Istat tal-bandiera għandu jinvestiga l-materja u, jekk xieraq, jista jieħu kwalunkwe azzjoni meħtieġa sabiex jirrimedja s-sitwazzjoni.

7. Kull Stat għandu jara li inkjesta tkun miżmumha minn jew quddiem persuna jew persuni kwalifikati kif xieraq dwar kull każwalità jew inċident marittimu jew tan-navigazzjoni fuq l-ibħra internazzjonali li jinvolvu vapur li jtajjar il-bandiera tiegħu u toħloq telf ta' ħajja jew korriment serju taċ-ċittadini ta' Stat ieħor jew ħsara serja lill-vapuri jew lill-istallazzjonijiet ta' Stat ieħor jew għall-ambjent marittimu. L-Istat tal-bandiera u l-Istat l-ieħor għandhom jikkoperaw fit-twettieq ta' kwalunkwe inkjesta miżmumha minn dak l-Istat l-ieħor fi każwalità jew inċident jew navigazzjoni bħal dawk.

Artikolu 95

L-immunità ta' vapuri tal-gwerra fuq baħar internazzjonali

Vapuri tal-gwerra fuq baħar internazzjonali għandhom immunità sħiħa mill-ġurisdizzjoni ta' xi Stat apparti milli l-Istat tal-bandiera.

Artikolu 96

L-immunità ta' vapuri wżati biss fis-servizz mhux kummerċjali ta' gvern

Vapuri li jappartienu jew li huma operati minn Stat u wżati biss fis-servizz mhux-kummerċjali ta' gvern għandhom, meta jkunu f'ibħra internazzjonali, jkollhom immunità sħiħa mill-ġurisdizzjoni ta' xi Stat apparti milli l-Istat tal-bandiera.

Artikolu 97

Ġurisdizzjoni penali f'materji ta' ħabtiet jew xi inċident ieħor tan-navigazzjoni

1. Fil-każ ta' ħabta jew xi inċident ieħor tan-navigazzjoni li jikkonċerna vapur f'baħar internazzjonali, li tinvolvi responsabbilità penali jew dixxiplinarja tal-kaptan jew ta' xi persuna oħra fis-servizz tal-vapur, l-ebda proċediment penali jew dixxiplinarji ma jistgħu jkunu mibdija kontra persuna bħal din apparti milli quddiem l-awtoritajiet ġudizzjarji jew amministrattivi jew mill-Istat tal-bandiera jew mill-Istat li tiegħu il-persuna hija ċittadin.

2. F'materji ta' dixxiplina, l-Istat li jkun ħareġ iċ-ċertifikat tal-kaptan jew iċ-ċertifikat ta' kompetenza jew liċenzja għandhom biss ikunu kompetenti, wara proċess legali xieraq, jista jippronunzja t-tneħħija ta' ċertifikati bħal dawn, anki jekk id-detentur ma jkunx ċittadin ta' l-Istat li jkun ħariġhom.

3. L-ebda arrest jew detenzjoni ta' vapuri, anki bħala miżura ta' investigazzjoni, m'għandu jkun ordnat minn xi awtoritajiet apparti minn dawk ta' l-Istat tal-bandiera.

Artikolu 98

Dover li tingħata għajnuna

1. Kull Stat għandu jeħtieġ li kaptan ta' vapur li jtajjar il-bandiera tiegħu, sakemm dan ikun jista' jagħmel hekk mingħajr periklu serju għall-vapur, għall-ekwipaġġ jew għall-pasiġġieri:

(a) li jagħti l-għajnuna lill-kwalunkwe persuna misjuba fuq il-baħar fil-periklu li tkun mitlufha;

(b) li jipproċedi bil-ħeffa kollha possibbli ħalli jsalva persuni f'periklu, jekk ikun infurmat bil-ħtieġa tagħhom għall-għajuna, sakemm azzjoni bħal din tista' b'mod raġjonevoli tkun mistennija minnu;

(ċ) wara ħabta, jagħti l-għajnuna lill-vapur l-ieħor, lill-ekwipaġġ tiegħu u lill-passiġġieri tiegħu u, meta possibbli, li jinforma lill-vapur l-ieħor bl-isem tal-vapur tiegħu, bil-port tar-reġistrazzjoni tiegħu u bl-eqreb post li fih mistenni li jidħol.

2. Kull Stat kostali għandu jħeġġeġ l-istabbiliment, l-operazzjoni u ż-żamma ta' servizz adekwat u effettiv għal tfittix u s-salvataġġ fir-rigward tas-sigurtà fuq u madwar l-ibħra u, meta ċ-ċirkostanzi hekk jeħtieġu, permezz ta' l-arranġamenti reġjonali reċiproki ta' koperazzjoni ma' l-Istati tal-qrib, għan dan l-iskop.

Artikolu 99

Il-projbizzjoni tat-trasportazzjoni ta' skjavi

Kull Stat għandu jieħu miżuri effettivi ħalli jżomm u jikkastiga t-trasportazzjoni ta' skjavi fuq il-vpuri li huma awtorizzati li jtajjru l-bandiera tiegħu u li ma jħallix l-użu illegali tal-bandiera tiegħu għal dak l-iskop. Xi skjav li jfittex kenn abbord kwalunkwe vapur,

independentament mill-bandiera tiegħu, għandu *ipso facto*, ikun ħieles.

Artikolu 100

Id-dover tal-koperazzjoni għar-repressjoni tal-piraterija

L-Istati kollha għandhom jikkoperaw sal-limitu massimu possibbli fir-repressjoni tal-piraterija fuq l-ibħra internazzjonali jew f'xi post ieħor il-barra mill-ġurisdizzjoni ta' xi Stat.

Artikolu 101

Definizzjoni tal-piraterija

Il-piraterija tikkonsisti fi kwalunkwe minn dawn l-atti li ġejjin:

(a) xi atti illegali ta' vjolenza jew detenzjoni, jew xi att ta' ħtif, imwettaq għal skopijiet privati mill-ekwipaġġ jew mill-pasiġġieri ta' vapur privat jew ta' ajruplan privat, u mwettaq:

  (i) fuq l-ibħra internazzjonali, kontra vapur jew ajruplan ieħor, jew kontra persuni jew propjetà abbord vapur jew arjuplan bħal dak;

  (ii) kontra vapur, ajruplan, persuni jew propjeta f'post il-barra mill-ġurisdizzjoni ta' xi Stat;

(b) xi att ta' parteċipazzjoni voluntarja fl-operazzjoni ta' vapur jew ta' ajruplan b'konoxxenza tal-fatti li jgħamluh vapur jew ajruplan tal-piraterija;

(ċ) xi att ta' tixwix għal, jew tal-faċilitar intenzjonali għall-iffaċilitar ta' att deskitt fis-sub paragrafu (a) jew (b).

Artikolu 102

Piraterija b'vapur tal-gwerra, vapur ta' gvern jew b'ajruplan ta' gvern li l-ekwipaġġ tiegħu ikun irvella kontra l-kaptan

L-atti tal-piraterija, kif definiti fl-Artikolu 101, imwettqa minn vapur tal-gwerra, vapur ta' gvern jew ajruplan ta' gvern li l-ekwipaġġ tiegħu jkun irvella kontra l-kaptan u li jkun ħa kontroll tal-vapur jew ta' l-ajruplan, huma assimiljati ma atti mwettqa minn vapur jew ajruplan pirata.

Artikolu 103

Definizzjoni ta' vapur jew ajruplan pirata

Vapur jew ajruplan huwa meqjus bħala vapur jew ajrupjan pirata jekk huwa ntiż mill-persuni li jkunu dominanti fil-kontroll tiegħu sabiex ikun użat għall-iskop li jwettaq wieħed jew aktar mill-atti msemmija fl-Artikolu 101. L-istess japplika jekk il-vapur jew l-ajruplan ikun ġie użat sabiex iwettaq att bħal dan, sakemm dan jibqa taħt il-kontroll tal-persuni ħatja ta' dak l-att.

Artikolu 104

Iż-żamma jew it-telf tan-nazzjonalità ta' vapur jew ajruplan pirata

Vapur jew ajruplan jista jżomm in-nazzjonalità tiegħu għalkemm ikun sar vapur jew ajruplan pirata. Iż-żamma jew it-telfien tan-nazzjonalità hija ddeterminata bil-liġi ta' l-Istat li minn għandu n-nazzjonalità kienet ġiet akkwistata.

Artikolu 105

Il-ħtif ta' vapur jew ajruplan pirata

Fuq l-ibħra internazzjonali, jew f'xi post ieħor il-barra mill-ġurisdizzjoni ta' xi Stat, kull Stat jista jaħtaf vapur jew ajruplan pirata, jew vapur jew ajruplan maħtuf bil-piraterija u taħt il-kontroll ta' pirati, u jarresta l-persuni u jaħtaf il-propjetà li jkun hemm abbord. Il-qrati ta' l-Istat li jwettaq dan il-ħtif jistgħu jiddeċiedu dwar il-penalitajiet li għandhom ikunu mposti, u jista wkoll jiddetermina l-azzjoni li għandha tittieħed fir-rigward tal-vapuri, l-ajruplani jew il-propjeta, bla ħsara għad-drittijiet ta' partijiet terzi li jaġixxu *in bona fede*.

Artikolu 106

Responsabbiltà dwar ħtif mingħajr raġunijiet sodi

Meta l-ħtif ta' vapur jew ajruplan fuq is-suspett ta' piraterija jkun ġie effettwat mingħajr raġunijiet sodi, l-Istat li jagħmel il-ħtif għandu jkun responsabbli lejn l-Istat tan-nazzjonalità li jkollu l-vapur jew l-ajruplan, għal xi telf jew danni kkaġunati b'dak il-ħtif.

Artikolu 107

Vapuri u ajruplani li huma intitolati li jwettqu ħtif minħabba l-piraterija

Ħtif minħabba piraterija jista jitwettaq biss minn vapuri tal-gwerra jew arjuplani militari, jew vapuri jew ajruplani oħrajn immarkati kjarament u identifikabbli bħala li huma fis-servizz ta' gvern u awtorizzati għal dak l-iskop.

Artikolu 108

Traffiku illeċitu fi drogi narkotiċi jew sustanzi psikotropiċi

1. L-Istati kollha għandhom jikkoperaw fis-suppressjoni tat-traffiku illeċitu tad-drogi narkotiċi jew ta' sustanzi psikotropiċi imwettqa minn vapuri f'ibħra internazzjonali b'kuntrarju għall-konvenzjonijiet internazzjonali.

2. Xi Stat li jkollu bażi raġjonevoli sabiex jemmen li vapur li jtajjar il-bandiera tiegħu ikun involut fit-traffiku illeċitu fi drogi narkotiċi jew sustanzi psikotropiċi jista jitlob il-koperazzjoni ta' l-Istati l-oħrajn sabiex iwaqqaf dak it-traffiku.

Artikolu 109

Xandir mhux awtorizzat minn ibħra internazzjonali

1. L-Istati kollha għandhom jikkoperaw fis-supressjoni ta' xandir mhux awtorizzat minn fuq ibħra internazzjonali.

2. Għall-iskopijiet ta' din il-Konvenzjoni, "xandir mhux awtorizzat" ifisser it-trasmissjoni ta' xandir tal-ħoss bir-radju jew bit-televiżjoni minn fuq vapur jew stallazzjoni f'ibħra internazzjonali intiżi sabiex jirċevihom il-pubbliku ġenerali kuntrarju tar-regolamenti internazzjonali, imma eskluża t-trasmissjoni ta' sejħiet għall-għajnuna f'każ ta' emerġenza.

3. Kwalunkwe persuna nvoluta f'xandir mhux awtorizzat tista tkun tkun miġjuba quddiem il-qorti ta':

(a) l-Istat tal-bandiera tal-vapur;

(b) l-Istat tar-reġistrazzjoni ta' l-istallazzjoni;

(ċ) l-Istat li tiegħu il-persuna hija ċittadin;

(d) kwalunkwe Stat ta' fejn it-trasmissjoni tista tkun irċevuta; jew

(e) kwalunkwe Stat ta' fejn komunikazzjoni awtorizzata bir-radju tkun issofri minn interferenza.

4. Fl-ibħra internazzjonali, Stat li jkollu ġurisdizzjoni b'konformità mal-paragrafu 3 jista, b'konformità ma l-Artikolu 110, jarresta kwalunkwe persuna jew vapur involut fix-xandir mhux awtorizzat u jaħtaf l-apparat tax-xandir.

Artikolu 110

Id-dritt ta' żjara

1. Ħlief meta atti ta' interferenza li jirriżultaw mill-poteri mogħtija bi trattat, vapur tal-gwerra li jiltaqa ma vapur barrani fl-ibħra internazzjonali, apparti milli vapur intitolat għal immunità shiħa b'konformità ma l-Artikoli 95 u 96, mhux ġustifikat li jtella nies fuqu sakemm ma jkunx hemm bażi raġjonevoli għas-suspett li:

(a) il-vapur ikun involut fil-piraterija;

(b) il-vapur ikun involut fil-kummerċ ta' l-iskjavi;

(ċ) il-vapur ikun involut f'xandir mhux awtorizzat u li l-Istat tal-bandiera tal-vapur tal-gwerra jkollu ġurisdizzjoni permezz ta' l-Artikolu 109;

(d) il-vapur ikun mingħajr nazzjonalità; jew

(e) għalkemm itajjar bandiera barranija jew inkella jiċħad li juri l-bandiera tiegħu, il-vapur ikun, fir-realtà, ta' l-istess nazzjonalità bħal dik tal-vapur tal-gwerra.

2. Fil-każi li hemm provvediment dwarhom fil-paragrafu 1, vapur tal-gwerra jista jipproċedi li jivverifika d-dritt ta' vapur li jtajjar dik il-bandiera. Għal dan l-iskop, huwa jista jibgħat dgħajsa taħt il-kmand ta' fizzjal lejn il-vapur issospettat. Jekk is-suspett jibqa anki wara li d-dokumenti jkunu ġew eżaminati, dan jista jipproċedi għal aktar eżaminazzjoni abbord il-vapur, li għandha titwettaq b'kunsiderazzjoni xierqa.

3. Jekk is-suspetti jirriżultaw li ma jkunux fondati, u basta li l-vapur li jkun sar it-tluħ fuqu ma jkun wettaq l-ebda att li jiġġustika dan, għandu jkun ikkompensat għal xi telf jew danni li jkun setgħa sofra.

4. Dawn id-disposizzjonijiet japplikaw *mutatis mutandis* għal ajruplani militari.

5. Dawn id-disposizzjonijiet japplikaw ukoll għal xi vapuri jew ajruplani oħrajn awtorizzati u kjarament immarkati u identifikati bħala li huma fis-servizz ta' gvern.

Artikolu 111

Id-dritt ta' ġiri b'segwiment

1. Il-ġiri b'segwiment ta' vapur barrani jista jitwettaq mill-awtoritajiet kompetenti ta' l-Istat kostali li jkollu raġuni soda li jemmen li dak il-vapur ikun kiser il-liġijiet u r-regolamenti ta' dak l-Istat. Segwiment bħal dak għandu jibda meta l-vapur barrani jew waħda mid-dgħajjes tiegħu ikunu fl-ibħra nterni, l-ibħra arċipelaġiċi, il-baħar territorjali jew f'żona kontigwa ta' l-Istat li jgħamel is-segwiment, u jista jibqa jseħħ biss il-barra mill-baħar territorjali jew taż-żona kontigwa jekk is-segwiment ma jkunx ġie interrott. Mhux meħtieġ li, fil-waqt meta l-vapur barrani jkun fil-baħar territorjali jew fiż-żona kontigwa li jirċievi ordni li jieqaf, li l-vapur li jgħati l-ordni għandu l-istess ikun gewwa l-baħar territorjali jew fiż-żona kontigwa. Jekk vapur barrani jkun fiż-żona kontigwa, kif definita fl-Artikolu 33, is-segwiment jista jseħħ biss jekk ikun hemm vjolazzjoni tad-drittijiet għall-protezzjoni li dwarha ż-żona tkun ġiet stabbilita.

2. Id-dritt tal-ġiri b'segwiment għandu japplika *mutatis mutandis* għal vjolazzjonijiet fiż-żona ekonomika esklussiva jew fuq is-sikka kontinentali, inklużi ż-żoni tas-sigurtà madwar stallazzjonijiet ta' fuq is-sikka kontinentali, tal-liġijiet u r-regolamenti ta' l-Istat kostali applikabbli b'konformità ma din il-Konvenzjoni għal żona ekonomika esklussiva jew għas-sikka kontinentali, inklużi dawk iż-żoni ta' sigurtà.

3. Id-dritt ta' ġiri b'segwiment jispiċċa malli l-vapur segwit jidħol fil-baħar territorjali ta' l-Istat tiegħu jew ta' Stat terz.

4. Ġiri b'segwiment mhux meqjus li jkun beda sakemm il-vapur li jkun jagħmel is-segwiment ikun sodisfatt b'dawk il-mezzi prattikabbli skond ma jistgħu jkunu disponibbli li l-vapur segwit jew li waħda mid-dgħajjes tiegħu jew xi mezz ieħor tat-tbaħħir li jkunu jaħdmu bħala grupp u li jużaw il-vapur segwit bħala l-vapur tal-bażi tagħhom, ikunu fil-limiti tal-baħar territorjali, jew, skond ma jkun il-każ, fi ħdan iż-żona tal-konfigurazzjoni jew fiż-żona ekonomika esklussiva jew fuq is-sikka kontinentali. Is-segwiment jista jkun mibdi biss wara li sinjal viżwali jew awditorju li jordna l-waqfien ikun ingħata f'distanza li fiha dan ikun jista jidher jew jinstema mill-vapur barrani.

5. Id-dritt tal-ġiri b'segwiment jista jitwettaq biss minn vapuri tal-gwerra jew arjuplani militari, jew vapuri jew ajruplani oħrajn immarkati kjarament u identifikabbli bħala li huma fis-servizz ta' gvern u awtorizzati għal dak l-iskop.

6. Meta ġiri b'segwiment isir minn ajruplan:

(a) id-disposizzjonijiet tal-paragrafi 1 sa 4 għandhom ikunu applikabbli *mutatis mutandis*;

(b) l-ajruplan li jagħti l-ordni għall-waqfien għandu huwa nnifsu isegwi attivament lill-vapur sakemm vapur jew ajruplan ieħor ta' l-Istat kostali, imsejjaħ mill-ajruplan, jasal sabiex ikompli bis-segwiment, sakemm l-ajruplan innifsu ma jkunx jista li jaffettwa l-arrest huwa stess. Ma jkunx biż-żejjed li jkun iġġustifikat li jseħħ arrest il-barra mill-baħar territorjali li l-vapur kien sempliċement jidher mill-ajruplan bħala li qiegħed iwettaq offiża jew li huwa ssusspettat b'offiża, jekk dan ma kienx, kemm li ġie ordnat li jieqaf u wkoll li kien segwit mill-ajruplan innifsu jew minn ajruplani jew vapuri oħrajn li jibqgħu isegwuh mingħajr interruzzjoni.

7. Ir-rilaxx tal-vapur arrestat fi ħdan il-ġurisdizzjoni ta' Stat u eskortat lejn port ta' dak l-Istat għall-iskopijiet ta' inkjesta quddiem l-awtoritajiet kompetenti ma jistax ikun ċitat biss fuq il-bażi li l-vapur, fil-korsa tal-vjaġġ tiegħu, kien eskortat matul parti taż-żona ekonomika esklussiva jew f'baħar internazzjonali, jekk iċ-ċirkostanzi kienu hekk jeħtieġu.

8. Meta vapur ikun twaqqaf jew ikun arrestat il-barra mill-baħar territorjali f'ċirkostanzi li ma jiġġustifikawx l-eżerċitar tad-dritt tal-ġiri b'segwiment, dan għandu jkun ikkumpensat għal xi telf jew danni li minħabba f'hekk ikun sofra.

Artikolu 112

Id-dritt tat-tqegħid ta' fili u pajpijiet taħt il-baħar

1. L-Istati kollha huma ntitolati li jqiegħdu fili u pajpijiet fuq qiegħ il-baħar ta' l-ibħra internazzjonali lil hinn mis-sikka kontinentali.

2. L-Artikolu 79(5) huwa applikabbli għal fili u pajpijiet bħal dawn.

Artikolu 113

Il-qtugħ jew ħsara għal fili jew pajpijiet ta' taħt il-baħar

Kull Stat għandu jadotta l-liġijiet u r-regolamenti meħtieġa sabiex jipprovdi li l-qtugħ jew ħsara, minn vapur li jtajjar il-bandiera tiegħu jew minn persuna li hija suġġetta għall-ġurisdizzjoni tiegħu, ta' fili ta' taħt il-baħar internazzjonali mwettaq b'malizja jew b'negliġenza ta' traskuraġni, f'tali manjiera hekk li jkun jista jinterrompi jew jostakola l-komunikazzjonijiet telegrafiċi jew telefoniċi, u l-qtugħ u l-ħsara simili ta' pajpijiet ta' taħt il-baħar jew ta' fili ta' potenza bil-vultaġġ għoli, għandha tkun offiża suġġetta għal kastig. Din id-disposizzjoni għandha tkun tapplika wkoll dwar l-imġieba kkalkolata jew li aktarx li tirriżulta filli jseħħ dak il-qtugħ jew ħsara. B'dana kollu, m'għandux ikun applikabbli għal xi qtugħ jew ħsara kkawżata minn persuni li jaġixxu sempliċement bil-għan leġittimi li jsalvaw ħajjithom jew lill-vapuri tagħhom, wara li jkunu ħadu l-prekawzjonijiet kollha sabiex jevitaw dak il-qtugħ jew ħsara.

Artikolu 114

Il-qtugħ jew il-ħsara mill-propjetarji ta' fili jew ta' pajpijiet ta' taħt il-baħar ta' fili jew pajpijiet oħrajn ta' taħt il-baħar

Kull Stat għandu jadotta l-liġijiet u r-regolamenti meħtieġa sabiex jipprovdi li, jekk persuni li huma suġġetti għall-ġurisdizzjoni tiegħu u li huma l-propjetarji ta' fili jew pajpijiet taħt baħar internazzjonali, li fit-tqegħid jew fit-tiswija ta' dak il-fil jew pajp, jaqtgħu jew jagħmlu ħsara lil fil jew pajp ieħor, huma għandhom ikunu responsabbli ta' l-ispejjes tat-tiswijiet.

Artikolu 115

Indemnità għal telf soffrut sabiex tkun evitata l-ħsara f'fili jew f'pajpijiet ta' taħt il-baħar

Kull Stat għandu jadotta l-liġijiet u r-regolamenti meħtieġa sabiex jassigura li l-propjetarji ta' vapuri li jkunu jistgħu jagħtu prova li huma jkunu ssagrifikaw ankra, xibka jew apparat ieħor tas-sajd, sabiex jevitaw li sseħħ ħsara għal fili jew pajpijiet ta' taħt il-baħar,

għandhom ikunu indemnifikati mis-sid ta' dak il-fil jew pajp, basta li s-sid tal-vapur ikun ħa minn qabel il-miżuri kollha meħtieġa ta' prekawzjoni.

SEZZJONI 2

IL-KONSERVAZZJONI U L-AMMINISTRAZZJONI TAR-RIŻORSI ĦAJJIN TA' L-IBĦRA INTERNAZZJONALI

Artikolu 116

Id-dritt tas-sajd f'ibħra internazzjonali

L-Istati kollha għandhom id-dritt għaċ-ċittadini tagħhom li jinvolvu rwieħhom fis-sajd f'ibħra internazzjonali, suġġett għal:

(a) l-obligazzjonijiet tagħhom għal Trattat;

(b) id-drittijiet u d-doveri kif ukoll l-interessi ta' l-Istati Kostali li hemm provvediment dwarhom, *inter alia*, fl-Artikolu 63(2) u fl-Artikoli 64 sa 67; u

(ċ) id-disposizzjonijiet ta' din is-sezzjoni.

Artikolu 117

Id-dover ta' Stati li jadottaw fir-rigward taċ-ċittadini tagħhom il-miżuri ta' konservazzjoni tar-riżorsi ħajjin ta' l-ibħra internazzjonali

L-Istati kollha għandhom id-dover li jieħdu, b'koperazzjoni ma Stati oħrajn, dawk il-miżuri għaċ-ċittadini rispettivi tagħhom skond ma jista jkun meħtieġ, għall-konservazzjoni tar-riżorsi ħajjin ta' l-ibħra internazzjonali.

Artikolu 118

Il-koperazzjoni ta' l-Istati fil-konservazzjoni u l-amministrazzjoni tar-riżorsi ħajjin

L-Istati għandhom jikkoperaw bejniethom fil-konservazzjoni u l-amministrazzjoni tar-riżorsi ħajjin fiż-żoni ta' l-ibħra internazzjonali. L-Istati li ċ-ċittadini tagħhom jesplojtaw riżorsi ħajjin identiċi, jew riżorsi ħajjin differenti, fl-istess żona, għandhom jibdew negozjati bil-għan li jittieħdu l-miżuri meħtieġa għall-konservazzjoni tar-riżorsi ħajjin ikkonċernati. Huma għandhom għal dan l-iskop, skond kif ikun xieraq, li jikkoperaw bl-istabbiliment ta' organizzazzjonijiet subreġjonali jew reġjonali tas-sajd.

Artikolu 119

Il-konservazzjoni tar-riżorsi ħajjin tal-baħar internazzjonali

1. Fid-determinazzjoni tal-qabda permissibbli u fl-istabbilliment tal-miżuri l-oħrajn tal-konservazzjoni għal riżorsi ħajjin fl-ibħra internazzjonali, l-Istati għandhom:

(a) jieħdu l-miżuri li huma ddisinjati, fuq l-aħjar evidenza xjentifika disponibbli għall-Istati kkonċernati, għall-manteniment u r-restawrazzjoni tal-popolazzjonijiet ta' speċjali maqbuda f'livelli li jistgħu jipproduċu l-akkwist massimu sostenibbli, kif kwalifikat bil-fatturi ambjentali u ekonomiċi relevanti, inklużi l-ħtiġiet speċjali ta' l-Istati li għadhom jiżviluppaw, u billi jittieħed akkont ta' l-għamliet tas-sajd, l-interdipendenza tal-ħażniet u xi normi internazzjonali minimi ġeneralment rikonoxxuti, kemm jekk subreġjonali, reġjonali jew globali;

(b) jieħdu kunsiderazzjoni għall-effetti fuq l-ispeċje assoċjati ma jew dipendenti fuq l-ispeċje maqbuda bil-għan taż-żamma jew tar-restawr tal-popolazzjonijiet ta' dawk l-ispeċje assoċjati jew dipendenti il-fuq mil-livelli li fihom ir-riproduzzjoni tagħhom tista tkun serjament mhedda.

2. Informazzjoni xjentifika disponibbli, l-istatistika tal-qbid u ta' l-isforzi tas-sajd, u dettalji oħrajn relevanti għall-konservazzjoni tal-ħażniet tal-ħut għandhom ikunu fornuti u skambjati fuq bażi regolari matul l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti, kemm subreġjonali, reġjonali jew globali, meta xieraq u bil-parteċipazzjoni mill-Istati kollha kkonċernati.

3. L-Istati kkonċernati għandhom jassiguraw li l-miżuri tal-konservazzjoni u l-implimentazzjoni tagħhom ma jkunux diskriminatorji fil-għamla jew fil-fatt kontra sajjieda ta' xi Stat ieħor.

Artikolu 120

Mammali marini

L-Artikolu 65 japplika wkoll għall-konservazzjoni u l-amministrazzjoni ta' mammali marini fl-ibħra internazzjonali.

PARTI VIII

IR-REĠIM TA' GŻEJJER

Artikolu 121

Ir-reġim ta' gżejjer

1. Gżira hija żona ta' art iffurmata naturali, imdawwra fil-baħar, li hija l-fuq mill-wiċċ meta l-marea tkun għolja.

2. Apparti milli kif hemm provvediment dwar dan fil-paragrafu 3, il-baħar territorjali, iż-żona kontigwa, iż-żona ekonomika esklussiva u s-sikka kontinentali ta' gżira huma ddeterminati b'konformità mad-disposizzjonijiet ta' din il-Konvenzjoni applikabbli għal art territorjali oħra.

3. Blat li ma jistgħux isostnu abitazzjoni umana jew ħajja ekonomika minnhom infushom ma għandhom l-ebda żona ekonomika esklussiva jew sikka kontinentali.

PARTI IX

IBĦRA MAGĦLUQA JEW PARZJALMENT MAGĦLUQA

Artikolu 122

Definizzjoni

Għall-iskopijiet ta' din il-Konvenzjoni, "baħar magħluq jew parzjalment magħluq" ifisser golf, baċir jew baħar imdawwar bi tnejn jew aktar Stati u konness ma baħar jew oċean ieħor bi sfog dejjaq jew li jikkonsisti kompletament jew primarjament f'ibħra territorjali u żoni ekonomiċi esklussivi ta' tnejn jew aktar Stati kostali.

Artikolu 123

Koperazzjoni bejn l-Istati bi fruntieri fuq ibħra magħluqa jew parzjalment magħluqa

L-Istati bi fruntieri fuq baħar magħluq jew parzjalment magħluq għandhom jikkoperaw bejniethom fl-eżerċitar tad-drittijiet tagħhom u fit-twettieq tad-doveri tagħhom permezz ta' din il-Konvenzjoni. Għal dan il-għan huma għandhom jagħmlu sforz, direttament jew permezz ta' organizzazzjoni reġjonali xierqa:

(a) li jikkordinaw l-amministrazzjoni, il-konservazzjoni, l-esplorazzjoni u l-esplojtazzjoni tar-riżorsi ħajjin tal-baħar;

(b) li jikkordrinaw l-implimentazzjoni tad-drittijiet u d-doveri tagħhom fir-rigward tal-protezzjoni u l-preservazzjoni ta' l-ambjent marittimu;

(ċ) li jikkordinaw l-istrateġiji tagħhom tar-riċerka xjentifika u jidħlu għal, meta xieraq, programmi konġunti ta' riċerka xjentifika f'dik iż-żona;

(d) li jistiednu, kif xieraq, lil-Istati jew lill-organizzazzjonijiet l-oħrajn li huma nteressati sabiex jikkoperaw magħhom fit-tkomplija ulterjuri tad-disposizzjonijiet ta' dan l-Artikolu.

PARTI X

ID-DRITT TA' L-AĊĊESS TA' L-ISTATI LI M'GĦANDHOMX AĊĊESS DIRETT GĦALL-BAĦAR LEJN U MILL-BAĦAR U L-LIBERTÀ TAT-TRANSITU

Artikolu 124

L-użu tat-termini

1. Għall-iskopijiet ta' din il-Konvenzjoni:

(a) "Stat li m'għandux aċċess dirett għall-baħar" ifisser stat li m'għandux kosta mal-baħar;

(b) "Stat transitu" ifisser Stat, bi jew mingħajr kosta mal-baħar, li jinsab bejn l-Istat li m'għandux aċċess dirett għall-baħar u l-baħar, li matul it-territorju tiegħu jgħaddi traffiku fi transitu;

(ċ) "traffiku fi transitu" ifisser it-transitu ta' persuni, bagalji, merkanzija u mezzi tat-trasport matul it-territorju ta' wieħed jew

aktar Stati transiti, meta l-passaġġ matul territorju bħal dak, bil jew mingħajr trasbord, magażżinaġġ, tqassim tal-massa jew tibdil fil-metodu tat-trasport, ikun parti biss minn vjaġġ sħiħ li jibda jew li jispiċċa fi ħdan it-territorju ta' Stat li m'għandux aċċess dirett għall-baħar;

(d) "mezzi tat-trasport" ifisser:

(i) vaguni tal-ferrovija, dgħajjes tal-baħar, ta' l-għadira jew tax-xmara u vetturi tat-triq;

(ii) meta l-kondizzjonijiet lokali hekk jeħtieġu, ġarrara jew annimali tal-ġarr.

2. L-Istati li m'għandhomx aċċess dirett għall-baħar u l-Istati transiti jistgħu, bi ftehim bejniethom, jinkludu l-mezzi tat-trasport ta' pajpijiet u tubi tal-gass u mezzi oħrajn tat-trasportazzjoni apparti minn dawk inklużi fil-paragrafu 1.

Artikolu 125

Id-dritt ta' l-aċċess lejn u mill-baħar u l-libertà tat-transitu

1. L-Istati li m'għandhomx aċċess dirett għall-baħar għandhom ikollhom id-dritt ta' l-aċċess lejn u mill-baħar għall-iskopijiet li jeżerċitaw id-drittijiet tagħhom li hemm provvediment dwarhom f'din il-Konvenzjoni, inklużi dawk relatati mal-libertà ta' l-ibħra internazzjonali u tal-wirt komuni tal-bniedem. Għal dan il-għan, l-Istati li m'għandhomx aċċess dirett għall-baħar, għandhom igawdu l-libertà tat-transitu matul it-territorju ta' l-Istat transitu bil-mezzi kollha tat-trasport.

2. It-termini u l-modalitajiet għall-eżerċitar tal-libertà tat-transitu għandhom ikunu mifthiema bejn l-Istati li m'għandhomx aċċess dirett għall-baħar u l-Istati transiti kkonċernati permezz ta' ftehim bilaterali, subreġjonali jew reġjonali.

3. L-Istati transiti, fl-eżerċitar tas-sovranità sħiħa tagħhom fuq it-territorju tagħhom, għandhom ikollhom id-dritt li jieħdu dawk il-miżuri kollha meħtieġa sabiex jassiguraw li d-drittijiet u l-faċilitajiet li hemm provvediment dwarhom f'din il-parti għall-Istati li m'għandhomx aċċess dirett lejn il-baħar m'għandhom bl-ebda mod jiksru d-drittijiet leġittimi tagħhom.

Artikolu 126

L-esklużjoni ta' l-applikazzjoni tal-klawsola tan-nazzjon-l-aktar-favorit

Id-disposizzjonijiet ta' din il-Konvenzjoni, kif ukoll l-arranġamenti speċjali li jirrigwardaw l-eżerċitar tad-dritt ta' aċċess lejn u mill-baħar, li jistabbilixxu d-drittijiet u l-faċilitajiet minħabba l-posizzjoni ġeografika speċjali ta' l-Istati li l-m'għandhomx aċċess dirett għall-baħar, huma esklużi mill-applikazzjoni tal-kwasola tan-nazzjon-l-aktar-favorit.

Artikolu 127

Dazju doganali, dazji w imposti oħrajn

1. It-traffiku fi transitu m'għandux ikun suġġett għal xi dazji doganali, taxxi jew imposti oħrajn apparti milli mposti ntaxxati għal servizzi speċifiċi mwettqa b'konnessjoni ma traffiku bħal dak.

2. Il-mezzi tat-trasport fi transitu u l-faċilitajiet l-oħrajn ipprovduri għal u wżati mill-Istati li m'għandhomx aċċess dirett għall-baħar m'għandhomx ikunu suġġetti għal taxxi jew imposti għola minn dawk imposti għall-użu tal-mezzi tat-trasport ta' l-Istat transitu.

Artikolu 128

Żoni ħielsa u faċilitajiet doganali oħrajn

Għall-konvenzjenza ta' traffiku fi transitu, żoni ħielsa u faċilitajiet doganali oħrajn jistgħu jkunu pprovvduti fil-portijiet tad-dħul u l-ħruġ fl-Istati transiti, bi ftehim bejn dawk l-Istati u l-Istati li m'għandhomx aċċess dirett għall-baħar.

Artikolu 129

Koperazzjoni fil-kostruzzjoni u t-tittjib tal-mezzi tat-trasport

Meta ma jkunx hemm mezzi tat-trasport fl-Istati transiti sabiex jagħtu effett tal-libertà tat-transitu jew meta il-mezzi eżistenti, inklużi l-istallazzjonijiet u l-apparat tal-port, ma humiex adekwati fi kwalunkwe rigward, l-Istati transiti u l-Istati li m'għandhomx aċċess dirett għall-baħar ikkonċernati jistgħu jikkoperaw fil-kostruzzjoni jew fit-titjib tagħhom.

Artikolu 130

Miżuri biex ikunu evitati d-dewmien jew diffikultajiet oħrajn ta' natura teknika għat-traffiku fi transitu

1. L-Istati transiti għandhom jieħdu l-miżuri xierqa kollha sabiex ikunu evitati d-dewmien jew diffikultajiet oħrajn ta' natura teknika għat-traffiku fi transitu.

2. Jekk dewmien jew difikultajiet bħal dawn iseħħu, l-awtoritajiet kompetenti ta' l-Istati transiti u l-Istati li m'għandhomx aċċess dirett għall-baħar ikkonċernati għandhom jikkoperaw lejn l-eliminazzjoni mhaffa tagħhom.

Artikolu 131

Trattament ugwali fil-portijiet marittimi

Vapuri li jtajjru il-bandiera ta' l-Istati li m'għandhomx aċċess dirett għall-baħar għandhom igawdu trattament ugwali bħal dak mogħti lill-vapuri baranin oħrajn fil-portijiet marittimi.

Artikolu 132

L-għoti ta' faċilitajiet akbar tat-transitu

Din il-Konvenzjoni ma tinvolvix bl-ebda mod it-tneħħija ta' faċilitajiet tat-transitu li huma akbar minn dawk li hemm provvediment dwarhom f'din il-Konvenzjoni u li huma mifthiema bejn Stati Partijiet ta' din il-Konvenzjoni jew mogħtija minn Stat Parti. Din il-Konvenzjoni ma timpedix l-għoti ta' faċilitajiet akbar bħal dawn fil-ġejjini.

PARTI XI

IŻ-ŻONA

SEZZJONI 1

DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

Artikolu 133

L-użu tat-termini

Għall-iskopijiet ta' din il-Parti:

(a) "riżorsi" tfisser ir-riżorsi minerali solidi, likwidi jew gassusi *in situ* fiż-żona fi jew taħt il-qiegħ tal-baħar, inklużi noduli polimetalliċi;

(b) riżorsi, meta rkuprati miż-żona, huma msemmija bħala "minerali".

Artikolu 134

L-iskop ta' din il-parti

1. Din il-parti tapplika għaż-żona.

2. Attivitajiet fiż-żona għandhom ikunu rregolati bid-disposizzjonijiet ta' din il-parti.

3. Il-ħtiġiet li jikkonċernaw id-depożiti ta', u l-pubbliċità mogħtija lil, mapep nawtiċi jew listi ta' kordinati ġeografiċi li juru l-limiti referuri fl-Artikolu 1, il-paragrafu 1 (1), huma stabbiliti fil-parti VI.

4. Xejn f'dan l-Artikolu ma jaffettwa l-istabbiliment tal-limiti esterni tas-sikka kontinentali b'konformità mal-parti VI jew il-validità tal-ftehim li jirrigwarda d-delimitazzjoni bejn l-Istati b'kosti faċċata jew biswit xulxin.

Artikolu 135

L-istatus legali ta' l-ilmijiet supra-biswit u l-ispazju ta' l-ajru

Xejn f'din il-parti u l-anqas l-ebda drittijiet mogħtija bis-saħħa tagħhom m'għandhom jaffettwaw l-istatut legali ta' l-ilmijiet supra-biswit taż-żona jew dawk ta' l-ispazju ta' l-ajru fuq dawk l-ibħra.

SEZZJONI 2

PRINĊIPJI LI JIRREGOLAW IŻ-ŻONA

Artikolu 136

Il-wirt komuni ta' l-umanità

Iż-żona u r-riżorsi tagħha huma wirt komuni ta' l-umanità

Artikolu 137

L-istatus legali taż-żona u tar-riżorsi tagħha

1. L-ebda Stat ma jista jitlob jew jeżerċita sovranità jew drittijiet tas-sovranità fuq xi parti taż-żona jew tar-riżorsi tagħha, l-anqas m'għandu xi Stat jew persuna naturali jew ġuridika tapproprja xi parti minnha. L-ebda talba jew eżerċitar ta' sovranità jew id-drittijiet ta' sovranità jew approppjazzjoni bħal din m'għandha tkun rikonoxxuta.

2. Id-drittijiet fir-riżorsi taż-żona huma investimenti ta' l-umanità kollha kemm hi, li fl-isem tagħha l-Awtorità għandha taġixxi. Dawn ir-riżorsi ma humhiex suġġetti għall-aljenazzjoni. Il-minerali rkuprati miż-żona, b'dana kollu, jistgħu biss ikunu aljenati b'konformità ma dan il-parti u mar-regoli u r-regolamenti u l-proċedura ta' l-Awtorità.

3. L-ebda Stat jew persuna naturali jew ġuridika m'għandha titlob dritt, takkwista jew teżerċita drittijiet fir-rigward tal-minerali rkuprati miż-żona apparti milli b'konformità ma din il-parti. Altrimenti, l-ebda talba, akkwist jew eżerċitar bħal dan ta' drittijiet bħal dawn m'għandhom ikunu rikonoxxuti.

Artikolu 138

L-imġieba ġenerali ta' l-Istati fir-rigward taż-żona

L-imġieba ġenerali ta' l-Istati fir-rigward taż-żona għandha tkun b'konformità mad-disposizzjonijiet ta' din il-parti, il-prinċipji

imdaħħla fil-Karta tan-Nazzjonijiet Uniti u r-regoli l-oħrajn tal-liġi internazzjonali fl-interessi taż-żamma tal-paċi u tas-sigurtà u tat-tħeġġiġ tal-koperazzjoni internazzjonali u r-rikonoxximent reċiproku.

Artikolu 139

Ir-responsabbiltà sabiex tkun assigurata l-konformità u r-responsabbiltà għal danni

1. L-Istati Partijiet għandhom ikollhom ir-responsabiltà li jassiguraw li l-attivitajiet f'din iż-żona, sew jekk imwettqa mill-Istati Partijiet, jew minn impriżi Statali jew persuni naturali jew ġuridiċi li jkollhom in-nazzjonalità ta' Stati Partijiet jew li huma effettivament ikkontrollati minnhom jew iċ-ċittadini tagħhom, għandhom jitwettqu b'konformità ma din il-parti. L-istess responsabbiltà hija applikabbli għall-organizzazzjonijiet internazzjonali dwar l-attivitajiet fiż-żona mwettqa minn organizzazzjonijiet bħal dawn.

2. Mingħajr preġudizzju għar-regoli tal-liġi internazzjonali u l-Anness III, l-Artikolu 22, danni kkaġunati min-nuqqas ta' Stat Parti jew minn organizzazzjoni internazzjonali li twettaq ir-responsabbiltajiet tagħha permezz ta' din il-parti għandha tinvolvi r-responsabbiltà; Stati Partijiet jew organizzazzjonijiet internazzjonali li jaġixxu flimkien għandhom jerfgħu ir-responsabbiltà konġunta u separata. Stat Parti m'għandux b'dana kollu jkun responsabbli għal danni kkawżati minn xi nuqqas ta' konformità ma din il-parti minn persuna li huwa jkun ta s-sostenn tiegħu permezz ta' l-Artikolu 153(2)(b), jekk L-Istat Parti jkun ħa l-miżuri kollha meħtieġa u xierqa sabiex jassigura konformità permezz ta' l-Artikolu 153(4), u l-Anness III, l-Artikolu 4(4).

3. L-Istati Partijiet li huma membri ta' organizzazzjonijiet internazzjonali għandhom jieħdu l-miżuri xierqa sabiex jassiguraw l-implimentazzjoni ta' dan l-Artikolu fir-rigward ta' l-organizzazzjonijiet bħal dawn.

Artikolu 140

Il-benefiċċju ta' l-umanità

1. Attivitajiet fiż-żona għandhom, kif hemm provvediment speċifiku dwar dan f'din il-parti, jitwettqu għall-benefiċċju ta' l-umanità kollha, irrispettivament mil-lokalità ġeografika ta' l-Istati, seww jekk kostali jew li m'għandhomx aċċess dirett għall-baħar, billi tittieħed kunsiderazzjoni partikolari tal-kunsiderazzjonijiet ta' l-interessi u l-ħtiġiet ta' l-Istati li għadhom jiżviluppaw u tal-popli li ma jkunux laħqu indipendenza sħiħa jew xi status ieħor ta' self-government rikonoxxut min-Nazzjonijiet Uniti b'konformità mar-Reżoluzzjoni ta' l-Assemblea Ġenerali 1514 (XV) u tar-Reżoluzzjonijiet relevanti l-oħrajn ta' l-Assemblea Ġenerali.

2. L-Awtorità għandha tipprovdi għal sehem ekwitabbli tal-benefiċċji finanzjarji w ekonomiċi oħrajn akkwistati mill-attivitajiet fiż-żona permezz ta' xi mekkaniżmu xieraq, fuq bażi mhux diskriminatorja, b'konformità ma l-Artikolu 160(2)(f)(i).

Artikolu 141

L-użu taż-żona esklusiva għal skopijiet paċifiċi

Iż-żona għandha tkun miftuħha għall-użu esklussiv ta' skopijiet paċifiċi mill-Istati kollha, seww jekk kostali jew li m'għandhomx aċċess dirett għall-baħar u mingħajr preġudizzju tad-disposizzjonijiet l-oħrajn ta' din il-parti.

Artikolu 142

Id-drittijiet u l-interessi leġittimi ta' l-Istati kostali

1. Attivitajiet fiż-żona, fir-rigward tad-depożiti ta' riżorsi fiż-żona li tkun titraversa matul il-limiti ta' ġurisdizzjoni nazzjonali, għandhom ikunu mwettqa b'attenzjoni xierqa għad-drittijiet u l-interessi leġittimi ta' xi Stat kostali li ma tul il-ġurisdizzjoni tiegħu ikunu jinsabu depożiti bħal dawn.

2. Konsultazzjonijiet, inkluża sistema ta' notifika bil-quddiem, għandhom jinżammu mal-Istat ikkonċernat, bil-għan li jkun evitat ksur ta' drittijiet w interessi bħal dawn. Fil-każi meta l-attivitajiet fiż-żona jistgħu jirriżultaw fl-esplojtazzjoni tar-riżorsi li jinsabu fi ħdan ġurisdizzjoni nazzjonali, kunsens bil-quddiem ta' l-Istat kostali kkonċernat għandu jkun akkwistat.

3. La din il-parti u l-anqas xi drittijiet mogħtija jew eżerċitati permezz tagħhom m'għandhom jaffettwaw id-drittijiet ta' l-Istati kostali sabiex jieħdu miżuri konsistenti mad-disposizzjonijiet tal-Parti XII skond ma jkun meħtieġ sabiex ikunu ipprevenut, mitigat jew eliminat periklu gravi w iminenti għall-kosta tagħhom, jew l-interessi relatati mat-tniġġiż jew it-thedid ta' dan minn okkorrenzi ta' perikoli oħrajn li jirriżultaw minn jew li huma kkawżati minn xi attivitajiet fiż-żona.

Artikolu 143

Riċerka xjentifika marittima

1. Riċerka xjentifika marittima fiż-żona għandha tkun imwettqa esklussivament għal skopijiet paċifiċi u għall-benefiċċju ta' l-umanità kollha, b'konformità mal-Parti XIII.

2. L-Awtorità tista twettaq riċerka xjentifika marittima li tikkonċerna ż-żona u r-riżorsi tagħha, u tista tidħol f'kuntratti għal dan

l-iskop. L-Awtorità għandha tħeġġeġ u tinkoraġixxi t-twettieq ta' riċerka xjentifika marittima fiż-żona, u għandha tikkordina u xxerred ir-riżultati ta' riċerka u analiżi bħal dawn meta disponibbli.

3. L-Istati Partijiet jistgħu iwettqu riċerka xjentifika marittima fiż-żona. L-Istati Partijiet għandhom iħeġġu koperazzjoni internazzjonali fir-riċerka xjentifika marittima fiż-żona billi:

(a) jipparteċipaw fi programmi internazzjonali u jinkoraġġixxu koperazzjoni fir-riċerka xjentifika marittima mill-persunal ta' pajjiżi differenti u ta' l-Awtorità;

(b) jassiguraw li programmi jkunu żviluppati permezz ta' l-Awtorità jew ta' l-organizzazzjonijiet internazzjonali oħrajn skond kif xieraq għall-benefiċċju ta' l-Istati li għadhom jiżviluppaw u ta' l-Istati li huma teknoloġokament anqas żviluppati bil-għan li:

(i) isaħħu il-kapaċitajiet tagħom tar-riċerka;

(ii) iħarrġu l-persunal tagħhom u l-persunal ta' l-Awtorità fit-teknika u l-applikazzjoni tar-riċerka;

(iii) jinkorraġġixxu l-impieg tal-persunal kwalifikat tagħhom fir-riċerka fiż-żona;

(ċ) effettivament ixerdu r-riżultati tar-riċerka u l-analiżi meta disponibbli, permezz ta' l-Awtorità jew ta' xi kanali internazzjonali oħrajn meta dan ikun xieraq.

Artikolu 144

It-trasferiment tat-teknoloġija

1. L-Awtorità għandha tieħu miżuri b'konformità ma din il-Konvenzjoni:

(a) sabiex takkwista teknoloġija u tgħarif xjentifiku li jirrigwarda l-attivitajiet fiż-żona; u

(b) tħeġġeġ u tinkoraġġixxi t-trasferiment lejn Stati li għadhom jiżviluppaw dik it-teknoloġija u tagħrif xjentifiku hekk li l-Istati Partijiet kollha jibbenefikaw minnhom.

2. Għal dan il-għan, l-Awtorità u l-Istati Partijiet għandhom jikkoperaw fit-tixrid tat-trasferiment tat-teknoloġija u t-tgħarif xjentifiku li jirrigwardaw l-attivitajiet fiż-żona hekk li l-impriża u l-Istati Partijiet kollha jkunu jistgħu jibbenefikaw minnhom. Partikolarment, huma għandhom jibdew u jheġġu:

(a) programmi għat-trasferiment tat-teknoloġija lill-impriżi u lill-Istati li għadhom jiżviluppaw fir-rigward ta' l-attivitajiet fiż-żona, inkluż, *inter alia*, l-iffaċilitar ta' l-aċċess għall-impriżi ta' l-Istati li għadhom jiżviluppaw għat-teknoloġija relevanti, permezz ta' termini u kondizzjonijiet ġusti u ekwiji;

(b) miżuri diretti lejn l-avvanz tat-teknoloġija ta' l-impriżi u tat-teknoloġija domestika ta' Stati li għadhom jiżviluppaw, partikolarment billi jipprovdu opportunitajiet lill-persunal minn impriżi u minn Stati li għadhom jiżviluppaw għal taħriġ fix-xjenza u t-teknoloġija marittima u għall-parteċipazzjoni tagħhom bis-sħiħ fl-attivitajiet fiż-żona.

Artikolu 145

Il-protezzjoni ta' l-ambjent marittimu

Il-miżuri meħtieġa għandhom jittieħdu b'konformità ma din il-Konvenzjoni fir-rigward ta' l-attivitajiet fiż-żona sabiex jassiguraw protezzjoni effettiva għall-ambjent marittimu minn effetti ta' ħsara li jistgħu jinħolqu minn attivitajiet bħal dawn. Għal dan il-għan l-Awtorità għandha tadotta r-regoli, r-regolament u d-disposizzjonijiet xierqa dwar, *inter alia*:

(a) il-prevenzjoni, it-tnaqqis u l-kontroll tat-tniġġiż u perikoli oħrajn għall-ambjent marittimu, inkluża l-kosta, u ta' interferenza mal-bilanċ ekoloġiku ta' l-ambjent marittimu, attenzjoni partikolari tkun tingħata għall-ħtieġa tal-protezzjoni minn effetti ta' ħsara ta' attivitajiet bħal ma huma t-tħaffir, tindif bil-gangmu, l-eskavazzjoni, ir-rimi tal-iskart, il-kostruzzjoni u l-operazzjoni jew il-manteniment ta' stallazzjonijiet, pajpijiet u apparati oħrajn relatati ma attivitajiet bħal dawn;

(b) il-protezzjoni u l-konservazzjoni tar-riżorsi naturali taż-żona u l-prevenzjoni ta' danni għall-*flora* u l-*fauna* ta' l-ambjent marittimu.

Artikolu 146

Protezzjoni tal-ħajja umana

Fir-rigward ta' l-attivitajiet fiż-żona, il-miżuri meħtieġa għandhom jittieħdu sabiex jassiguraw protezzjoni effettiva tal-ħajja umana. Għal dan il-għan l-Awtorità għandha tadotta regoli, regolamenti u proċeduri xierqa sabiex tissupplementa l-liġi internazzjonali kif inkorporata fit-trattati relevanti.

Artikolu 147

L-akkommodazzjoni ta' l-attivitajiet fiż-żona u fl-ambjent marittimu

1. L-attivitajiet fiż-żona għandhom jitwettqu b'attenzjoni xierqa għall-attivitajiet l-oħrajn fl-ambjent marittimu.

2. L-istallazzjonijiet użati fit-twettieq ta' l-attivitajiet fiż-żona għandhom ikunu suġġetti għal dawn il-kondizzjonijiet li ġejjin:

(a) dawk l-istallazzjonijiet għandhom ikunu mibnija, mqiegħda u mneħħija biss b'konformità ma din il-parti u suġġetti

għar-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri ta' l-Awtorità. Avviż xieraq għandu jingħata dwar il-bini, t-tqegħid u t-tneħħija ta' stallazzjonijiet bħal dawk, u l-mezzi permanenti għall-għoti ta' twissija tal-preżenza tagħhom għandhom jinżammu f'qagħda tajba;

(b) stallazzjonijiet bħal dawn ma jistgħux ikunu stabbiliti meta interferenza tista tinħoloq għall-użu ta' passaġġi marittimi rikonoxxuti li huma esenzali għan-navigazzjoni internazzjonali jew f'żoni ta' attività intensa tas-sajd;

(ċ) żoni ta' sigurtà għandhom ikunu stabbiliti madwar stallazzjonijiet bħal dawn b'marki xierqa sabiex jassiguraw is-sigurtà kemm tan-navigazzjoni u wkoll tal-istallazzjonijiet. Il-konfigurazzjoni u l-lokalità ta' żoni ta' sigurtà bħal dawn m'għandhiex tkun tali li tifforma ċirku li jimpedixxi l-aċċess legali għat-tbaħħir lejn żoni marittimi partikolari jew għal navigazzjoni matul passaġġi marittimi internazzjonali;

(d) stallazzjonijiet bħal dawn għandhom ikunu wżati esklusivament għal skopijiet paċifiċi;

(e) stallazzjonijiet bħal dawn ma jgawdux mill-istatus ta' gżejjer. Dawn m'għandhom l-ebda baħar territorjali tagħhom, u l-preżenza tagħhom ma taffetwax id-delimitazzjoni tal-baħar territorjali, taż-żona ekonomika esklussiva jew tas-sikka kontinentali.

3. L-attivitajiet l-oħrajn fl-ambjent marittimu għandhom jitwettqu b'attenzjoni xierqa għall-attivitajiet l-oħrajn fiż-żona.

Artikolu 148

Il-parteċipazzjoni fl-attivitajiet fiż-żona ta' l-Istati li għadhom jiżviluppaw

Il-parteċipazzjoni effettiva fl-attivitajiet fiż-żona ta' l-Istati li għadhom jiżviluppaw, għandhom ikunu mħeġġa kif speċifikament hemm provvediment dwar dan f'din il-parti, billi tingħata attenzjoni xierqa għall-interessi u l-ħtiġiet speċjali tagħhom, u partikolarment għall-ħtieġa speċjali tal-pajjiżi li m'għandhomx aċċess dirett lejn il-baħar u ġeografikament żvantaġġati fost dawk sabiex jirkbu l-ostakoli li joriġinaw mil-lokalità żvantaġġata tagħhom, inkluża l-lokalità mbiegħda miż-żona u d-diffikultà ta' l-aċċess tagħha jew minnha.

Artikolu 149

Oġġetti arkeoloġiċi u storiċi

L-oġġetti kollha ta' natura arkeoloġika u storika misjuba fiż-żona għandhom ikunu ppreservati jew disposti għall-benefiċċju ta' l-umanità kollha kemm hi, partikolarment attenzjoni tingħata għad-drittijiet preferenzali ta' l-Istat jew tal-pajjiż ta' l-oriġini, jew ta' l-Istat ta' l-oriġini kulturali, jew ta' l-Istat ta' l-oriġini storika jew arkeoloġika.

SEZZJONI 3

L-IŻVILUPP TAR-RIŻORSI TAL-BAĦAR

Artikolu 150

Strateġiji li jirrigwardaw l-attivitajiet fiż-żona

L-attivitajiet fiż-żona għandhom, kif speċifikament hemm provvediment dwar dan f'din il-parti, ikunu mwettqa b'tali manjiera hekk li jheġġu l-iżvilupp ta' l-ekonomija tad-dinja u t-tkabbir ibbilanċjat tal-kummerċ internazzjonali, u sabiex iheġġu l-koperazzjoni internazzjonali għall-iżvilupp globali fil-pajjiżi kollha, speċjalment ta' l-Istati li għadhom jiżviluppaw, u bil-għan li jassiguraw:

(a) l-iżvilupp tar-riżorsi taż-żona;

(b) l-amministrazzjoni galbata, sigura u razzjonali tar-riżorsi taż-żona, inkluża l-kondotta effiċjenti ta' l-attivitajiet fiż-żona u, b'konformità ma prinċipji sodi tal-konservazzjoni, l-evitar ta' ħela żejda;

(ċ) l-espanzjoni ta' l-opportunitajiet għall-parteċipazzjoni f'dawk l-attivitajiet li huma konsistenti partikolarment ma l-Artikoli 144 u 148;

(d) il-parteċipazzjoni f'introjti mill-Awtorità u t-trasferiment ta' teknoloġija lill-impriżi u l-Istati li għadhom jizviluppaw kif hemm provvediment dwar dan f'din il-Konvenzjoni;

(e) żieda fid-disponibilità tal-minerali derivati miż-żona kif meħtieġ b'konnessjoni mal-minerali derivati minn sorsi oħrajn, sabiex jassiguraw fornimenti lill-konsumaturi ta' minerali bħal dawn;

(f) it-tħeġġiġ ta' prezzijiet remunerattivi ġusti u stabbli għall-produtturi u ġusti għall-konsumaturi għall-minerali akkwistati miż-żona u minn sorsi oħrajn, u t-tħeġġiġ ta' ekwilibriju f'terminu fit-tul bejn il-forniment u t-talba;

(g) it-tisħieħ ta' l-opportunitajiet għall-Istati Partijiet kollha, irrispettivament mis-sistemi soċjali w ekonomiċi tagħhom jew tal-lokalità ġeografika, li jipparteċipaw fl-iżvilupp tar-riżorsi taż-żona u fil-prevenzjoni tal-monopolizzazzjoni ta' l-attivitajiet fiż-żona;

(h) il-protezzjoni ta' pajjiżi li għadhom jiżviluppaw, minn effetti ħżiena fuq l-ekonomiji tagħhom jew mil-qliegħ mill-esportazzjoni li jirriżultaw mit-tnaqqis fil-prezz tal-minerali affetwati, jew fil-volum ta' l-esportazzjoni ta' dak il-mineral, sal-limitu li tnaqqis bħal dak ikun ikkawżat minn attivitajiet fiż-żona, kif hemm provvediment dwar dan fl-Artikolu 151;

(i) l-iżvilupp tal-wirt komuni għall-benefiċċju ta' l-umanità kollha kemm hija; u

(j) il-kondizzjonijiet għall-aċċess tas-swieq għall-importazzjoni ta' minerali prodotti minn riżorsi taż-żona u għall-importazzjoni tal-merkanzija essenzjali prodotta minn minerali bħal dawk m'għandhomx ikunu aktar favorevoli milli minn dawk l-aktar favorevoli kif applikati għal-importazzjoni minn sorsi oħrajn.

Artikolu 151

Strateġiji tal-produzzjoni

1. (a) Mingħajr preġudizzju għall-objettivi stabbiliti fl-Artikolu 150 għall-iskop ta' l-implimentazzjoni tas-subparagrafu (h) ta' dak l-Artikolu, l-Awtorità, li taġixxi permezz tal-*fora* eżistenti jew ta' l-arranġamenti ġodda jew ta' ftehim skond ma jista jkun xieraq, li fihom il-partijiet interessati kollha, inklużi kemm il-produtturi u l-konsumaturi, jipparteċipaw, għandha tieħu l-miżuri xierqa ħalli theġġeġ it-tkabbir, l-effiċċjenza u l-istabbilità tas-swieq għal dik il-merkanzija essenzjali prodotta mill-minerali akkwistati miż-żona, fi prezzijiet remunerattivi għall-produtturi u ġusti għall-konsumaturi. L-Istati Partijiet kollha għandhom jikkoperaw għal dan il-għan.

(b) L-Awtorità għandha jkollha d-dritt li tipparteċipa fi kwalunkwe konferenza rigward merkanzija essenzjali li titratta mal-merkanzija essenzjali u li fiha l-partijiet interessati kollha, inklużi kemm il-produtturi u l-konsumaturi, jipparteċipaw. L-Awtorità għandha jkollha d-dritt li ssir parti minn xi arranġament jew ftehim li jirriżulta minn konferenzi bħal dawn. Il-parteċipazzjoni ta' l-Awtorità f'dawk l-organi stabbiliti permezz ta' dawk l-arranġamenti jew ftehim għandha tkun fir-rigward tal-produzzjoni fiż-żona u b'konformità mar-regoli relevanti ta' dawk l-organi.

(ċ) L-Awtorità għandha twettaq l-obligazzjonijiet tagħha permezz ta' l-arranġamenti jew tal-ftehim msemmija f'dan il-paragrafu f'manjiera li tassigura implimentazzjoni uniformi u mhux diskriminatorja fir-rigward tal-produzzjoni kollha fiż-żona tal-minerali kkonċernati. Meta tagħmel hekk, l-Awtorità għandha taġixxi b'manjiera konsistenti mat-termini tal-kuntratti eżistenti u l-approvazzjoni tal-pjanijiet tax-xogħol ta' l-impriża.

2. (a) Matul perjodu transitorju kif speċifikat fil-paragrafu 3, il-produzzjoni kummerċjali m'għan-dhiex tinbeda bis-saħħa ta' pjan ta' xogħol approvat sakemm l-operatur ikun applika għal u jkun ġie mogħti l-awtorizzazzjoni tal-produzzjoni mill-Awtorità. Awtorizzazzjoni tal-produzzjoni bħal dawn ma jistax ikun hemm applikazzjoni dwarhom jew inkellha jkunu maħruġa għal aktar minn ħames snin tal-bidu ppjanat tal-produzzjoni kummerċjali permezz tal-pjan tax-xogħol sakemm, wara li tkun tqieset in-natura u l-programm taż-żmien tal-proġett ta' l-iżvilupp, tar-regoli, tar-regolamenti u tal-proċeduri li l-Awtorità tippreskrivi perjodu ieħor.

(b) Fl-applikazzjoni ta' l-awtorizzazzjoni tal-produzzjoni, l-operatur għandu jispeċifika l-kwantità annwali tan-nikil mistenni li jkun irkuprat permezz tal-pjan ta' xogħol approvat. L-applikazzjoni għandha tinkludi skeda ta' spejjeż li għandhom isiru mill-operatur wara li jkun irċieva l-awtorizzazzjoni li raġonevolment hija kkalkolata li tippermettilu li jibda bil-produzzjoni fid-data ppjanata.

(ċ) Għall-iskopijiet tas-subparagrafi (a) u (b), l-Awtorità għandha tistabbilixxi ħtiġiet xierqa tat-twettieq b'konformità ma' l-Anness III, l-Artikolu 17.

(d) L-Awtorità għandha toħroġ l-awtorizzazzjoni tal-produzzjoni għal-livell tal-produzzjoni li tkun saret applikazzjoni dwarha sakemm is-somma ta' dak il-livell jew tal-livelli diġa awtorizzati teċċedi l-limitu massimu tal-produzzjoni tan-nikil, ikkalkolat bis-saħħa tal-paragrafu 4 fis-sena tal-ħruġ ta' l-awtorizzazzjoni, matul xi sena tal-produzzjoni ppjanata li tidħol f'dak il-perjodu transitorju.

(e) Meta maħruġa, l-awtorizzazzjoni tal-produzzjoni u l-applikazzjoni approvata għandhom isiru parti mil-pjan ta' xogħol approvat.

(f) Jekk l-applikazzjoni ta' l-operatur għall-awtorizzazzjoni tal-produzzjoni hija miċħudha permezz tas-subparagrafu (d), l-operatur jista japplika mil-ġdid fi kwalunkwe żmien lejn l-Awtorità.

3. Il-perjodu transitorju għandu jibda ħames snin qabel l-1 ta' Jannar tas-sena li fiha il-produzzjoni kummerċjali l-aktar kmieni hija ppjanata li tibda permezz tal-pjan ta' xogħol approvat. Jekk il-produzzjoni kummerċjali l-aktar kmieni tkun imdewma lil hinn mis-sena ppjanata, il-bidu tal-perjodu transitorju u l-livell massimu tal-produzzjoni oriġinalment ikkalkolata għandu jkun aġġustat kif xieraq. Il-perjodu transitorju għandu jkun ta' 25 sena jew sat-tmiem ta' l-ewwel Konferenza ta' reviżjoni msemmija fl-Artikolu 155 jew sal-jum meta l-arranġamenti jew tal-ftehim ġodda bħal dawn kif msemmija fil-paragrafu 1 jidħlu fis-seħħ, liema minnhom ikun l-aktar kmieni. L-Awtorità għandha terġa tieħu l-poter li hemm provvediment dwaru f'dan l-Artikolu għall-kumplament tal-perjodu transitorju jekk l-imsemmija arranġamenti jew ftehim jeskadu jew isiru ineffettivi independentament minn x'hiex tkun ir-raġuni.

4. (a) il-limitu massimu tal-produzzjoni fi kwalunkwe sena tal-perjodu transitorju għandha tkun is-somma ta':

(i) id-differenza bejn it-tendenza tal-linji tal-valuri għall-konsum tan-nikel, kif ikkalkolat permezz tas-subparagrafu(b), għas-sena immedjatament preċedenti

tas-sena tal-produzzjoni kummerċjali l-aktar kmieni u tas-sena immedjatament preċedenti tal-bidu tal-perjodu transitorju; u

(ii) 60 % tad-differenza bejn it-tendenza tal-linja tal-valuri tal-konsum tan-nikil, ikkalkolata permezz tas-subparagrafu (b), għas-sena li dwarha l-awtorizzazzjoni tal-produzzjoni li tkun saret applikazzjoni dwarha u għas-sena immedjatament qabel is-sena tal-produzzjoni kummerċjali l-aktar kmieni.

(b) Għall-iskopijiet tas-subparagrafu (a):

(i) it-tendenza tal-linji tal-valuri wżati għall-kalkolazzjoni tal-limitu massimu tal-produzzjoni tan-nikil għandhom ikunu dawk tal-valuri tal-konsum annwali tan-nikil fuq it-tendenza tal-linja kkalkolata matul is-sena li fiha tkun inħarġet l-awtorizzazzjoni tal-produzzjoni. It-tendenza tal-linja għandha tkun akkwistata minn regressjoni linearja tal-logaritmi tal-konsum attwali tan-nikil għall-perjodu ta' 15 il-sena l-aktar reċenti li dwaru l-informazzjoni bħal dik hija disponibbli, iż-żmien ikunu il-varjabli independenti. Din it-tendenza ta' linji għandha tkun msemmija rigward it-tendenza tal-linja oriġinali;

(ii) jekk ir-rata annwali taż-żieda fit-tendenza oriġinali tal-linja tkun anqas minn 3 %, allura t-tendenza tal-linja wżata sabiex ikunu ddterminati l-kwanitajiet msemmija fis-subparagrafu (a) għandha minflok tkun dik li tgħaddi mit-tendenza oriġinali tal-linja tal-valur ta' l-ewwel sena tal-perjodu ta' 15 il-sena relevanti, u li tiżdied bi 3 % kull sena; basta b'dana kollu li l-limitu massimu tal-produzzjoni stabbilita għal xi sena tal-perjodu transitorju ma tkunx fi kwalunkwe każ teċċedi d-differenza bejn it-tendenza oriġinali tal-linja tal-valur għal dik is-sena u t-tendenza oriġinali tal-linja tal-valur għas-sena immedjatament preċedenti tal-bidu tal-perjodu transitorju.

5. L-Awtorità għandha tirriserva għall-impriża għall-produzzjoni inizjali tagħha kwanitità ta' 38 000 tunnellata ta' nikil mill-produzzjoni disponibbli tal-limitu massimu ikkalkolat bis-saħħa tal-paragrafu 4.

6. (a) Operatur jista fi kwalunkwe sena jipproduċi anqas minn jew sa 8 % aktar mil-livell annwali tal-produzzjoni tal-minerali min-noduli polimetalliċi speċifikati fl-awtorizzazzjoni tiegħu tal-produzzjoni, basta li l-ammont globali tal-produzzjoni m'għandux jeċċedi dak speċifikat fl-awtorizzazzjoni. Xi eċċess ta' aktar minn 8 % u sa 20 % f'xi sena waħda, jew xi eċċess fl-ewwel u fis-snin sussegwenti li jsegwu sentejn konsekuttivi li fihom iseħħ l-eċċess, għandhom ikunu nnegozzjati ma l-Awtorità, li tista tkun teħtieġ li l-operatur jakkwista awtorizzazzjoni supplementari tal-produzzjoni sbiex ikopri l-produzzjoni addizzjonali.

(b) Applikazzjonijiet għal awtorizzazzjonijiet tal-produzzjoni supplementari għandhom ikunu meqjusa biss mill-Awtorità wara li l-applikazzjonijiet pendenti kollha mill-operaturi li jkunu għadhom ma rċevewx l-awtorizzazzjonijiet tal-produzzjoni tkun ittieħdet azzjoni dwarhom u qies xieraq ikun ittieħed ta' applikanti possibbli oħrajn. L-Awtorità għandha tkun iggwidata bil-prinċipju li ma teċċedix il-produzzjoni totali permissibbli permezz tal-limitu massimu tal-produzzjoni matul xi sena waħda tal-perjodu transitorju. Hi m'għandhiex tawtorizza l-produzzjoni permezz ta' xi pjan ta' xogħol ta' kwantità b'eċċess ta' 46 500 tunnellati ta' nikil għal kull sena.

7. Il-livelli tal-produzzjoni ta' metalli oħrajn bħal ma huma r-ramm, il-kobalt u l-manganiż estratti min-noduli polimetalliċi li huma rkuprati permezz ta' l-awtorizzazzjoni tal-produzzjoni m'għandhomx ikunu aktar minn dawk li kienu jkunu prodotti kieku l-operatur kien ipproduċa l-livell massimu ta' nikil minn dawk in-noduli bis-saħħa ta' dan l-Artikolu. L-Awtorità għandha tistabbilixxi r-regoli, r-regolamenti u l-proċedura bis-saħħa ta' l-Anness III, l-Artikolu 17, sabiex timplementa dan il-paragrafu.

8. Id-drittijiet u l-obligazzjonijiet li jirrigwardaw il-prattiċi ta' l-ekonomija inġusta permezz tal-ftehim relevani multilaterali tal-kummerċ għandhom ikunu applikabbli dwar l-esplorazzjoni għal u l-esplojtazzjoni ta' minerali miż-żona. Fit-twettieq ta' kwistjonijiet li jinqalgħu permezz ta' din id-disposizzjoni, l-Istati Partijiet li huma partijiet għal ftehim multilaterali bħal dawn tal-kummerċ għandhom ikollhom rikors għall-proċeduri tat-twettieq ta' kwistjonijiet ta' ftehim bħal dawn.

9. L-Awtorità għandha jkollha l-poter li tillimita l-livell tal-produzzjoni tal-minerali miż-żona, apparti milli l-minerali min-noduli polimetalliċi, permezz ta' dawk il-kondizzjonijiet u tapplika dawk il-metodi skond ma jkun xieraq bl-adozzjoni tar-regolamenti b'konformità ma l-Artikolu 161(8).

10. Fuq ir-rakkommandazzjoni tal-Kunsill fuq il-bażi ta' parir mill-Kummissjoni ta' l-Ippjanar Ekonomiku, l-Assemblea għandha tistabbilixxi sistema ta' kumpens jew li tieħu miżuri oħrajn ta' aġġustament ta' għajnuna ekonomika, inkluża l-koperazzjoni ma l-aġenziji speċjalizzati u ma l-organizzazzjonijiet internazzjonali oħrajn sabiex tgħin lill-pajjiżi li għadhom jiżviluppaw li jbagħtu minn effetti ħżiena serji fuq il-qliegħ tagħhom mill-esportazzjoni jew minn ekonomiji li jirriżultaw minn tnaqqis fil-prezz tal-mineral affettwat jew fil-volum ta' l-esportazzjoni ta' dak il-mineral, sal-limitu li tnaqqis bħal dak ikun ikkaġunat mill-attivitajiet fiż-żona. L-Awtorità wara talba għandha tibda studji dwar il-problemi ta' dawk l-Istati li pjuttost li x'aktarx ikunu l-aktar affettwati serjament bil-għan li tnaqqas id-diffikultajiet tagħhom u tgħinhom fl-aġġustament ekonomiku tagħhom.

Artikolu 152

L-eżerċitar tal-poteri u tal-funzjonijiet ta' l-Awtorità

1. L-Awtorità għandha tevita d-diskriminazzjoni fl-eżerċitar tal-poteri u l-funzjonijiet tagħha, inkluż l-għoti ta' l-opportunitajiet għall-attivitajiet fiż-żona.

2. B'dana kollu, kunsiderazzjoni speċjali għal Stati li għadhom jiżviluppaw, inklużi l-kunsiderazzjoni għal dawk fosthom li m'għandhomx aċċess dirett għall-baħar u dawk ġeografikament żvantaġġati, li speċifikament hemm provvediment dwarhom f'din il-parti, għandha tkun permissibbli.

Artikolu 153

Is-sistema ta' l-esplorazzjoni u l-esplojtazzjoni

1. Attivitajiet fiż-żona għandhom ikunu organizzati, mwettqa u kkontrollati mil-Awtorità għall-benefiċċju ta' l-umanità kollha b'konformità ma' dan l-Artikolu kif ukoll mad-disposizzjonijiet l-oħrajn relevanti ta' din il-parti u l-Annessi relevanti, u mar-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri ta' l-Awtorità.

2. L-attivitajiet fiż-żona għandhom ikunu mwettqa kif preskritt fil-paragrafu 3:

(a) mill-impriża, u

(b) b'assoċċjazzjoni ma l-Awtorità mill-Istati Partijiet, jew l-impriżi ta' l-Istat jew minn persuni naturali jew ġuridiċi li jkollhom in-nazzjonalità ta' l-Istati Partijiet jew li huma effettivament ikkontrollati minnhom jew miċ-ċittadini tagħhom, meta sponsorjati minn Stati bħal dawn, jew minn grupp ta' dawn l-imsemmija, li jilħqu l-ħtiġiet li hemm provvediment dwarhom f'din il-parti u fl-Anness III.

3. Attivitajiet fiż-żona għandhom ikunu mwettqa b'konformità ma pjan tax-xogħol, formali u bil-miktub, imħejji b'konformità ma l-Anness III u approvat mill-Kunsill wara reviżjoni mill-Kummissjoni Legali u Teknika. Fil-każ ta' l-attivitajiet fiż-żona mwettqa kif awtorizzati mill-Awtorità mill-entitajiet speċifikati fil-paragrafu 2(b), il-pjan tax-xogħol għandu, b'konformità ma l-Anness III, l-Artikolu 3, ikun fil-għamla ta' kuntratt. Kuntratti bħal dawn jistgħu jipprovdu għall-arranġamenti konġunti b'konformità ma' l-Anness III, l-Artikolu 11.

4. L-Awtorità għandha teżerċita l-kontroll bħal dan fuq l-attivitajiet fiż-żona skond ma jkun meħtieġ għall-iskop li tassigura l-konformità mad-disposizzjonijiet relevanti ta' din il-part u ma l-Annessi relatati magħhom, u mar-regoli u r-regolamenti u l-proċeduri ta' l-Awtorità, u l-pjanijiet tax-xogħol kif approvati b'konformità mal-paragrafu 3. L-Istati Partijiet għandhom jgħinu lill-Awtorità billi jieħdu l-miżuri kollha meħtieġa sabiex jassiguraw konformità bħal din bi qbil ma l-Artikolu 139.

5. L-Awtorità għandha jkollha d-dritt li fi kwalunkwe żmien tieħu kwalunkwe mill-miżuri li hemm provvediment dwarhom permezz ta' din il-parti sabiex tassigura konformità mad-disposizzjonijiet tagħha u ma l-eżerċitar tal-kontroll u tar-regolazzjoni assenjata lilha permezz ta' dawn jew permezz ta' xi kuntratt. L-Awtorità għandha jkollha d-dritt li twettaq spezzjonijiet fuq l-istallazzjonijiet kollha fiż-żona li huma wżati b'konnessjoni ma l-attivitajiet fiż-żona.

6. Kuntratt permezz tal-paragrafu 3 għandu jipprovdi għas-sigurtà tat-titlu. Għalhekk, il-kuntratt m'għandux ikun revedut, sospiż jew itterminat apparti milli b'konformità ma l-Anness III, l-Artikoli 18 u 19.

Artikolu 154

Reviżjoni perjodika

Darba kull ħames snin mid-dħul b'effett ta' din il-Konvenzjoni, l-Assemblea għandha twettaq reviżjoni ġenerali u sistematika tal-manjiera li biha r-reġim internazzjonali fiż-żona kif stabbilit f'din il-Konvenzjoni jkun opera fil-prattika. Fid-dawl ta' din ir-reviżjoni, l-Assemblea tista tieħu, jew tirakkommanda li l-organi tagħha jieħdu, l-miżuri b'konformità mad-disposizzjonijiet u l-proċeduri ta' din il-parti u ma ta' l-Annessi li jirrigwardawhom, li għandhom iwasslu għal titjib fl-operazzjoni tar-reġim.

Artikolu 155

Il-Konferenza tar-reviżjoni

1. Ħmistax il-sena mill-1 ta' Jannar tas-sena li fiha il-produzzjoni kummerċjali l-aktar kmieni tkun bdiet permezz tal-pjan tax-xogħol approvat, l-Assemblea għandha ssejjaħ konferenza dwar ir-reviżjoni ta' dawk id-disposizzjonijiet ta' din il-parti u l-Annessi relevanti li jirregolaw is-sistema ta' l-esplorazzjoni tar-riżorsi ta' dik iż-żona. Il-Konferenza tar-Reviżjoni għandha tikkunsidra fid-dettall, fid-dawl ta' l-esperjenza akkwistata matul dak il-perjodu:

(a) jekk id-disposizzjonijiet ta' din il-parti li tirregola s-sistema ta' l-esplorazzjoni u l-esplojtazzjoni tar-riżorsi taż-żona jkunux laħqu l-għanijiet tagħhom fl-aspetti kollha, inklużi jekk dawn ikunux ta' benefiċċju għall-umanità kollha;

(b) jekk, matul il-perjodu ta' 15 il-sena, iż-żoni reservati jkunux ġew esplojtati f'manjiera effettiva u bbilanċjata meta mqabbla ma żoni mhux reservati;

(ċ) jekk l-iżvilupp u l-użu taż-żona u r-riżorsi tagħha jkunu seħħu b'tali mod hekk li jħeġġu żvilupp utili ta' l-ekonomija dinjija u tkabbir ibbilanċjat tal-kummerċ internazzjonali;

(d) jekk il-monopolizzazzjoni ta' l-attivitajiet fiż-żona jkunux ġew prevenuti;

(e) jekk l-istrateġiji stabbiliti fl-Artikoli 150 u 151 jkunux ġew imwettqa; u

(f) jekk is-sistema tkunx irriżultat fis-sehem ekwitabbli tal-benefiċċji akkwistati mill-attivitajiet fiż-żona, billi tittieħed kunsiderazzjoni partikolari ta' l-interessi u l-ħtiġiet ta' l-Istati li għadhom jiżviluppaw.

2. Il-Konferenza tar-reviżjoni għandha tassigura żżamma tal-prinċipju ta' l-eredità komuni ta' l-umanità, ir-reġim internazzjonali iddisinjat sabiex jassigura esplojtazzjoni ekwitabbli tar-riżorsi taż-żona għall-benefiċċju tal-pajjiżi kollha, speċjalment l-Istati li għadhom jiżviluppaw, u Awtorità li torganizza, twettaq u tikkontrolla l-attivitajiet fiż-żona. Din għandha wkoll tassigura ż-żamma tal-prinċipji stabbiliti f'din il-parti fir-rigward ta' l-esklużjoni tat-talbiet sabiex tkun eżerċitata s-sovranità fuq xi parti taż-żona, id-drittijiet ta' l-Istati u l-imġieba ġenerali b'relazzjoni maż-żona, u l-parteċipazzjoni tagħhom f'attivitajiet fiż-żona b'konformità ma din il-Konvenzjoni, il-prevenzjoni ta' monopolizzazzjoni ta' attivitajiet fiż-żona, l-użu taż-żona esklussivament għal skopijiet paċifiċi, l-aspetti ekonomiċi ta' l-attivitajiet fiż-żona, ir-riċerka xjentifika marittima, it-trasferiment tat-teknoloġija, il-protezzjoni ta' l-ambjent marittimu, il-protezzjoni tal-ħajja umana, id-drittijiet ta' l-Istati kostali, l-istatus legali ta' l-ilmijiet supra-biswit taż-żona u dak ta' l-ispazju ta' l-arja fuq dawk l-ilmijiet u l-akkommodazzjoni bejn attivitajiet fiż-żona u attivitajiet oħrajn fl-ambjent marittimu.

3. Il-proċedura tat-teħid-tad-Deċisjonijiet applikabbli għall-Konferenza tar-Reviżjoni għandha tkun l-istess bħal dik applikabbli fit-Tielet Konferenza tan-Nazzjonijiet Uniti dwar il-Liġi tal-Baħar. Il-Konferenza għandha tagħmel kull sfors sabiex tilħaq ftehim dwar l-emendi permezz ta' kunsens u m'għandu jkun hemm l-ebda votazzjoni fuq materji bħal dawn sakemm l-isforzi kollha sabiex jintlaħaq kunsens ikunu ġew eżawriti.

4. Jekk, ħames snin wara l-bidu tagħha, l-Konferenza tar-Reviżjoni tkun għadha ma laħqitx ftehim dwar is-sistema ta' l-esplorazzjoni u l-esplojtazzjoni tar-riżorsi fiż-żona, din tista tiddeċiedi fit-12 il-xahar sussegwenti, b'maġġoranza ta' tlieta-minn-erba' ta' l-Istati Partijiet, li tadotta u tippreżenta lill-Istati Partijiet għar-rattifika jew l-adezjoni, dawk l-emendi li jibdlu jew jimmodifikaw is-sistema skond ma hi tiddetermina bħala meħtieġ u xieraq. Emendi bħal dawn għandhom jidħlu fis-seħħ għall-Istati Partijiet kollha 12 il-xahar wara d-depożitu ta' l-istrumenti tar-ratifika jew ta' l-adezjoni minn tlieta-minn-erba' ta' l-Istati Partijiet.

5. Emendi adottati mill-Konferenza tar-Reviżjoni bis-saħħa ta' dan l-Artikolu m'għandhomx jaffettwaw id-drittijiet akkwistati permezz tal-kuntratti eżistenti.

SEZZJONI 4

L-AWTORITÀ

Subsezzjoni A

Dispożizzjonijiet ġenerali

Artikolu 156

L-istabbiliment ta' l-Awtorità

1. Hija b'dan stabbilita Awtorità Internazzjonali tal-Qiegħ-il-Baħar, li għandha tiffunzjona b'konformità ma din il-parti.

2. L-Istati Partijiet kollha huma *ipso facto* membri ta' l-Awtorità.

3. L-osservaturi tat-Tielet Konferenza tan-Nazzjonijiet Uniti dwar il-Liġi tal-Baħar li jkunu ffirmaw l-Att Finali u li ma hemm referenza dwarhom fl-Artikolu 305(1)(c), (d), (e) jew (f) għandhom ikollhom id-dritt li jipparteċipaw fl-Awtorità bħala osservaturi, b'konformità mar-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri tagħha.

4. Is-sede ta' l-Awtorità għandu jkun fil-Ġamajka.

5. L-Awtorità tista tisstabbilixxi dawk iċ-ċentri reġjonali jew uffiċċji bħal ma hija tħoss li jkun meħtieġ għall-eżerċitar tal-funzjonijiet tagħha.

Artikolu 157

In-natura u l-prinċipji fundamentali ta' l-Awtorità

1. L-Awtorità hija l-organizzazzjoni li permezz tagħha l-Istati Partijiet għandhom, b'konformità ma din il-parti, jorganizzaw u jikkontrollaw l-attivitajiet fiż-żona, partikolarment bil-għan ta' l-amministrazzjoni tar-riżorsi taż-żona.

2. Il-poteri u l-funzjonijiet ta' l-Awtorità għandhom ikunu dawk espressament mogħtija lilha b'din il-Konvenzjoni. L-Awtorità għandha jkollha dawk il-poteri inċidentali, konsistenti ma din il-Konvenzjoni, hekk kif inhuma impliċiti fi u meħtieġa fl-eżerċitar ta' dawk il-poteri u l-funzjonijiet fir-rigward ta' l-attivitajiet fiż-żona.

3. L-Awtorità hija bbażata fuq il-prinċipji ta' sovranità ugwali għall-membi kollha tagħha.

4. Il-membri kollha ta' l-Awtorità għandhom iwettqu in *bona fede* l-obligazzjonijiet merfuha minnhom b'konformità ma din il-parti sabiex jassiguraw għal kollha kemm huma d-drittijiet u l-benefiċċji li jirriżultaw mis-sħubija.

Artikolu 158

L-organi ta' l-Awtorità

1. Huma b'dan stabbiliti, bħala organi ewlenija ta' l-Awtorità, Assemblea, Kunsill u Segretarjat.

2. Hija b'dan stabbilita impriża, l-organu li permezz tagħha l-Awtorità għandha twettaq il-funzjonijiet msemmija fl-Artikolu 170(1).

3. Organi sussidjarji bħal dawn skond ma jistgħu jinstabu li huma meħtieġa, jistgħu ikunu stabbiliti b'konformità ma din il-parti.

4. Kull organu ewlieni ta' l-Awtorità u l-impriża għandhom ikunu responsabbli għall-eżerċitar ta' dawk il-poteri u l-funzjonijiet li huma konferiti lilhom. Fl-eżerċitar ta' poteri u funzjonijiet bħal dawn kull organu għandu jevita li jieħu xi azzjoni li tista tkun ta' deroga mil, jew li timpedixxi l-eżerċitar tal-poteri u l-funzjonijiet speċifiċi konferiti fuq organu ieħor.

Subsezzjoni B

L-Assemblea

Artikolu 159

Komposizzjoni, proċedura u votazzjoni

1. L-Assemblea għandha tikkonsisti mill-membri kollha ta' l-Awtorità. Kul membru għandu jkollu rappreżentant wieħed fl-Assemblea, li jista jkun akkumpanjat b'alternattivi u kunsillieri.

2. L-Assemblea għandha tiltaqa' regolarment f'sessjoni annwali u f'dawk is-sessjonijiet skond ma jista jkun deċiż mill-Assemblea, jew meta jkun hemm komunikazzjoni dwar dan mis-Segretarju-Ġenerali tal-Kunsill jew ta' maġġoranza tal-membri ta' l-Awtorità.

3. Sessjonijiet għandhom jinżammu fis-sede ta' l-Awtorità sakemm ma jkunx deċiż mod ieħor mill-Assemblea.

4. L-Assemblea għandha tadotta r-regoli tal-proċedura tagħha. Fil-bidu ta' kull sessjoni regolari, din għandha teleġġi l-President tagħha u dawk l-uffiċjali l-oħrajn skond ma jkun meħtieġ. Dawn għandhom iżommu l-uffiċċju sa kemm President u l-uffiċjali l-ġodda jkunu eletti fis-sezzjoni regolari li tkun tmiss.

5. Maġġoranza tal-membri ta' l-Assemblea għandhom jikkostitwixxu *quorum*.

6. Kull membru ta' l-Assemblea għandu jkollu vot wieħed.

7. Deċisjonijiet dwar kwistjonijiet ta' proċedura, inklużi Deċisjonijiet sabiex tkun imlaqqa sessjoni speċjali ta' l-Assemblea, għandhom jittieħdu mill-maġġoranza tal-membri preżenti u li jivvotaw.

8. Deċizjonijiet dwar kwistjonijiet ta' sustanza għandhom jittieħdu b'maġġoranza ta' żewġ-terzi tal-membri preżenti u li jivvotaw, basta li maġġoranza bħal din tinkludi maġġoranza tal-membri li jipparteċipaw fis-sessjoni. Meta jqum il-punt dwar jekk kwistjoni tkunx waħda ta' sustanza jew le, dik il-kwistjoni għandha tkun ittrattata bħala waħda ta' sustanza sakemm ma jkunx deċiż mod ieħor mill-Assemblea bil-maġġoranza meħtieġa dwar Deċisjonijiet fuq kwistjonijiet ta' sustanza.

9. Meta kwistjoni ta' sustanza titressaq għall-votazzjoni għall-ewwel darba, il-President jista, u għandu, jekk ikun mitlub b'mill-anqas wieħed minn ħamsa tal-membri ta' l-Assemblea, jiddifferixxi s-suġġett tat-teħid tal-vot dwar dik il-kwistjoni għal peridjou li ma jeċċedix ħamest ijiem kalendarji. Din ir-regola tista tkun applikata darba biss għal kull kwistjoni, u m'għandhiex tkun applikata hekk li tiddifferixxi l-kwistjoni lil hinn mit-tmiem tas-sessjoni.

10. Fuq talba bil-miktub indirizzata lill-President u sponsorjota b'mill-anqas wieħed minn erba tal-membri ta' l-Awtorità għal opinjoni konsultattiva dwar il-konformità ma din il-Konvenzjoni ta' proposta quddiem l-Assemblea dwar kwalunkwe materja, l-Assemblea għandha titlob lill-Kamra tal-Kwistjonijiet dwar Qiegħ-il-Baħar tat-Tribunal Internazzjonali għal-Liġi tal-Baħar li tagħti opinjoni konsultattiva dwar dan u għandha tiddifferixxi l-votazzjoni dwar dik il-proposta sakemm tasal l-opinjoni konsultattiva mill-Kamra. Jekk l-opinjoni konsultattiva ma tkunx waslet qabel l-aħħar ġimgħa tas-sessjoni li fiha tkun mitluba, l-Assemblea għandha tiddeċiedi meta hi għandha terġa tiltaqa' sabiex tivvota dwar il-proposta deferita.

Artikolu 160

Poteri u funzjonijiet

1. L-Assemblea, bħala l-organu uniku ta' l-Awtorità, li tikkonsisti mill-membri kollha, għandha tkun meqjusa bħala l-organu suprem ta' l-Awtorità li lejha l-organi ewlenija l-oħrajn għandhom ikunu responsabbli kif speċifikament hemm provvediment dwar dan f'din il-Konvenzjoni. L-Assemblea għandha l-poter li tistabbilixxi strateġiji ġenerali b'konformità mad-disposizzjonijiet relevanti ta' din il-Konvenzjoni dwar kwalunkwe kwistjoni jew materja fi ħdan il-kompetenza ta' l-Awtorità.

2. B'żieda ma dan, il-poteri u l-funzjonijiet ta' l-Assemblea għandhom ikunu:

(a) li teleġġi l-membri tal-Kunsill bi qbil mal-Artikolu 161;

(b) li teleġġi s-Segretarju-Ġenerali minn fost il-kandidati pproponuti mill-Kunsill;

(ċ) li teleġġi, fuq ir-rakkommandazzjoni tal-Kunsill, il-membri tal-Board Regolatorju ta' l-impriża u d-Direttur-Ġenerali ta' l-impriża;

(d) li tistabbilixxi organi sussidjarji skond ma ssib li jkun meħtieġ għal-eżerċitar tal-funzjonijiet tagħha bi qbil ma din il-parti. Fil-komposizzjoni ta' dawn l-organi sussidjarji qies xieraq għandu jittieħed tal-prinċipju ta' distribuzzjoni ġeografika ekwitabbli u ta' l-interessi speċjali u tal-ħtieġa għal membri kwalifikati u kompetenti fil-kwistjonijiet tekniċi relevanti li għandhom ikunu ttrattati minn dawk l-organi;

(e) li tikkunsidra l-kontribuzzjonijiet tal-membri dwar il-budget amministrattiv ta' l-Awtorità b'konformità ma skala miftiehema ta' studju bbażat fuq l-iskala wżata għall-budget regolari tan-Nazzjonijiet Uniti sakemm l-Awtorità jkollha introjtu suffiċċjenti minn sorsi oħrajn sabiex tilħaq l-ispejjeż amministrattivi tagħha;

(f) (i) sabiex tikkunsidra u tapprova, fuq ir-rakkomandazzjoni tal-Kunsill, ir-regoli, ir-regolamenti u l-proċeduri dwar it-tqassim ekwitabbli tal-benefiċċji finanzjarji u ekonomiċi oħrajn li jirriżultaw mill-attivitajiet fiż-żona u l-pagamenti u l-kontribuzzjonijiet mwettqa permezz ta' l-Artikolu 82, billi tieħu kunsiderazzjoni partikolari ta' l-interessi u l-ħtiġiet ta' l-Istati li għadhom jiżviluppaw u tal-popli li għadhom ma laħqux indipendenza shiħa jew status ieħor ta' *self-government*. Jekk l-Assemblea ma tapprovax ir-rakkommandazzjoni tal-Kunsill, l-Assemblea għandha tmur lura lejn il-Kunsill għal kunsiderazzjoni mill-ġdid fiddawl ta' l-opinjonijiet espressi mill-Assemblea;

(ii) sabiex tikkunsidra u tapprova r-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri ta' l-Awtorità, u xi emendi għalihom, proviżjonalment adottati mill-Kunsill permezz ta' l-Artikolu 162(2)(o)(*ii*). Dawn ir-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri għandhom ikunu marbuta mat-tfittix, l-esplorazzjoni u l-esplojtazzjoni fiż-żona, l-amministrazzjoni finanzjarja u l-amministrazzjoni nterna ta' l-Awtorità, u, fuq ir-rakkommandazzjoni tal-Board Regolatorju ta' l-impriża, dwar it-trasferiment ta' fondi mill-impriza lejn l-Awtorità;

(g) li tiddeċiedi dwar it-tqassim ekwitabbli tal-benefiċċji finanzjarji u ekonomiċi oħrajn akkwistati mill-attivitajiet fiż-żona li huma konsistenti ma din il-Konvenzjoni u mar-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri ta' l-Awtorità;

(h) li tikkunsidra u tapprova il-*budget* annwali propost ta' l-Awtorità kif ippreżentat mill-Kunsill;

(i) li teżamina perjodikament rapporti mill-Kunsill u mill-impriża u rapporti speċjali mitluba mill-Kunsill jew minn għand xi organu ieħor ta' l-Assemblea;

(j) li tagħti bidu għal studji u li tagħmel rakkommandazzjonijiet għall-iskop tat-tħeġġiġ ta' koperazzjoni internazzjonali li tikkonċerna l-attivitajiet fiż-żona u tinkoraġġixxi l-iżvilupp progressiv ta' liġi internazzjonali li hija relatata ma dawn u dwar il-kodifika tagħha;

(k) li tikkunsidra kwistjonijiet ta' natura ġenerali b'konnessjoni ma l-attivitajiet fiż-żona li joriġinaw partikolarment għal Stati li għadhom jiżviluppaw, kif ukoll dawk il-problemi għall-Istati b'konnessjoni ma l-attivitajiet fiż-żona li huma dovuti minħabba l-lokalità ġeografika tagħhom, partikolarment għall-Istati li m'għandhomx aċċess dirett lejn il-baħar u dawk li huma ġeografikament żvantaġġati;

(l) li tistabbilixxi, fuq ir-rakkommandazzjoni tal-Kunsill, fuq il-bażi ta' parir lill-Kummissjoni għall-Ippjanar Ekonomiku, sistema ta' kumpens u miżuri oħrajn ta' għajnuna għall-aġġustament ekonomiku kif hemm provvediment dwar dan fl-Artikolu 151(10);

(m) li tissospendi d-drittijiet u l-privileġġi tas-sħubija bis-saħħa ta' l-Artikoli 185;

(n) li tiddiskuti kwalunkwe kwistjoni jew materja fil-kompetenza ta' l-Awtorità u li tiddeċiedi liema organu ta' l-Awtorità għandu jittratta ma xi kwistjoni jew materja bħal din li ma tkunx speċifikament afdata lejn organu partikolari, konsistenti mad-distribuzzjoni tal-poteri u l-funzjonijiet fost l-organi ta' l-Awtorità.

Subsezzjoni C

Il-Kunsill

Artikolu 161

Komposizzjoni, proċedura u votazzjoni

1. Il-Kunsill għandu jikkonsisti minn 36 membru ta' l-Awtorità eletti mill-Assemblea b'din is-sekwenza li ġejja:

(a) erba' membri minn fost l-Istati Partijiet li, matul l-ewwel ħames snin li dwarhom l-istatistika hija disponibbli, kienu jew ikkunsmaw aktar minn 2 % tal-konsum dinji totali jew kellhom importazzjoni netta ta' aktar 2 % ta' l-importazzjoni dinjija totali tal-merkanzija utili prodotta mill-kategoriji ta' minerali li għandhom ikunu akkwistati miż-żona, u fil-każ ta' Stat wieħed mir-reġjun ta' l-Ewropa tal-Vant (Soċjalist), kif ukoll l-akbar konsumatur;

(b) erba membri minn fost it-tmien Stati Partijiet li jkollhom l-akbar investimenti fil-preparazzjoni għal, u fit-twettieq ta' l-attivitajiet fiż-żona, jew direttament, inkella miċ-ċittadini tagħhom, inkluż mill-anqas Stat wieħed mir-Reġjun ta' l-Ewropa ta' lvant (Soċjalist);

(ċ) erba' membri minn fost l-Istati Partijiet li fuq il-bażi ta' produzzjoni fiż-żoni taħt il-ġurisdizzjoni tagħhom huma esportaturi netti maġġuri tal-kategoriji ta' minerali li għandhom ikunu miġbura miż-żona, inklużi mil-anqas żewġ Stati li għadhom jiżviluppaw li l-esportazzjoni tagħhom ta' minerali bħal dawk ikollhom effett sostanzjali fuq l-ekonomiji tagħhom;

(d) sitt membri minn fost l-Istati Partijiet li għadhom jiżvilupaw, li jirrapreżentaw interessi speċjali. L-interessi speċjali li għandhom ikunu rrappreżentati għandhom jinkludu dawk ta' l-Istati bl-akbar popolazzjonijiet, l-Istati li m'għandhomx aċċess dirett għall-baħar jew li huma ġeografikament żvantaġġati, l-Istati li huma mportaturi maġġuri tal-kategoriji ta' minerali li għandhom ikunu akkwistat mill-baħar, l-Istati li huma produtturi potenżjali ta' minerali bħal dawk, u l-Istati li huma l-anqas żviluppati;

(e) 18 il-membru eletti skond il-prinċipju ta' l-assigurazzjoni tad-distrubuzzjoni ġeografika ekwitabbli tal-postijiet fil-Kunsill kollu kemm hu, basta li kull reġjun ġeografiku jkollu mill-anqas membru wieħed elett permezz ta' dan is-subparagrafu. Għal dan l-iskop, ir-reġjuni ġeografiċi għandhom ikunu l-Afrika, l-Asja, l-Ewropa tal-Vant (Soċjalista), l-Amerika Latina u l-Ewropa tal-Punent u Oħrajn.

2. Fl-elezzjoni tal-membri tal-Kunsill b'konformità mal-paragrafu 1, l-Assemblea għandha tassigura li:

(a) Stati li m'għandhomx aċċess dirett għall-baħar u l-Istati żvantaġġati huma rrappreżentati sa grad li huwa raġonevolment proporzjonali għar-rapreżentazzjoni tagħhom fl-Assemblea;

(b) l-Istati kostali, speċjalment l-Istati li għadhom jiżviluppaw, li ma jikkwalifikawx permezz tal-paragrafu 1 (a), (b), (ċ) jew (d) huma rrappreżentati sa grad li jkun raġonevolment proporzjonat mar-rapreżentazzjoni tagħhom fl-Assemblea;

(ċ) kull grupp ta' Stati Partijiet li għandu jkun rappreżentat fil-Kunsill ikun rappreżentat minn dawk il-membri, jekk ikun hemm, li huma nnominati minn dak il-grupp.

3. L-elezzjonijiet għandhom iseħħu fis-sezzjonijiet regolari ta' l-Assemblea. Kull membru tal-Kunsill għandu jkun elett għal erba' snin. Fl-ewwel elezzjoni, b'dana kollu, it-terminu ta' nofs il-membri ta' kull grupp msemmija fil-paragrafu 1 għandu jkun ta' sentejn.

4. Il-membri tal-Kunsill għandhom ikunu eliġibbli għall-elezzjoni mill-ġdid, imma attenzjoni xierqa għandha tkun mogħtija dwar ix-xewqa tar-rotazzjoni tal-membri.

5. Il-Kunsill għandu jiffunzjona fis-sede ta' l-Awtorità, u għandu jiltaqa' ta' spiss hekk kif ix-xogħol ta' l-Awtorità jkun jeħtieġ, imma mhux anqas minn tlett darbiet fis-sena.

6. Maġġoranza tal-membri tal-Kunsill għandhom jikkostitwixxu *quorum*.

7. Kull membru tal-Kunsill għandu jkollu vot wieħed.

8. (a) Deċisjonijiet rigward kwistjonijiet ta' proċedura għandhom jittieħdu bil-maġġoranza tal-membri preżenti u li jivvotaw.

(b) Deċizjonijiet dwar kwistjonijiet ta' sustanza li jinħolqu permezz tad-disposizzjonijiet li ġejjin għandhom jittieħdu b'maġġoranza ta' żewġ-terzi tal-membri preżenti u li jivvotaw, basta li maġġoranza bħal din tinkludi maġġoranza tal-membri li jipparteċipaw fil-Kunsill. L-Artikolu 162(2) (f), (g), (h), (i), (n), (p) u (v); l-Artikolu 191.

(ċ) Deċizjonijiet dwar kwistjonijiet ta' sustanza li jinħolqu permezz tad-disposizzjonijiet li ġejjin għandhom jittieħdu b'maġġoranza ta' tlieta minn erba' tal-membri preżenti u li jivvotaw, basta li maġġoranza bħal din tinkludi maġġoranza tal-membri li jipparteċipaw fil-Kunsill: L-Artikolu 162(1); l-Artikolu 162(2) (a), (b), (ċ), (d), (e), (l), (q), (r), (s), (t) u (u) fil-każi ta' nuqqas ta' konformità minn kuntrattur jew sostenitur; l-Artikolu 162(2)(w) basta li ordnijiet mogħtija permezz tagħhom jistgħu jkunu jorbtu għal mhux aktar minn 30 jum jekk ma jkunux konfermati b'Deċisjoni meħudha bi qbil mas-subparagrafu (d); l-Artikolu 162(2)(x), (y) u (z); l-Artikolu 163(2); l-Artikolu 174(3); l-Anness IV, l-Artikolu 11.

(d) Deċisjonijiet dwar kwistjonijiet ta' sustanza li joriġinaw permezz tad-disposizzjonijiet li ġejjin għandhom jittieħdu b'kunsens: l-Artikolu 162(2)(m) u (o); l-adozzjoni ta' l-emendi għall-Parti XI.

(e) Għall-iskopijiet tas-subparagrafi (d), (f) u (g), "kunsens" ifisser in-nuqqas ta' oġġezzjoni formali. Fi żmien 14 il-jum mill-preżentazzjoni ta' proposta lill-Kunsill, il-President tal-Kunsill għandu jiddetermina jekk ikunx hemm oġġezzjoni formali għall-adozzjoni tal-proposta. Jekk il-President jiddetermina li jkun hemm oġġezzjoni bħal din, il-President għandu jistabbilixxi u jsejjaħ, fi żmien tlett ijiem wara determinazzjoni bħal din, kumitat ta' konċilljazzjoni li jikkonsisti minn mhux aktar minn disa' membri tal-Kunsill, bil-President fis-sedja, għall-iskop tar-rikonċiljazzjoni tad-differenzi u li jipproduċi proposta li tista tkun adottata b'kunsens. Il-kumitat għandu jaħdem b'ċert ħeffa u jirraporta lejn il-Kunsill fi żmien 14 il-jum wara li jkun ġie stabbilit. Jekk il-Kumitat ma jkunx jista jirrakommanda proposta li tista tkun adottata b'kunsens, dan għandu jhejji rapport dwar il-bażi li minħabba fiha l-proposta kienet opposta.

(f) Deċisjonijiet dwar kwistjonijiet mhux elenkati hawn fuq li l-Kunsill huwa awtorizzat li jieħu permezz tar-regoli,

r-regolamenti u l-proċeduri ta' l-Awtorità jew mod ieħor għandhom jittieħdu permezz tas-subparagrafi ta' dan il-paragrafu speċifikati fir-regoli, r-regolament u l-proċeduri jew, jekk mhux speċifikati hemmhekk, allura permezz tas-subparagrafu ddeterminat mill-Kunsill jekk possibbli bil-quddiem, b'kunsens.

(g) Meta kwistjoni toriġina dwar jekk kwistjoni tkunx fi ħdan is-subparagrafu (a), (b), (ċ) jew (d), il-kwistjoni għandha tkun ittrattata bħala li hija fi ħdan is-subparagrafu li teħtieġ maġġoranza akbar jew l-għola maġġoranza jew kunsens skond ma jkun il-każ, sakemm ma jkunx deċiż mod ieħor mill-Kunsill mill-imsemmija maġġoranza jew kunsens.

9. Il-Kunsill għandu jistabbilixxi proċedura li biha membru ta' l-Awtorità li ma jkux rappreżentat fil-Kunsill jista jibgħat rappreżentant sabiex jattendi laqgħa tal-Kunsill meta talba ssir għal membru bħal dan, jew materja partikolari li taffettwah, jekk din tkun qiegħda tiġi kkunsidrata. Rapresentant bħal dan għandu jkun intitolat li jipparteċipa fid-deliberazzjonijiet imma mhux li jivvota.

Artikolu 162

Poteri u funzjonijiet

1. Il-Kunsill huwa l-organu eżekuttiv ta' l-Awtorità. Il-Kunsill għandu jkollu l-poter li jistabbilixxi, b'konformità ma din il-Konvenzjoni u ma' l-istrateġiji ġenerali stabbiliti mill-Assemblea, strateġiji speċifiċi li għandhom ikunu segwiti mill-Awtorità dwar kwalunkwe kwistjoni jew materja fi ħdan il-kompetenza ta' l-Awtorità.

2. B'żieda ma dan, il-Kunsill għandu:

(a) iwettaq is-superviżjoni u jikkordina l-implimentazzjoni tad-disposizzjonijiet ta' din il-parti dwar il-kwistjonijiet u l-materji kollha fi ħdan il-kompetenza ta' l-Awtorità u jistieden l-attenzjoni ta' l-Assemblea dwar każi ta' nuqqas ta' konformità;

(b) jipproponi lill-Assemblea lista ta' kandidati għall-elezzjoni tas-Segretarju-Ġenerali;

(ċ) jirrakkomanda lill-Assemblea, il-kandidati għall-elezzjoni tal-membri tal-Board Regolatorju ta' l-impriża u d-Direttur-Ġenerali ta' l-impriża;

(d) jistabbilixxi, kif xieraq, b'attenzjoni xierqa rigward l-ekonomija u l-effiċċjenza. organi sussidjarji bħal dawn skond ma jsib li jkun meħtieġ għal-eżerċitar tal-funzjonijiet tiegħu bi qbil ma din il-parti. Fil-komposizzjoni ta' dawn l-organi sussidjarji, enfasi għandha tingħata dwar il-ħtieġa għal membri kwalifikati u kompetenti fil-kwistjonijiet tekniċi relevanti li għandhom ikunu ttrattati minn dawk l-organi, basta li qies xieraq għandu jittieħed dwar il-prinċipju tad-distribuzzjoni ġeografika ekwitabbli u ta' l-interessi speċjali;

(e) jadotta r-regoli tal-proċedura tiegħu inkluż il-metodu għall-għażla tal-president tiegħu;

(f) jidħol fi ftehim man-Nazzjonijiet Uniti u ma l-organizzazzjonijiet internazzjonali l-oħrajn f'isem l-Awtorità u fil-kompetenza tiegħu, suġġett għall-approvazzjoni mill-Assemblea;

(g) jikkonsidra r-rapporti mill-impriża u jittrasmettihom lejn l-Assemblea bir-rakkommandazzjonijiet tiegħu;

(h) jippreżenta lill-Assemblea rapporti annwali u dawk ir-rapporti hekk kif l-Assemblea tista titlob;

(i) joħroġ direttivi lill-impriża bi qbil ma' l-Artikolu 170;

(j) japprova pjanijiet tax-xogħol b'konformità ma' l-Anness III, l-Artikolu 6. Il-Kunsill għandu jaġixxi dwar kull pjan ta' xogħol fi żmien 60 jum mill-preżentazzjoni tiegħu mill-Kummissjoni Legali u Teknika fis-sessjoni tal-Kunsill skond il-proċeduri li ġejjin:

(i) jekk il-Kummissjoni tirrakkomanda l-approvazzjoni ta' pjan ta' xogħol, din għandha tkun meqjusa bħala li tkun ġiet approvata mill-Kunsill jekk l-ebda membru tal-Kunsill ma jkun ippreżenta bil-miktub lill-President fi żmien 14 il-jum oġġezzjoni speċifika li tallega nuqqas ta' konformità mal-ħtiġiet ta' l-Anness III, l-Artikolu 6. Jekk ma jkun hemm l-ebda oġġezzjoni, il-proċedura ta' konċilljazzjoni stabbilita fl-Artikolu 161(8)(e), għandha tkun tapplika. Jekk, fit-tmiem tal-proċedura tal-konċiljazzjoni, jibqa jkun hemm insistenza tal-oġġezzjoni, il-pjan tax-xogħol għandu jkun meqjus li kien ġie approvat mill-Kunsill sakemm il-Kunsill juri d-disapprovazzjoni tiegħu b'kunsens fost il-membri tiegħu, esklużi xi Stat jew Stati li jkunu ressqu applikazzjoni jew li jkunu sostenituri ta' l-applikant;

(ii) jekk il-Kummissjoni tirrakkomanda d-disapprovazzjoni ta' pjan ta' xogħol jew jekk ma tagħmel l-ebda rakkommandazzjoni, il-Kunsill jista japprova l-pjan tax-xogħol b'maġġoranza ta' tlieta-minn-erba' tal-membri preżenti u li jivvotaw, basta li maġġoranza bħal dik tinkludi l-membri li jipparteċipaw fis-sessjoni;

(k) japprova l-pjanijiet tax-xogħol ippreżentati mill-impriża bi qbil ma l-Anness IV, l-Artikolu 12, japplikaw, *mutatis mutandis*, il-proċeduri stabbiliti fis-subparagrafu (j);

(l) jeżerċita kontroll fuq l-attivitajiet fiż-żona bi qbil ma l-Artikolu 153(4), u mar-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri ta' l-Awtorità;

(m) jieħu, fuq ir-rakkommandazzjoni tal-Kummissjoni ta' l-Ippjanar Ekonomiku, il-miżuri meħtieġa u xierqa b'konformità ma l-Artikolu 150(h), li tipprovdi protezzjoni minn effetti ekonomiċi ħżiena speċifikati hemmhekk;

(n) li tgħamel rakkommandazzjonijiet lill-Assemblea, fuq il-bażi ta' parir mill-Kummissjoni għall-Ippjanar Ekonomiku, għal sistema ta' kumpens u miżuri oħrajn ta' għajnuna għal aġġustament ekonomiku kif hemm provvediment dwar dan fl-Artikolu 151(10);

(o) (i) li jirrakkomanda lill-Assemblea ir-regoli, ir-regolamenti u l-proċeduri dwar it-tqassim ekwitabbli tal-benefiċji finanzjarji u ekonomiċi oħrajn li jirriżultaw mill-attivitajiet fiż-żona u l-pagamenti u l-kontribuzzjonijiet mwettqa permezz ta' l-Artikolu 82, billi jieħu kunsiderazzjoni partikolari ta' l-interessi u l-ħtiġiet ta' l-Istati li għadhom jiżviluppaw u tal-popli li għadhom ma laħqux indipendenza sħiħa jew status ieħor ta' *self-government*;

(ii) jadotta u japplika proviżjonalment, sakemm ikun hemm l-approvazzjoni mill-Assemblea, ir-regoli, r-regolamenti u l-proċedura ta' l-Awtorità, u xi emendi għalihom, billi jkunu meqjusa r-rakkommandazzjonijiet tal-Kummissjoni Legal u Teknika jew tal-organu subordinat ikkonċernat. Dawn ir-regoli, regolamenti u proċeduri għandhom jirrigwardaw it-tfittix, l-esplorazzjoni u l-esplojtazzjoni fiż-żona u l-amministrazzjoni finanzjarja u l-amministrazzjoni nterna ta' l-Awtorità. Priorità għandha tingħata għall-adozzjoni tar-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri għall-esplorazzjoni għal, u għall-esplojtazzjoni ta' noduli polimetalliċi. Ir-regoli, ir-regolamenti jew il-proċeduri għall-esplorazzjoni għal u l-esplojtazzjoni ta' xi riżorsi apparti milli noduli polimetalliċi għandhom ikunu adottati fi żmien tlett snin mid-data ta' talba ta' l-Awtorità minn uħud mill-membri tagħha li jadottaw dawk ir-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri fir-rigward ta' riżorsa bħal din. Ir-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri kollha għandhom jibqgħu effettivi fuq bażi proviżjonali sakemm approvati mill-Assemblea jew sakemm emendati mill-Kunsill fid-dawl ta' xi opinjonijiet espressi mill-Assemblea;

(p) jirrevedi l-ġbir tal-pagamenti kollha li għandhom isiru minn jew lill-Awtorità b'konnessjoni ma l-operazzjonijiet permezz ta' din il-parti:

(q) li jagħmel għażla minn fost l-applikanti għall-awtorizzazzjonijiet tal-produzzjoni permezz ta' l-Anness III, l-Artikolu 7, meta għażla bħal din hija meħtieġa b'dik id-disposizzjoni;

(r) jippreżenta l-*budget* annwali propost ta' l-Awtorità quddiem l-Assemblea għall-approvazzjoni tagħha;

(s) jagħmel rakkommandazzjoni lill-Assemblea li tikkonċerna strateġiji dwar xi kwistjoni jew materja fi ħdan il-kompetenza ta' l-Awtorità;

(t) li jagħmel rakkommandazzjonijiet lill-Assemblea li tikkonċerna s-sospensjoni ta' l-eżerċitar tad-drittijiet u l-privileġġi tas-sħubija bis-saħħa ta' l-Artikoli 185;

(u) jistotwixxi proċċedimenti f'isem l-Awtorità quddiem il-Kamra tal-Kwistjonijiet tal-Qiegħ-il-Baħar f'każi ta' nuqqas ta' konformità;

(v) jinnotifika lill-Assemblea dwar Deċisjoni mill-Kamra tal-Kwistjonijiet tal-Qiegħ-il-baħar fil-proċedimenti mibdija permezz tas-subparagrafu (u), u li jagħmel dawk ir-rakkommandazzjonijiet li huwa jsib li jkunu xierqa fir-rigward tal-miżuri li għandhom jittieħdu;

(w) li joħroġ ordnijiet ta' emerġenza, li jistgħu jinkludi ordnijiet għas-sospensjoni jew l-aġġustament ta' operazzjonijiet, li ma jħallix li jkun hemm ħsara serja għall-ambjent marittimu li jirriżulta mill-attivitajiet fiż-żona;

(x) li ma japprovax żoni għall-esplojtazzjoni minn kuntratturi jew impriżi f'każi meta evidenza sostanzjali tindika r-riskju ta' ħsara serja għall-ambjent marittimu;

(y) li jistabbilixxi organu sussidjarju għall-elaborazzjoni ta' l-abbozz tar-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri finanzjarji li jirrigwardaw ma:

(i) l-amministrazzjoni finanzjarja b'konformità ma' l-Artikoli 171 sa 175; u

(ii) l-arranġamenti finanzjarji b'konformità ma' l-Anness III, l-Artikolu 13 u l-Artikolu 17(1)(ċ);

(z) jistabbilixxi mekkaniżmi xierqa għad-direzzjoni u s-superviżjoni ta' grupp ta' spetturi li għandhom jispezzjonaw l-attivitajiet f'żona sabiex jiddetterminaw jekk din il-parti, ir-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri ta' l-Awtorità, u t-termini u l-kondizzjonijiet ta' xi kuntratt ma l-Awtorità li jkun hemm konformità magħhom.

Artikolu 163

L-organi tal-Kunsill

1. Huma b'dan stabbiliti dawn l-organi tal-Kunsill li ġejjin:

(a) Kummissjoni ta' l-Ippjanar Ekonomiku;

(b) Kummissjoni Legali u Teknika.

2. Kull Kummissjoni għandha tkun magħmulha minn 15 il-membru, eletti mill-Kunsill minn fost il-kandidati nnominati mill-Istati Partijiet. B'dana kollu, jekk meħtieġ, il-Kunsill jista jiddeċiedi li jżid id-daqs ta' waħda mill-Kummissjonijiet wara li jkun qies kif xieraq l-ekonomija u l-effiċjenza.

3. Il-membri ta' Kummissjoni għandhom ikollhom il-kwalifiki xierqa fil-qasam tal-kompetenza ta' dik il-Kummissjoni. L-Istati Partijiet għandhom jinnominaw kandidati ta' l-għola *standards* ta' kompetenza w integrità fi kwalifiki fl-oqsma relevanti hekk li jassiguraw l-eżerċitar effettiv tal-funzjonijiet tal-Kummissjonijiet.

4. Fl-elezzjonijiet tal-membri tal-Kummissjonijiet, qies xieraq għandu jingħata għall-ħtieġa għal distribuzzjoni ġerografika ekwitabbli u r-rappreżentazzjoni ta' interessi speċjali.

5. L-ebda Stat Parti ma jista jinnomina aktar minn kandidat wieħed għall-istess Kummissjoni. L-ebda persuna m'għandha tkun eletta sabiex isservi f'aktar minn Kummissjoni waħda.

6. Il-membri tal-Kummissjoni għandhom iżommu l-uffiċċju tagħhom għal terminu ta' ħames snin. Għandhom ikunu eliġibbli għall elezzjoni mill-ġdid ta' terminu ieħor.

7. Fil-każ ta' mewt, inkapaċità jew riżenja ta' membru ta' Kummissjoni qabel ma jiskadi t-terminu ta' l-uffiċċju, il-Kunsill għandu jeleġġi għall-kumplament ta' dak it-terminu, membru mill-istess reġjun ġeografiku jew minn żona ta' nteress.

8. Il-Membri tal-Kummissjoni m'għandhom ikollhom l-ebda interess finanzjarju f'xi attività li tirrigwarda l-esplorazzjoni u l-esplojtazzjoni fiż-żona. Suġġett għar-responsabiltajiet tagħhom lejn il-Kummissjoni li fiha huma jservu, huma m'għandhomx jiżvelaw, anki wara t-tmiem tal-funzjonijiet tagħhom, xi sigriet industrijali, dettalji propjetarji, li huma trasferiti lill-Awtorità bi qbil ma' l-Anness III, l-Artikolu 14, jew xi informazzjoni konfidenzjali oħra li tasal għandhom bis-saħħa tad-doveri tagħhom għall-Awtorità.

9. Kull Kummissjoni għandha teżerċita il-funzjonijiet tagħha b'konformità ma' dawk il-linji ta' gwida u d-direttivi li l-Kunsill jista jadotta.

10. Kull Kummissjoni għandha tifformula u tippreżenta lill-Kunsill għal-approvazzjoni dawk ir-regoli u r-regolamenti skond ma jista jkun meħtieġ għat-twettieq effiċċjenti tal-funzjonijiet tal-Kummissjoni.

11. Il-proċeduri tat-teħid tad-Deċisjonijiet mill-Kummissjonijiet għandhom ikunu stabbiliti bir-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri ta' l-Awtorità. Ir-rakkommandazzjonijiet tal-Kunsill għandhom, meta meħtieġ, ikunu akkumpanjati b'sommarju dwar id-diverġenzi ta' l-opinjoni fil-Kummissjoni.

12. Kull Kummissjoni għandha normalment tiffunzjona mis-sede ta' l-Awtorità u għandha tiltaqa' kemm ikun meħtieġ għall-eżerċitar effiċċjenti tal-funzjonijiet tagħha.

13. Fl-eżerċitar tal-funzjonijiet tagħha, kull Kummissjoni tista, meta xieraq, tikkonsulta kummissjoni oħra, lil xi organu kompetenti tan-Nazzjonijiet Uniti jew lill-aġenziji speċjalizzati tagħha jew lil xi organizzazzjoni internazzjoanli b'kompetenza fis-suġġett ta' dik il-materja ta' konsultazzjoni bħal dik.

Artikolu 164

Il-Kummissjoni ta' l-Ippjanar Ekonomiku

1. Il-membri tal-Kummissjoni ta' l-Ippjanar Ekonomiku għandhom ikollhom il-kwalifiki xierqa bħal ma huma dawk li jirrigwardaw fit-tħaffir tal-minjieri, l-amministrazzjoni ta' l-attivitajiet tar-riżorsi minerali, il-kummerċ internazzjonali jew l-ekonomija internazzjonali. Il-Kunsill għandu jgħamel sforz ħalli jassigura li s-sħubija fil-Kummissjoni tkun tirrifletti il-kwalifiki kollha xierqa. Il-Kummissjoni għandha tinkludi mill-anqas żewġ membri mill-Istati li għadhom jiżviluppaw li l-esportazzjoni tagħhom tal-kategoriji ta' minerali li għandhom ikunu akkwistati miż-żona jkollhom effett sostanzjali fuq l-ekonomiji tagħhom.

2. Il-Kummissjoni għandha:

(a) tipproponi, fuq it-talba tal-Kunsill, miżuri għall-implimentazzjoni ta' Deċisjonijiet li jirrigwardaw l-attivitajiet fiż-żona li jkunu seħħew b'konformità ma' din il-Konvenzjoni;

(b) tirrevedi t-tendenzi ta', u l-fatturi li jaffetwaw il-fornitura, it-talba u l-prezzijiet tal-materjali li jistgħu jkunu akkwistati miż-żona, billi jitqiesu l-interessi kemm tal-pajjiżi importaturi u wkoll ta' dawk esportaturi, u partikolarment ta' dawk fosthom ta' l-Istati li għadhom jiżviluppaw;

(ċ) teżamina xi sitwazzjoni li aktarx li twassal għall-effetti ħżiena msemmija fl-Artikolu 150(h) imressqa għall-attenzjoni tagħha mill-Istat Parti jew mill-Istati Partijiet ikkonċernati, u li tagħmel ir-rakkommandazzjonijiet xierqa lill-Kunsill;

(d) tipproponi lill-Kunsill għall-preżentazzjoni lejn l-Assemblea, kif hemm provvediment dwar dan fl-Artikolu 151(10), sistema ta' kumpens jew miżuri oħrajn ta' aġġustament ekonomiku bħala għajnuna lill-Istati li għadhom jiżviluppaw li jbagħtu minn effetti ħżiena maħluqa mill-attivitajiet fiż-żona. Il-Kummissjoni għandha tagħmel dawk ir-rakkommandazzjonijiet lill-Kunsill li huma meħtieġa għall-applikazzjoni tas-sistema u l-miżuri l-oħrajn adottati mill-Assemblea f'każi speċjali.

Artikolu 165

Il-Kummissjoni Legali u Teknika.

1. Il-Membri tal-Kummissjoni Legali u Teknika għandhom ikollhom il-kwalifiki xierqa bħal dawk li huma relevanti

għall-esplorazzjoni u l-esplojtazzjoni u l-ipproċesar ta' riżorsi minerali, l-oċeanoloġija, il-protezzjoni ta' l-ambjent marittimu, jew materji ekonomiċi jew legali li jirrigwardaw ix-xogħol tal-minjieri fl-oċeani u l-oqsma ta' l-esperjenza relatati. Il-Kunsill għandu jgħamel sforz ħalli jassigura li s-sħubija fil-Kummissjoni tkun tirrifletti il-kwalifiki kollha xierqa.

2. Il-Kummissjoni għandha:

(a) tagħmel rakkommandazzjonijiet fir-rigward ta' l-eżerċitar tal-funzjonijiet ta' l-Awtorità, wara talba mill-Kunsill;

(b) tirrevedi pjanijiet tax-xogħol formali bil-miktub għall-attivitajiet fiż-Żona b'konformità ma l-Artikolu 153(3), u li tippreżenta rakkommandazzjoni xierqa lill-Kunsill. Il-Kummissjoni għandha tibbaża r-rakkommandazzjonijiet tagħha solament fuq il-bażi mistqarra fl-Anness III u għandha tirraporta bis-sħiħ dwarhom lill-Kunsill;

(ċ) twettaq superviżjoni, wara talba mill-Kunsill, dwar l-attivitajiet fiż-żona, meta xieraq, b'konsultazzjoni u kollaborazzjoni ma l-entità li twettaq attivitajiet bħal dawk jew ma' l-Istati jew l-Istati kkonċernati u tirraporta lejn il-Kunsill;

(d) tipprepara studju dwar l-implikazzjonijiet ambjentali rigward l-attivitajiet fiż-żona;

(e) tagħmel rakkommandazzjonijiet lejn il-Kunsill dwar il-protezzjoni ta' l-ambjent marittimu, billi tqis l-opinjonijiet ta' l-esperti rikonoxxuti f'dak il-qasam;

(f) tifformula u tippreżenta lejn il-Kunsill ir-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri msemmija fl-Artikolu 162(2)(o), billi tqis il-fatturi relevanti kollha inklużi l-istudji dwar l-implikazzjonijiet ambjentali ta' l-attivitajiet fiż-żona;

(g) tikkunsidra dawk ir-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri għal reviżjoni u tirrakkommanda lill-Kunsill minn żmien għal żmien dawk l-emendi għalihom skond ma hija tħoss li jkunu xierqa jew mixtieqa;

(h) tressaq rakkommandazzjonijiet lill-Kunsill rigward l-istabbiliment ta' programm ta' monitoraġġ sabiex tosserva, tkejjel, tevalwa u tanalizza, b'metodi xjentifiċi rikonoxxuti, fuq bażi regolari, ir-riskji jew l-effetti tat-tniġġiż ta' l-ambjent marittimu li jirriżulta mill-attivitajiet fiż-żona, tassigura li r-regolamenti eżistenti huma adekwati u li jkun hemm konformità magħhom, u li tikkordina l-implimentazzjoni tal-programm ta' monitoraġġ kif approvat mill-Kunsill;

(i) tirrakkommanda lill-Kunsill li proċċedimenti jkunu mibdija f'isem l-Awtorità quddiem il-Kamra tal-Kwistjonijiet ta' Qiegħ-il-Baħar, bi qbil ma' din il-parti u l-Annessi relevanti billi tqis partikolarment l-Artikolu 187;

(j) tressaq rakkommandazzjonijiet lill-Kunsill fir-rigward tal-miżuri li għandhom jittieħdu, fuq Deċisjoni tal-Kamra tal-Kwistjonijiet ta' Qiegħ-il-Baħar fi proċedimenti mibdija b'konformità mas-subparagrafu (i);

(k) li tirrakkommanda l-ħruġ ta' ordnijiet ta' emerġenza, li jistgħu jinkludu ordnijiet għas-sospensjoni jew l-aġġustament ta' l-operazzjonijiet, li ma tħallix li jkun hemm ħsara serja għall-ambjent marittimu li jirriżulta mill-attivitajiet fiż-żona. Rakkommandazzjonijiet bħal dawn għandhom ikunu kkunsidrati mill-Kunsill fuq bażi ta' prijorità;

(l) li tressaq rakkommandazzjonijiet lill-Kunsill li ma japprovax żoni għall-esplojtazzjoni minn kuntratturi jew impriżi f'każi meta evidenza sostanzjali tindika r-riskju ta' ħsara serja għall-ambjent marittimu;

(m) li tressaq rakkommandazzjonijiet lill-Kunsill rigward id-direzzjoni u s-superviżjoni ta' grupp ta' spetturi li għandhom jispezzjonaw l-attivitajiet f'żona sabiex jiddetterminaw jekk id-disposizzjonijiet ta' din il-parti, ir-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri ta' l-Awtorità, u t-termini u l-kondizzjonijiet ta' xi kuntratt ma l-Awtorità li jkun hemm konformità magħhom;

(n) li tikkalkola l-limitu massimu tal-produzzjoni u toħroġ awtorizzazzjonijiet tal-produzzjoni f'isem l-Awtorità permezz ta' l-Artikolu 151(2) sa (7), b'segwiment ta' xi għażla meħtieġa minn fost l-applikanti għall-awtorizzazzjonijiet għall-produzzjoni li jkunu nħarġu mill-Kunsill b'konformità ma' l-Anness III, l-Artikolu 7.

3. Il-Membri tal-Kummissjoni għandhom, wara talba minn xi Stat Parti jew minn parti oħra kkonċernata, li jkunu akkompanjati mir-rappreżentant ta' dak l-Istat jew tal-parti l-oħra kkonċernata, meta jwettqu l-funzjoni tagħhom ta' superviżjoni u spezzjoni.

Subsezzjoni D

Is-Segretarjat

Artikolu 166

Is-Segretarjat

1. Is-Segretarjat ta' l-Awtorità għandu jkun magħmul minn Segretarju-Ġenerali u dak il-persunal li l-Awtorità tista tkun teħtieġ.

2. Is-Segretarju-Ġenerali għandu jkun elett għal erba' snin mill-Assemblea minn fost il-kandidati kif proponuti mill-Kunsill u jista' jerġa jkun elett mill-ġdid.

3. Is-Segretarju-Ġenerali għandu jkun l-uffiċjal amministratur ewlieni ta' l-Awtorità, u għandu jaġixxi f'dik il-kariga fil-laqgħat kollha ta' l-Assemblea, tal-Kunsill u ta' xi organu sussidjarju, u

għandu jwettaq dawk id-doveri amministrattivi l-oħrajn hekk kif ikunu afdati lis-Segretarju-Ġenerali minn dawn l-organi.

4. Is-Segretarju-Ġenerali għandu jressaq rapport annwali lill-Assemblea dwar ix-xogħol ta' l-Awtorità.

Artikolu 167

Il-persunal ta' l-Awtorità

1. Il-persunal ta' l-Awtorità għandu jkun magħmul minn dak il-persunal kwalifikat, xjentifiku u tekniku, u persunal ieħor hekk kif jista jkun meħtieġ għat-twettieq tal-funzjonijiet amministrattivi ta' l-Awtorità.

2. Il-kunsiderazzjoni ta' l-akbar importanza fir-reklutaġġ u l-impieg tal-persunal u fid-determinazzjoni tal-kondizzjonijiet tax-xogħol tagħhom għandhom ikunu meħtieġa sabiex jassiguraw l-ogħla *standards* ta' effiċjenza, kompetenza u integrità. Suġġett għal din il-kunsiderazzjoni, qies xieraq għandu jingħata għall-importanza tar-reklutaġġ ta' persunal fuq bażi ġeografika wiesa kemm jista jkun possibbli.

3. Il-persunal għandu jkun maħtur mis-Segretarju-Ġenerali. It-termini u l-kondizzjonijiet li permezz tagħhom għandhom ikunu maħtura, imħallsa u mkeċċija għandhom ikunu b'konformità mar-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri ta' l-Awtorità.

Artikolu 168

Il-karattru internazzjonali tas-Segretarjat

1. Fit-twettieq tad-doveri tagħhom, is-Segretarju-Ġenerali u l-persunal m'għandhomx ifittxu jew jirċievu struzzjonijiet minn xi gvern jew minn xi sorsi esterni ta' l-Awtorità. Huma għandhom jastjenu minn xi azzjoni li tista tirrefletti fuq il-posizzjoni tagħhom bħala uffiċjali internazzjonali responsabbli biss lejn l-Awtorità. Kull Stat Parti jintrabat, fir-rigward tal-karattru internazzjonali esklussiv tar-responsabbilitajiet tas-Segretarju-Ġenerali u tal-Persunal li ma jfittxux li jinfluwenzawhom fit-twettieq tar-responsabiltajiet tagħhom. Kwalunkwe vjolazzjoni tar-responsabbiltajiet minn membru tal-persunal għandha tkun imressqa quddiem it-tribunal amministrattiv xieraq bħal ma hemm provvediment dwar dan fir-regoli, r-regolament u l-proċeduri ta' l-Awtorità.

2. Is-Segretarju-Ġenerali u l-persunal m'għandhomx ikollhom l-ebda interess finanzjarju f'xi attività li tirrigwarda l-esplorazzjoni u l-esplojtazzjoni fiż-żona. Suġġett għar-responsabbiltajiet tagħhom lejn l-Awtorità, huma m'għandhomx jiżvelaw, anki wara t-tmiem tal-funzjonijiet tagħhom, xi sigriet industrijali, dettalji propjetarji, li huma trasferiti lill-Awtorità bi qbil ma l-Anness III, l-Artikolu 14, jew xi informazzjoni konfidenzjali oħra li tasal għandhom bis-saħħa tad-doveri tagħhom għall-Awtorità.

3. Il-vjolazzjonijiet ta' l-obbligi ta' membru tal-persunal ta' l-Awtorità kif elenkati fil-paragrafu 2 għandhom, wara talba minn Stat Parti affettwat bi vjolazzjoni bħal din, jew minn persuna naturali jew ġuridika, sponsorjata minn Stat Parti kif hemm provvediment dwar dan fl-Artikolu 153(2)(b), u li jkun affetwat bi vjolazzjoni bħal dik, li jkunu imressqa mill-Awtorità, kontra l-membru tal-persunal ikkonċernat, quddiem tribunal maħtur bir-regoli, r-regolamenti u l-proċedura ta' l-Awtorità. Il-Parti affettwata għandha jkollha d-dritt li tieħu sehem fil-proċedimenti. Jekk it-trubunal hekk jirrakkomanda, is-Segretarju-Ġenerali għandu jkeċċi lill-membru tal-persunal ikkonċernat.

4. Ir-regoli, r-regolament u l-proċeduri ta' l-Awtorità għandhom ikun fihom dawk id-disposizzjonijiet hekk kif inhuma meħtieġa sabiex ikun implimentat dan l-Artikolu.

Artikolu 169

Konsultazzjoni u koperazzjoni ma l-organizzazzjonijiet internazzjonali u mhux-governattivi

1. Is-Segretarju-Ġenerali għandu, dwar materji fil-kompetenza ta' l-Awtorità, jagħmel dawk l-arranġamenti xierqa, bl-approvazzjoni tal-Kunsill, għal konsultazzjoni u koperazzjoni ma l-organizzazzjonijiet internazzjonali u mhux-governattivi rikonoxxuti mill-Kunsill Ekonomiku u Soċjali tan-Nazzjonijiet Uniti.

2. Dik l-organizzazzjoni li magħha s-Segretarju-Ġenerali jkun daħal f'arranġament permezz tal-paragrafu 1 tista tinnomina rappreżentanti sabiex jattendu l-laqgħat ta' l-organi ta' l-Awtorità bħala osservaturi b'konformità mar-regoli tal-proċedura ta' dawn l-organi. Il-proċeduri għandhom ikunu stabbiliti sabiex jakkwistaw l-opinjonijiet ta' l-organizzazzjonijiet bħal dawn fil-każi xierqa.

3. Is-Segretarju-Ġenerali jista jqassam fost l-Istati Partijiet rapporti bil-miktub ippreżentati minn l-organizzazzjonijiet mhux-governattivi msemmija fil-paragrafu 1 dwar suġġetti li fihom ikollhom kompetenza speċjali u li huma relatati max-xogħol ta' l-Awtorità.

Subsezzjoni E

L-impriża

Artikolu 170

L-impriża

1. L-impriża għandha tkun l-organu ta' l-Awtorità li għandha twettqa l-attivitajiet fiż-żona, direttament, bis-saħħa ta'

l-Artikolu 153(2)(a), kif ukoll it-trasportazzjoni, l-ipproċċesar u l-*marketing* tal-minerali rkuprati miż-żona.

2. L-impriża għandha, fi ħdan il-qafas tal-personalità legali internazzjonali ta' l-Awtorità, li jkollha dik il-kapaċità legali bħal ma hemm provvediment dwar dan fl-Istatut kif elenkat fl-Anness IV. L-impriża għandha taġixxi b'konformità ma din il-Konvenzjoni u mar-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri ta' l-Awtorità, kif ukoll tal-istrateġiji ġenerali stabbiliti mill-Assemblea, u għandha tkun suġġetta għad-direttivi u l-kontroll tal-Kunsill.

3. L-impriża għandha jkollha l-post ewlieni tan-negozju tagħha fis-sede ta' l-Awtorità.

4. L-impriża għandha, bi qbil ma l-Artikolu 173(2) u l-Anness IV, l-Artikolu 11, tkun ipprovduta b'dawk il-fondi hekk kif jistgħu ikunu meħtieġa għat-twettieq tal-funzjonijiet tagħha, u għandha tirċievi t-teknoloġija kif hemm provvediment dwar dan fl-Artikolu 144 u d-disposizzjonijiet l-oħra relevanti ta' din il-Konvenzjoni.

Subsezzjoni F

L-arranġamenti finanzjarji ta' l-Awtorità

Artikolu 171

Il-fondi ta' l-Awtorità

Il-fondi ta' l-Awtorità għandhom jinkludu:

(a) kontribuzzjonijiet kif ikkalkolati mill-membri ta' l-Awtorità b'konformità ma' l-Artikolu 160(2)(e);

(b) fondi li jaslu għand l-Awtorità permezz ta' l-Anness III, l-Artikolu 13, b'konnessjoni ma' l-attivitajiet fiż-żona;

(ċ) il-fondi trasferiti mill-impriża b'konformità ma' l-Anness IV, l-Artikolu 10;

(d) il-fundi mislufa permezz ta' l-Artikolu 174;

(e) il-kontribuzzjonijiet voluntarji magħmula mill-membri jew minn entitajiet oħrajn, u

(f) il-pagamenti ta' fondi tal-kumpens, bi qbil ma' l-Artikolu 151(10), li s-sorsi tagħhom huma rrakkommandati mill-Kummissjoni għall-Ippjanar Ekonomiku.

Artikolu 172

Il-*budget* annwali ta' l-Awtorità

Is-Segretarju-Ġenerali għandu jħejji abbozz tal-*budget* annwali kif proponut ta' l-Awtorità u jippreżentah lill-Kunsill. Il-Kunsill għandu jikkonsidra il-*budget* annwali kif proponut u jippreżentah lill-Assemblea, flimkien ma xi rakkommandazzjonijiet dwaru. L-Assemblea għandha tikkunsidra u tapprova il-*budget* annwali kif proponut b'konformità ma' l-Artikolu 160(2)(h).

Artikolu 173

L-Ispejjeż ta' l-Awtorità

1. Il-kontribuzzjonijiet msemmija fl-Artikolu 171(a), għandhom ikunu mħallsa f'kont speċjali sabiex ilaħħqu ma' l-ispejjeż amministrattivi ta' l-Awtorità sakemm l-Awtorità jkollha fondi suffiċċjenti minn sorsi oħrajn sabiex tlaħħaq ma dawk l-ispejjeż.

2. L-ispejjeż amministrattivi ta' l-Awtorità għandhom ikunu l-ewwel sejħa fuq il-fondi ta' l-Awtorità. Apparti mill-kontribuzzjonijiet kif ikkalkolati, msemmija fl-Artikolu 171(a), il-fondi li jibqgħu wara l-pagament ta' l-ispejjeż amministrattivi jistgħu, *inter alia*:

(a) ikunu mqassma bi qbil ma' l-Artikolu 140 u l-Artikolu 160(2)(g);

(b) ikunu wżati sabiex jipprovdu lill-aġenzija b'fondi b'konformità ma' l-Artikolu 170(4);

(ċ) ikunu wżati għall-kumpens ta' l-Istati li għadhom jiżviluppaw b'konformità ma' l-Artikolu 151(10), u l-Artikolu 160(2)(l).

Artikolu 174

Il-poter tas-self ta' l-Awtorità

1. L-Awtorità għandha jkollha l-poter li tissellef fondi.

2. L-Assemblea għandha tistabbilixxi l-limiti tal-poteri tas-self ta' l-Awtorità fir-regolamenti finanzjarji adottati bis-saħħa ta' l-Artikolu 160(2)(f).

3. Il-Kunsill għandu jeżerċita l-poteri tas-self ta' l-Awtorità.

4. L-Istati Partijiet ma humiex responsabbli għad-dejn ta' l-Awtorità.

Artikolu 175

Awditjar annwali

Ir-reġistri, il-kotba u l-kontijiet ta' l-Awtorità, inklużi l-istqarrijiet finanzjarji annwali, għandhom ikunu awditjati ta' kull sena minn awditur independenti maħtur mill-Assemblea.

Subsezzjoni G

L-istatus legali, il-privileġġi u l-immunitajiet

Artikolu 176

L-istatus legali

L-Awtorità għandha jkollha personalità legali internazzjonali u dik il-kapaċità legali skond ma tista tkun meħtieġa għall-eżerċitar tal-funzjonijiet tagħha u tat-twettieq tal-iskopijiet tagħha.

Artikolu 177

Privileġġi u immunitajiet

Sabiex l-Awtorità tkun tista teżerċita l-funzjonijiet tagħha, hija għandha tgawdi fit-territorju ta' kull Stat Parti, il-privileġġi u l-immunitajiet kif elenkati f'din is-subsezzjoni. Il-privileġġi u l-immunitajiet li jirrigwardaw l-impriża għandhom ikunu dawk kif elenkati fl-Anness IV, l-Artikolu 13.

Artikolu 178

Immunità minn proċess legali

L-Awtorità, il-propjetà u l-assi tagħha, għandhom igawdu immunità minn proċess legali apparti milli sal-limitu li l-Awtorità espressament twarrab din l-immunità f'xi każ partikolari.

Artikolu 179

Immunità minn tfittix jew minn xi għamla ta' sekwestru

Il-propjetà u l-assi ta' l-Awtorità, kull fejn jistgħu jkunu jinsabu u independentament minn min ikun iżommhom, għandhom ikollhom immunità minn tfittix, rekwisizzjoni, konfiska, esproprazzjoni jew xi għamla oħra ta' sekwestru b'azzjoni eżekuttiva jew leġislattiva.

Artikolu 180

Eżenzjoni mir-restizzjonijiet, regolamenti, kontrolli u *moratoria*

Il-propjetà u l-assi ta' l-Awtorità għandhom ikunu eżentati mir-restrizzjonijiet, mir-regolamenti, mill-kontrolli u minn *moratoria* ta' kwalunkwe tip.

Artikolu 181

L-arkivji u l-komunikazzjonijiet uffiċjali ta' l-Awtorità

1. L-arkivji ta' l-Awtorità, kull fejn ikunu lokalizzati, għandhom ikunu nvjolabbli.

2. L-informazzjoni propjetarja, is-sigrieti industrijali u nformazzjoni simili u r-rekords tal-persunal m'għandhomx jitqiegħdu f'arkivji li huma miftuħa għall-ispezzjoni pubblika.

3. Fir-rigward tal-komunikazzjonijiet uffiċjali tagħha, l-Awtorità għandha tkun mogħtija minn kull Stat Parti trattament li ma jkunx anqas favorevoli minn dak mogħti minn dak l-Istat lill-organizzazzjonijiet internazzjonali oħrajn.

Artikolu 182

Privileġġi w immunitajiet ta' ċerti persuni konnessi ma' l-Awtorità

Ir-rappreżentanti ta' l-Istati Partijiet li jattendu laqgħat ta' l-Assemblea, tal-Kunsill jew ta' l-organi ta' l-Assemblea jew tal-Kunsill, u s-Segretarju-Ġenerali u l-persunal ta' l-Awtorità, għandhom igawdu fit-territorju ta' kull Stat Parti:

(a) immunità minn proċess legali fir-rigward ta' atti mwettqa minnhom fl-eżerċitar tal-funzjonijiet tagħhom, apparti milli sal-limitu ta' l-Istat li huma jirrapreżentaw jew l-Awtorità, kif xieraq, espressament ineħħu din l-immunità f'xi każ partikolari;

(b) jekk ma jkunux ċittadini ta' dak L-Istat Parti, l-istess eżenzjonaijiet mir-restrizzjonijiet ta' l-immigrazzjoni, ħtiġiet tar-reġistrazzjoni barranija u l-obbligi tas-servizz nazzjonali, l-istess faċilitajiet f'dak li jirrigwarda r-restrizzjonijiet tal-kambju u l-istess trattament fir-rigward tal-faċilitajiet tal-ivvjaġġar kif inhuma mogħtija minn dak l-Istat lir-rappreżentanti, lill-uffiċjali u lill-impjegati ta' grad komparabbli ta' l-Istati Partijiet l-oħrajn.

Artikolu 183

Eżenzjoni mit-taxxi u mid-dazji doganali

1. Fl-iskop ta' l-attivitajiet uffiċjali tagħhom, l-Awtorità, l-assi u l-propjetà tagħha, l-introjtu tagħha, u l-operazzjonijiet u t-transazzjonijiet tagħha, awtorizzati b'din il-Konvenzjoni, għandhom ikunu eżentati mit-tassazzjoni diretta kollha u l-oġġetti importati jew esportati għall-użu uffiċjali tagħha għandhom ikunu eżentati minn kull dażji doganali. L-Awtorità m'għandhiex titlob eżenzjoni mit-taxxi li ma humiex aktar milli miżati mposti għal servizzi mogħtija.

2. Meta x-xiri ta' oġġetti jew servizzi ta' valur sostanzjali li huma meħtieġa għall-attivitajiet uffiċjali ta' l-Awtorità isir minn jew f'isem l-Awtorità, u meta l-prezz ta' oġġetti jew servizzi bħala dawk jinkludu taxxi jew dazju, miżuri xierqa għandhom, sal-limitu prattikabbli, jittieħdu mill-Istati Partijiet sabiex jagħtu eżenzjoni minn dawk it-taxxi jew dazji jew li jipprovdu għal rifużjoni tagħhom. Oġġetti importati jew mixtrija permezz ta' l-eżenzjoni li hemm provvediment dwarha f'dan l-Artikolu m'għandhomx jinbiegħu, jew b'mod ieħor ikunu disponuti fit-territorju ta' l-Istat Parti li jkun ta l-eżenzjoni, apparti milli permezz tal-kondizzjonijiet mifthiema ma dak l-Istat Parti.

3. L-ebda taxxa m'għandha tkun imponuta mill-Istati Partijiet fuq jew fir-rigward tas-salarji jew tal-benefiċċji mħallsa jew xi għamla oħra ta' pagament magħmula mill-Awtorità lis-Segretarju-Ġenerali u lill-persunal ta' l-Awtorità, kif ukoll lill-esperti li jwettqu missjonijiet għal-Awtorità, fuq dawk li ma humiex ċittadini tagħhom.

Subsezzjoni H

Is-sospensjoni ta’ l-eżerċitar tad-drittijiet jew privileġġi tal-membri

Artikolu 184

Is-sospensjoni ta’ l-eżerċitar tad-drittijiet tal-votazzjoni

Stat Parti li jkun b’arretrati fil-pagamenti tal-kontribuzzjonijiet finanzjarji tiegħu lejn l-Awtorità m’għandux ikollu vot jekk l-ammont ta’ l-arretrati tiegħu jkunu ugwali jew jeċċedu l-ammont tal-kontribuzzjonijiet dovuti minnu għas-sentejn sħaħ preċedenti. L-Assemblea tista, b’dana kollu, tippermetti membru bħal dan li jivvota jekk hija tkun sodisfatta li n-nuqqas tal-pagament ikun dovut għal kondizzjonijiet lil hinn mill-kontroll tal-membru.

Artikolu 185

Is-sospensjoni ta’ l-eżerċitar tad-drittijiet jew tal-privileġġi tas-sħubija

1. Stat Parti li jkun sfaċċatament u b’mod persistenti kiser id-disposizzjonijiet ta’ din il-Parti jista jkun sospiż mill-eżerċitar tad-drittijiet u l-privileġġi tas-sħubija, mill-Assemblea, fuq ir-rakkomandazzjoni tal-Kunsill.

2. L-ebda azzjoni m’għandha tittieħed permezz tal-paragrafu 1 sakemm il-Kamra tal-Kwistjonijiet dwar Qiegħ-il-Baħar tkun sabet li dak l-Istat ikun sfaċċatament u b’mod persistenti kiser id-disposizzjonijiet ta’ din il-Parti.

SEZZJONI 5

SOLUZZJONI TA’ TILWIM U OPINJONIJIET KONSULTATTIVI

Artikolu 186

Il-Kamra tal-Kwistjonijiet dwar Qiegħ-il-Baħar tat-Tribunal Internazzjonali tal-Liġi tal-Baħar

L-istabbiliment tal-Kamra tal-Kwistjonijiet dwar Qiegħ-il-Baħar u l-manjiera li biha din għandha teżerċita l-ġurisdizzjoni tagħha għandhom ikunu rregolati mid-disposizzjonijiet ta’ din is-Sezzjoni, tal-Parti XV u ta’ l-Anness VI.

Artikolu 187

Il-Ġurisdizzjoni tal-Kamra tal-Kwistjonijiet dwar Qiegħ-il-Baħar

Il-Kamra tal-Kwistjonijiet dwar Qiegħ-il-Baħar għandha jkolla ġurisdizzjoni permezz ta’ din il-Parti u l-Anness relatat magħha fi kwistjonijiet li jirrigwardaw l-attivitajiet fiż-żona li jidħlu fi ħdan dawn il-kategoriji li ġejjin:

(a) kwistjonijiet bejn l-Istati Partijiet li jikkonċernaw l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta’ din il-parti u ta’ l-Annessi marbut magħha;

(b) kwistjonijiet bejn Stat Parti u l-Awtorità li jikkonċernaw:

(i) atti jew nuqqasijiet ta’ l-Awtorità jew ta’ Stat Parti li jkun allegatament bi vjolazzjoni ta’ din il-parti jew ta’ l-Annessi marbuta magħha jew tar-regoli, tar-regolamenti u tal-proċeduti ta’ l-Awtorità adotti b’konformit magħhom; jew

(ii) atti ta’ l-Awtorità allegatament li huma b’eċċess tal-ġurisdizzjoni tagħha jew b’użu ħażin tal-poteri tagħha;

(ċ) kwistjonijiet bejn partijiet ta’ kuntratt, bejn l-Istati Partijiet, l-Awtorità jew l-impriża, l-impriżi Statali u l-persuni naturali jew ġuridiċi msemmija fl-Artikolu 153(2)(b), li jikkonċernaw:

(i) l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta’ kuntratt jew pjan tax-xogħol relevanti; jew

(ii) atti jew nuqqasijiet minn parti tal-kuntratt li jirrigwardaw l-attivitajiet fiż-żona u diretti lejn il-parti l-oħra jew li direttament jaffettwaw l-interessi leġittimi tagħha;

(d) kwistjonijiet bejn l-Awtorità u kuntrattur prospettiv li jkun ġie sponsorjat minn Stat kif hemm provvediment dwar dan fl-Artikolu 153(2)(b), u li jkun wettaq il-kondizzjonijiet msemmija fl-Anness III, l-Artikolu 4(6), u l-Artikolu 13(2), li jikkonċernaw iċ-ċaħda ta’ kuntratt jew ta’ kwistjoni legali li tirriżulta fin-negozjati tal-kuntratt;

(e) kwistjonijiet bejn l-Awtorità u Stat Parti, l-impriża Statali jew persuna naturali jew ġuridika sponsorjata minn Stat Parti kif hemm provvediment dwar dan fl-Artikolu 153(2)(b), meta jkun allegat li l-Awtorità tkun sofriet danni kif hemm provvediment dwar dan fl-Anness III, l-Artikolu 22;

(f) xi kwistjonijiet oħrajn dwar il-Ġurisdizzjoni tal-Kamra li hemm provvediment speċifiku dwarhom f’din il-Konvenzjoni.

Artikolu 188

Il-preżentazzjoni ta’ kwistjonijiet lejn kamra speċjali tat-Tribunal Internazzjonali tal-Liġi tal-Baħar jew ta’ kamra *ad hoc* tal-Kamra tal-Kwistjonijiet dwar Qiegħ-il-Baħar jew ta’ arbitrazzjoni kummerċjali li torbot

1. Kwistjonijiet bejn l-Istati Partijiet msemmija fl-Artikolu 187(a) jistgħu jkunu ppreżentati:

(a) fuq talba tal-partijiet għall-kwistjoni, lejn kamra speċjali tat-Tribunal Internazzjonali tal-Liġi tal-Baħar li għandha tkun iffurmata b'konformità ma' l-Anness VI, l-Artikoli 15 u 17; jew

(b) fuq talba ta' xi parti tal-kwistjoni lejn kamra *ad-hoc* tal-Kamra tal-Kwistjonijiet dwar Qiegħ-il-Baħar li għandha tkun iffurmata b'konformità ma' l-Anness VI, l-Artikolu 36.

2. (a) Kwistjonijiet li jikkonċernaw l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' kuntratt msemmi fl-Artikolu 187(c)(i), għandhom ikunu ppreżentati, fuq it-talba ta' xi parti fil-kwistjoni, lejn arbitrazzjoni li torbot, sakemm il-partijiet ma jifthiemux mod ieħor. Tribunal ta' l-arbitrazzjoni kummerċjali li lejħ il-kwistjoni tkun ippreżentatha ma jkollu l-ebda ġurisdizzjoni li jiddeċiedi xi kwistjoni ta' l-interpretazzjoni ta' din il-Konvenzjoni. Meta l-kwistjoni tinvolvi wkoll il-kwistjoni ta' l-interpretazzjoni tal-Parti XI u ta' l-Annessi marbuta magħha, l-attivitajiet fir-rigward taż-żona, dik il-kwistjoni għandha tkun msemmija lejn il-Kamra tal-Kwistjonijiet ta' Qiegħ-il-Baħar, għal verdett.

(b) Jekk, fil-bidu jew matul il-korsa ta' l-arbitrazzjoni bħal din, it-tribunal ta' l-arbitrazzjoni jiddetermina, jew fuq talba ta' xi parti għal-kwistjoni jew *proprio motu*, li d-Deċisjoni tiegħu tiddependi fuq il-verdett tal-Kamra tal-Kwistjonijiet dwar Qiegħ-il-Baħar, it-tribunal ta' l-arbitraġġ għandu jirreferi kwistjoni bħal dik lejn il-Kamra tal-Kwistjoni dwar Qiegħ-il-Baħar għal verdett bħal dak. It-tribunal ta' l-arbitrazzjoni għandu mbagħad jipproċedi li jagħti d-Deċisjoni tiegħu b'konformità mal-verdett tal-Kamra tal-Kwistjonijiet tal-Qiegħ-il-Baħar.

(ċ) Fin-nuqqas ta' provvediment fil-kuntratt rigward il-proċedura ta' l-arbitrazzjoni li għandha tkun applikata f'dik il-kwistjoni, l-arbitraġġ għandu jitwettaq skond ir-Regoli ta' l-Arbitrazzjoni UNCITRAL jew ta' dawk ir-regoli l-oħrajn ta' l-arbitraġġ skond kif jistgħu jkunu preskritti fir-regoli, fir-regolamenti u fil-preċeduri ta' l-Awtorità, sakemm il-partijiet tal-kwistjoni ma jifthiemux mod ieħor.

Artikolu 189

Limitazzjoni tal-ġurisdizzjoni fir-rigward ta' Deċiżjonijiet ta' l-Awtorità

Il-Kamra tal-Kwistjonijiet dwar Qiegħ-il-Baħar m'għandha jkollha l-ebda ġurisdizzjoni fir-rigward ta' l-eżerċitar mill-Awtorità tal-poteri diskrezzjonarji tagħha skond din il-parti; fl-ebda każ ma għandha tissosstitwixxi d-diskrezzjoni tagħha għal dik ta' l-Awtorità. Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 191, fl-eżerċitar tal-ġurisdizzjoni tagħha bis-saħħa ta' l-Artikolu 187, il-Kamra tal-Kwistjonijiet dwar Qiegħ-il-Baħar m'għandhiex tippronunzja ruħha fuq il-kwistjoni ta' jekk xi regoli, regolamenti u proċeduri ta' l-Awtorità jkunux konformi ma din il-Konvenzjoni, l-anqas m'għandha tiddikjara invalidi xi regoli, regolamenti jew proċeduri. Il-ġurisdizzjoni tagħha f'dan ir-rigward għandha tkun illimitata għad-Deċisjoni ta' talbiet li l-applikazzjoni ta' xi regoli, regolamenti u proċeduri ta' l-Awtorità f'każi individwali jistgħu jkunu b'kunflitt ma l-obbligi kontrattwali tal-partijiet fil-kwistjoni jew ta' l-obbligi tagħhom permezz ta' din il-Konvenzjoni, talbiet li jikkonċernaw l-eċċess tal-ġurisdizzjoni jew l-użu ħażin tal-poter, u talbiet għal danni li għandhom jitħallsu jew rimedju ieħor li għandu jingħata lill-parti kkonċernata għan-nuqqas tal-parti l-oħra li tkun konformi ma l-obbligi kontrattwali tagħha jew ta' l-obbligi tagħha permezz ta' din il-Konvenzjoni.

Artikolu 190

Il-parteċipazzjoni u d-dehra ta' l-Istati Partijiet bħala sostenituri fil-proċedimenti

1. Jekk il-persuna naturali jew ġuridika hija parti ta' kwistjoni msemmija fl-Artikolu 187, l-Istat sostenitur għandu jagħti avviż dwar dan u għandu jkollu d-dritt li jipparteċipa fil-proċedimenti billi jippreżenta stqarrijiet bil-kitba jew orali.

2. Jekk azzjoni hija miġjuba kontra Stat Parti minn persuna naturali jew ġuridika li jkollha s-sostenn ta' Stat Parti ieħor fi kwistjoni msemmija fl-Artikolu 187(c), l-Istat respondent jista jitlob lill-Istat sosstenitur ta' dik il-persuna li jidher fil-proċedimenti f'isem dik il-persuna. Fin-nuqqas ta' dehra bħal din, l-Istat respondent jista jirranġa li jkun rappreżentat minn persuna ġuridika tan-nazzjonalità tiegħu.

Artikolu 191

Opinjonijiet konsultattivi

Il-Kamra tal-Kwistjonijiet dwar Qiegħ-il-Baħar għandha tagħti opinjonijiet konsultattivi fuq it-talba ta' l-Assemblea jew tal-Kunsill rigward kwistjonijiet legali li jinqalgħu fi ħdan l-iskop ta' l-attivitajiet tagħhom. Opinjonijiet bħal dawn għandhom jingħataw bħala materja ta' urġenza.

PARTI XII

IL-PROTEZZJONI U L-PRESERVAZZJONI TA’ L-AMBJENT MARITTIMU

SEZZJONI 1

DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

Artikolu 192

Obbligi ġenerali

L-Istati għandhom l-obbligu li jipproteġu u jippreservaw l-ambjent marittimu

Artikolu 193

Dritt sovran ta’ l-Istati li jesplojtaw ir-riżorsi naturali tagħhom

L-Istati għandhom id-dritt sovran li jesplojtaw ir-riżorsi naturali taghom permezz ta’ l-istrateġiji ambjentali tagħhom u b’konformità mad-dover tagħhom li jipproteġu u jippreservaw l-ambjent marittimu.

Artikolu 194

Miżuri sabiex ikun hemm il-prevenzjoni, it-tnaqqis u l-kontroll tat-tniġġiż ta’ l-ambjent marittimu

1. L-Istati għandhom jieħdu, individwalment jew flimkien, kif xieraq, il-miżuri kollha li huma konsistenti ma’ din il-Konvenzjoni li huma meħtieġa għall-prevenzjoni, t-tnaqqis u l-kontroll ta’ l-ambjent marittimu minn kwalunkwe sorsi, jużaw għal dan l-aħjar mezz prattikabbli fid-disposizzjoni tagħhom u b’konformità mal-kapaċitajiet tagħhom, u huma għandhom jagħmlu sforz sabiex jarmonizzaw l-istrateġiji tagħhom f’dan ir-rigward.

2. L-Istati għandhom jieħdu l-miżuri kollha meħtieġa sabiex jassiguraw li l-attivitajiet taħt il-ġurisdizzjoni jew il-kontroll tagħhom u li huma hekk imwettqa li ma jikkaġunawx danni bit-tniġġiż lill-Stati oħrajn u l-ambjent tagħhom, u li t-tniġġiż li jkun hemm minn inċidenti jew attivitajiet taħt il-ġurisdizzjoni jew il-kontroll tagħhom ma jixterridx lil hinn miż-żona ta’ fejn huma jeżerċitaw id-drittijiet sovrani tagħhom b’konformità ma din il-Konvenzjoni.

3. Il-miżuri meħudha bis-saħħa ta’ din il-parti għandhom jittrattaw mas-sorsi kollha tat-tniġġiż ta’ l-ambjent marittimu. Dawn il-miżuri għandhom jinkludu, *inter alia*, dawk iddisinjati li jnaqqsu sal-limitu massimu l-aktar possibbli:

(a) ir-rilaxx ta’ sustanzi tossiċi, ta’ ħsara jew ta’ periklu, speċjalment dawk li huma persistenti, minn sorsi ibbażati fuq l-art, minn jew permezz ta’ l-atmosfera jew minn *dumping*;

(b) tniġġiż minn vapuri, partikolarment miżuri għall-prevenzjoni ta’ l-inċidenti u l-ittrattar ma l-emerġenzi, jassiguraw is-sigurtà ta’ l-operazzjonijiet fil-baħar, il-prevenzjoni ta’ rimi intenzjonat jew mhux intenzjonat, u r-regolar tad-disinn, tal-kostruzzjoni, tat-tgħamir, ta’ l-operat u ta’ l-ekwipaġġ ta’ vapuri;

(ċ) tniġġiż minn stallazzjonijiet u tagħmir użat fl-esplorazzjoni jew l-esplojtazzjoni tar-riżorsi naturali tal-qiegħ il-baħar jew is-saffa ta’ taħt dak, b’miżuri partikolari għall-prevenzjoni ta’ inċidenti u l-ittrattar ma emerġenzi, li jassiguraw is-sigurtà ta’ operazzjonijiet fil-baħar, u r-regolament tad-disinn, tal-kostruzzjoni, ta’ l-apparat, l-operazzjoni u l-ekwiġaġġ ta’ stallazzjonijiet u tagħmir bħal dak.

(d) tniġġiż minn stallazzjonijiet u tagħmir użat fl-operat ta’ l-ambjent marittimu, b’miżuri partikolari għall-prevenzjoni ta’ l-inċidenti u l-ittrattar ma emerġenzi, li jassiguraw is-sigurtà ta’ operazzjonijiet fil-baħar, u r-regolament tad-disinn, tal-kostruzzjoni, ta’ l-apparat, l-operazzjoni u l-ekwiġaġġ ta’ stallazzjonijiet u tagħmir bħal dak.

4. Fit-teħid tal-miżuru għall-prevenzjoni, t-tnaqqis jew il-kontroll tat-tniġġiż ta’ l-ambjent marittimu, l-Istati għandhom jibqgħu lura minn interferenza mhux ġustifikata fl-attivitajiet imwettqa minn Stati oħrajn fl-eżerċitar tad-drittijiet tagħhom u fis-segwiment tad-doveri tagħhom b’konformità ma din il-Konvenzjoni.

5. Il-miżuri meħudha b’konformità ma din il-parti għandhom jinkludu dawk meħtieġa għall-protezzjoni u l-preservazzjoni ta’ ekosistemi rari u fraġili kif ukoll ta’ l-abitat ta’ speċje imnaqqsa, mhedda jew ipperikolati minn tipi ta’ ħajja marittima oħra.

Artikolu 195

Dover li ma jkunux trasferiti ħsarat jew perikoli jew li jkunu trasformati tip wieħed ta’ tniġġis f’tip ieħor

Fit-teħid tal-miżuri sabiex ikun ipprevenut, imnaqqas u kkontrollat it-tniġġis ta’ l-ambjent marittimu, l-Istati għandhom jaġixxu hekk li ma jittrasferixxux, direttament jew inderettament, ħsarat jew perikoli minn żona waħda lejn oħra jew li jittrasformaw tip ta’ tniġġiż f’tip ieħor.

Artikolu 196

L-użu ta' teknoloġiji jew l-introduzzjoni ta' speċje aljeni jew ġodda

1. L-Istati għandhom jieħdu l-miżura kollha meħtieġa sabiex ma jħallux, inaqqsu u jikkontrollaw it-tniġġiż ta' l-ambjent marittimu li jirriżulta mil-użu ta' teknoloġiji taħt il-ġurisdizzjoni u l-kontroll tagħhom, jew l-introduzzjoni intenzjonata jew aċċidentali ta' speċje, aljeni jew ġodda, f'parti partikolari ta' l-ambjent marittimu, li jistgħu joħolqu tibdiliet sinifikanti u ta' ħsara hemmhekk.

2. Dan l-Artikolu ma jaffetwax l-applikazzjoni ta' din il-Konvenzjoni rigward il-prevenzjoni, t-tnaqqis u l-kontroll tat-tniġġiż ta' l-ambjent marittimu.

SEZZJONI 2

KOPERAZZJONI GLOBALI U REĠJONALI

Artikolu 197

Koperazzjoni fuq bażi globali jew reġjonali

L-Istati għandhom jikkoperaw fuq bażi globali u, kif xieraq, fuq bażi reġjonali, direttament jew permezz ta' organizzazzjonijiet internazzjonali, fil-formulazzjoni u l-elaborazzjoni tar-regoli internazzjonali, l-i*standards* u l-prattiċi rakkommandati u l-proċeduri konsistenti ma din il-Konvenzjoni, għall-protezzjoni u l-preservazzjoni ta' l-ambjent marittimu, billi jitqiesu l-karatteristiċi tal-fatturi reġjonali.

Artikolu 198

Notifika ta' ħsara iminenti jew attwali

Meta Stat isir konxju b'każi li fihom l-ambjent marittimu ikun f'periklu iminenti li jsofri ħsara jew li kien sofra ħsara minn tniġġiż, huwa għandu immedjatament jinnotifika lill-Istati l-oħrajn li hu jqis li aktarx li jkunu affettwati bi ħsara bħal din, kif ukoll l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti.

Artikolu 199

Pjani ta' kontinġenza kontra t-tniġġiż

Fil-każi msemmija fl-Artikolu 198, l-Istati taż-żona affettwata, skond il-kapaċitajiet tagħhom, u l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti, għandhom jikkoperaw, sal-limitu possibbli, fl-eliminazzjoni ta' l-effetti tat-tniġġiż u l-prevenzjoni jew it-tnaqqis tal-ħsara. Għal dan il-għan, l-Istati għandhom fuq bażi konġunta jiżviluppaw u jħeġġu pjani ta' kontinġenza sabiex jirrispondu għal inċidenti tat-tniġġiż fl-ambjent marittimu.

Artikolu 200

Studji, programmi ta' riċerka u skambju ta' l-informazzjoni u d-*data*

L-Istati għandhom jikkoperaw, direttament jew permezz ta' l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti, għall-iskop li jħeġġu studji, jidħlu għal programmi ta' riċerka xjentifika u jinkorraġġixxu l-iskambju ta' informazzjoni u d-*data* akkwistata rigward it-tniġġiż ta' l-ambjent marittimu. Huma għandhom jagħmlu sforz li jipparteċipaw attivament fi programmi reġjonali u globali sabiex jakkwistaw tgħarif għall-assessjar tan-natura u t-tixrid tat-tniġġiż, l-esposizzjoni għalih, il-mogħdijiet tagħha, ir-riskji u r-rimedji.

Artikolu 201

Kriterja xjentifika għar-regolamenti

Fid-dawl ta' l-informazzjoni u d-*data* akkwistata permezz ta' l-Artikolu 200, l-Istati għandhom jikkoperaw, direttament jew permezz ta' l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti, billi jistabbilixxu kriterja xjentifika xierqa għall-formulazzjoni u l-elaborazzjoni tar-regoli, *standards* u prattiċi rakkommandati u l-proċeduri għall-prevenzjoni, it-tnaqqis u l-kontroll tat-tniġġiż ta' l-ambjent marittimu.

SEZZJONI 3

GĦAJNUNA TEKNIKA

Artikolu 202

Għajnuna xjentifika u teknika għall-Istati li għadhom jiżviluppaw

L-Istati għandhom, direttament jew permezz ta' l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti.

(a) iħeġġu programmi ta' għajnuna xjentifika, edukazzjonali, teknika u mod ieħor sabiex jgħinu lill-Istati li għadhom jiżviluppaw għall-protezzjoni u l-preservazzjoni ta' l-ambjent marittimu u l-prevenzjoni, t-tnaqqis u l-kontroll tat-tniġġiż marittimu. Għajnuna bħal din għandha tinkludi, *inter alia*:

(i) it-taħriġ tal-persunal xjentifiku u tekniku tagħhom;

(ii) l-iffaċċilitar fil-preparazzjoni tal-programmi internazzjonali relevanti;

(iii) ifornuhom bit-tagħmir u l-faċilitajiet meħtieġa;

(iv) iqawwu l-kapaċità tagħhom fil-manifattura ta' tagħmir bħal dan;

(v) pariri rigward u dwar l-iżvilupp ta' programmi tal-faċilitajiet għar-riċerka, l-monitoraġġ, edukazzjonali u programmi oħrajn;

(b) jipprovdu għajnuna xierqa, speċjalment lill-Istati li għadhom jiżviluppaw, għat-tnaqqis ta' l-effett ta' inċidenti maġġuri li jistgħu joħolqu tniġġiż serju ta' l-ambjent marittimu;

(ċ) jipprovdu għajnuna xierqa, speċjalment lill-Istati li għadhom jiżviluppaw, rigward il-preparazzjoni għall-istudji ambjentali.

Artikolu 203

Trattament preferenzjali lill-Istati li għadhom jiżviluppaw

L-Istati li għadhom jiżviluppaw għandhom, għall-iskopijiet tal-prevenzjoni, t-tnaqqis u l-kontroll tat-tniġġiż ta' l-ambjent marittimu jew tat-tnaqqis ta' l-effetti tiegħu, ikunu mogħtija preferenza mill-organizzazzjonijiet internazzjonali fi:

(a) l-allokazzjoni tal-fondi xierqa u l-għajnuna teknika; u

(b) l-utilizzazzjoni tas-servizzi speċjalizzati tagħhom.

SEZZJONI 4

MONITORAĠĠ U ASSESSJAR AMBJENTALI

Artikolu 204

Il-monitoraġġ tar-riskji u l-effetti tat-tniġġiż

1. L-Istati għandhom, konsistenti mad-drittijiet ta' l-Istati l-oħrajn, jagħmlu sforz, sakemm huwa prattikabbli, direttament jew permezz ta' l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti, li josservaw, jevalwaw u janalizzaw, b'metodi xjentifiċi rikonoxxuti, ir-riskji jew l-effetti tat-tniġġiż ta' l-ambjent marittimu.

2. Partikolarment, l-Istati għandhom iżommu taħt sorveljanza l-effetti ta' xi attivitajiet li huma jippermettu jew li fihom ikunu nvoluti sabiex jiddeterminaw jekk dawn l-attivitajiet li x'aktarx li jniġġżu l-ambjent marittimu.

Artikolu 205

Il-pubblikazzjoni tar-rapporti

L-Istati għandhom jippublikaw ir-rapport tar-riżultati akkwistati permezz ta' l-Artikolu 204 jew jipprovdu dawn ir-rapporti matul intervalli xierqa lill-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti, li għandhom ikunu disponibbli għall-pubbliku.

Artikolu 206

Assessjar tal-potenzjal ta' l-effetti ta' l-attivitajiet

Meta l-Istati għandhom bażi raġjonevoli li jemmnu li l-attivitajiet ippjanati taħt il-ġurisdizzjoni jew tal-kontroll tagħhom jistgħu li jikkaġunaw tniġġiż jew kambjamenti sinifikanti u ta' ħsara għall-ambjent marittimu, huma għandhom, sa kemm ikun prattikabbli, jassessjaw l-effetti potenzjali ta' attivitajiet bħal dawn fuq l-ambjent marittimu u għandhom jikkomunikaw ir-rapporti tar-riżultati ta' l-assessjar bħal dak fil-manjiera li hemm provvediment dwarha fl-Artikolu 205.

SEZZJONI 5

REGOLI INTERNAZZJONALI U LEĠISLAZZJONI NAZZJONALI GĦALL-PREVENZJONI, IT-TNAQQIS U L-KONTROLL TAT-TNIĠĠIŻ TA' L-AMBJENT MARITTIMU

Artikolu 207

Tniġġiż minn sorsi bbażati fuq l-art

1. L-Istati għandhom jadottaw il-liġijiet u r-regolamenti sabiex ma jħallux, inaqqsu u jikkontrollaw it-tniġġiż ta' l-ambjent marittimu minn sorsi bbażati fuq l-art, inklużi xmajjar, estwarji, pajpijiet u strutturi tar-rimi tal-iskart likwidu, billi jitqiesu r-regoli miftiehma internazzjonalment, in-normi u l-prattiċi u l-proċeduri rakkommandati.

2. L-Istati għandhom jieħdu miżuri oħrajn skond ma jista jkun meħtieġ sabiex ma jħallux, inaqqsu u jikkontrollaw tniġġiż bħal dan.

3. L-Istati għandhom jgħamlu sforz sabiex jarmonizzaw l-istrateġiji tagħhom f'dan ir-rigward fil-livell reġjonali xieraq.

4. L-Istati, li jaġixxu speċjalment permezz ta' l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti jew permezz ta' konferenza diplomatika, għandhom jagħmlu sforz sabiex jistabbilixxu fuq bażi globali u reġjonali, ir-regoli, in-normi u l-prattiċi u l-proċeduri rakkommandati, ħalli jnaqqsu u jikkontrollaw it-tniġġiż ta' l-ambjent marittimu minn sorsi bbażati fuq l-art, billi jqisu l-karatteristiċi ta' fatturi reġjonali, il-kapaċità ekonomika ta' l-Istati li għadhom jiżviluppaw u l-ħtieġa tagħhom għal żvilupp ekonomiku. Regoli, normi u prattiċi u proċeduri rakommandati bħal dawn għandhom ikunu eżaminati mill-ġdid minn żmien għal żmien skond ma jkun meħtieġ.

5. Il-liġijiet, ir-regolamenti, il-miżuri, ir-regoli, in-normi u l-prattiċi u l-proċeduri rakommandati msemmija fil-paragrafi 1, 2 u 4 għandhom jinkludu dawk iddisinjati sabiex inaqqsu, sal-limitu massimu possibbli, ir-rilaxx ta' sustanzi tossiċi, ta' hsara jew perikolużi, speċjalment dawk li huma persistenti, fl-ambjent marittimu.

Artikolu 208

Tniġġiż minn attivitajiet ta' qiegħ-il-baħar li huma suġġetti għal ġurisdizzjoni nazzjonali

1. L-Istati kostali għandhom jadottaw il-liġijiet u r-regolamenti sabiex ma jħallux, inaqqsu u jikkontrollaw it-tniġġiż ta' l-ambjent marittimu li jirriżulta minn jew b'konnessjoni ma' l-attivitajiet ta' qiegħ il-baħar li huma suġġetti għall-ġurisdizzjoni tagħhom u minn gżejjer artifiċjali, stallazzjonijiet u strutturi taħt il-ġurisdizzjoni tagħhom, bħala riżultat ta' l-Artikoli 60 u 80.

2. L-Istati għandhom jieħdu l-miżuri l-oħrajn skond ma jista jkun meħtieġ sabiex ma jħallux, inaqqsu u jikkontrollaw tniġġiż bħal dan.

3. Il-liġijiet, ir-regolament u,-miżuri bħal dawn m'għandhomx ikunu anqas effettivi mir-regoli, n-normi u l-prattiċi u proċeduri internazzjonali rakkommandati.

4. L-Istati għandhom jgħamlu sforz sabiex jarmonizzaw l-istrateġiji tagħhom f'dan ir-rigward fil-livell reġjonali xieraq.

5. L-Istati, li jaġixxu speċjalment permezz ta' l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti jew permezz ta' konferenza diplomatika, għandhom jistabbilixxu fuq bażi globali u reġjonali, r-regoli, n-normi u l-prattiċi u l-proċeduri rakkommandati sabiex ma jħallux, inaqqsu u jikkontrollaw it-tniġġiż ta' l-ambjent marittimu kif msemmi fil-paragrafu 1. Regoli, normi u prattiċi u proċeduri rakommandati bħal dawn għandhom ikunu eżaminati mill-ġdid minn żmien għal żmien skond ma jkun meħtieġ.

Artikolu 209

Tniġġiż minn attivitajiet fiż-żona

1. Regoli, regolamenti u proċeduri internazzjonali għandhom ikunu stabbiliti b'konformità mal-Parti XI sabiex ma jħallux, inaqqsu u jikkontrollaw it-tniġġiż ta' l-ambjent marittimu minn attivitajiet fiż-żona. Regoli, regolamenti u proċeduri bħal dawn għandhom ikunu eżaminati mill-ġdid minn żmien għal żmien skond ma jkun meħtieġ.

2. Suġġett għad-disposizzjonijiet relevanti ta' din is-sezzjoni, l-Istati għandhom jadottaw il-liġijiet u r-regolamenti sabiex ma jħallux, inaqqsu u jikkontrollaw it-tniġġiż ta' l-ambjent marittimu minn attivitajiet fiż-żona skond kif involuti minn vapuri, stallazzjonijiet, strutturi u tagħmir ieħor li jtajjar il-bandiera tagħhom jew tar-reġistru tagħhom jew li joperaw permezz ta' l-awtorità tagħhom, skond ma jkun il-każ. Il-ħtiġiet ta' liġijiet u regolamenti bħal dawn m'għandhomx ikunu anqas effettivi mir-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri internazzjonali kif msemmija fil-paragrafu 1.

Artikolu 210

Tniġġiż mir-rimi

1. L-Istati għandhom jadottaw il-liġijiet sabiex ma jħallux, inaqqsu u jikkontrollaw it-tniġġiż ta' l-ambjent marittimu minn rimi.

2. L-Istati għandhom jieħdu l-miżuri l-oħrajn skond ma jista jkun meħtieġ sabiex ma jħallux, inaqqsu u jikkontrollaw tniġġiż bħal dan.

3. Liġijiet, regolamenti u miżuri bħal dawn għandhom jassiguraw li rimi ma jkunx imwettaq mingħajr il-permess ta' l-awtoritajiet kompetenti ta' l-Istati.

4. L-Istati, li jaġixxu speċjalment permezz ta' l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti jew permezz ta' konferenza diplomatika, għandhom jagħmlu sforz sabiex jistabbilixxu fuq bażi globali u reġjonali, r-regoli, n-normi u l-prattiċi u l-proċeduri rakkommandati sabiex ma jħallux, inaqqsu u jikkontrollaw tniġġiż bħal dan. Regoli, normi u prattiċi u proċeduri rakommandati bħal dawn għandhom ikunu eżaminati mill-ġdid minn żmien għal żmien skond ma jkun meħtieġ.

5. Ir-rimi fi ħdan il-baħar territorjali u ż-żona ekonomika esklussiva jew fuq is-sikka kontinentali m'għandux jitwettaq mingħajr l-approvazzjoni espressa bil-quddiem ta' l-Istat kostali, li għandu d-dritt li ma jippermettix, jirregola u jikkontrolla rimi bħal dan wara kunsiderazzjoni xierqa ta' dik il-materja ma Stati oħrajn li minħabba s-sitwazzjoni ġeografika tagħhom jistgħu jkunu affettwati ħażin b'dan ir-rimi.

6. Il-liġijiet, ir-regolamenti u l-miżuri nazzjonali m'għandhomx ikunu anqas effettivi fil-prevenzjoni, t-tnaqqis u l-ikkontrollar ta' tniġġiż bħal dan milli bir-regoli u n-normi globali.

Artikolu 211

Tniġġiż minn vapuri

1. L-Istati, li jaġixxu permezz ta' l-organizzazzjoni internazzjonali kompetenti jew ta' konferenza diplomatika ġenerali, għandhom jistabbilixxu regoli u normi internazzjonali sabiex ma jħallux, inaqqsu u jikkontrollaw it-tniġġiż ta' l-ambjent marittimu minn vapuri u jħeġġu l-adozzjoni, bl-istess mod, kull meta xieraq, ta sistemi ta' rotot ġodda iddisinjati sabiex jimminimizzaw it-theddida ta' inċidenti li jistgħu joħolqu tniġġiż ta' l-ambjent marittimu, inkluża l-kosta, u l-ħsara bit-tniġġiż relatata ma

l-interessi ta' l-Istati kostali. Regoli u normi bħal dawn għandhom, bl-istess mod, ikunu eżaminati mill-ġdid minn żmien għal żmien skond ma jkun meħtieġ.

2. L-Istati għandhom jadottaw il-liġijiet u r-regolamenti għall-prevenzjoni, t-tnaqqis u l-kontroll tat-tniġġiż ta' l-ambjent marittimu minn vapuri li jtajjru il-bandiera tagħhom jew tar-registru tagħhom. Liġijiet u regolamenti bħal dawn għandhom mill-anqas ikollhom l-istess effett bħal dawk ir-regoli u n-normi internazzjonali ġeneralment aċċettati kif stabbiliti permezz ta' l-organizzazzjoni internazzjonali kompetenti jew ta' konferenza diplomatika ġenerali.

3. L-Istati li jistabbilixxu l-ħtiġiet partikolari għall-prevenzjoni, t-tnaqqis u l-kontroll tat-tniġġiż ta' l-ambjent marittimu bħala kondizzjoni għad-dħul ta' vapuri barranin fil-portijiet jew fl-ilmijiet interni tagħhom jew sabiex iżuru t-terminali il-barra mill-kosta tagħhom, għandhom jagħtu l-pubbliċità meħtieġa dwar dawn il-ħtiġiet u għandhom jikkomunikaw dawn lill-organizzazzjoni internazzjonali kompetenti. Kull meta ħtiġiet bħal dawn huma stabbiliti f'għamla identika minn tnejn jew aktar Stati kostali fi sforz sabiex jarmonizzaw l-istrateġija tagħhom, il-komunikazzjoni għandha tindika liema Stati jkunu jipparteċipaw f'arranġamenti koperattivi bħal dawn. Kull Stat għandu jeħtieġ li l-kaptan ta' vapur li jtajjar il-bandiera tiegħu jew fir-reġistru tiegħu, meta jinnaviga fi ħdan il-baħar territorjali ta' Stat parteċipanti f'arranġamenti koperattivi bħal dawn, li jforni, fuq talba ta' l-Istati, informazzjoni rigward jekk ikunx jipproċedi lejn Stat ta' l-istess reġjun li jipparteċipa f'arranġamenti koperattivi bħal dawn u, jekk hekk, li jindika jekk ikunx konformi mal-ħtiġijiet tal-port tad-dħul ta' dak l-Istat. Dan l-Artikolu huwa mingħajr preġudizzju għall-eżerċitar kontinwu minn vapur tad-dritt tal-passaġġ innoċenti jew dwar l-applikazzjoni ta' l-Artikolu 25(2).

4. L-Istati kostali jistgħu, fl-eżerċitar tas-sovranità tagħhom fi ħdan il-baħar territorjali tagħhom, jadottaw il-liġijiet u r-regolamenti għall-prevenzjoni, t-tnaqqis u l-kontroll tat-tniġġiż marittimu minn vapuri barranin, inklużi vapuri li jeżerċitaw id-dritt tal-passaġġ innoċenti. Liġijiet u regolamenti bħal dawn għandhom, b'konformità mal-Parti II, is-Sezzjoni 3, ma jfixklux il-passaġġ innoċenti tal-vapuri barranin.

5. L-Istati kostali, għall-iskop ta' l-infurzar kif hemm provvediment dwar dan fis-Sezzjoni 6, jistgħu fir-rigward taż-żoni ekonomiċi esklussivi tagħhom, jadottaw il-liġijiet u r-regolamenti għall-prevenzjoni, t-tnaqqis u l-kontroll tat-tniġġiż minn vapuri li jkunu konformi ma, u li jagħtu effett għar-regoli u n-normi internazzjonali ġeneralment aċċettati kif stabbiliti permezz ta' l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti jew minn konferenza diplomatika ġenerali.

6. (a) Meta r-regoli u n-normi internazzjonali msemmija fil-paragrafu 1 ma jkunux adekwati sabiex jilħqu maċ-ċirkostanzi speċjali u l-Istati kostali jkollhom bażi raġjonevoli sabiex jemmnu li żona partikolari, kjarament definiti fir-rigward taż-żoni ekonomiċi esklussivi tagħhom hija żona ta' fejn l-adozzjoni tal-miżuri mandatorji speċjali għall-revenzjoni tat-tniġġiż minn vapuri tkun meħtieġa għal-raġunijiet tekniċi rikonoxxuti b'relazzjoni mal-kondizzjonijiet oċeanografiġi u ekoloġiċi tiegħu, kif ukoll dwar l-utilizzazzjoni jew il-protezzjoni tar-riżorsi tiegħu u l-karattru partikolari tat-traffiku tiegħu, l-Istati kostali, wara konsultazzjonijiet xierqa permezz ta' l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti ma xi Stati oħrajn ikkonċernati, jista, għal dik iż-żona, jibgħat komunikazzjoni lejn dik l-organizzazzjoni, jippreżenta evidenza xjentifika u teknika bħala sostenn u l-informazzjoni dwar il-faċilitajiet meħtieġa ta' l-ilqugħ. Fi żmien 12 il-xhar wara li tirċievi komunikazzjoni bħal din, l-organizzazzjoni għandha tid-determina jekk il-kondizzjonijiet f'dik iż-żona jkunux korrispondenti għall-ħtiġiet stabbiliti hawn fuq. Jekk l-organizzazzjoni hekk tiddetermina, l-Istati kostali jistgħu, għal dik iż-żona, jadottaw il-liġijiet u r-regolamenti dwar il-prevenzjoni, t-tnaqqis u l-kontroll tat-tniġġiż minn vapuri li jimplimentaw regoli u normi internazzjonali bħal dawn jew prattiċi tan-navigazzjoni hekk kif ikunu applikabbli, permezz ta' l-organizzazzjoni, dwar żoni speċjali. Dawn il-liġijiet u regolamenti m'għandhomx ikunu applikabbli għal vapuri barranin sa 15 il-xahar minn wara l-preżentazzjoni tal-komunikazzjoni lejn l-organizzazzjoni.

(b) L-Istati kostali għandhom jippublikaw il-limiti ta xi żona partikolari bħal din, kjarament definita.

(ċ) Jekk l-Istati kostali għandhom l-intenzjoni li jadottaw liġijiet u regolamenti addizzjonali għall-istess żona dwar il-prevenzjoni, t-tnaqqis u l-kontroll tat-tniġġiż minn vapuri, huma għandhom, meta jippreżentaw il-komunikazzjoni msemmija qabel, fl-istess żmien jinnotifika lill-organizzazzjoni dwar dan. Liġijiet u regolamenti addizzjonali bħal dawn jistgħu jkunu jirrigwardaw ir-rimi jew il-prattiċi tan-navigazzjoni imma ma jistgħux jeħtieġu li l-vapuri barranin li josservaw id-disinn, il-kostruzzjoni, l-ekwipaġġ jew in-normi ta' l-apparat, apparti milli minn dawk ġeneralment aċċettati b'regoli u normi internazzjonali; dawn għandhom isiru applikabli għal vapuri barranin 15 il-xahar wara l-preżentazzjoni tal-komunikazzjoni lill-organizzazzjoni, basta li l-organizzazzjoni taqbel fi żmien 12 il-xahar wara l-preżentazzjoni tal-komunikazzjoni.

7. Ir-regoli u n-normi internazzjonali msemmija f'dan l-Artikolu għandhom jinkludu, *inter alia*, dawk li jirrigwardaw in-notifika f'waqta lill-Istati Kostali, li l-linja tal-kosta tagħhom jew l-interessi relatati jistgħu ikunu affettwati b'inċidenti, inklużi mwiet marittimi, li jinvolvu r-rimi jew il-probabbilità ta' rimi.

Artikolu 212

Tniġġiż minn u permezz ta' l-atmosfera

1. L-Istati għandhom jadottaw il-liġijiet u regolamenti sabiex ma jħallux, inaqqsu u jikkontrollaw it-tniġġiż ta' l-ambjent marittimu minn u permess ta' l-atmosfera, applikabbli għall-ispazju ta' l-ajru

taħt is-sovranità tagħhom u għall-vapuri li jtajjru l-bandiera tagħhom jew vapuri u ajruplani fir-reġistru tagħhom, billi jqisu r-regoli, n-normi u l-prattiċi u l-proċeduri mifthiema internazzjonalment u wkoll is-sigurtà ta' navigazzjoni fl-ajru.

2. L-Istati għandhom jieħdu l-miżuri l-oħrajn skond ma jista jkun meħtieġ sabiex ma jħallux, inaqqsu u jikkontrollaw tniġġiż bħal dan.

3. L-Istati, li jaġixxu speċjalment permezz ta' l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti jew permezz ta' konferenza diplomatika, għandhom jagħmlu sforz sabiex jistabbilixxu fuq bażi globali u reġjonali, r-regoli, n-normi u l-prattiċi u l-proċeduri rakkommandati sabiex ma jħallux, inaqqsu u jikkontrollaw tniġġiż bħal dan.

SEZZJONI 6

INFURZAR

Artikolu 213

Infurzar fir-rigward tat-tniġġiż minn sorsi bbażżati fl-art

L-Istati għandhom jinfurzaw il-liġijiet u r-regolamenti tagħhom adottati b'konformità ma l-Artikolu 207 u għandhom jadottaw il-liġijiet u r-regolamenti u jieħdu l-miżuri l-oħrajn meħtieġa sabiex jimplimentaw ir-regoli u normi internazzjonali applikabbli kif stabbiliti permezz ta' l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti jew b'konferenza internazzjonali sabiex ma jħallux, inaqqsu u jikkontrollaw it-tniġġiż ta' l-ambjent marittimu minn sorsi bbażati fuq l-art.

Artikolu 214

Infurzar fir-rigward tat-tniġġiż minn attivitajiet f'qiegħ il-baħar

L-Istati għandhom jinfurzaw il-liġijiet u r-regolamenti tagħhom adottati b'konformità ma l-Artikolu 208 u għandhom jadottaw il-liġijiet u r-regolamenti u jieħdu l-miżuri l-oħrajn meħtieġa sabiex jimplimentaw ir-regoli u normi internazzjonali applikabbli kif stabbiliti permezz ta' l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti jew b'konferenza internazzjonali sabiex ma jħallux, inaqqsu u jikkontrollaw it-tniġġiż ta' l-ambjent marittimu li joriġina minn, jew b'konnessjoni ma l-attivitajiet f'qiegħ il-baħar li huma suġġetti għall-ġurisdizzjoni tagħhom jew minn gżejjer artifiċjali, stallazzjonijiet u strutturi taħt il-ġurisdizzjoni tagħhom, bissaħħa ta' l-Artikoli 60 u 80.

Artikolu 215

Infurzar fir-rigward tat-tniġġiż minn attivitajiet fiż-żona

L-infurzar tar-regoli, regolamenti u proċeduri internazzjonali stabbiliti b'konformit'mal-parti XI sabiex ma jħallux, inaqqsu u jikkontrollaw it-tniġġiż ta' l-ambjent marittimu minn attivitajiet fiż-żona għandu jkun irregolat b'din il-parti..

Artikolu 216

Infurzar fir-rigward tat-tniġġiż bid-*dumping*

1. Il-liġijiet u r-regolamenti adottati b'konformità ma' din il-Konvenzjoni u r-regoli u n-normi internazzjonalment applikabbli permezz ta' l-organizzazzjonijiet internazzjonalment kompetenti jew konferenza diplomatika għall-prevenzjoni, t-tnaqqis u l-kontroll tat-tniġġiż ta' l-ambjent marittimu bid-*dumping* għandhom ikunu inforzati:

(a) mill-Istat kostali fir-rigward tad-*dumping* gewwa l-baħar territorjali tiegħu jew fiż-żona ekonomika esklussiva tiegħu jew fuq is-sikka kontinentali tiegħu;

(b) mill-Istat tal-bandiera fir-rigward ta' vapuri li jtajjru l-bandiera tiegħu jew il-vapuri u l-arjuplani fuq ir-reġistru tiegħu;

(ċ) minn xi Stat fir-rigward ta' l-atti tat-tgħabija tal-iskart jew materji oħrajn li jseħħu fit-territorju tiegħu jew fit-terminali ta' lil hinn mill-art.

2. L-ebda Stat m'għandu jkun obbligat permezz ta' dan l-Artikolu li jibda proċċedimenti meta Stat ieħor ikun diġa istitwixxa poċċedimenti b'konformità ma dan l-Artikolu.

Artikolu 217

Infurzar mill-Istati tal-bandiera

1. L-Istati għandhom jassiguraw il-konformità mill-vapuri li jtajjru il-bandiera tagħhom jew tar-reġistru tagħhom, mar-regoli u n-normi internazzjonali applikabbli, stabbiliti permezz ta' l-organizzazzjoni internazzjonali kompetenti jew b'konferenza internazzjonali, u mal-liġijiet u r-regolamenti tagħhom adottati b'konformità ma din il-Konvenzjoni dwar il-prevenzjoni, t-tnaqqis u l-kontroll tat-tniġġiż ta' l-ambjent marittimu minn vapuri u għandhom għalhekk jadottaw il-liġijiet u r-regolamenti u jieħdu l-miżuri meħtieġa għall-implimentazzjoni tagħhom. L-Istati tal-bandiera għandhom jipprovdu għall-infurzar effettiv ta' dawk ir-regoli, n-normi, il-liġijiet u r-regolamenti, irrispettivament minn fejn il-vjolazzjoni seħħ.

2. L-Istati għandhom, partikolarment, jieħdu l-miżuri xierqa sabiex jassiguraw li l-vapuri li jtajjru l-bandiera tagħhom jew fir-reġistru tagħhom huma pprojbiti milli jbaħħru, sakemm ikunu jistgħu jipproċedu lejn il-baħar b'konformità mal-ħtiġiet tar-regoli u n-normi internazzjonali msemmija fil-paragrafu 1, inklużi l-ħtiġiet fir-rigward tad-disinn, il-kostruzzjoni, l-apparat u l-ekwipaġġ tal-vapuri.

3. L-Istati għandhom jassiguraw li l-vapuri li jtajjru l-bandiera tagħhom jew fir-reġistru tagħhom ikollhom abbord iċ-ċertifikati meħtieġa minn u maħruġa skond ir-regoli u n-normi internazzjonali msemmija fil-paragrafu 1. L-Istati għandhom jassiguraw li l-vapuri li jtajjru il-bandiera tagħhom ikunu perjodikament ispezzjonati sabiex jivverifikaw li ċ-ċertifikati bħal dawn ikunu konformi mal-kondizzjoni attwali tal-vapuri. Dawn iċ-ċertifikati għandhom ikunu aċċettati mill-Istati l-oħrajn bħala evidenza tal-kondizzjoni tal-vapuri u għandhom ikunu meqjusa bħala li jkollhom l-istess forza bħaċ-ċertifikati maħruġa minnhom, sakemm ma jkunx hemm bażi ċari sabiex jitwemmen li l-kondizzjoni tal-vapur ma tkun taqbel sostanzjalment mal-partikolaritajiet taċ-ċertifikati.

4. Jekk vapur jikkommetti vjolazzjoni tar-regoli u n-normi stabbiliti permezz ta' l-organizzazzjoni internazzjonali kompetenti jew ta' konferenza diplomatika ġenerali, l-Istat tal-bandiera, mingħajr preġidizzju għall-Artikoli 218, 220 u 228, u għandu jipprovdi għall-investigazzjoni immedjata u meta xieraq jistitwixxi proċedimenti xierqa fir-rigward ta' l-allegata vjolazzjoni, irrispettivament minn fejn tkun seħħet il-vjolazzjoni jew ta' fejn it-tniġġiż ikkawżat minn dik il-vjolazzjoni kien seħħ jew kien deher.

5. L-Istati tal-bandiera li jwettqu l-investigazzjoni tal-vjolazzjoni jistgħu jitolbu l-għajnuna ta' xi Stat ieħor li l-koperazzjoni tiegħu tista tkun utili fil-kjarifika taċ-ċirkostanzi tal-każ. L-Istati għandhom jagħmlu sforż sabiex jilħqu t-talbiet xierqa ta' l-Istati tal-bandiera.

6. L-Istati għandhom, fuq talba bil-miktub ta' xi Stat, jinvestigaw kwalunkwe vjolazzjoni allegata li tkun twettqet minn vapur li jtajjar il-bandiera tagħhom. Jekk sodisfatti li evidenza suffiċċjenti tkun disponibbli sabiex ikunu jistgħu iseħħu l-proċedimenti fir-rigward ta' l-allegata vjolazzjoni, l-Istati tal-bandiera għandhom mingħajr dewmien jistitwixxu dawk il-proċedimenti b'konformità mal-liġijiet tagħhom.

7. L-Istati tal-bandiera għandhom mill-ewwel jinformaw lill-Istat li jagħmel it-talba u lill-organizzazzjoni internazzjonali kompetenti bl-azzjoni meħudha u bl-eżitu tagħha. Informazzjoni bħal din għandha tkun disponibbli għall-Istati kollha.

8. Il-penali li hemm provvediment dwarhom bil-liġijiet u r-regolamenti ta' l-Istati għal vapuri li jtajjru l-bandiera tagħhom għandhom ikunu adekwati fis-severità hekk li jiskorraġġixxu vjolazzjonijiet kull fejn iseħħu.

Artikolu 218

Infurzar mill-Istati tal-port

1. Meta vapur ikun voluntarjament ġewa port jew f'terminu *off-shore* ta' Stat, dak l-Istat jista jwettaq investigazzjonijiet u, meta l-evidenza hekk tkun teħtieġ, jistitwixxi proċedimenti fir-rigward ta' xi rilaxx minn dak il-vapur il-barra mill-ibħra interni, l-baħar territorjali jew iż-żona ekonomika esklussiva ta' dak l-Istati b'vjolazzjoni tar-regoli u n-normi internazzjonali applikabbli stabbiliti permezz ta' l-organizzazzjoni internazzjonali kompetenti jew f'konferenza diplomatika ġenerali.

2. L-ebda proċedimenti permezz tal-paragrafu 1 m'għandhom ikunu istitwiti fir-rigward ta' vjolazzjoni ta' rilaxx f'ibħra nterni, baħar territorjali jew żona ekonomika esklussiva ta' Stat ieħor sakemm ma jkunx mitlub minn dak l-Istat, l-Istat tal-bandiera jew l-Istat li jkun sofra danni jew li huwa mhedded bi vjolazzjoni ta' rilaxx, jew sakemm il-vjolazzjoni tkun ikkawżat jew inkella aktarx li jikkawża tniġġiż f'ilmijiet interni, baħar territorjali jew żona ekonomika esklussiva ta' l-Istat li jistitwixxi l-proċedimenti.

3. Meta vapur ikun voluntarjament ġewwa port jew ma terminu *off-shore* ta' Stat, dak l-Istat għandu, sa kemm ikun prattikabbli, ikun konformi mat-talbiet minn xi Stat għall-investigazzjoni tal-vjolazzjoni tar-rilaxx msemmi fil-paragrafu 1, li wieħed jista jemmen li jkun seħħ, ikkawżat, jew danni mhedda għall-ilmijiet interni, mil-baħar territorjali jew miż-żona ekonomika esklussiva ta' l-Istat li jagħmel it-talba. Huwa l-istess, sakemm ikun prattikabbli, għandhom ikun konformi mat-talbiet mill-Istat tal-bandiera għal investigazzjoni ta' vjolazzjoni bħal dik, irrispettivament minn fejn tkun seħħet il-vjolazzjoni.

4. Ir-rekords tal-investigazzjoni mwettqa minn l-Istat tal-port permezz ta' dan l-Artikolu għandhom ikunu trasmessi mat-talba ta' l-Istat tal-Bandiera jew ta' l-Istat kostali. Xi proċedimenti istitwiti mill-Istat tal-port fuq il-bażi ta' l-investigazzjoni bħal dik jista, bla ħsara għas-Sezzjoni 7, ikunu sospiżi fuq it-talba ta' l-Istat kostali meta l-vjolazzjoni tkun seħet ġewwa l-ilmijiet interni, fil-baħar territorjali jew fiż-żona ekonomika esklussiva. L-evidenza u r-rekords tal-każ, flimkien ma xi garanzija jew sigurtà finanzjarja oħra ippreżentata ma l-awtoritajiet ta' l-Istat tal-port, għandhom f'dak il-każ ikunu trasmessi lejn l-Istati kostali. Trasmissjoni bħal din għandha żżomm il-kontinwazzjoni tal-proċedimenti fl-Istat tal-port.

Artikolu 219

Miżuri li jirrigwardaw kemm il-vapuri huma tajbin għat-tbaħħir sabiex jevitaw it-tniġġiż

Bla ħsara għas-Sezzjoni 7, l-Istati li, fuq talba jew bl-inizjattiva tagħhom stess, ikunu aċċertaw li vapur f'wieħed mill-portijiet

tagħhom jew ma wieħed mit-termini *off-shore* tagħhom ikun bi vjolazzjoni ta' regoli u normi internazzjonali applikabbli li jirrigwardaw kemm il-vapuri jkunu tajbin għat-tbaħħir u b'hekk jhedded danni għall-ambjent marittimu, għandu, sa kemm ikun prattikabbli, jieħdu miżuri amministrattivi sabiex ma jħallux li l-vapur ibaħħar. Stati bħal dawn jistgħu jippermettu lill-vapur li jbaħħar biss lejn l-eqreb baċir xieraq tat-tiswijja, u, mat-tneħħija tal-kawżi tal-vjolazzjoni, għandhom jippermettu lill-vapur li jkompli jbaħħar immedjatament.

Artikolu 220

Infurzar mill-Istati kostali

1. Meta vapur ikun voluntarjament ġewwa port jew ma terminu *off-shore* ta' Stat, dak l-Istat jista, bla ħsara għas-Sezzjoni 7, jistitwixxi proċedimenti fir-rigward ta' xi vjolazzjoni tal-liġijiet u r-regolamenti tiegħu adottati b'konformità ma din il-Konvenzjoni jew mar-regoli u n-normi internazzjonali applikabbli għall-prevenzjoni, t-tnaqqis u l-kontroll tat-tniġġiż minn vapuri meta l-vjolazzjoni tkun seħħett ġewwa l-baħar territorjali jew fiż-żona ekonomika esklussiva ta' dak l-Istat.

2. Meta jkun hemm bażi ċara sabiex jitwemmen li vapur li jkun ibaħħar fil-baħar territorjali ta' Stat, ikun, matul il-passaġġ tiegħu hemmhekk, jikser il-liġijiet jew ir-regolamenti ta' dak l-Istat adottati b'konformità ma din il-Konvenzjoni jew mar-regoli u n-normi internazzjonali applikabbli għall-prevenzjoni, t-tnaqqis u l-kontroll tat-tniġġiż minn vapuri, dak l-Istat, mingħajr preġudiżżju dwar l-applikazzjoni tad-disposizzjonijiet relevanti tal-Parti II, is-Sezzjoni 3, jista jwettaq ispezzjoni fiżika tal-vapur rigward il-vjolazzjoni, u jista, meta l-evidenza hekk tkun titlob, jistitwixxi proċedimenti, inkluża d-detenzjoni tal-vapur, b'konformità mal-liġijiet, bla ħsara għas-Sezzjoni 7.

3. Meta jkun hemm bażi ċara sabiex jitwemmen li vapur li jkun ibaħħar fiż-żona ekonomika esklussiva jew tal-baħar territorjali ta' Stat ikun, fiż-żona ekonomika esklussiva, iwettaq vjolazzjoni tar-regoli u n-normi internazzjonali applikabbli għall-prevenzjoni u l-kontroll tat-tniġġiż minn vapuri jew il-liġijiet u r-regolamenti ta' l-Istat li huma konformi u li jagħtu effett għal dawk ir-regoli u n-normi, dak l-Istat jista jeħtieġ li l-vapur jagħti l-informazzjoni rigward l-identità u l-port tar-reġistrazzjoni tiegħu, l-aħħar port u dak il-port li jmiss u l-informazzjoni relevanti meħtieġa sabiex jistabbilixxi jekk vjolazzjoni tkunx seħħet.

4. L-Istati għandhom jadottaw il-liġijiet u r-regolamenti u jieħu l-miżuri l-oħrajn hekk li l-vapuri li jtajjru il-bandiera tagħhom ikunu konformi mal-ħtiġiet għall-informazzjoni permezz tal-paragrafu 3.

5. Meta jkun hemm bażi ċara sabiex jitwemmen li vapur li jbaħħar f'żona ekonomika esklusiva jew fil-baħar territorjali ta' Stat ikun, fiż-żona ekonomika esklusiva, wettaq vjolazzjoni msemmija fil-paragrafu 3 li tirriżulta f'rilaxx sostanzjali li tikkawża jew thedded tniġġiż sinifikanti ta' l-ambjent marittimu, dak l-Istat jista jwettaq spezzjoni fiżika tal-vapur dwar il-materji li jirrigwardaw il-vjolazzjoni jekk il-vapur ikun ċaħad li jagħti informazzjoni jew jekk l-informazzjoni fornuta mill-vapur tkun kjarament b'varjanza mas-sitwazzjoni evidentament fattwali u jekk iċ-ċirkostanzi tal-każ jiġġustifikaw spezzjoni bħal dik.

6. Meta jkun hemm evidenza oġġettiva ċara li vapur ikun ibaħħar fiż-żona ekonomika esklussiva jew fil-baħar territorjali ta' Stat ikun, fiż-żona ekonomika esklussiva, jwettaq vjolazzjoni msemmija fil-paragrafu 3 tirriżulta f'rilaxx li jikkawża ħsara maġġuri jew theddid ta' danni maġġuri għall-kosta jew l-interessi relatati ta' l-Istat kostali, jew għal xi riżorsi tal-baħar territorjali jew taż-żona ekonomika esklussiva tiegħu, dak l-Istat jista, bla ħsara għas-Sezzjoni 7, basta li l-evidenza hekk tkun teħtieġ, jistitwixxi proċedimenti, inkluża d-detenzjoni tal-vapur, b'konformità mal-liġijiet tiegħu.

7. Minkejja d-dispożizzjonijiet tal-paragrafu 6, kull meta l-proċeduri xierqa jkun stabbiliti, jew permezz ta' l-organizzazzjoni internazzjonali kompetenti jew kif mod ieħor mifthiem, li permezz tagħhom konformità mal-ħtiġiet ta' garanzija jew ma sigurtà finanzjarja xierqa oħra tkun ġiet assigurata, l-Istat kostali jekk marbut b'dawn il-proċeduri għandu jippermetti lill-vapur li jkompli jbaħħar.

8. Id-disposizzjonijiet tal-paragrafi 3, 4, 5. 6 u 7 japplikaw ukoll fir-rigward tal-liġijiet u r-regolament nazzjonali adottati bis-saħħa ta' l-Artikolu 211(6).

Artikolu 221

Miżuri sabiex ikun evitat it-tniġġiż li joriġina minn diżastri marittimi

1. Xejn f'din il-parti m'għandu jippreġudika d-dritt ta' l-Istati, b'segwiment tal-liġi internazzjonali, kemm ta' użanza u wkoll konvenzjonali, li jieħdu u jinforzaw miżuri, lil hinn mill-baħar territorjali, li huma proporzjonati għad-danni attwali jew mhedda, li jipprotteġu il-kosta jew l-interessi relatati tagħhom, inkluż is-sajd, mit-tniġġis jew minn thedid ta' tat-tniġġiż bħala riżultat ta' disastru marittimu jew atti relatati ma disastru bħal dak, li jistgħu jkunu raġonevolment mistennija bħala riżultat ta' konsegwenzi ta' danni maġġuri.

2. Għall-iskopijiet ta' dan l-Artikolu, "disastru marittimu" jfisser ħabta ta' vapuri, inkaljar jew inċident ieħor tan-navigazzjoni, jew

okkorrenza oħra abbord vapur jew fl-estern tiegħu li tirriżulta fi ħsara materjali jew theddida imminenti ta' ħsara materjali għall-vapur jew għat-tagħbija.

Artikolu 222

Infurzar fir-rigward tat-tniġġiż minn jew permezz ta' l-atmosfera

L-Istati għandhom jinforzaw, fl-ispazju ta' l-ajru li jkun taħt is-sovranità tagħhom jew fir-rigward ta' vapuri li jtajjru l-bandiera tagħhom jew arjuplani tar-reġistru tagħhom, il-liġijiet u r-regolamenti tagħhom adottati b'konformità ma' l-Artikolu 212(1), u mad-disposizzjonijiet l-oħrajn ta' din il-Konvenzjoni u għandhom jadottaw il-liġijiet u r-regolamenti u jieħdu l-miżuri l-oħrajn meħtieġa sabiex jimplimentaw ir-regoli u n-normi internazzjonali applikabbli stabbiliti permezz ta' l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti jew f'konferenza diplomatika sabiex ma jħallux, inaqqsu u jikkontrollaw it-tniġġiż ta' l-ambjent marittimu minn jew permezz ta' l-atmosfera, b'konformità mar-regoli u n-normi internazzjonali relevanti kollha li jikkonċernaw is-sigurtà tan-navigazzjoni bl-ajru.

SEZZJONI 7

SALVAGWARDJI

Artikolu 223

Miżuri sabiex ikunu ffaċilitati l-proċedimenti

Fil-proċedimenti mibdija bis-saħħa ta' din il-parti, l-Istati għandhom jieħdu l-miżuri sabiex jiffaċilitaw is-smiegħ ta' xhieda l-ammissjoni ta' l-evidenza ppreżentata mill-awtoritajiet ta' Stat ieħor, jew minn organizzazzjoni internazzjonali kompetenti, u għandhom jiffaċilitaw l-attendenza ta' proċedimenti bħal dawk tar-rappreżentanti uffiċjali ta' l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti, l-Istat tal-bandiera u xi Stat affetwat bit-tniġġiż li joriġina minn xi vjolazzjoni. Ir-rappreżentanti uffiċjali li jattendu għal dawn il-procedimenti għandhom id-dritt ta' drittijiet u doveri bħal dawn skond ma jista jkun ipprovdut permezz tal-liġijiet u r-regolamenti nazzjonali jew tal-liġi internazzjonali.

Artikolu 224

L-eżerċitar tal-poteri ta' l-inforzar

Il-poteri ta' l-inforzar kontra vapuri barranin permezz ta' din il-parti jistgħu ikunu eżerċitati biss minn uffiċjali jew minn vapuri tal-gwerra, arjuplani militari, jew vapuri jew ajruplani oħrajn immarkati kjarament u identifikabbli bħala li huma fis-servizz ta' gvern u awtorizzati għal dak l-iskop.

Artikolu 225

Dover sabiex ikunu evitati konsegwenzi kuntrarji fl-eżerċitar tal-poteri ta l-infurzar

Fl-eżerċitar permezz ta' din il-Konvenzjoni tal-poteri tagħhom ta' l-enforzar kontra vapuri baranin, l-Istati m'għandhomx jipperikolaw is-sigurtà tan-navigazzjoni jew b'mod ieħor li joħolqu xi periklu għal vapur, jew li jwasslu li port jew ankraġġ ma jkunx siguri, jew li jesponu l-ambjent marittimu għal xi riskju mhux raġjonevoli.

Artikolu 226

Investigazzjoni ta' vapuri barranin

1. (a) l-Istati m'għandhomx idewwmu vapur barrani aktar milli jkun essenzjali għall-iskopijiet ta' l-investigazzjonijiet kif hemm provvediment dwar dan fl-Artikoli 216, 218 u 220. Xi spezzjoni fiżika fuq vapur barrani għandha tkun limitata għall-eżami ta' dawk iċ-ċertifikati, ir-rekords jew id-dokumenti l-oħrajn skond ma' l-vapur ikun meħtieġ li jġorr skond ir-regoli u n-normi internazzjonali aċċettabbli jew ta' xi dokumenti simili li jkun iġorr; l-ispezzjoni fiżika ulterjuri tal-vapur tista sseħħ biss wara eżaminazzjoni bħal dik u biss meta:

   (i) jkun hemm bażi ċari għat-twemmin li l-kondizzjoni tal-vapur jew ta' l-apparat tiegħu ma jkunux jikkorrispondu sostanzjalment mal-partikolaritajiet ta' dawk id-dokumenti;

   (ii) li l-kontenut ta' dokumenti bħal dawk ma jkunux suffiċċjenti sabiex jikkonfermaw jew jivverifikaw vjolazzjoni kif susspettata; jew

   (iii) il-vapur ma jkunx iġorr ċertifikati jew records validi.

   (b) Jekk l-investigazzjoni tindika vjolazzjoni tal-liġijiet u r-regolamenti applikabbli jew tar-regoli u n-normi internazzjonali għall-protezzjoni u l-reservazzjoni ta' l-ambjent marittimu, ir-rilaxx għandu jseħħ mill-ewwel bla ħsara għal proċeduri raġjonevoli bħal ma huma l-garanziji u s-sigurtà finanzjarja xierqa oħra.

   (ċ) Mingħajr preġudizzju għar-regoli u n-normi internazzjonali applikabbli rigward l-istat tal-vapuri għat-tbaħħir, ir-rilaxx tal-vapur jista, kull meta tkun jippreżenta theddida mhux raġjonevoli ta' danni għall-ambjent marittimu, tkun miċħudha jew magħmulha kondizzjonali li jipproċedi lejn l-eqreb baċir xieraq għat-tiswijiet. Meta r-rilaxx ikun ġie miċħud jew magħmul kondizzjonali, l-Istat tal-bandiera tal-vapur għandu jkun innotifikat fil-pront, u jista jitlob ir-rilaxx b'konformità mal-Parti XV.

2. L-Istati għandhom jikkoperaw sabiex jiżviluppaw proċeduri għall-evitar ta' spezzjoni fiżika mhux meħtieġa ta' vapuri waqt it-tbaħħir.

Artikolu 227

L-ebda diskriminazzjoni fir-rigward ta' vapuri baranin

Fl-eżerċitar tad-drittijiet tagħhom u fit-twettieq tad-doveri tagħhom permez ta' din il-parti, l-Istati m'għandhomx jiddiskriminaw fil-għamla jew fil-fatt kontra vapuri ta' xi Stat ieħor.

Artikolu 228

Is-sospensjoni u r-restrizzjonijiet fuq l-istituzzjoni ta' proċedimenti

1. Proċedimenti li jimponu penali fir-rigward ta' xi vjolazzjoni tal-liġijiet u r-regolamenti applikabbli jew tar-regoli u n-normi li jirrigwardaw il-prevenzjoni, it-tnaqqis u l-kontroll tat-tniġġiż minn vapuri, imwettqa minn vapur barrani lil hinn mill-baħar territorjali ta' l-Istat li jistitwixxi l-proċedimenti, għandhom ikunu sospiżi mat-teħid tal-proċedimenti sabiex jimponi penali firrigward tal-imposti korrispondenti mill-Istat tal-bandiera, fi żmien sitt xhur mid-data li fiha l-proċedimenti kienu nbdew għall-ewwel darba, sakemm dawk il-procedimenti jirrigwardaw każ ta' danni maġġuri għall-Istat kostali jew li l-Istat tal-bandiera f'dak il-każ ikun repetutament injora l-obbligazzjonijiet tiegħu li jinforza affettivament ir-regoli u n-normi internazzjonali applikabbli firrigward ta' vjolazzjonijiet imwettqa mill-vapuri tiegħu. L-Istat talbandiera għandu meta jkun il-waqt jagħmel disponibbli lill-Istat li preċedentament ikun istitwixxa l-proċedimenti *dossier* sħiħ tal-każ u r-rekords tal-proċedimenti, kull meta l-Istat tal-bandiera jkun talab għas-sospensjoni tal-proċedimenti bi qbil ma' dan l-Artikolu. Meta l-proċedimenti istitwiti mill-Istat tal-bandiera jkunu twasslu għal konklużjoni, il-proċedimenti sospiżi għandhom ikunu tterminati. Mal-pagament ta' l-ispejjeż involuti fir-rigward ta' proċedimenti bħal dawn, xi garanzija ddepositata jew xi sigurtà finanzjarja oħra b'konnessjoni tal-proċedimenti sospiżi għandha tkun rilaxxata mill-Istat kostali.

2. Il-proċedimenti għall-imposizzjoni ta' penali fuq vapuri barranin m'għandhomx ikunu mibdija wara l-iskadenza ta' tlett snin mid-data li fiha l-vjolazzjoni kienet imwettqa, u m'għandhomx jittieħdu minn xi Stat fil-każ ta' proċedimenti li jkunu nbdew minn Stat ieħor bla ħsara għad-disposizzjonijiet stabbiliti filparagrafu 1.

3. Id-disposizzjonijiet ta' dan l-Artikolu huma mingħajr preġudizzju għad-dritt ta' l-Istat tal-bandiera li jieħu kwalunkwe miżuri, inklużi l-proċedimenti sabiex jimponi penali, b'konformità marregoli tiegħu, irrispettivament mill-proċedimenti preċedenti minn Stat ieħor.

Artikolu 229

L-istituzzjoni ta' proċedimenti ċivili

Xejn f'din il-Konvenzjoni ma jaffetwa l-istituzzjoni ta' proċedimenti ċivili fir-rigward ta' xi talba għal telf jew danni li jirriżultaw mit-tniġġiż ta' l-ambjent marittimu.

Artikolu 230

Penali monetarji u l-osservanza tad-drittijiet rikonoxxuti ta' l-akkużat

1. Penali monetarji jistgħu jkunu mposti biss fir-rigward ta' vjolazzjonijiet tal-liġijiet u r-regolamenti nazzjonali jew tar-regoli u n-normi internazzjonali applikabbli għall-prevenzjoni, t-tnaqqis u l-kontroll tat-tniġġiż ta' l-ambjent marittimu, imwettaq minn vapuri baranin lil hinn mill-baħar territorjali.

2. Penali monetarji jistgħu ikunu mposti biss fir-rigward ta' vjolazzjonijiet tal-liġijiet u r-regolamenti nazzjonali jew tar-regoli u n-normi internazzjonali applikabbli għall-prevenzjoni, t-tnaqqis u l-kontroll tat-tniġġiż ta' l-ambjent marittimu, imwettaq minn vapuri barranin fil-baħar territorjali, apparti milli fil-każ ta' att voluntarju u serju ta' tniġġiż fil-baħar territorjali.

3. Fit-twettieq tal-proċedimenti fir-rigward ta' vjolazzjonijiet bħal dawn imwettqa minn vapur barrani li jistgħu jirriżultaw fl-imposizzjoni ta' penali, id-drittijiet rikonoxxuti ta' l-akkużat għandhom ikunu osservati.

Artikolu 231

Notifika lill-Istat tal-bandiera u lill-Istati l-oħrajn ikkonċernati

L-Istati għandhom minufih jinnotifikaw lill-Istat tal-bandiera u lil xi Stat ieħor ikkonċernat bill-miżuri meħudha bis-saħħa tas-Sezzjoni 6 kontra vapuri barranin, u għandu jippreżenta lill-Istat talbandiera r-rapporti uffiċjali kollha li jikkonċernaw miżuri bħal dawk. B'dana kollu, fir-rigward ta' vjolazzjonijiet imwettqa filbaħar territorjali, l-obbligi msemmija qabel ta' l-Istat kostali japplikaw biss għal dawk il-miżuri li huma meħudha filproċedimenti. L-aġenti diplomatiċi jew l-uffiċjali konsolari u meta possibbli l-awtorità marittima ta' l-Istat tal-bandiera, għandhom immedjatament ikunu nformati b'xi miżuri meħuda bis-saħħa tas-Sezzjoni 6 kontra vapuri baranin.

Artikolu 232

Responsabbiltà ta' l-Istati li toriġina mil-inforzar tal-miżuri

L-Istati għandhomn ikunu responsabbli għal danni jew telf attribwit lilhom li joriġinaw minn miżuri meħudha permezz

tas-Sezzjoni 6 meta miżuri bħal dawn ikunu illegali jew b'eċċess ta' dawk raġonevolment meħtieġa fid-dawl ta' l-informazzjoni disponibbli. L-Istati għandhom jipprovdu għal rikors lejn il-qrati tagħhom dwar azzjonijiet fir-rigward ta' danni jew telf bħal dan.

Artikolu 233

Salvagwardji fir-rigward ta' mogħdijiet użati għan-navigazzjoni internazzjonali

Xejn fis-Sezzjonijiet 5, 6 u 7 m'għandu jaffettwa ir-reġim legali ta' mogħdijiet użati għan-navigazzjoni internazzjonali. B'dana kollu, jekk vapur barrani apparti minn dawk msemmija fis-Sezzjoni 10 jkun wettaq vjolazzjoni tal-liġijiet u r-regolamenti msemmija fl-Artikolu 42(1)(a) u (b), l-ikkawżar jew it-theddid ta' danni maġġuri għal-ambjent marittimu tal-mogħdijiet, l-Istati bil-fruntieri fuq il-mogħdijiet jistgħu jieħdu l-miżuri xierqa ta' l-inforzar u jekk hekk, għandhom jirrispettaw *mutatis mutandis* id-disposizzjonijiet ta' din is-sezzjoni.

SEZZJONI 8

ŻONI KOPERTI BIS-SILĠ

Artikolu 234

Żoni koperti bis-silġ

L-Istati kostali għandhom id-dritt li jadottaw u jinforzaw il-liġijiet u r-regolamenti mhux diskriminatorji għall-prevenzjoni, t-tnaqqis u l-kontroll tat-tniġġiż marittimu minn vapuri f'żoni koperti bis-silġ fil-limiti taż-żona ekonomika esklusiva, meta kondizzjonijiet klimatiċi partikolarment severi u l-preżenza ta' żoni bħal dawn koperti bis-silġ għall-parti l-kbira tas-sena tkun toħloq ostakoli jew perikolu eċċezzjonali għan-navigazzjoni, u tniġġiż ta' l-ambjent marittimu jkun joħloq danni maġġuri fuq, jew disturbi irriversibbli, għall-bilanċ ekoloġiku. Liġijiet u regolamenti bħal dawn għandhom iqisu kif xieraq in-navigazzjoni u l-protezzjoni u l-preservazzjoni ta' l-ambjent marittimu ibbażati fuq l-aħjar evidenza xjentifika disponibbli.

SEZZJONI 9

RESPONSABBILTÀ U OBBLIGAZZJONIJIET

Artikolu 235

Responsabbiltà u obbligazzjonijiet

1. L-Istati huma responsabbli għat-twettieq ta' l-obbligi internazzjonali tagħhom li jikkonċernaw il-protezzjoni u l-preservazzjoni ta' l-ambjent marittimu. Huma għandhom ikunu responsabbli b'konformità mal-liġi internazzjonali.

2. L-Istati għandhom jassiguraw li metodu jkun disponibbli b'konformità mas-sistemi legali tagħhom għal kumpens mill-ewwel u adekwat jew ta' sostenn ieħor fir-rigward tad-danni maħluqa mit-tniġġiż ta' l-ambjent marittimu minn persuni naturali jew ġuridiċi taħt il-ġurisdizzjoni tagħhom.

3. Bl-obbjettiv li jkun assigurat kumpens imħaffef u adekwat fir-rigward tad-danni kollha kkaġunati mit-tniġġiż ta' l-ambjent marittimu, l-Istati għandhom jikkoperaw fl-implimentazzjoni tal-liġi internazzjonali eżistenti u l-iżvilupp ulterjuri tal-liġi internazzjonali li tirrigwarda r-responsabiltà u l-obbligazzjoni għall-assessjar ta' u l-kumpens tal-ħsara u t-twettieq ta' kwistjonijiet relatati, kif ukoll, meta xieraq, l-iżvilupp ta' kriterja u proċeduri għall-pagament ta' kumpens adekwat, bħal ma hija l-assigurazzjoni obbligatorja jew tal-fondi għall-kumpens.

SEZZJONI 10

IMMUNITÀ SOVRANA

Artikolu 236

Immunità Sovrana

Id-disposizzjonijiet ta' din il-Konvenzjoni rigward il-protezzjoni u l-preservazzjoni ta' l-ambjent marittimu ma japplikawx għal xi vapur tal-gwerra, awżiljarju navali, vapuri jew ajruplani oħrajn li huma l-propjetà jew li huma operati minn Stat u wżati, għal dak iż-żmien, biss fis-servizz governattiv mhux kummerċjali. B'dana kollu, kull Stat għandu jassigura, bl-adozzjoni ta' miżuri xierqa li ma jfixklux l-operazzjonijiet jew il-kapaċitajiet operazzjonali ta' vapuri jew ajruplani bħal dawk li huma l-propjetà tiegħu inkella li huma operati minnu, li vapuri jew ajruplani tali jaġixxu b'manjiera konsistenti, sakemm dan jista jkun raġonevoli u prattiku, ma din il-Konvenzjoni.

SEZZJONI 11

OBBLIGI PERMEZZ TA' KONVENZJONIJIET OĦRAJN DWAR IL-PROTEZZJONI U L-PRESERVAZZJONI TA' L-AMBJENT MARITTIMU

Artikolu 237

Obbligi permezz ta' konvenzjonijiet oħrajn dwar il-protezzjoni u l-preservazzjoni ta' l-ambjent marittimu.

1. Id-disposizzjonijiet ta' din il-parti huma mingħajr preġudizzju dwar l-obbligi speċifiċi kif merfugħa mill-Istati permezz tal-konvenzjonijiet speċjali u tal-ftehim konklużi preċedentament li

jirrigwardaw il-protezzjoni u l-preservazzjoni ta' l-ambjent marittimu u għal-ftehim li jista jkun konkluż fit-tkomplija ulterjuri tal-prinċipji ġenerali kif stabbiliti f'din il-Konvenzjoni.

2. L-obbliġi speċifiċi kif merfigħa mill-Istati permezz ta' konvenzjonijiet speċjali, fir-rigwrd tal-protezzjoni u l-preservazzjoni ta' l-ambjent marittimu għandhom ikunu mwettqa b'manjiera konsistenti mall-prinċipji ġenerali u l-obbjettivi ta' din il-konvenzjoni.

PARTI XIII

RIĊERKA XJENTIFIKA MARITTIMA

SEZZJONI 1

DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

Artikolu 238

Id-dritt tat-twettieq ta' riċerka xjentifika marittima

L-Istati kollha, irrispettivament mil-lokalità ġeografika tagħhom, u l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti, għandhom id-dritt li jwettqu riċerka xjentifika marittima bla ħsara għad-drittijiet u d-dover ta' l-Istati l-oħrajn kif hemm provvediment dwar dan f'din il-Konvenzjoni.

Artikolu 239

Il-promozzjoni tar-riċerka xjentifika marittima

L-Istati u l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti għandhom jippromwovu u jiffaċilitaw l-iżvilupp u t-twettieq ta' riċerka xjentifika marittima b'konformità ma din il-Konvenzjoni.

Artikolu 240

Prinċipji ġenerali għat-twettieq tar-riċerka xjentifika marittima

Fit-twettieq tar-riċerka xjentifika marittima, il-prinċipji li ġejjin għandhom ikunu applikabbli:

(a) riċerka xjentifika marittima għandha tkun imwettqa esklussivament għal skopijiet paċifiċi;

(b) ir-riċerka xjentifika marittima għandha tkun imwettqa bil-metodi xjentifiċi xierqa u l-mezzi kompatibbli ma' din il-Konvenzjoni;

(ċ) ir-riċerka xjentifika marittima m'għandhiex mingħajr ġustifikazzjoni tinterferixxi ma' l-użu leġġittimu l-ieħor tal-baħar li huma kompatibbli ma din il-Konvenzjoni u għandha tkun irrispettata kif xieraq matul l-użu bħal dan;

(d) ir-riċerka xjentifika marittima għandha tkun imwettqa b'konformità mar-regolamenti relevanti kollha adottati b'konformità ma' din il-Konvenzjoni inklużi dawk għall-protezzjoni u l-preservazzjoni ta' l-ambjent marittimu.

Artikolu 241

In-nuqqas ta' rikonoxximent ta' l-attivitajiet tar-riċerka xjentifika marittima bħala bażi legali għal talbiet

L-attivitajiet tar-riċerka xjentifika marittima m'għandhomx jikkostitwixxu l-bażi legali għal xi talba dwar kwalunkwe ambjent marittimu jew ir-riżorsi tiegħu.

SEZZJONI 2

KOPERAZZJONI INTERNAZZJONALI

Artikolu 242

Il-promozzjoni tal-koperazzjoni internazzjonali

1. L-Istati u l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti għandhom, b'konformità mal-prinċipju ta' rispett għas-sovranità u l-ġurisdizzjoni u fuq il-bażi ta' benefiċċju reċiproku, iheġġu l-koperazzjoni internazzjonali fir-riċerka xjentifika marittima għal skopijiet paċifiċi.

2. F'dan il-kuntest, mingħajr preġudizzju għad-drittijiet u d-doveri ta' l-Istati permezz ta' din il-Konvenzjoni, Stat, fl-applikazzjoni ta' din il-Parti, għandu jipprovdi, kif xieraq, lill-Istati l-oħrajn b'opportunità raġjonevoli sabiex jakkwista minnu, jew bil-koperazzjoni tiegħu, l-informazzjoni meħtieġa għall-prevenzjoni l-kontroll ta' danni għas-saħħa u s-sigurtà ta' persuni u għall-ambjent marittimu.

Artikolu 243

Ħolqien ta' kondizzjonijiet favorevoli

L-Istati u l-organizzazzjonijiet kompetenti għandhom jikkoperaw, permezz tal-konklużjoni ta' ftehim bilaterali u multilaterali, sabiex

joħolqu kondizzjonijiet favorevoli għat-twettiq ta' riċerka xjentifika marittima fl-ambjent marittimu u sabiex jintegraw l-isforzi tax-xjenzati fl-istudju ta' l-essenza tal-fenomina u l-proċessi li jseħħu fl-ambjent marittimu u fl-inter-relazzjonijiet bejniethom.

Artikolu 244

Il-pubblikazzjoni u d-disseminazzjoni ta' l-informazzjoni u t-tgħarif

1. L-Istati u l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti għandhom, b'konformità ma din il-Konvenzjoni, jagħmlu disponibbli bil-pubblikazzjoni u d-disseminazzjoni permezz tal-kanali xierqa, l-informazzjoni rigward il-programmi maġġuri kif proponuti u l-obbjettivi tagħhom kif ukoll it-tagħrif li jirriżulta minn riċerka xjentifika marittima.

2. Għal dan l-iskop, l-Istati, kemm individwalment u b'koperazzjoni ma' l-Istati l-oħrajn, u ma' l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti, għandhom iħeġġu n-nixxija tad-dettalji u l-informazzjoni xjentifika u t-trasferiment tat-tagħrif li jirriżulta minn riċerka xjentifika marittima, speċjalment lejn l-Istati li għadhom jiżviluppaw, kif ukoll it-tisħiħ tal-kapaċitajiet awtonomi tar-riċerka xjentifika marittima ta' l-Istati li għadhom jiżviluppaw permezz, *inter alia*, ta' programmi li jipprovdu edukazzjoni u taħriġ adekwati tal-persunal tekniku u xjentifiku tagħhom.

SEZZJONI 3

IT-TWETTIEQ U L-INKURAĠĠIMENT TAR-RIĊERKA XJENTIFIKA MARITTIMA

Artikolu 245

Riċerka xjentifika marittima fil-baħar territorjali

L-Istati kostali, fl-eżerċitar tas-sovranità tagħhom, għandhom id-dritt esklussiv li jirregolaw, jawtorizzaw u jwettqu riċerka xjentifika marittima fil-baħar territorjali tagħhom. Ir-riċerka xjentifika marittima hemmhekk għandha tkun imwettqa biss bil-kunsens espress ta' u skond il-kondizzjonijiet stabbiliti mill-Istat ikkonċernat.

Artikolu 246

Riċerka xjentifika marittima fiż-żona ekonomika esklussiva u fuq is-sikka kontinentali

1. L-Istati kostali, fl-eżerċitar tal-ġurisdizzjoni tagħhom, għandhom id-dritt li jirregolaw, jawtorizzaw u jwettqu riċerka xjentifika marittima fiż-żona ekonomika esklussiva tagħhom u fuq is-sikka kontinentali tagħhom b'konformità mad-disposizzjonijiet relevanti ta' din il-Konvenzjoni.

2. Ir-riċerka xjentifika marittima fiż-żona ekonomika esklussiva u fuq is-sikka kontinentali għandha tkun imwettqa bil-kunsens ta' l-Istat kostali.

3. L-Istati kostali għandhom, f'ċirkostanzi normali, jagħtu l-kunsens tagħhom għal proġetti ta' riċerka xjentifika marittima mill-Istati l-oħrajn jew mill-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti fiż-żona ekonomika esklussiva tagħhom u fuq is-sikka kontinentali tagħhom, sabiex titwettaq b'konformità ma din il-Konvenzjoni, esklussivament għal skopijiet paċifiċi u sabiex jiżdied it-tagħrif xjentifiku dwar l-ambjent marittimu għall-benefiċċju ta' l-umanità kollha. Għal dan il-għan, l-Istati kostali għandhom jistabbilixxu r-regoli u l-proċeduri li jassiguraw li kunsens bħal dak ma jkunx imdewwem jew miċħud mingħajr raġuni valida.

4. Għall-iskopijiet ta' l-applikazzjoni tal-paragrafu 3, ċirkostanzi normali jistgħu jeżistu minkejja n-nuqqas ta' relazzjonijiet diplomatiċi bejn l-Istati kostali u l-Istat li jwettaq ir-riċerka.

5. L-Istati kostali jistgħu, b'dana kollu, fid-diskrezzjoni tagħhom, li jiċħdu l-kunsens tat-twettieq ta' proġett tar-riċerka xjentifika marittima, lil Stat ieħor jew lil organizzazzjoni internazzjonali kompetenti, fiż-żona ekonomika esklussiva jew fuq is-sikka kontinentali ta' l-Istat kostali jekk il-proġett:

(a) ikun ta' sinifikanza diretta għall-esplorazzjoni u l-esplojtazzjoni tar-riżorsi naturali, kemm ħajjin jew dawk mhux ħajjin;

(b) jinvolvi t-tħaffir fuq is-sikka kontinentali, l-użu ta' l-esplossivi jew l-introduzzjoni ta' sustanzi ta' ħsara fl-ambjent marittimu;

(ċ) jinvolvi l-kostruzzjoni, l-operat jew l-użu ta' gżejjer artifiċjali, l-istallazzjonijiet u l-istrutturi msemmija fl-Artikoli 60 u 80;

(d) ikun fih informazzjoni kkomunikata bis-saħħa ta' l-Artikolu 248 rigward in-natura u l-obbjettivi tal-proġett li ma jkunux eżatti jew jekk l-Istat tar-riċerka, jew l-organizzazzjoni internazzjonali kompetenti, jkollhom obbligazzjonijiet pendenti mal-Istat kostali minn proġett ta' riċerka preċedenti.

6. Minkejja d-disposizzjonijiet tal-paragrafu 5, l-Istati kostali ma jistgħux jeżerċitaw id-diskrezzjoni tagħhom li jiċħdu l-kunsens permezz tas-subparagrafu (a) ta' dak il-paragrafu, fir-rigward tal-proġetti ta' riċerka xjentifika marittima li għandhom jittieħdu b'konformità mad-disposizzjonijiet ta' din il-Parti fuq is-sikka

kontinentali, lil hinn minn 20 mil nawtiku mil-linji bażi li minnhom huwa mkejjel il-wisa' tal-baħar territorjali, il-barra minn dawk iż-żoni speċifiċi li l-Istat kostali jista fi kwalunkwe żmien pubblikament jinnomina bħala żoni li fihom l-operazzjonijiet ta' l-esplojtazzjoni jew ta' l-esplorazzjoni dettaljata huma ffukati fuq dawk iż-żoni li jseħħu jew inkella li jkunu jseħħu matul perjodu ta' żmien raġonevoli. L-Istati kostali għandhom jagħtu avviż raġonevoli rigward in-nomina ta' dawk iż-żoni, kif ukoll xi modifiki dwarhom, imma m'għandux ikun obbligat li jagħti dettalji dwar l-operazzjonijiet hemmhekk.

7. Id-disposizzjonijiet tal-paragrafu 6 huma mingħajr preġudizzju tad-drittijiet ta' l-Istati kostali fuq is-sikka kontinentali kif stabbiliti fl-Artikolu 77.

8. L-attivitajiet tar-riċerka xjentifika marittima msemmija f'dan l-Artikolu m'għandhomx mingħajr ġustifikazzjoni jinterferixxu ma l-attivitajiet meħuda mill-Istati kostali fl-eżerċitar tad-drittijiet sovrani u l-ġurisdizzjoni tagħhom li hemm provvediment dwarhom f'din il-Konvenzjoni.

Artikolu 247

Proġetti ta' riċerka xjentifika marittima kif impenjati minn jew permezz ta' l-awspiċji ta' l-organizzazzjonijiet internazzjonali

Stat kostali li huwa membru ta', jew li għandu ftehim bilaterali ma' l-organizzazzjoni internazzjonali, u li fiż-żona ekonomika esklussiva tiegħu jew li fuq is-sikka kontinentali tiegħu, dik l-organizzazzjoni tkun trid li twettaq proġett ta' riċerka xjentifika, direttament jew taħt l-awspiċji tiegħu, għandu jkun meqjus li kien awtorizza l-proġett li għandu jitwettaq b'konformità ma l-ispeċifikazzjonijiet mifthiema, jekk dak l-Istat japprova l-proġett dettaljat meta d-Deċisjoni tkun meħudha mill-organizzazzjoni li tidħol għal dak il-proġett, jew inkella ma jkunx jixtieq li jipparteċipa fih, u ma jkun espressa l-ebda oġġezzjoni fi żmien erba' xhur min-notifika tal-proġett mill-organizzazzjoni lill-Istat kostali.

Artikolu 248

Dover li tkun ipprovduta informazzjoni lill-Istat kostali

L-Istati u l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti li jkollhom l-intenzjoni li jidħlu għal riċerka xjentifika marittima fiż-żona ekonomika esklussiva jew fuq is-sikka kontinentali ta' Stat kostali għandhom, mhux anqas minn sitt xhur bil-quddiem tad-data mistennija tal-bidu tal-proġett tar-riċerka xjentifika marittima, li jipprovdu lil dak l-Istat bid-deskrizzjoni sħiħa ta':

(a) in-natura u l-objbjettivi tal-proġett;

(b) il-metodu u l-mezzi li għandhom ikunu wżati, inkluż l-isem, it-tunnellaġġ, it-tip u l-klassi tal-vapuri u deskrizzjoni ta' l-apparat xjentifiku;

(ċ) iż-żoni ġeografiċi preċiżi li fihom il-proġett għandu jkun imwettaq;

(d) id-data mistennija ta' l-ewwel dehra u tal-partenza finali tal-vapuri tar-riċerka, jew tal-provvediment tat-tagħmir u t-tneħħija tiegħu, kif xieraq;

(e) l-isem tal-istituzzjoni bħala sostenitur, id-direttur tagħha, u l-persuna nkarigata mill-proġett; u

(f) il-medda li fiha huwa meqjus li dak l-Istat kostali għandu jkun jista jipparteċipa jew li jkun rappreżentat fil-proġett.

Artikolu 249

Id-dover li jkun hemm konformità ma' ċerti kondizzjonijiet

1. L-Istati u l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti meta jidħlu għal riċerka xjentifika marittima fiż-żona ekonomika esklussiva jew fuq is-sikka kontinentali ta' Stat kostali għandhom ikunu konformi ma dawn il-kondizzjonijiet li ġejjin:

(a) jassiguraw id-dritt ta' l-Istat kostali, jekk hekk dan ikun jixtieq, li jipparteċipa jew li jkun rappreżentat fil-proġett tar-riċerka xjentifika marittima, speċjalment abbord il-vapuri tar-riċerka u d-dgħajjes l-oħrajn jew l-istallazzjonijiet tar-riċerka xjentifika, meta prattikabbli, mingħajr il-ħlas ta' xi remunerazzjoni lix-xjenzati ta' l-Istat kostali u mingħajr obbligazzjoni li jikkontribwixxi għall-ispejjeż tal-proġett;

(b) li jipprovdu lill-Istat kostali, fuq it-talba tiegħu, b'rapporti preliminari, malajr kemm jista jkun possibli, u bir-riżultati finali u l-konklużjonijiet wara t-tkomplija tar-riċerka;

(ċ) jintrabat li jipprovdi aċċess lill-Istat kostali, fuq it-talba tiegħu, għad-dettalji kollha u l-kampjuni derivati mill-proġett tar-riċerka xjentifika marittima u li l-istess u jfornih bid-dettali li jistgħu ikunu kkupjati u bil-kampjuni li jistgħu ikunu diviżi mingħajr detriment tal-valur xjentifiku tagħhom;

(d) jekk mitlub, li jipprovdi lill-istat kostali bi studju ta' dawk id-dettalji, tal-kampjuni u tar-riżultati tar-riċerka jew li jipprovdi għajnuna fl-istudju u l-interpretazzjoni tagħhom;

(e) jassigura, bla ħsara għall-paragrafu 2, li r-riżultati tar-riċerka isiru internazzjonalment disponibbli permezz tal-kanali nazzjonali jew internazzjonali xierqa, malajr kemm jista jkun prattikabbli;

(f) li jinforma lill-Istat kostali immedjatament b'xi kambjament maġġuri fil-programm tar-riċerka;

(g) sakemm ma jkunx mifthem mod ieħor, ineħħi l-istallazzjonijiet u t-tagħmir tar-riċerka xjentifika la darba r-riċerka tkun tlestiet.

2. Dan l-Artikolu huwa mingħajr preġudizzju għall-kondizzjonijiet stabbiliti bil-liġijiet u r-regolamenti ta' l-Istati kostali għall-eżerċitar tad-diskrezzjoni tiegħu li jagħti jew li jiċħad

il-kunsens bis-saħħa ta' l-Artikolu 246(5), inkluż li jeħtieġ ftehim bil-quddiem, ħalli jagħmel internazzjonalment disponibbli r-riżultati tar-riċerka ta' proġett ta' sinifikanza diretta għall-esplorazzjoni u l-esplojtazzjoni tar-riżorsi naturali.

Artikolu 250

Komunikazzjonijiet li jikkonċernaw il-proġetti tar-riċerka xjentifika marittima

Il-komunikazzjonijiet li jikkonċernaw il-proġetti tar-riċerka xjentifika marittima għandhom isiru permezz tal-kanali uffiċjali xierqa, sakemm ma jkunx mifthiem mod ieħor.

Artikolu 251

Kriterja ġenerali u linji ta' gwida

L-Istati għandhom ifittxu li jheġġu permezz ta' l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti l-istabbiliment ta' kriterja ġenerali u linji ta' gwida sabiex jgħinu lill-Istati ħalli jaċċertaw in-natura u l-implikazzjonijiet tar-riċerka xjentifika marittima.

Artikolu 252

Il-Kunsens impliċitu

L-Istati jew l-ogranizzazzjonijiet kompetenti jistgħu jipproċedu bi proġett ta' riċerka xjentifika sitt xhur wara d-data li fiha l-informazzjoni meħtieġa bis-saħħa ta' l-Artikolu 248 tkun ġiet ipprovduta lill-Istat kostali sakemm fi żmien erba' xhur mill-wasla tal-komunikazzjoni li jkun fiha dik l-informazzjoni, l-Istat kostali ma jkunx informa lill-Istat jew lill-organizzazzjoni li twettaq ir-riċerka li:

(a) hu jkun irtira l-kunsens tiegħu skond id-disposizzjonijiet ta' l-Artikolu 246; jew

(b) l-informazzjoni mogħtija minn dak l-Istat jew mill-organizzazzjoni internazzjonali kompetenti rigward in-natura u l-objbjettivi tal-proġett ma tkunx konformi mal-fatti manifestament evidenti; jew

(ċ) huwa jeħtieġ informazzjoni supplementari relevanti għall-kondizzjonijiet u l-informazzjoni li hemm provvediment dwarha fl-Artikoli 248 u 249; jew

(d) l-obligazzjonijiet pendenti jeżistu fir-rigward ta' proġett preċedenti ta' riċerka xjentifika marittima li kien twettaq minn dak l-Istat u mill-organizzazzjoni, fir-rigward tal-kondizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 249.

Artikolu 253

Is-sospensjoni u t-twaqqif ta' l-attivitajiet tar-riċerka xjentifika marittima

1. Stat kostali għandu jkollu d-dritt li jkun jeħtieġ is-sospensjoni ta' xi attivitajiet ta' riċerka xjentifika marittima kurrenti fi ħdan iż-żona ekonomika esklussiva jew fuq is-sikka kontinentali tiegħu jekk:

(a) l-attivitajiet ta' riċerka ma jkunux imwettqa b'konformità ma l-informazzjoni kkomunikata kif hemm provvediment dwar dan fl-Artikolu 248 li dwarhom il-kunsens ta' l-Istat kostali huwa bbażat; jew

(b) l-Istat jew l-organizzazzjoni internazzjonali kompetenti li twettaq l-attivitajiet tar-riċerka tonqos milli tkun konformi mad-disposizzjonijiet ta' l-Artikolu 249 li jikkonċernaw id-drittijiet ta' l-Istat kostali fir-rigward tal-proġett tar-riċerka xjentifika marittima.

2. L-Istat kostali għandu jkollu d-dritt li jkun jeħtieġ il-waqfien ta' xi attivitajiet tar-riċerka xjentifika marittima fil-każ ta' xi nuqqas ta' konformità mad-disposizzjonijiet ta' l-Artikolu 248 li jammontaw għal kambjament maġġuri fil-proġett ta' riċerka jew fl-attivitajiet tar-riċerka.

3. Stat kostali jista wkoll li jkun jeħtieġ it-twaqqif ta' l-attivitajiet tar-riċerka xjentifika marittima jekk ikun hemm, tas-sitwazzjonijiet ikkontemplati fil-paragrafu 1 ma jkunux rettifikati f'perjodu raġonevoli ta' żmien.

4. Wara n-notifika mill-Istat kostali tad-Deċisjoni tiegħu li jordna s-sospensjoni jew il-waqfien, l-Istati jew l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti awtorizzati li jwettqu l-attivitajiet tar-riċerka xjentifika marittima għandhom iwaqqfu l-attivitajiet tar-riċerka li huma s-suġġett tat-tali notifika.

5. Ordni għal sospensjoni permezz tal-paragrafu 1 għandha tkun irtirata mill-Istat kostali u l-attivitajiet tar-riċerka xjentifika marittima jitħallew li jkomplu la darba l-Istat tar-riċerka jew l-organizzazzjoni internazzjonali kompetenti jkunu saru konformi mal-kondizzjonijiet meħtieġa permezz ta' l-Artikoli 248 u 249.

Artikolu 254

Id-drittijiet ta' l-Istati fil-qrib li m'għandhomx aċċess dirett għall-baħar u l-Istati ġeografikament żvantaġġati

1. L-Istati u l-organizzazzjonijiet kompetenti li jkunu ppreżentaw lejn l-Istat kostali proġett li jwettqu r-riċerka xjentifika marittima msemmija fl-Artikolu 249(3) għandhom jagħtu avviż lill-Istati tal-qrib li m'għandhomx aċċess dirett għall-baħar jew lill-Istati ġeografikament żvantaġġati jew il-proġett tal-riċerka kif proponut, u għandu jinnotifika lill-Istat kostali dwar dan.

2. Wara li l-kunsens ikun ingħata għall-proġett tar-riċerka xjentifika marittima kif proponut mill-Istat kostali kkonċernat, b'konformità ma' l-Artikolu 246 u tad-disposizzjonijiet relevanti l-oħrajn ta' din il-Konvenzjoni, l-Istati u l-ornaginazzazzjonijiet internazzjonali kompetenti li jidħlu għal proġett bħal dan għandhom jipprovdu lill-Istati tal-qrib li m'għandhomx aċċess dirett għall-baħar u lill-Istati ġeografikament żvantaġġati, fuq it-talba tagħhom u meta xieraq, l-informazzjoni relevanti kif speċifikat fl-Artikolu 248 u l-Artikolu 249(1)(f).

3. L-Istati tal-qrib li m'għandhomx aċċess dirett lejn il-baħar u l-Istati ġeografikament żvantaġġati għandhom, fuq it-talba tagħhom, jingħataw l-opportunità li jipparteċipaw, kull meta jkun prattikabbli, fil-proġett tar-riċerka xjentifika marittima permezz ta' l-esperti kwalifikati appontati minnhom u li ma jkunx hemm oġġezzjoni dwarhom mill-Istati kostali, skond il-kondizzjonijiet mifthiema għal-proġett, b'konformità mad-disposizzjonijiet ta' din il-Konvenzjoni, bejn l-Istati kostali kkonċernati u l-Istat jew l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti li jwettqu r-riċerka xjentifika marittima.

4. L-Istati u l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti msemmija fil-paragrafu 1 għandhom jipprovdu lill-Istati msemmija hawn fuq li m'għandhomx aċċess dirett għal-baħar u l-Istati ġeografikament żvantaġġati, fuq it-talba tagħhom, l-informazzjoni u l-għajnuna speċifikata fl-Artikolu 249(1)(d), bla ħsara għad-disposizzjonijiet ta' l-Artikolu 249(2).

Artikolu 255

Miżuri li jiffaċilitaw ir-riċerka xjentifika marittima u l-għajnuna lill-vapuri tar-riċerka

L-Istati għandhom jagħmlu sforz sabiex jadottaw regoli, regolamenti u proċeduri raġjonevoli sabiex iheġġu u jiffaċilitaw ir-riċerka xjentifika marittima mwettqa skond din il-Konvenzjoni lil hinn mill-baħar territorjali tagħhom u kif xieraq, li jiffaċċilitaw, bla ħsara għad-disposizzjonijiet tal-liġijiet u r-regolamenti, l-aċċess għall-portijiet tagħhom u li jheġġu l-għajnuna lill-vapuri tar-riċerka xjentifika marittima li huma konformi mad-disposizzjonijiet relevanti ta' din il-parti.

Artikolu 256

Riċerka xjentifika marittima fiż-żona

L-Istati kollha, irrispettivament mil-lokalità ġeografika tagħhom, u l-awtoritajiet internazzjonali kompetenti, għandhom id-dritt, b'konformità mad-disposizzjonijiet tal-Parti XI, li jwettqu r-riċerka xjentifika marittima fiż-żona.

Artikolu 257

Riċerka xjentifika marittima f'kolonna tal-baħar lil hinn miż-żona ekonomika esklusiva

L-Istati kollha, irrispettivament mil-lokalità ġeografika tagħhom, u l-awtoritajiet internazzjonali kompetenti, għandhom id-dritt, b'konformità mad-disposizzjonijiet ta' din il-Konvenzjoni, li jwettqu r-riċerka xjentifika marittima fil-kolonna tal-baħar lil hinn mil-limiti taż-żona ekonomika esklussiva.

SEZZJONI 4

INSTALLAZZJONI TAR-RIĊERKA XJENTIFIKA JEW IT-TAGĦMIR TA' L-AMBJENT MARITTIMU

Artikolu 258

It-tifrix u l-użu

It-tifrix u l-użu ta' xi tip ta' stallazzjonijiet jew tagħmir tar-riċerka xjentifika fi kwalunkwe żona ta' l-ambjent marittimu għandu jkun suġġett għall-istess kondizzjonijiet kif inhuma preskritti f'din il-Konvenzjoni għat-twettieq tar-riċerka xjentifika marittima li kwalunkwe żona bħal din.

Artikolu 259

L-istatus legali

L-installazzjonijiet u t-tagħmir msemmi f'din is-sezzjoni ma jgawdix l-istatus ta' gżejjer. Dawn m'għandhom l-ebda baħar territorjali tagħhom, u l-preżenza tagħhom ma taffetwax id-delimitazzjoni tal-baħar territorjali, taż-żona ekonomika esklussiva jew tas-sikka kontinentali.

Artikolu 260

Żoni ta' sigurtà

Żoni ta' sigurtà ta' wisa' raġjonevoli li ma teċċedix distanza ta' 500 metru jistgħu jkunu maħluqa madwar stallazzjonijiet ta' riċerka xjentifika b'konformità mad-disposizzjonijiet relevanti ta' din il-Konvenzjoni. L-Istati kollha għandhom jassiguraw li żoni tas-sigurtà bħal dawk għandhom ikunu rrispettati mill-vapuri tagħhom.

Artikolu 261

Nuqqas ta' interferenza mar-rotot tat-tbaħħir

It-tixrid u l-użu ta' xi tip ta' installazzjonijiet jew tagħmir tar-riċerka xjentifika m'għandux jikkostetwixxi ostakolu għal rotot internazzjonali stabbiliti tat-tbaħħir.

Artikolu 262

Marki ta' l-identifikazzjoni u sinjali tat-twissija

L-installazzjonijiet u t-tagħmir msemmija f'din is-sezzjoni għandhom ikollhom il-marki ta' l-dentifikazzjoni li jindikaw l-Istat jew ir-reġistru ta' l-organizzazzjoni internazzjonali li għalih

jappartienu u għandhom ikollhom sinjali tat-twissija adekwati internazzjonalment mifthiema sabiex jassiguraw is-sigurtà fil-baħar u s-sigurtà tan-navigazzjoni ta' l-ajru, billi jitqiesu r-regoli u n-normi stabbiliti mill-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti.

SEZZJONI 5

RESPONSABBILTÀ U OBBLIGAZZJONIJIET

Artikolu 263

Responsabbiltà u obbligazzjonijiet

1. L-Istati u l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti għandhom ikunu responsabbli sabiex jassiguraw li r-riċerka xjentifika marittima mibdija minnhom jew f'isimhom, tkun imwettqa b'konformità ma din il-Konvenzjoni.

2. L-Istati u l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti għandhom ikunu responsabbli u obbligati għall-miżuri li huma jieħdu b'kontravenzjoni ta' din il-Konvenzjoni fir-rigward tar-riċerka xjentifika marittima mwettqa minn Stati oħrajn, jew minn persuni naturali jew ġuridiċi inkella minn organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti, u għandhom jipprovdu kumpens għad-danni li jirriżultaw minn tali miżuri.

3. L-Istati u l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti għandhom ikunu responsabbli u obbligati permezz ta' l-Artikolu 235 għad-danni kkaġunati mit-tniġġiż ta' l-ambjent marittimu li jirriżulta mir-riċerka xjentifika marittima mibdija minnhom jew f'isimhom.

SEZZJONI 6

SOLUZZJONI GĦAL TILWIM U MIŻURI TRANSITORJI

Artikolu 264

Soluzzjoni għal Tilwim

Kwistjonijiet li jikkonċernaw l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni tad-disposizzjonijiet ta' din il-Konvenzjoni f'dak li jirrigwarda r-riċerka xjentifika marittima għandhom ikunu mwettqa b'konformità mal-Part XV, is-Sezzjonijiet 2 u 3.

Artikolu 265

Miżuri transitorji

Sakemm iseħħ it-twettieq ta' kwistjoni b'konformità mal-Parti XV, is-Sezzjonijiet 2 u 3, l-Istat jew l-organizzazzjoni internazzjonali kompetenti awtorizzata li twettaq il-proġett tar-riċerka xjentifika marittima m'għandhiex tippermetti attivitajiet ta' riċerka li jibdew jew li jkomplu mingħajr il-kunsens espress ta' l-Istat kostali kkonċernat.

PARTI XIV

L-IŻVILUPP U T-TRASFERIMENT TAT-TEKNOLOĠIJA MARITTIMA

SEZZJONI 1

DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

Artikolu 266

It-tħeġġiġ ta' l-iżvilupp u t-trasferiment tat-teknoloġija marittima

1. L-Istati, direttament jew permezz ta' l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti, għandhom jikkoperaw skond il-kapaċitajiet tagħhom sabiex iħeġġu attivitament l-iżvilupp u t-trasferiment tax-xjenza marittima u t-teknoloġija marittima b'termini u kondizzjonijiet ġusti u raġġjonevoli.

2. L-Istati għandhom iħeġġu l-iżvilupp tal-kapaċità xjetifika u teknoloġika marittima ta' l-Istati li jistgħu jkunu jeħtieġu u jitolbu għajnuna teknika f'dan il-qasam, partikolarment l-Istati li għadhom jiżviluppaw, inklużi dawk li m'għandhomx aċċess dirett għall-baħar jew l-Istati ġeografikament żvantaġġati, fir-rigward ta' l-esplorazzjoni, l-esplojtazzjoni, il-konservazzjoni u l-amministrazzjoni tar-riżorsi marittimi, il-protezzjoni u l-preservazzjoni ta' l-ambjent marittimu, ir-riċerka xjentifika marittima u l-attivitajiet l-oħrajn fl-ambjent marittimu kompatib bli ma' din il-Konvenzjoni, bil-għan li jaċċelleraw l-iżvilupp soċjali u ekonomiku ta' l-Istati li għadhom jiżviluppaw.

3. L-Istati għandhom jagħmlu sforz sabiex iħeġġu kondizzjonijiet ekonomiċi u legali favorevoli għat-trasferiment tat-teknloġija marittima għall-benefiċċji tal-partijiet ikkonċernati kollha fuq bażi ekwitabbli.

Artikolu 267

Il-protezzjoni ta' l-interessi leġittimi

L-Istati, fit-tħeġġiġ tal-koperazzjoni bis-saħħa ta' l-Artikolu 266, għandhom iqisu l-interessi leġittimi kollha, inklużi, *inter alia*,

id-drittijiet u d-doveri tad-detenturi, il-fornituri u r-riċevituri tat-teknoloġija marittima.

Artikolu 268

Obbjettivi bażiċi

L-Istati għandhom, direttament jew permezz ta’ l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti, iħeġġu:

(a) l-akkwist, l-evalwazzjoni u d-disseminazzjoni tat-tagħrif tat-teknoloġija marittima u jiffaċilitaw l-aċċess għal informazzjoni u dettalji bħal dawn;

(b) l-iżvilupp tat-teknoloġija marittima xierqa;

(ċ) l-iżvilupp ta’ l-infrastruttura teknoloġika meħtieġa sabiex jiffaċilita t-trasferiment tat-teknoloġija marittima;

(d) l-iżvilupp tar-riżorsi umani permezz tat-taħriġ u l-edukazzjoni ta’ ċittadini ta’ l-Istati u l-pajjiżi li għadhom jiżviluppaw u speċjalment iċ-ċittadini ta’ dawk l-anqas żviluppati fosthom;

(e) koperazzjoni internazzjonali fil-livelli kollha, partikolarment fuq livelli reġjonali, subreġjonali u bilaterali.

Artikolu 269

Miżuri sabiex jintlaħqu l-obbjettivi bażiċi

Sabiex jintlaħqu l-obbjettivi msemmija fl-Artikolu 268, l-Istati, direttament jew permezz ta’ l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti, għandhom jagħmlu sforz, *inter alia*, sabiex:

(a) jistabbilixxu programmi ta’ koperazzjoni teknika għat-trasferiment effettiv tat-tipi kollha tat-teknoloġija marittima lejn l-Istati li jistgħu jkollhom il-ħtieġa u jitolbu l-għajnuna teknika f’dan il-qasam, partikolarment l-iżvilupp ta’ l-Istati li m’għandhomx aċċess dirett għall-baħar u l-Istati ġeografikament żvantaġġati, kif ukoll l-Istati l-oħrajn li għadhom jiżviluppaw li ma kienux setgħu jew li jistabbilixxu jew li jiżviluppaw il-kapaċità teknoloġika tagħhom fix-xjenza marittima u fl-esplorazzjoni u l-esplojtazzjoni tar-riżorsi marittimi jew li jiżviluppaw l-infrastruttura teknoloġika bħal din;

(b) iħeġġu l-kondizzjonijiet favorevoli għall-konklużjoni ta’ ftehim, kuntratti u arranġamenti simili permezz tal-kondizzjonijiet ekwitabbli u raġjonevoli;

(ċ) jorganizzaw konferenzi, *seminars* u *symposia* dwar suġġetti xjentifiċi u teknoloġiċi, partikolarment dwar strateġiji u metodi għat-trasferiment tat-teknoloġija marittima;

(d) iħeġġu l-iskambju ta’ xjenzati u ta’ esperti teknoloġiċi u esperti oħrajn;

(e) jidħlu għal proġetti u jħeġġu impriżi konġunti u għamliet oħrajn ta’ koperazzjoni bilaterali u multilaterali.

SEZZJONI 2

KOPERAZZJONI INTERNAZZJONALI

Artikolu 270

Ċirkostanzi u mezzi tal-koperazzjoni internazzjonali

Il-koperazzjoni internazzjonali għall-iżvilupp u t-trasferiment tat-teknoloġija marittima għandha titwettaq, meta prattika u xierqa, permezz ta’ programmi bilaterali, reġjonali jew multilaterali eżistenti, u wkoll permezz ta’ programmi estiżi u ġodda sabiex jiffaċilitaw ir-riċerka xjentifika marittima, it-trasferiment tat-teknoloġija marittima, partikolarment f’oqsma ġodda, il-fondi internazzjonali xierqa għal riċerka u l-iżvilupp oċeaniku.

Artikolu 271

Linji ta’ gwida, kriterja u normi

L-Istati, direttament jew permezz ta’ l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti, għandhom iħeġġu l-istabbiliment tal-linji ta’ gwida, l-kriterja u n-normi ġeneralment aċċettati għat-trasferiment tat-teknoloġija marittima fuq bażi bilaterali jew fi ħdan il-qafas ta’ l-organizzazzjonijiet internazzjonali u *fora* oħrajn, billi jkunu meqjusa, partikolarment, l-interessi u l-ħtiġiet ta’ l-Istati li għadhom jiżviluppaw.

Artikolu 272

Il-kordinament ta’ programmi internazzjonali

Fil-qasam tat-trasferiment tat-teknoloġija marittima, l-Istati għandhom jagħmlu sforz sabiex jassiguraw li l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti jikkordinaw l-attivitajiet tagħhom, inklużi xi programmi reġjonali jew globali, billi jkunu meqjusa l-interessi u l-ħtiġiet ta’ l-Istati li għadhom jiżviluppaw, partikolarment l-Istati li m’għandhomx aċċess dirett għall-baħar u l-Istati ġeografikament żvantaġġati.

Artikolu 273

Il-koperazzjoni ma’ l-organizzazzjonijiet internazzjonali u l-Awtorità

L-Istati għandhom jikkoperaw attivitament ma’ l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti u ma l-Awtorità sabiex jinkorraġġixxu u jiffaċilitaw it-trasferiment lejn l-Istati li għandhom jiżviluppaw, lejn iċ-ċittadini tagħhom u s-sengħa ta’ l-impriża u t-teknoloġija marittima fir-rigward ta’ l-attivitajiet fiż-żona.

Artikolu 274

L-obbjettivi ta' l-Awtorità

Bla ħsara għall-interessi leġittimi kollha, inklużi, *inter alia*, id-drittijiet u d-doveri tad-detenturi, tal-forrnituri u tar-riċevituri ta' teknoloġija, l-Awtorità, fir-rigward ta' l-attivitajiet fiż-żona, għandhom jassiguraw li:

(a) fuq il-bażi tal-prinċipju tad-distribuzzjoni ġeografika ekwitabbli, iċ-ċittadini ta' l-Istati li għadhom jiżviluppaw, seww jekk kostali, dawk li m'għandhomx aċċess dirett għall-baħar, jew ġeografikament żvantaġġati, għandhom iseħħu għall-iskopijiet tat-taħriġ bħala membri ta' l-amministrazzjoni, tar-riċerka, u tal-persunal tekniku kif kostitwit għall-impriżi tagħhom;

(b) id-dokumentazzjoni teknika rigward it-tagħmir, il-makkinarju, l-apparati u l-proċessi relevanti ikunu disponibbli għall-Istati kollha, partikolarment l-Istati li għadhom jiżviluppaw li jkunu jistgħu jeħtieġu u jitolbu għajnuna teknika f'dan il-qasam;

(ċ) li disposizzjoni adekwata issir mill-Awtorità u li tiffaċilita l-akkwist ta' l-għajnuna teknika fil-qasam tat-teknoloġija marittima mill-Istati li jistgħu jeħtieġu u jitolbu għaliha, partikolarment l-Istati li għadhom jiżviluppaw, u l-akkwist miċ-ċittadini tagħhom tas-sengħa u l-esperjenza, inkluż it-taħriġ professjonali;

(d) L-Istati li jkunu jeħtieġu jew jitolbu għajnuna teknika f'dan il-qasam, partikolarment l-Istati li għadhom jiżviluppaw, huma mgħejjuna fl-akkwist tat-tagħmir, il-proċessi u l-impjant meħtieġa u l-esperjenza teknika oħra permezz ta' xi arranġamenti finanzjarji li hemm provvediment dwarhom f'din il-Konvenzjoni.

SEZZJONI 3

ĊENTRI XJENTIFIĊI U TEKNOLOĠIĊI MARITTIMI NAZZJONALI U REĠJONALI

Artikolu 275

Twaqqif taċ-ċentri nazzjonali

1. L-Istati, direttament jew permez ta' l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti u l-Awtorità, għandhom iħeġġu t-twaqqif, partikolarment fl-iżvilupp ta' l-Istati kostali, ta' ċentri nazzjonali tar-riċerka xjentifika u teknoloġika marittima u tattisħiħ taċ-ċentri nazzjonali eżistenti, sabiex jistimulaw l-avvanz ta' l-imġieba tar-riċerka xjentifika marittima mill-Istati kostali li għadhom jiżviluppaw u sabiex ikabbru l-kapaċitajiet nazzjonali tagħhom li jutilizzaw u jippreservaw ir-riżorsi marittimi għall-benefiċċju ekonomiku.

2. L-Istati, permezz ta' l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti u l-Awtorità, għandhom jagħtu appoġġ adekwat sabiex jiffaċilitaw it-twaqqif u t-tisħieħ ta' tali ċentri nazzjonali hekk li jipprovdu għal faċilitajiet u t-tagħmir għat-taħriġ avvanzat, is-sena u l-esperjenza kif ukoll l-esperti tekniċi lill-dawk l-Istati li jkunu jeħtieġu u jitolbu għajnuna bħal dik.

Artikolu 276

Twaqqif ta' ċentri reġjonali

1. L-Istati, b'kordinazzjoni ma' l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti, l-Awtorità u l-istituzzjonijietmarittimi nazzjonali xjentifiċi u teknoloġiċi, għandhom iħeġġu t-twaqqif ta' ċentri marittimi reġjonali xjentifiċi u teknoloġiċi, partikolarment fi Stati li għadhom jiżviluppaw, sabiex jistimulaw u javvanzaw it-twettieq tar-riċerka xjentifika marittima minn l-Istati li għadhom jiżviluppaw u jħeġġu t-trasferiment tat-teknoloġija marittima.

2. L-Istati kollha ta' reġjun għandhom jikkoperaw maċ-ċentri reġjonali t'hemmhekk sabiex jassiguraw l-akkwist aktar effettiv ta' l-objettivi tagħhom.

Artikolu 277

Il-funzjonijiet taċ-ċentri reġjonali

Il-funzjonijiet ta' dawn iċ-ċentri reġjonali għandhom jinkludu, *inter alia*:

(a) il-programmi ta' taħriġ u edukazzjonali fil-livelli kollha dwar id-diversi aspetti tar-riċerka xjentifika u teknoloġika marittima, partikolarment il-bioloġija marittima, inkluża l-konservazzjoni u l-amministrazzjoni ta' riżorsi ħajjin, l-idrografija, l-inġinerija, l-esplorazzjoni ġeoloġika ta' qiegħ il-baħar, u t-teknloġiji tal-minjieri u d-desalinazzjoni;

(b) studji ta' l-amministrazzjoni;

(ċ) programmi ta' studji relatati mal-protezzjoni u l-preservazzjoni ta' l-ambjent marittimu u l-prevenzjoni, t-tnaqqis u l-kontrol tat-tniġġiż;

(d) l-organizzazzjoni ta' konferenzi, *seminars* u *symposia* reġjonali;

(e) l-akkwist u l-ipproċessar ta' dettalji u informazzjoni xjentifika u teknoloġika marittima;

(f) id-diseminazzjoni f'waqta tar-riżultati tar-riċerka xjentifika u teknoloġika marittima f'pubblikazzjonijiet disponibli mingħajr tbagħtija;

(g) il-pubblikazzjoni ta' strateġiji nazzjonali fir-rigward tat-trasferiment tat-teknoloġija marittima u l-istudju sistematiku komparattiv ta' dawk l-istrateġiji;

(h) l-ikkompilar u s-sistemasizzizzjoni ta' l-informazzjoni dwar il-*marketing* ta' teknoloġija u dwar il-kuntratti u arranġamenti oħrajn li jikkonċernaw il-privattivi;

(i) koperazzjoni teknika ma l-Istati l-oħrajn tar-reġjun.

SEZZJONI 4

KOPERAZZJONI FOST L-ORGANIZZAZZJONIJIET INTERNAZZJONALI

Artikolu 278

Koperazzjoni fost l-organizzazzjonijiet internazzjonali

L-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti msemmija f'din il-Parti u fil-Parti XIII għandhom jieħdu l-miżuri kollha xierqa sabiex jassiguraw, jew direttament inkella b'koperazzjoni mill-qrib bejnjiethom, it-twettieq effettiv tal-funzjonijiet u r-responsabbiltajiet permezz ta' din il-Parti.

PARTI XV

SOLUZZJONI GĦAL TILWIM

SEZZJONI 1

DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

Artikolu 279

Obbligazzjoni li jsibu soluzzjoni għal tilwim b'mezzi paċifiċi

L-Istati Partijiet għandhom isolvu xi tilwima bejniethom li tikkonċerna l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' din il-Konvenzjoni b'mezzi paċifiċi b'konformità ma' l-Artikolu 2, il-paragrafu 3, tal-Karta tan-Nazzjonijiet Uniti u għal dan il-għan, għandhom ifittxu soluzzjoni bil-mezzi indikati fl-Artikolu 33(1) tal-Karta.

Artikolu 280

Soluzzjoni għal tilwim bi kwalunkwe mezzi paċifiċi magħżula mill-partijiet

Xejn f'din il-Parti ma jnaqqas mid-dritt ta' xi Stati Partijiet li jaqblu fi kwalunkwe żmien li jsolvu tilwim bejnjiethom li jikkonċerna l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' din il-Konvenzjoni bi kwalunkwe mezzi paċifiċi ta' l-għażla tagħhom.

Artikolu 281

Proċedura meta l-ebda soluzzjoni ma tkun seħħet bejn il-partijiet

1. Jekk l-Istati Partijiet li huma parti ta' xi kwistjoni li tikkonċerna l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' din il-Konvenzjoni jkunu qablu li jfittxu soluzzjoni għal tilwim b'mezzi paċifiki ta' l-għażla tagħhom, il-proċeduri li hemm provvediment dwarhom f'din il-Parti japplikaw biss meta l-ebda soluzzjoni ma tkun intlaħqet b'rikors għall-użu ta' mezzi bħal dawk u l-ftehim bejn il-partijiet ma jkunx jeskludi proċedura ulterjuri.

2. Jekk il-partijiet ikunu wkoll qabblu dwar limitu ta' żmien, il-paragrafu 1 ikun japplika biss ma' l-iskadenza ta' dak il-limitu ta' żmien.

Artikolu 282

Obbligi permezz ta' ftehim ġenerali, reġjonali jew bilaterali

Jekk l-Istati Partijiet li huma partijiet għal tilwimli jikkonċerna l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' din il-Konvenzjoni jkunu qabblu, permezz ta' ftehim ġenerali, reġjonali jew bilaterali, jew mod ieħor, li tali tilwim għandu, mat-talba ta' waħda mill-partijiet fit-tilwima, tkun ippreżentata għal proċedura li tinvolvi Deċisjoni li torbot, dik il-proċedura għandha tkun tapplika minflok il-proċeduri li hemm provvediment dwarhom f'din il-Parti, sakemm il-partijiet fit-tilwima ma jkunux qablu mod ieħor.

Artikolu 283

Obbligi ta' skambju ta' ideat

1. Meta tinħoloq tilwima bejn l-Istati Partijiet li tikkonċerna l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' din il-Konvenzjoni, il-partijiet fit-tilwima għandhom jipproċedu mingħajr dewmien għal skambju ta' ideat rigward is-soluzzjoni bin-negozjati jew b'mezzi paċifiċi oħrajn.

2. Il-partijiet għandhom ukoll jipproċedu mingħajr dewmien għal skambju ta' ideat meta proċedura għas-soluzzjoni għal tali tilwim

tkun intemmet mingħajr twettieq jew meta soluzzjoni tkun intlaħqet u ċ-ċirkostanzi jkunu jeħtieġu konsultazzjoni rigward il-manjiera ta' l-implimentazzjoni tas-soluzzjoni.

Artikolu 284

Konċiljazzjoni

1. Stat Parti li huma parti ta' kwistjoni li tikkonċerna l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' din il-Konvenzjoni jista jistieden lill-parti jew lill-partijiet l-oħrajn li jippreżentaw il-kwistjoni għal konċiljazzjoni b'konformità mal-proċedura permezz ta' l-Anness V, is-Sezzjoni 1, jew għal xi proċedura oħra ta' konċiljazzjoni.

2. Jekk l-istedina tkun aċċettata u jekk il-partijiet jaqblu dwar il-proċedura ta' konċiljazzjoni li għandha tkun applikata, kwalunkwe parti tista tippreżenta dik il-kwistjoni għall-dik il-proċedura.

3. Jekk l-istedina ma tkunx aċċetata jew jekk il-partijiet ma jkunux jaqblu dwar il-proċedura, il-proċedimenti tal-konċiljazzjoni għandhom ikunu meqjusa bħala mitmuma.

4. Sakemm il-partijiet ma jaqblux mod ieħor, meta kwistjoni tkun ġiet ippreżentata għall-konċilljazzjoni, il-proċedimenti jistgħu jkunu tterminati biss b'konformità mal-proċedura mifthiema tal-konċiljazzjoni.

Artikolu 285

L-applikazzjoni ta' din is-sezzjoni dwar kwistjonijiet ippreżentati permezz tal-Parti XI

Din is-sezzjoni tapplika għal kwalunkwe kwistjoni li bis-saħħa tal-Parti XI, is-Sezzjoni 5, għandha tkun imwettqa b'konformità mal-proċeduri li hemm provvediment dwarhom f'din il-Parti. Jekk entità oħra apparti milli Stat Parti tkun parti ta' kwistjoni tali, din is-sezzjoni tkun tapplika *mutatis mutandis*.

SEZZJONI 2

PROĊEDURI OBBLIGATORJI LI JINVOLVU DEĊIŻJONIJIET LI JORBTU

Artikolu 286

L-applikazzjoni tal-proċeduri permezz ta' din is-sezzjoni

Bla ħsara għas-Sezzjoni 3, kwalunkwe kwistjoni li tikkonċerna l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' din il-Konvenzjoni għandha, meta l-ebda soluzzjoni ma tkun instabet b'rikors lejn is-Sezzjoni 1, tkun ippreżentata fuq it-talba ta' waħda mill-partijiet tal-kwistjoni lejn il-qorti jew tribunal li jkollu l-ġurisdizzjoni permezz ta' din is-sezzjoni.

Artikolu 287

L-għażla tal-proċedura

1. Meta jiffirma, jirratifika jew jissieħeb ma din il-Konvenzjoni, jew fi kwalunkwe żmien aktar il-quddiem, Stat għandu jkun ħieles li jagħżel, permezz ta' dikjarazzjoni bil-miktub, wieħed jew aktar mezzi għat-twettieq ta' kwistjonijiet li jikkonċernaw l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' din il-Konvenzjoni:

(a) it-Tribunal Internazzjonali tal-Liġi tal-Baħar stabbilit b'konformità ma' l-Anness VI;

(b) il-Qorti Internazzjonali tal-Ġustizzja;

(ċ) tribunat ta' l-arbitrazzjoni kostitwit b'konformità ma' l-Anness VII;

(d) tribunal speċjali ta' l-arbitrazzjoni kostitwit b'konformità ma' l-Anness VIII għal waħda jew aktar mill-kategoriji ta' kwistjonijiet speċifikati hemmhekk.

2. Dikjarazzjoni magħmulha permezz tal-paragrafu 1 m'għandhiex taffettwa jew li tkun affettwata bl-obbligi ta' Stat Parti li jaċċetta l-ġurisdizzjoni tal-Kamra tal-Kwistjonijiet dwar Qiegħ il-Baħar tat-Tribunal Internazzjonali tal-Liġi tal-Baħar sal-limitu li u bil-manjiera li hemm provvediment dwarha fil-Parti XI, is-Sezzjoni 5.

3. Stat Parti, li huwa parti ta' kwistjoni mhux koperta b'dikjarazzjoni fis-seħħ, għandu jkun meqjus bħala li jkun aċċetta l-arbitrazzjoni b'konformità ma' l-Anness VII.

4. Jekk il-Partijiet ta' kwistjoni jkunu aċċettaw l-istess proċedura għat-twettieq ta' kwistjoni, din tista' tkun ippreżentata biss skond dik il-proċedura, sakemm il-partijiet ma jkunux qablu mod ieħor.

5. Jekk il-Partijiet ta' kwistjoni ma jkunux aċċettaw l-istess proċedura għat-twettieq ta' kwistjoni, din tista tkun ippreżentata biss għall-arbitraġġ b'konformità ma' l-Anness VII, sakemm il-partijiet ma jkunux qablu mod ieħor.

6. Dikjarazzjoni magħmulha permezz tal-paragrafu 1 għandha tibqa fis-seħħ sa tlett xhur minn meta l-avviż tar-revoka jkun ġie ddepożitat mas-Segretarju-Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti.

7. Dikjarazzjoni ġdida, notifika ta' revoka jew l-iskadenza ta' dikjarazzjoni m'għandhomx bl-ebda mod jaffettwaw il-proċedimenti li jkunu pendenti quddiem qorti jew tribunal li jkollu l-ġurisdizzjoni permezz ta' dan l-Artikolu, sakemm il-partijiet ma jkunux qablu mod ieħor.

8. Id-dikjarazzjonijiet u n-notifiki msemmija f'dan l-Artikolu għandhom ikunu ddepositati mas-Segretarju-Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti, li għandu jittrasmetti kopji tagħhom lill-Istati Partijiet.

Artikolu 288

Ġurisdizzjoni

1. Qorti jew tribunal kif msemmija fl-Artikolu 287 għandhom ikollhom il-ġurisdizzjoni fuq kwalunkwe kwistjoni li tikkonċerna l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' din il-Konvenzjoni meta tkun ippreżentata b'konformità ma' din il-Parti.

2. Qorti jew tribunal kif msemmija fl-Artikolu 287 għandhom ikollhom il-ġurisdizzjoni fuq kwalunkwe kwistjoni li tikkonċerna l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' ftehim internazzjonali relatat mal-iskopijiet ta' din il-Konvenzjoni, meta tkun ippreżentata b'konformità ma' dak il-ftehim.

3. Il-Kamra tal-Kwistjonijiet dwar Qiegħ il-Baħar tat-Tribunal Internazzjonali għal-Liġi tal-Baħar stabbilita b'konformità ma' l-Anness VI, u xi kamra jew tribunal ta' l-arbitraġġ oħrajn msemmija fil-Parti XI, is-Sezzjoni 5, għandhom ikollhom ġurisdizzjoni fuq kwalunkwe materja li tkun ippreżentata lilhom b'konformità ma' dan.

4. Fil-każ ta' kwistjoni dwar jekk qorti jew tribunal ikollhomx ġurisdizzjoni, il-materja għandha tkun imwettqa b'Deċisjoni ta' dak il-qorti jew tribunal.

Artikolu 289

Esperti

Fi kwalunkwe kwistjoni li tinvolvi materji xjentfiċi jew tekniċi, qorti jew tribunal li jeżerċita l-ġurisdizzjoni permezz ta' din is-Sezzjoni jista', fuq it-talba ta' parti jew *proprio motu*, tagħżel b'konsultazzjoni mal-partijiet mhux anqas minn żewġ esperti xjentifiċi jew tekniċi, magħżula preferibbilment minn fost lista relevanti ppreparata bi qbil ma l-Anness VIII, l-Artikolu 2, sabiex jgħinu lill-qorti jew lit-tribunal imma mingħajr id-dritt tal-vot.

Artikolu 290

Miżuri proviżorji

1. Jekk kwistjoni tkun ġiet ippreżentata kif suppost quddiem qorti jew tribunal li jikkonsidra *prima facie* li huwa jkollu l-ġurisdizzjoni permezz ta' din il-Parti jew tal-Parti XI, is-Sezzjoni 5, il-qorti jew it-tribunal jistgħu jippreskrivu dawk il-miżuri proviżorji li huma jikkunsidraw bħala xierqa permezz taċ-ċirkostanti sabiex jippreservaw id-drittijiet rispettivi tal-partijiet ta' dik il-kwistjoni jew sabiex ma jħallux li sseħħ ħsara serja għall-ambjent marittimu, sakemm ikun hemm Deċisjoni finali.

2. Il-miżuri proviżorji jistgħu jkunu mmodifikati jew revokati malli ċ-ċirkostanzi li jiġġustifikawhom ikunu nbidlu jew ma jibqgħux aktar jeżistu.

3. Il-miżuri proviżorji jistgħu ikunu preskritti, modifikati jew revokati permezz ta' dan l-Artikolu biss fuq it-talba ta' parti mall-kwistjoni u wara li l-partijiet ikollhom l-opportunità li jkunu mismuħa.

4. Il-qorti jew it-tribunal għandhom mill-ewwel jagħtu avviż lill-partijiet għal dik il-kwistjoni, u lil xi Stati Partijiet oħrajn skond ma huma jikkunsidraw bħala xierqa, tal-preskrizjoni, l-modifika jew ir-revoka tal-miżuri proviżorji.

5. Sa kemm ikun kostitwit tribunal ta' l-arbitrazzjoni li lilhu kwistjoni tkun ippreżentata permezz ta' din is-sezzjoni, kwalunkwe qorti jew tribunal li jkun hemm ftehim dwaru mill-partijiet jew, jekk ma jkunx hemm ftehim bħal dan fi żmien ġimgħatejn mid-data tat-talba għal miżuri proviżorji, it-Tribunal Internazzjonali tal-Liġi tal-Baħar jew, fir-rigward ta' attivitajiet fiż-żona, il-Kamra tal-Kwistjonijiet dwar Qiegħ il-Baħar, jista jippreskrivi, jimmodifika jew jirrevoka miżuri proviżorji b'konformità ma' dan l-Artikolu jekk huwa jikkonsidra li *prima facie* it-tribunal li għandu jkun maħtur sejjer ikollu l-ġurisdizzjoni u li dik l-urġenza tas-sitwazzjoni hekk tkun teħtieġ. La darba kostitwit, it-tribunal li lilu l-kwistjoni tkun ġiet ippreżentata, jista jimmodifika, jirrevoka jew jafferma dawk il-miżuri proviżorji, billi jaġixxi b'konformità mal-paragrafi 1 sa 4.

6. Il-partijiet għall-kwistjoni għandhom ikunu konformi fil-pront ma' xi miżuri proviżorji preskritti permezz ta' dan l-Artikolu.

Artikolu 291

Aċċess

1. Il-proċeduri kollha dwar it-twettieq ta' kwistjoni kif speċifikat f'din il-Parti għandhom ikunu miftuħa għall-Istati Partijiet.

2. Il-proċeduri għat-twettieq ta' kwistjoni kif stabbiliti f'din il-parti għandhom ikunu miftuħa għall-entitajiet apparti milli l-Istati Partijiet, biss kif speċifikament hemm provvediment dwar dan f'din il-Konvenzjoni.

Artikolu 292

Rilaxx fil-pront ta' vapuri u l-ekwipaġġ

1. Meta l-awtoritajiet ta' Stat Parti jkunu żammew vapur li jtajjar il-bandiera ta' Stat Parti ieħor u jkun allegat li dak l-Istat tad-detenzjoni ma kienx konformi mad-disposizzjonjiet ta' din il-Konvenzjoni għar-rilaxx fil-pront tal-vapur jew ta' l-ekwipaġġ tiegħu mall-preżentazzjoni ta' garanzija reġjonevoli jew ta' sigurtà oħra finanzjarja, il-kwistjoni tar-rilaxx mid-detenzjoni tista tkun ippreżentata lejn xi qorti jew tribunal kif mifthiem mill-Partijiet jew, f'nuqqas ta' ftehim bħal dan fi żmien 10 t'ijiem mid-data tad-detenzjoni, lejn qorti jew tribunal aċċettat mill-Istat tad-detenzjoni

permezz ta' l-Artikolu 287 jew lejn it-Tribunal Internazzjonali għal-Liġi tal-Baħar, sakemm il-partijiet ma jkunux fthiemu mod ieħor.

2. L-applikazzjoni għar-rilaxx tista' ssir biss minn jew f'isem l-Istat tal-bandiera tal-vapur.

3. Il-qorti jew it-tribunal għandhom jittrattaw mingħajr dewmien ma' din l-applikazzjoni għar-rilaxx u għandhom jittrattaw biss mal-kwistjoni tar-rilaxx, mingħajr preġudizzju għall-meriti ta' xi każ quddiem il-*forum* domestiku xieraq kontra dak il-vapur, il-propjetarju jew l-ekwipaġġ tiegħu. L-awtoritajiet ta' l-Istat tad-detenzjoni jibqgħu kompetenti għar-rilaxx tal-vapur jew ta' l-ekwipaġġ tiegħu fi kwalunkwe żmien.

4. Mall-preżentazzjoni tal-garanzija jew ta' sigurtà finanzjarja oħra kif determinata mill-qorti jew mit-tribunal, l-awtoritajiet ta' l-Istat tad-detenzjoni għandhom fil-pront ikunu konformi mad-Deċisjoni tal-qorti jew tat-tribunal li tkun tikkonċerna r-rilaxx tal-vapur jew ta' l-ekwipaġġ.

Artikolu 293

Il-liġi applikabbli

1. Qorti jew tribunal li jkollu l-ġurisdizzjoni permezz ta' din is-Sezzjoni għandu japplika din il-Konvenzjoni u r-regoli l-oħrajn tal-liġi internazzjonali li ma jkunux mhux-kompatibbli ma din il-Konvenzjoni.

2. Il-paragrafu 1 m'għandux ikun ta' preġudizzju għall-poteri tal-qorti jew tat-tribunal li jkollu l-ġurisdizzjoni permezz ta' din is-sezzjoni li jiddeċiedi każ *ex aequo et bono*, jekk il-partijiet hekk jaqblu.

Artikolu 294

Proċedimenti preliminarji

1. Il-qorti jew it-tribunali li hemm provvediment dwarhom fl-Artikolu 387 li lilhom applikazzjoni tkun saret fir-rigward ta' kwistjoni kif msemmija fl-Artikolu 297 għandu jiddetermina, fuq talba ta' xi parti, jew jista jiddetermina *proprio motu*, jekk it-talba tikkostitwix abbuż ta' proċess legali jew jekk *prima facie* tkun ibbażata sewwa. Jekk il-qorti jew it-tribunal jiddetermina li talba tikkostitwixxi abbuż ta' proċess legali jew li *prima facie* ma tkunx ibbażata sewwa, hu m'għandhux jieħu aktar azzjoni f'dak il-każ.

2. Mal-wasla ta' l-applikazzjoni, il-qorti jew it-tribunal għandu immedjatament jinnotifika lill-parti jew lill-partijiet l-oħrajn b'dik l-applikazzjoni, u għandu jistabbilixxi limitu raġjonevoli ta' żmien li fih huma jkunu jistgħu jitolbu li dan jiddetermina b'konformità mal-paragrafu 1.

3. Xejn f'dan l-Artikolu ma jaffettwa d-dritt ta' xi parti għal kwistjoni milli tagħmel oġġezzjonijiet preliminarji b'konformità mar-regoli tal-proċedura kif applikabbli.

Artikolu 295

L-eżawriment tar-rimedji lokali

Kwalunkwe kwistjoni bejn l-Istati Partijiet li tikkonċerna l-implimentazzjoni jew l-applikazzjoni ta' din il-Konvenzjoni tista tkun ippreżentata għall-proċeduri, li hemm provvediment dwarhom f'din is-sezzjoni, biss wara li r-rimedji lokali jkunu ġew eżawriti meta hekk meħtieġ bil-liġi internazzjonali.

Artikolu 296

Il-finalità u l-qawwa tar-rabta ta' Deċisjonijiet

1. Kwalunkwe Deċisjoni mogħtija minn qorti jew tribunal li jkollhom ġurisdizzjoni permezz ta' din is-Sezzjoni għandha tkun finali u jrid ikun hemm konformità magħha mill-partijiet kollha tal-kwistjoni.

2. Xi Deċisjoni tali m'għandha jkollha l-ebda qawwa ta' rabta apparti milli bejn il-partijiet u fir-rigward ta' dik il-kwistjoni partikolari.

SEZZJONI 3

LIMITAZZJONIJIET U EĊĊEZZJONIJIET DWAR L-APPLIKABBILITÀ TAS-SEZZJONI 2

Artikolu 297

Limitazzjonijiet dwar l-applikabblità tas-Sezzjoni 2

1. Kwistjonijiet li jikkonċernaw l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' din il-Konvenzjoni fir-rigward ta' l-eżerċitar minn Stat kostali tad-drittijiet sovrani jew tal-ġurisdizzjoni tiegħu li hemm provvediment dwarhom f'din il-Konvenzjoni għandhom ikunu suġġetti għall-proċeduri li hemm provvediment dwarhom fis-Sezzjoni 2, f'dawn il-każi li ġejjin:

(a) meta jkun allegat li Stat kostali jkun aġixxa b'kontravenzjoni tad-disposizzjonijiet ta' din il-Konvenzjoni fir-rigward tal-libertajiet u d-drittijiet tan-navigazzjoni, titjiriet u t-tqegħid ta' fili u pajpijiet ta' taħt il-baħar, jew fir-rigward ta' xi użu internazzjonali legali tal-baħar kif speċifikat fl-Artikolu 58;

(b) meta jkun allegat li Stat fl-eżerċitar tal-libertajiet, id-drittijiet jew l-użu msemmi qabel ikun aġixxa b'kontravenzjoni ta' din il-Konvenzjoni jew tal-liġijiet jew tar-regolamenti adottati mill-Istat kostali b'konformità ma din il-Konvenzjoni u mar-regoli l-oħrajn tal-liġi internazzjonali li ma jkunux mhux-kompatibbli ma' din il-Konvenzjoni; jew

(ċ) meta ikun allegat li Stat kostali jkun aġixxa b'kontravenzjoni tar-regoli u n-normi internazzjonali speċifiċi għall-protezzjoni u l-preservazzjoni ta' l-ambjent marittimu li huma applikabbli għall-Istat kostali u li kienu ġew stabbiliti b'din il-Konvenzjoni jew permezz ta' l-organizzazzjoni internazzjonali kompetenti jew b'konferenza diplomatika, b'konformità ma din il-Konvenzjoni.

2. (a) Il-kwistjonijiet li jikkonċernaw l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni tad-disposizzjonijiet ta' din il-Konvenzjoni f'dak li jirrigwarda ir-riċerka xjentifika marittima għandhom ikunu mwettqa b'konformità mas-Sezzjoni 2, apparti li dak l-Istat kostali ma jistax ikun obligat li jaċċetta l-preżentazzjoni ta' twettieq tali dwar xi kwistjoni li toriġina minn:

(i) l-eżerċitar mill-Istat kostali ta' dritt jew diskrezzjoni b'konformità ma' l-Artikolu 246; jew

(ii) Deċisjoni mill-Istat kostali li jordna s-sospensjoni jew il-waqfien ta' proġett ta' riċerka b'konformità ma' l-Artikolu 253.

(b) Kwistjoni li toriġina minn allegazzjoni mill-Istat li jwettaq ir-riċerka, li, fir-rigward ta' proġett speċifiku, l-Istat kostali ma jkunx eżerċita d-drittijiet tiegħu permezz ta' l-Artikoli 246 u 253 b'manjiera kompatibbli ma' din il-Konvenzjoni, għandha tkun ippreżentata, bit-talba ta' kwalunkwe parti, għall-konċiljazzjoni permezz ta' l-Anness V, is-Sezzjoni 2, basta li l-Kummissjoni tal-Konċilljazzjoni ma tqajjimx is-suġġett dwar dak eżerċitat mill-Istat kostali dwar id-deskrizzjoni tiegħu li jinnomina żoni speċifiċi kif msemmija fl-Artikolu 246(6), jew tad-diskrezzjoni tiegħu li jiċħad il-kunsens b'komformità ma' l-Artikolu 246(5).

3. (a) Kwistjonijiet li jikkonċernaw l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni tad-disposizzjonijiet ta' din il-Konvenzjoni fir-rigward tas-sajd għandhom ikunu mwettqa b'konformità mas-Sezzjoni 2, apparti milli l-Istat kostali m'għandux ikunu obbligat li jaċċetta li jkun suġġett għal twettieq bħal dak ta' xi kwistjoni li tirrigwarja id-drittijiet tas-sovranità tiegħu fir-rigward tar-riżorsi ħajjin fiż-żona ekonomika esklussiva jew fl-eżerċitar tagħhom, inklużi l-poteri diskrezjonarji għad-determinazzjoni tal-qabda permissibbli, il-kapaċità tiegħu tal-ġbir, l-allokazzjoni taż-żejjed lejn l-Istati l-oħrajn u t-termini u l-kondizzjonijiet stabbiliti fil-liġijiet u r-regolament tagħhom dwar il-konservazzjoni u l-amministrazzjoni.

(b) Meta l-ebda twettieq ma jkun intlaħaq bl-użu tas-Sezzjoni 1 ta' din il-Parti, kwistjoni għandha tkun ipprezentata għall-konċilljazzjoni permezz ta' l-Anness V, is-Sezzjoni 2, fuq it-talba ta' xi parti għal-kwistjoni, meta jkun allegat li:

(i) l-Istat kostali jkun manifestament naqas milli jkun konformi ma l-obbligi tiegħu sabiex jassigura permezz tal-miżuri xierqa tal-konservazzjoni u l-amministrazzjoni tar-riżorsi ħajjin fiż-żona ekonomika esklussiva ma jkunux serjament ipperikolati;

(ii) Stat kostali li jkun arbitrarjament ċaħad li jiddetermina, fuq talba ta' Stat ieħor, il-qabda permissibbli u l-kapaċità tiegħu li jiġbor ir-riżorsi ħajjin fir-rigward tal-ħażniet li dak l-Istat l-ieħor ikun interessat li jistad; jew

(iii) Stat kostali jkun arbitrarjament ċaħad li jalloka lil xi Stat, permezz ta' l-Artikoli 62, 69 u 70 u permezz tat-termini u l-kondizzjonijiet stabbiliti mill-Istat kostali konsistenti ma' din il-Konvenzjoni, it-total jew parti taż-żejjed li huwa jkun iddikjara li jeżisti.

(ċ) Fl-ebda każ m'għandha l-Kummissjoni tal-Konċiljazzjoni tibdel id-diskrezzjoni tagħha għal dak l-Istat kostali.

(d) Ir-rapport tal-Kummissjoni tal-Konċilljazzjoni għandu jkun ikkomunikat lejn l-organizzazzjoni-jiet internazzjonali xierqa.

(e) Fin-negozjati tal-ftehim permezz ta' l-Artikoli 69 u 70, l-Istati Partijiet, sakemm ma jkunx miftiehem mod ieħor, għandhom jinkludu klawsola dwar il-miżuri li huma għandhom jieħdu sabiex jimminimizzaw il-possibilità ta' nuqqas ta' ftehim li tikkonċerna l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni tal-ftehim, u dwar kif għandhom jipproċedu jekk nuqqas ta' ftehim xorta waħda jirriżulta.

Artikolu 298

Eċċezzjonijiet voluntarji dwar l-applikabbilità tas-Sezzjoni 2

1. Meta jiffirma, jirratifika jew jissieħeb ma' din il-Konvenzjoni, jew fi kwalunkwe żmien wara dan, Stat jista, mingħajr preġudizzju għall-obbligi li joriġinaw permezz tas-Sezzjoni 1, jiddikjara bil-miktub li hu ma jkunx jixtieq li jaċċetta xi waħda mill-proċeduri li hemm provvediment dwarhom fis-Sezzjoni 2 fir-rigward ta' waħda jew aktar mill-kategoriji li ġejjin dwar kwistjonijiet:

(a) (i) kwistjonijiet li jikkonċernaw l-interpretazzjoni jew

l-applikazzjoni ta' l-Artikoli 15, 74 u 83 li jirrigwardaw mad-delimitazzjonijiet tal-fruntieri mal-baħar, jew dawk li jinvolvu il-bajjiet jew it-titoli storiċi, basta li l-Istat li jkun għamel tali dikjarazzjoni għandu, meta kwistjoni toriġina sussegwentament għad-dħul b'effett ta' din il-Konvenjoni u meta l-ebda ftehim fi żmien perjodu raġjonevoli ta' żmien ma jkun intlaħaq fin-negozjati bejn il-partijiet, mat-talba ta' waħda mill-partijiet tal-kwistjoni, jaċċetta l-preżentazzjoni ta' din il-materja għall-konċiljazzjoni permezz ta' l-Anness V, is-Sezzjoni 2; u basta aktar minn hekk li xi kwistjoni li neċessarejament tinvolvi l-kunsiderazzjoni konkorrenti ta' xi kwistjoni mhux imwettqa li tikkonċerna s-sovranità jew id-drittijiet l-oħrajn dwar l-art territorjali kontinentali jew insulari għandhom ikunu esklużi minn preżentazzjonijiet bħal dawk;

(ii) wara li l-Kummissjoni tal-Konċilljazzjoni tkun ippreżentat ir-rapport tagħha, li għandu jistqarr ir-raġunijiet li fuqhom ikun ibbażat, il-partijiet għandhom jinnegozjaw

ftehim fuq il-bażi ta' dak ir-rapport; jekk dawn in-negozjati ma jirriżultawx fi ftehim, il-partijiet għandhom, b'kunsens reċiproku, jippreżentaw is-suġġett għal waħda mill-roċeduri li hemm provvediment dwarhom fis-Sezzjoni 2, sakemm il-partijiet ma jiftiehmux mod ieħor;

(iii) dan is-subparagrafu ma japplikax għal xi kwistjoni tal-fruntieri tal-baħar finalment solvuta b'arranġament bejn il-partijiet, jew dwar xi kwistjoni li għandha tkun solvuta bi qbil mal-ftehim bilaterali jew multilaterali li jkun jorbot fuq dawk il-partijiet;

(b) Il-kwistjonijiet li jikkonċernaw l-attivitajiet militari, inklużi l-attivitajiet militari minn vapuri u ajruplani governattivi ingaġġati f'servizz mhux-kummerċjali, u l-kwistjonijiet li jikkonċernaw l-attivitajiet ta' l-infurzar tal-liġi fir-rigward ta' l-eżerċitar tad-drittijiet sovrani jew tal-ġurisdizzjoni, esklużi mill-ġurisdizzjoni ta' qorti jew tribunal permezz ta' l-Artikolu 287(2) jew (3);

(ċ) kwistjonijiet li fir-rigward tagħhom il-Kunsill tas-Sigurtà tan-Nazzjonijiet Uniti jkun jeżerċita il-funzjonijiet assenjati lilu bil-Karta tan-Nazzjonijiet Uniti, sakemm il-Kunsill tas-Sigurtà ma jiddeċidix li jwarrab il-materja mill-aġenda tiegħu jew li jsejjaħ lill-partijiet li jsolvuha bil-mezzi li hemm provvediment dwarhom f'din il-Konvenzjoni.

2. Stat Parti li jkun għamel dikjarazzjoni permezz tal-paragrafu 1 jista fi kwalunkwe żmien jirtirha, jew jaqbel li jippreżenta l-kwistjoni eskluża minn dikjarazzjoni bħal dik għal xi proċedura speċifikata f'din il-Konvenzjoni.

3. Stat Parti li jkun għamel dikjarazzjoni permezz tal-paragrafu 1 m'għandux ikun intitolat li jippreżenta xi kwistjoni li tidħol fi ħdan l-eċċezzjoni ta' dik il-kategorija ta' kwistjonijiet għal xi proċedura ta' din il-Konvenzjoni kontra Stat Parti ieħor, mingħajr il-kunsens ta' dik il-Parti.

4. Jekk wieħed mill-Istati Partijiet ikun għamel dikjarazzjoni permezz tal-paragrafu 1(a), kwalunkwe Stat Parti ieħor jista jippreżenta tali kwistjoni li tidħol fi ħdan l-eċċezzjoni ta' dik il-kategorija kontra l-parti dikjaranti tal-proċedura speċifikata f'dikjarazzjoni bħal dik.

5. Dikjarazzjoni ġdida, jew l-irtirar ta' dikjarazzjoni, bl-ebda mod ma jaffettwaw il-proċedimenti li jkunu pendenti quddiem qorti jew tribunal skond dan l-Artikolu, sakemm il-partijiet ma jkunux qablu mod ieħor.

6. Id-dikjarazzjonijiet u n-notifiki ta' l-irtirar ta' dikjarazzjonijiet permezz ta' dan l-Artikolu għandhom ikunu ddepositati mas-Segretarju-Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti, li għandu jittrasmetti kopji tagħhom lill-Istati Partijiet.

Artikolu 299

Id-dritt tal-partijiet li jaqblu dwar proċedura

1. Kwistjoni eskluża permezz ta' l-Artikolu 297 jew li jkun hemm eċċezzjoni b'dikjarazzjoni magħmulha permezz ta' l-Artikolu 298mill-proċeduri għat-twettieq tal-kwistjoni li hemm provvediment dwarhom fis-Sezzjoni 2 tista tkun ippreżentata biss għal tali proċeduri bi ftehim tal-partijiet tal-kwistjoni.

2. Xejn f'din is-sezzjoni ma jnaqqas id-dritt tal-partijiet għal kwistjoni li jifthiemu għal xi proċedura oħra dwar it-twettieq ta' tali kwistjoni jew li jilħqu soluzzjoni amikevoli.

PARTI XVI

DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

Artikolu 300

Ir-rieda tajba u l-abbuż tad-drittijiet

L-Istati Partijiet għandhom iwettqu b'rieda tajba l-obbligi kif aċċettati permezz ta' din il-Konvenzjoni u għandhom jeżerċitaw id-drittijiet, il-ġurisdizzjoni u l-libertajiet rikonoxxuti f'din il-Konvenzjoni b'manjiera li ma tkunx tikkostitwixxi xi abbuż ta' dritt.

Artikolu 301

L-użu paċifiku ta' l-ibħra

Fl-eżerċitar tad-drittijiet u fit-twettieq tad-doveri tagħhom permezz ta' din il-Konvenzjoni, l-Istati Partijiet għandhom jibqgħu lura minn xi theddid jew l-użu ta' forza kontra l-integrità territorjali jew l-indipendenza politika ta' xi Stat, jew minn xi manjiera oħra li tkun inkonsistenti mal-prinċipji tal-liġi internazzjonali kif inkorporata fil-Karta tan-Nazzjonijiet Uniti.

Artikolu 302

Żvelar ta' l-informazzjoni

Mingħajr preġudizzju għad-dritt ta' Stat Parti li jirrikorri għall-proċeduri għat-twettieq ta' kwistjonijiet li hemm provvediment dwarhom f'din il-Konvenzjoni, xejn f'din il-Konvenzjoni ma

għandu jkun meqjus bħala li jkun jeħtieġ li Stat Parti, fit-twettieq ta' l-obbligi tiegħu permezz ta' din il-Konvenzjoni, li jforni informazzjoni li l-iżvlar tagħha jkun kuntrarju ta' l-interessi essenzjali għas-sigurtà tiegħu.

Artikolu 303

Oġġetti arkeoloġiċi u storiċi misjuba fil-baħar

1. L-Istati għandhom id-dritt li jipproteġu oġġetti ta' natura arkeoloġika u storika misjuba fil-baħar u għandhom jikkoperaw għan dan l-iskop.

2. Sabiex ikun ikkontrollat it-traffiku ta' l-oġġetti bħal dawn, l-Istat kostali jista, fl-applikar ta' l-Artikolu 33, jassumi li t-tneħija tagħhom minn qiegħ il-baħar fiż-żona msemmi f'dak l-Artikolu mingħajr l-approvazzjoni tiegħu tkun tirriżulta fi ksur fit-territorju tiegħu jew fil-baħar territorjali tiegħu tal-liġijiet u r-regolamenti msemmija f'dak l-Artikolu.

3. Xejn f'dan l-Artikolu ma jaffettwa d-drittijiet ta' sidien identifikati, il-liġi tas-salvataġġ jew ir-regoli l-oħrajn ta' l-ammiraljat, jew tal-liġijiet u l-prattiċi fir-rigward ta' l-iskambji kulturali.

4. Dan l-Artikolu huwa mingħajr preġudizzjoni għall-ftehim internazzjonali l-oħrajn u għar-regoli tal-liġi internazzjonali li jirrigwardaw il-protezzjoni ta' l-oġġetti ta' natura arkeoloġika u storika.

Artikolu 304

Responsabbiltà u l-obbligi għad-danni

Id-disposizzjonijiet ta' din il-Konvenzjoni jirrigwardaw ir-responsabbiltà u l-obbligi għal danni huma mingħajr preġudizzju għall-applikazzjoni tar-regoli eżistenti u l-iżvilupp ta' aktar regoli rigward ir-responsabbiltà u l-obbligi permezz tal-liġi internazzjonali.

PARTI XVII

DISPOŻIZZJONIJIET FINALI

Artikolu 305

Firma

1. Din il-Konvenzjoni għandha tkun miftuħha għall-iffirmar minn:

(a) l-Istati kollha;

(b) In-Namibja, rappreżentata mill-Kunsill tan-Nazzjonijiet Uniti għan-Namibja;

(ċ) l-Istati kollha assoċċjati li għandhom is-*self-government* li jkunu għażlu l-istatus f'att ta' deteriminazzjoni għalihom infushom li jkunu taħt is-superviżjoni u approvati min-Nazzjonijiet Uniti b'konformità mar-Reżoluzzjoni ta' l-Assemblea Ġenerali 1514 (XV) u li jkollhom il-kompetenza fuq il-materji rregolati b'din il-Konvenzjoni, inkluża l-kompetenza li jidħlu fi trattati fir-rigward ta' dawk il-materji;

(d) l-Istati kollha assoċċjati li għandhom is-*self-government* li, b'assoċċjazzjoni ma' l-istrumenti rispettivi tagħhom ta' assoċċjazzjoni, jkollhom il-kompetenza fuq il-materji rregolati b'din il-Konvenzjoni, inkluża l-kompetenza li jidħlu fi trattati fir-rigward ta' dawk il-materji;

(e) l-Istati kollha assoċċjati li jgawdu is-*self-government* intern sħiħ li huma rikonoxxuti bħala tali min-Nazzjonijiet Uniti, imma li ma jkunux laħqu l-indipendenza sħiħa b'konformità mar-Reżoluzzjoni ta' l-Assemblea Ġenerali 1514 (XV) u li jkollhom il-kompetenza fuq il-materji rregolati b'din il-Konvenzjoni, inkluża l-kompetenza li jidħlu fi trattati fir-rigward ta' dawk il-materji;

(f) organizzazzjonijiet internazzjonali, b'konformità ma l-Anness IX.

2. Din il-Konvenzjoni għandha tibqa miftuħha għall-firma sa-9 ta' Diċembru 1984 fil-Ministeru ta' l-Affarijiet Barranin tal-Ġamajka u wkoll, mill-1 ta' Lulju 1983 sad-9 ta' Diċembru 1984, fil-Kwartieri Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti fi New York.

Artikolu 306

Ir-ratifika u l-konferma uffiċjali

Din il-Konvenzjoni hija suġġetta għal ratifika mill-Istati u mill-entitajiet l-oħrajn msemmija fl-Artikolu 305(1)(b), (ċ), (d) u (e), u għal konferma formali, b'konformità ma' l-Anness IX, mill-entitajiet msemmija fl-Artikolu 305(1)(F). L-istrumenti tar-ratifika u l-konferma formali għandhom ikunu ddepositati mas-Segretarju-Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti.

Artikolu 307

Adeżjoni

Din il-Konvenzjoni għandha tibqa miftuħha għall-Adeżjoni mill-Istati u mill-entitajiet l-oħrajn msemmija fl-Artikolu 305. L-adeżjoni mill-entitajiet msemmija fl-Artikolu 305(1)(f) għandha tkun b'konformità ma l-Anness IX. L-istrumenti ta' adeżjoni għandhom ikunu ddepositati mas-Segretarju-Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti.

Artikolu 308

Dħul fis-seħħ

1. Din il-Konvenzjoni għandha tidħol fis-seħħ 12-il xahar wara d-data tad-depożitu tas-60 l-istrument tar-ratifika jew ta' l-adeżjoni.

2. Għal kull Stat li jirratifika jew li jwettaq l-adeżjoni ma' din il-Konvenzjoni wara d-depożitu tas-60 l-istrument tar-ratifika jew ta' l-adeżjoni, il-Konvenzjoni għandha tidħol fis-seħħ fit-30 jum li jsegwu d-depożitu ta' l-istrument tiegħu tar-ratifika jew ta' l-adeżjoni, bla ħsara għall-paragrafu 1.

3. L-Assemblea ta' l-Awtorità għandha tiltaqgħa fid-data tad-dħul fis-seħħ ta' din il-Konvenzjoni u għandha teleġġi il-Kunsill ta' l-Awtorità. L-ewwel kunsill għandu jkun iffurmat b'manjiera konsistenti ma' l-iskop ta' l-Artikolu 161 jekk id-disposizzjonijiet ta' dak l-Artikolu ma jkunux jistgħu jiġu strettament applikati.

4. Ir-regoli, ir-regolamenti u l-proċeduri abbozzati mill-Kummissjoni Preparatorja għandhom ikunu japplikaw proviżjonalment sakemm isseħħ l-adozzjoni formali tagħhom mill-Awtorità b'konformità mal-Parti XI.

5. L-Awtorità u l-organi tagħha għandhom jaġixxu b'konformità mar-Riżoluzzjoni II tat-Tielet Konferenza tan-Nazzjonijiet Uniti dwar il-Liġi tal-Baħar li tirrigwarda l-investiment preparatorju u mad-Deċisjonijiet tal-Kummissjoni Preparatorja meħuda bis-saħħa ta' dik ir-Riżoluzzjoni.

Artikolu 309

Riservi w eċċezzjonijiet

L-ebda riservi jew eċċezzjonijiet ma jistgħu isiru għal din il-Konvenzjoni sakemm ma jkunux espressament permissibbli mill-Artikoli l-oħrajn ta' din il-Konvenzjoni.

Artikolu 310

Dikjarazzjoni u stqarrijiet

L-Artikolu 309 ma jfixkilx lil xi Stat, meta jiffirma, jirratifika jew jissieħeb ma' din il-Konvenzjoni, milli jagħmel dikjarazzjonijiet jew stqarrijiet, independentament minn kif ifformulati jew imsejjħa, bil-għan li, *inter alia*, ta' l-armonizzazzjoni tal-liġijiet u regolamenti tiegħu mad-disposizzjonijiet ta' din il-Konvenzjoni, basta li dawk id-dikjarazzjonijiet jew l-istqarrijiet ma jkunux tali li jeskludu jew li jimmodifikaw l-effett legali tad-disposizzjonijiet ta' din il-Konvenzjoni fl-applikazzjoni tagħhom għal dak l-Istat.

Artikolu 311

Relazzjoni ma' konvenzjonijiet u ftehim internazzjonali oħrajn

1. Din il-Konvenzjoni għandha jkollha prevalenza, bħal bejn l-Istati Partijiet, fuq il-Konvenzjonijiet ta' Ġinevra dwar il-Liġi tal-Baħar tad-29 ta' April 1958.

2. Din il-Konvenzjoni m'għandhiex tibdel id-drittijiet u l-obbligi ta' l-Istati Partijiet li joriġinaw minn ftehim ieħor li huma kompatibbli ma din il-Konvenzjoni u li ma jaffetwawx it-tgawdija mill-Istati Partijiet l-oħrajn tad-drittijiet tagħhom jew tat-twettieq ta' l-obbligi tagħhom permezz ta' din il-Konvenzjoni.

3. Tnejn jew aktar Stati Partijiet jistgħu jikkonkludu ftehim li jimmodifikaw jew li jissospendu l-operat tad-disposizzjonijiet ta' din il-Konvenzjoni, applikabbli solament għar-relazzjonijiet bejnjiethom, basta li ftehim tali ma jkunx jirrigwarda għal xi disposizzjoni, li deroga minnha tkun inkompatibbli ma l-eżekuzzjoni effettiva ta' obbjettiv u l-iskop ta' din il-Konvenzjoni, u basta wkoll li ftehim tali ma jkollux l-effett ta' l-applikazzjoni fuq il-prinċipji bażiċi kif inkorporati hemmhekk, u li d-disposizzjonijiet ta' ftehim bħal dawk ma jkollux effett fuq it-tgawdija minn Stati Partijiet oħrajn tad-drittijiet jew tat-twettieq ta' l-obbligi tagħhom permezz ta' din il-Konvenzjoni.

4. L-Istati Partijiet li għandhom l-intenzjoni li jikkonkludu ftehim kif msemmi fil-paragrafu 3 għandhom jinnotifikaw lill-Istati Partijiet l-oħrajn permezz tad-depożitarji ta' din il-Konvenzjoni bl-intenzjoni tagħhom li jikkonkludu l-ftehim jew tal-modifika jew tas-sospensjoni li hija tipprovdi.

5. Dan l-Artikolu ma jaffetwax ftehim internazzjonali espressament ippermettut jew imħares minn Artikoli oħrajn ta' din il-Konvenzjoni.

6. L-Istati Partijiet jaqblu li m'għandu jkun hemm l-ebda emendi għall-prinċipju bażiku li jirrigwarda l-wirt komuni ta' l-umanità kif stabbilit fl-Artikolu 136 u li huma m'għandhomx ikunu parti għal xi ftehim b'deroga minn dan.

Artikolu 312

Emenda

1. Wara l-iskadenza ta' perjodu ta' 10 snin mid-data tad-dħul fis-seħħ ta' din il-Konvenzjoni, Stat Parti jista, b'komunikazzjoni bil-miktub indirizzata lis-Segretarju-Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti, jipproponi emendi speċifiċi għal din il-Konvenzjoni, apparti minn dawk li jirrigwardaw l-attivitajiet fiż-żona, u talba ħalli tkun imsejħa konferenza sabiex tikkunsidra dawk l-emendi kif proponuti. Is-Segretarju-Ġenerali għandu jiċċirkola tali komunikazzjoni lill-Istati Partijiet kollha. Jekk, fi żmien 12 il-xahar mid-data taċ-ċirkolazzjoni tal-komunikazzjoni, mhux anqas minn nofs ta' l-Istati Partijiet iwieġbu fl-affermattiv għat-talba, is-Segretarju-Ġenerali għandu jsejjaħ il-laqgħa.

2. Il-proċedura tat-teħid-tad-Deċisjonijiet applikabbli għall-Konferenza ta' l-emendi għandha tkun l-istess bħal dik applikabbli

fit-Tielet Konferenza tan-Nazzjonijiet Uniti dwar il-Liġi tal-Baħar sakemm ma jkunx deċiż mod ieħor mill-Konferenza. Il-Konferenza għandha tagħmel kull sforz sabiex tilħaq ftehim dwar l-emendi permezz ta' kunsens u m'għandu jkun hemm l-ebda votazzjoni dwarhom sakemm l-isforzi kollha sabiex jintlaħaq kunsens ikunu ġew eżawriti.

Artikolu 313

Emendi bi proċedura simplifikata

1. Stat Parti jista, b'komunikazzjoni bil-miktub indirizzata lis-Segretarju-Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti, jipproponi emenda għal din il-Konvenzjoni, apparti milli emenda li tirrigwarda l-attivitajiet fiż-żona, li għandha tkun adottata bi proċedura simplifikata kif stabbilita f'dan l-Artikolu mingħajr ma tissejjaħ konferenza. Is-Segretarju-Ġenerali għandu jiċċirkola l-komunikazzjoni lill-Istati Partijiet kollha.

2. Jekk, fi żmien 12 il-xahar mid-data taċ-ċirkolazzjoni tal-komunikazzjoni, Stat Parti joġġezzjona għall-emenda kif proponuta jew għall-proposta ta' l-adozzjoni tagħha bi proċedura simplifikata, l-emenda għandha tkun meqjusa bħala li hija miċħudha. Is-Segretarju-Ġenerali għandu immedjatament jinnotifika lil-Istati Partijiet kif xieraq.

3. Jekk, fi żmien 12 il-xahar mid-data taċ-ċirkolazzjoni tal-komunikazzjoni, l-ebda Stat Parti ma jkun oġġezzjona għall-emenda kif proponuta jew għall-proposta ta' l-adozzjoni tagħha bi proċedura simplifikata, l-emenda proponuta għandha tkun meqjusa bħala li hija adottata. Is-Segretarju-Ġenerali għandu jinnotifika lil-Istati Partijiet kollha li l-emenda proponuta tkun ġiet adottata.

Artikolu 314

Emendi għad-dispożizzjonijiet ta' din il-Konvenzjoni li jirrigwardaw esklussivament l-attivitajiet fiż-żona

1. Stat Parti jista, b'komunikazzjoni bil-miktub indirizzata lis-Segretarju-Ġenerali ta' l-Awtorità, jipproponi emenda għad-disposizzjonijiet ta' din il-Konvenzjoni li jirrigwardaw esklussivament għall-attivitajiet fiż-żona, inkluż l-Anness VI, is-Sezzjoni 4. Is-Segretarju-Ġenerali għandu jiċċirkola tali komunikazzjoni lill-Istati Partijiet kollha. L-emenda proponuta għandha tkun suġġetta għall-approvazzjoni mill-Assemblea wara li tkun ġiet approvata mill-Kunsill. Ir-rappreżentanti ta' l-Istati Partijiet f'dawk l-organi għandhom ikollhom il-poteri kollha sabiex jikkunsidraw u japprovaw l-emenda proponuta. L-emenda proponuta kif approvata mill-Kunsill u mill-Assemblea għandha tkun ikkunsidrata bħala adottata

2. Qabel l-approvazzjoni ta' xi emenda permezz tal-paragrafu 1, il-Kunsill u l-Assemblea għandhom jassiguraw li din ma tippreġudikax is-sistema ta' l-esplorazzjoni għal, u l-esplojtazzjoni tar-riżorsi taż-żona, sakemm ikun hemm il-Konferenza tar-Reviżjoni b'konformità ma' l-Artikolu 155.

Artikolu 315

Il-firma, ir-ratifika ta', l-adeżjoni ma' u l-awtentiċità tat-testi ta' l-emendi

1. La darba adotatti, l-emendi għal din il-Konvenzjoni għandhom ikunu miftuħa għall-iffirmar mill-Istati Partijiet għal 12 il-xahar mid-data ta' l-adozzjoni, fil-Kwartieri Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti fi New York, sakemm ma jkunx ġie pprovdut mod ieħor fl-emenda nnifisha.

2. L-Artikoli 306, 307 u 320 japplikkaw għall-emendi kollha ta' din il-Konvenzjoni.

Artikolu 316

Dħul fis-seħħ ta' l-emendi

1. L-emendi għal din il-konvenzjoni, apparti minn dawk msemmija fil-paragrafu 5, għandhom jidħlu fis-seħħ għall-Istati Partijiet li jirratifikaw jew li jissieħbu magħhom fit-30 jum li jsegwu d-depożitu ta' l-istrumenti tar-ratifika jew ta' l-adeżjoni b'żewġ terzi ta' l-Istati Partijiet jew minn 60 Stati Partijiet, liema minnhom ikun l-akbar. Emendi bħal dawn m'għandhomx jaffettwaw it-tgawdija mill-Istati Partijiet l-oħrajn tad-drittijiet tagħhom jew tat-twettieq ta' l-obbligi tagħhom permezz ta' din il-Konvenzjoni.

2. Emenda tista tipprovdi li numru akbar ta' ratifiki jew adeżjonijiet ikunu meħtieġa għad-dħul fis-seħħ tagħha milli minn dak meħtieġ b'dan l-Artikolu.

3. Għal kull Stat li jirratifika jew li jwettaq l-adeżjoni ma' din l-emenda msemmija fil-paragrafu 1 wara d-depożitu tan-numru meħtieġ ta' l-istrument tar-ratifika jew ta' l-adeżjoni, l-emenda għandha tidħol fis-seħħ fit-30 jum li jsegwu d-depożitu ta' l-istrument tiegħu tar-ratifika jew ta' l-adeżjoni tagħha.

4. Stat li jkun sar parti ta' din il-Konvenzjoni wara d-dħul b'effett ta' emenda b'konformità mal-paragrafu 1 għandu, sakemm ma jkunx hemm espressjoni ta' intenzjoni differenti minn dak l-Istat:

(a) ikun meqjus bħala parti ta' din il-Konvenzjoni hekk kif emendata; u

(b) ikun meqjus bħala parti tal-Konvenzjoni mhux emendata b'relazzjoni ma' xi Stat Parti li ma jkunx marbut bl-emenda.

5. Xi emenda li tirrigwarda esklussivament l-attivitajiet fiż-żona u xi emenda għall-Anness VI għandha tidħol fis-seħħ għall-Istati Partijiet kollha fi żmien sena waħda wara d-depożitu ta'

l-istrumenti tar-ratifika jew ta' l-adeżjoni minn tlieta minn erba ta' l-Istati Partijiet.

6. Stat li jkun sar parti ta' din il-Konvenzjoni wara d-dħul b'effett ta' emendi b'konformità mal-paragrafu 5 għandu jkun meqjus bħala parti ta' din il-Konvenzjoni hekk kif emendata.

Artikolu 317

Denunzja

1. Kwalunkwe Stat Parti jista, b'notifika bil-miktub indirizzata lis-Segretarju-Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti, jiddenunzja minn din il-Konvenzjoni u jista jindika r-raġunijiet għal dan. Nuqqas li jindika r-raġunijiet m'għandux jaffettwa l-validità tad-denunzja. Id-denunzja għandha jkollha effett sena waħda minn wara d-data tan-notifika, sakemm in-notifika ma tindikax data aktar tard.

2. L-Istat m'għandux ikunu rilaxxat minħabba d-denunzja mill-obbligazzjonijiet finanzjarji u kontrattwali li jkunu akkumulaw waqt li huwa jkun parti ta' din il-Konvenzjoni, l-anqas m'għandha d-denunzja taffettwa xi dritt, obbligu jew sitwazzjoni legali ta' dak l-Istat li tkun inħolqot permezz ta' l-eżekuzzjoni ta' din il-Konvenzjoni qabel it-terminazzjoni tagħha għal dak l-Istat.

3. Id-denunzja m'għandha bl-ebda mod taffettwa d-dover ta' xi Stat Parti milli jwettaq xi obbligi tiegħu kif inkorporati f'din il-Konvenzjoni li magħha huwa jkun suġġett permezz tal-liġi internazzjonali independentament minn din il-Konvenzjoni.

Artikolu 318

L-Istatus ta' l-Annessi

L-Annessi jifformaw parti ntegrali ma din il-Konvenzjoni u, sakemm ma jkunx ipprovdut espressament mod ieħor, referenza għal din il-Konvenzjoni jew għal waħda mill-partijiet tagħha, tinkludi referenza għall-Annesss li huma marbuta magħha.

Artikolu 319

Depositarju

1. Is-Segretarju-Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti għandu jkun id-depositarju ta' din il-Konvenzjoni u ta' l-emendi tagħha.

2. B'żieda mal-funzjonijiet tiegħu bħala depositarju, is-Segretarju-Ġenerali għandu:

(a) jirraporta lejn l-Istati Partijiet kollha, lejn l-Awtorità u lejn l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti dwar kwistjonijiet ta' natura ġenerali li jinqalgħu fir-rigward ta' din il-Konvenzjoni;

(b) jinnotifika lill-Awtorità rigward ir-ratifiki u l-konfermi formali ta' u l-adeżjonijiet ma din il-Konvenzjoni u l-emendi għaliha, kif ukoll bid-denunzji għal din il-Konvenzjoni;

(ċ) jinnotifika lill-Istati Partijiet dwar il-ftehim b'konformità ma' l-Artikolu 311(4);

(d) jiċċirkola l-emendi adottati b'konformità ma' din il-Konvenzjoni lill-Istati Partijiet għar-ratifika jew l-adeżjoni;

(e) isejjaħ il-laqgħat meħtieġa mill-Istati Partijiet b'konformità ma' din il-Konvenzjoni.

3. (a) Is-Segretarju-Ġenerali għandu wkoll jitrasmetti lejn l-osservaturi msemmija fl-Artikolu 156:

(i) ir-rapporti msemmija fil-paragrafu 2(a);

(ii) in-notifiki msemmija fil-paragrafu 2(b) u (ċ); u

(iii) it-testi ta' l-emendi msemmija fil-paragrafu 2(d), għall-informazzjoni tagħhom.

(b) Is-Segretarju-Ġenerali għandu wkoll jistieden lill-dawk l-osservaturi sabiex jipparteċipaw bħala osservaturi fil-laqgħat ta' l-Istati Partijiet msemmija fil-paragrafu 2(e).

Artikolu 320

Testijiet awtentiċi

L-oriġinal ta' din il-Konvenzjoni, li tiegħu it-testi bl-Arbi, ċ-Ċiniż, l-Ingliż, il-Franċiż, ir-Russu u l-Ispanjol huma ugwalment awtentiċi, għandu, bla ħsara għall-Artikolu 305(2), ikun iddepositat mas-Segretarju-Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti.

B'xhieda ta' dan, aħna l-plenipotenzarji hawn taħt iffirmati, awtorizzati kif meħtieġ dwar dan, iffirmajna din il-Konvenzjoni.

Magħmula fil-Bajja ta' Montego, dan l-għaxar jum ta' Diċembru, elf disa' mija u tnejn u tmenin.

ANNESS I

ANNESS I

SPEĊJE LI JPASSU SFIQ

1.	It-tonn albacore:	*Thunnus alalunga*
2.	It-tonn tal-pinna kaħlanija:	*Thunnus thynnus*
3.	It-tonn ta' l-għajn kbira:	*Thunnus obesus*
4.	It-tonn palamit:	*Katsuwonus pelamis*
5.	It-tonn tal-pinna safranija:	*Thunnus albacares*
6.	It-tonn tal-pinna sewda:	*Thunnus atlanticus*
7.	It-tonn iż-żgħir:	*Euthynnus alletteratus; Euthynnus affinis*
8.	It-tonn ta' nofs-in-nhar tal-pinna kaħlanija:	*Thunnus maccoyii*
9.	It-tumbrell (kavalli):	*Auxis thazard; Auxis rochei*
10.	L-ispeċje tal-bramidae (pomfret):	il-familja *Bramidae*
11.	Il-marlini (makku):	*Tetrapturus angustirostris; Tetrapturus belone; Tetrapturus pfluegeri; Tetrapturus albidus; Tetrapturus audax; Tetrapturus georgei; Makaira mazara; Makaira indica; Makaira nigricans*
12.	Il-ħut tal-qlugħ:	*Istiophorus platypterus; Istiophorus albicans*
13.	Il-pixxispad:	*Xiphias gladius*
14.	Is-sawrell:	*Scomberesox saurus; Cololabis saira; Cololabis adocetus; Scomberesox saurus scombroides*
15.	Id-delfini:	*Coryphaena hippurus; Coryphaena equiselis*
16.	Il-klieb il-baħar oċeaniċi:	*Hexanchus griseus; Cetorhinus maximus;* il-familja *Alopiidae*; *Rhincodon typus*; il-familja *Carcharhinidae*; il-familja *Sphyrnidae*; il-familja *Isurida*
17.	Iċ-ċetaċej:	il-familja *Physeteridae*; il-familja *Balaenopteridae*; il-familja *Balaenidae*; il-familja *Eschrichtiidae*; il-familja *Monodontiade*; il-familja *Ziphiidae*; il-fanilja *Delphinidae*.

ANNESS II

IL-KUMMISSJONI DWAR IL-LIMITI TAS-SIKKA KONTINENTALI

Artikolu 1

Bi qbil mad-disposizzjonijiet ta' l-Artikolu 76, Kummissjoni dwar il-Limiti tas-Sikka Kontinentali lil hinn minn 200 mil nawtiku, għandha tkun stabbilita b'konformità ma' l-Artikoli li ġejjin.

Artikolu 2

1. Il-Kummissjoni għandha tkun magħmulha minn 21 membru li għandhom ikunu esperti fl-oqsma tal-ġeoloġija, l-ġeofiżika jew l-idrografija, eletti mill-Istati Partijiet għal din il-Konvenzjoni minn fost iċ-ċittadini tagħhom, billi jingħata qies xieraq għal-ħtieġa li tkun assigurata rappreżentazzjoni ġeografika ekwitabbli, li għandhom iservu fil-kapaċitajiet personali tagħhom.

2. L-elezzjoni inizjali għandha tinżam malajr kemm jista jkun possibbli imma fi kwalunkwe każ fi żmien 18 il-xahar mid-data tad-dħul b'effett ta' din il-Konvenzjoni. Mill anqas tlett xhur qabel id-data ta' kull elezzjoni, is-Segretarju-Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti għandu jindirizza ittra lill-Istati Partijiet, jistedinhom biex fi żmien tlett xhur, jippreżentaw in-nomini, wara konsultazzjonijiet reġjonali xierqa. Is-Segretarju-Ġenerali għandu jħejji lista, f'ordni alfabetika, tal-persuni kollha hekk innominati u għandu jippreżentha lill-Istati Partijiet kollha.

3. L-elezzjonijiet tal-membri tal-Kummissjoni għandhom jinżammu waqt laqgħa ta' l-Istati Partijiet li tkun imsejjħa mis-Segretarju-Ġenerali fil-Kwartieri Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti. F'dik il-laqgħa, li għaliha żewġ-terzi ta' l-Istati Partijiet jikkostitwixxu *quorum*, il-persuni eletti għall-Kummissjoni għandhom ikunu dawk in-nominati li jakkwistaw maġġoranza ta' żewġ-terzi tal-voti tar-rappreżentanti ta' l-Istati Partijiet preżenti u li jivvutaw. Mhux anqas minn tlett membri għandhom ikunu eletti minn kull reġjun ġeografiku.

4. Il-membri tal-Kummissjoni għandhom ikunu eletti għal terminu ta' ħames snin. Għandhom ikunu eliġibbli għall-elezzjoni mill-ġdid.

5. L-Istat Parti li jippreżenta nomina ta' membru għall-Kummissjoni għandu jkun responsabbli għall-ispejjeż ta' dak il-membru waqt li jkun iwettaq id-doveri tiegħu fil-Kummissjoni. L-Istat kostali kkonċernat għandu jkun responsabbli għall-ispejjeż fir-rigward tal-parir msemmi fl-Artikolu 3(1)(b) ta' dan l-Anness. Is-segretarjat tal-Kummissjoni għandu jkun ipprovdut mis-Segretarju-Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti.

Artikolu 3

1. Il-funzjonijiet tal-Kummissjoni għandhom ikunu:

(a) li tikkunsidra d-*data* u l-materjal l-ieħor ippreżentat mill-Istati kostali li jikkonċerna l-limiti esterni tas-sikka kontinentali fiż-żoni ta' fejn dawk il-limiti jeċċedu lil hinn minn 200 mil nawtiku, u sabiex tagħmel rakommandazzjonijiet b'konformità ma' l-Artikolu 76 tal-Prospett ta' Ftehim adottat fid-29 ta' Awissu 1980 mit-Tielet Konferneza tan-Nazzjonijiet Uniti tal-Liġi tal-Baħar;

(b) li tipprovdi konsulenza xjentifika u teknika, jekk meħtieġa mill-Istati kostali kkonċernati, matul il-preparazzjoni tad-*data* msemmija fis-subparagrafu (a).

2. Il-Kummissjoni tista tikkopera, sal-limitu meqjus meħtieġ u utili, mal-Kummissjoni Oċeanografika Intergovernamentali tal-Unesco, ma' l-Organizzazzjoni Idrografika Internazzjonali u ma' l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti l-oħrajn bil-għan ta' skambju ta' l-informazzjoni xjentifika u teknika li tista tkun ta' għajnuna fir-rilaxx tar-responsabbiltajiet tal-Kummissjoni.

Artikolu 4

Meta Stat kostali jkollu l-intenzjoni li jistabbilixxi, bi qbil ma' l-Artikolu 76, il-limiti esterni tas-sikka kontinentali tiegħu lil hinn minn 200 mil nawtiku, dan għandu jippreżenta l-partikolaritajiet ta' dawk il-limiti lill-Kummissjoni flimkien ma' *data* xjentifika u teknika bħala sostenn malajr kemm jista jkun possibbli imma fi kwalunkwe każ fi żmien 10 snin mid-dħul b'effett ta' din il-Konvenzjoni għal dak l-Istat. L-Istat kostali għandu fl-istess waqt jagħti l-ismijiet ta' xi membri tal-Kummissjoni li jkunu pprovdewh b'konsulenza xjentifika u teknika.

Artikolu 5

Sakemm il-Kummissjoni ma tiddeċidix mod ieħor, il-Kummissjoni għandha tiffunzjona permezz tal-sub-kummissjonijiet iffurmati minn seba membri, maħtura b'mod ibbilanċjat billi jitqiesu l-elementi speċifiċi ta' kull preżentazzjoni minn Stat kostali. Iċ-ċittadini ta' l-Istat kostali li jagħmlu l-preżentazzjoni u li huma membri tal-Kummissjoni u xi membru tal-Kummissjoni li jkun għin lill-Istat kostali billi jkun ipprovda konsulenza xjentifika u teknika fir-rigward tad-delineazzjoni, m'għandhomx ikunu membri ta' xi sub-kummissjoni li titratta ma' dik il-preżentazzjoni imma jkollhom id-dritt li jipparteċipaw bħala membri fil-proċedimenti tal-Kummissjoni li tikkonċerna l-imsemmija preżentazzjoni. L-Istat kostali li jkun għamel il-preżentazzjoni lill-Kummissjoni jista jibgħat lir-rappreżentanti tiegħu sabiex jipparteċipaw fil-proċedimenti relevanti, imma mingħajr id-dritt tal-vot.

Artikolu 6

1. Is-sub-kummissjoni għandha tippreżenta r-rakkommandazzjonijiet tagħha lill-Kummissjoni.

2. Approvazzjoni mill-Kummissjoni tar-rakommandazzjonijiet tas-sub-kummissjoni għandha tkun b'maġġoranza ta' żewġ-terzi tal-membri tal-Kummissjoni li jkunu preżenti u li jivvotaw.

3. Ir-rakommandazzjonijiet tal-Kummissjoni għandhom ikunu ppreżentati bil-miktub lill-Istat kostali li jkun għamel il-preżentazzjoni u lis-Segretarju-Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti.

Artikolu 7

L-Istati kostali għandhom jistabbilixxu il-limiti esterni tas-sikka kontinentali b'konformità mad-disposizzjonijiet ta' l-Artikolu 76(8), skond il-proċeduri nazzjonali xierqa.

Artikolu 8

Fil-każ ta' disgwid mill-Istat kostali mar-rakommandazzjoni tal-Kummissjoni, l-Istat kostali għandu, f'perjodu raġjonevoli ta' żmien, iressaq preżentazzjoni riveduta jew ġdida lill-Kummissjoni.

Artikolu 9

L-azzjonijiet tal-Kummissjoni m'għandhomx jippreġudikaw il-materji li jirrigwardaw id-delimitazzjoni tal-fruntieri bejn Stati b'kosti faċċata ta' xulxin jew biswit xulxin.

ANNEX III

KONDIZZJONIJIET BAŻIĊI TAL-PROSPETTAR, L-ESPLORAZZJONI U L-ESPLOJTAZZJONI

Artikolu 1

It-Titolu għal minerali

It-titolu għall-minerali għandu jgħaddi ma' l-irkuprar b'konformità ma' din il-Konvenzjoni.

Artikolu 2

Prospettar (tfittix)

1. (a) L-Awtorità għandha tinkoraġġixxi l-prospettar fiż-żona.

(b) Il-prospettar għandu jkun imwettaq biss wara li l-Awtorità tkun irċeviet impenn bil-miktub li l-prospettatur ipproponut sejjer ikun konformi ma' din il-Konvenzjoni u mar-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri relevanti ta' l-Awtorità li jikkonċernaw il-koperazzjoni fil-programmi tat-taħriġ msemmija fl-Artikoli 143 u 144 u l-protezzjoni ta' l-ambjent marittimu, u li jkun jaċċetta l-verifika mil-Awtorità dwar il-konformità ma' dawn. Il-prospettur ipproponut għandu, fl-istess waqt, jinnotifika lil-Awtorità biż-żona jew żoni approssimattivi li fihom il-prospettar għandu jkun imwettaq.

(ċ) Il-prospettar jista jkun imwettaq simultanjament minn aktar minn prospettur wieħed fl-istess żona jew żoni.

2. Il-prospettar ma jagħtix lill-prospettur xi drittijiet fir-rigward tar-riżorsi. Il-prospettur jista, b'dana kollu, jirkupra kwantità raġjonevoli ta' minerali sabiex tintuża għat-testijiet.

Artikolu 3

Esplorazzjoni u esplojtazzjoni

1. L-impriża, l-Istati partijiet, u l-entitajiet l-oħrajn msemmija fl-Artikolu 153(2)(b) jistgħu japplikaw lejn l-Awtorità għall-approvazzjoni tal-pjanijiet tax-xogħol għall-attivitajiet fiż-żona.

2. L-impriża tista tapplika fir-rigward ta' xi parti taż-żona, imma l-applikazzjonijiet minn oħrajn fir-rigward taż-żoni riservati huma suġġetti għall-ħtiġiet addizzjonali ta' l-Artikolu 9 ta' dan l-Anness.

3. L-esplorazzjoni u l-esplojtazzjoni għandhom jitwettqu biss fiż-żoni speċifikati fil-pjanti tax-xogħol msemmija fl-Artikolu 153(3) u approvati mill-Awtorità b'konformità ma' din il-Konvenzjoni u r-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri relevanti ta' l-Awtorità.

4. Kull pjan ta' xogħol approvat għandu:

(a) ikunu konformi ma' din il-Konvenzjoni u mar-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri ta' l-Awtorità;

(b) jipprovdi għal kontroll mill-Awtorità ta' l-attivitajiet fiż-żona b'konformità ma' l-Artikolu 153(4);

(ċ) jagħti lill-operatur, b'konformità mar-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri ta' l-Awtorità, id-dritt esklussiv dwar l-esplorazzjoni għal, u l-esplojtazzjoni tal-kategoriji speċifikati tar-riżorsi fiż-żona koperti bil-pjan tax-xogħol. Jekk, b'dana kollu, l-applikant jippreżenta għall-approvazzjoni pjan ta' xogħol li jkopri biss l-istadju ta' l-esplorazzjoni jew l-istadju ta' l-esplojtazzjoni, il-pjan ta' xogħol approvat għandu jagħti tali dritt esklussiv fir-rigward ta' dak l-istadju l-ġdid.

5. Ma l-approvazzjoni tiegħu mill-Awtorità, kull pjan ta' xogħol, apparti minn dawk ippreżentati mill-impriża, għandu jkun f'għamla ta' kuntratt konkluż bejn l-Awtorità u l-applikant jew l-applikanti.

Artikolu 4

Il-kwalifiki ta' l-applikanti

1. L-applikanti, apparti milli l-impriża, għandhom ikunu kwalifikati jekk ikollhom in-nazzjonalità jew il-kontroll u l-appoġġ meħtieġ bl-Artikolu 153(2)(b), u jekk isegwu l-proċeduri u jilħqu n-normi tal-kwalifika kif stabbiliti fir-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri ta' l-Awtorità.

2. Apparti milli kif hemm ipprovdut fil-paragrafu 6, tal-normi ta' kwalifiki għandhom jirrigwardaw il-kapaċitajiet finanzjarji u tekniċi ta' l-applikant u l-imġieba tiegħu waqt kuntratti preċedenti ma l-Awtorità.

3. Kull applikant għandu jkollu l-appoġġ minn Stat Parti li tiegħu huwa jkun ċittadin sakemm l-applikant ma jkollux aktar minn nazzjonalità waħda, bħal ma jkun il-każ ta' sħubija jew konsorzju ta' entitajiet minn diversi Stati, f'liema każ l-Istati Partijiet kollha involuti għandhom jagħtu s-sostenn lill-applikazzjoni, jew sakemm l-applikant ikun effettivament ikkontrollat minn Stat Parti ieħor jew miċ-ċittadini tiegħu, f'liema każ iż-żewġ Stati Partijiet għandhom ikunu s-sostenituri ta' l-applikazzjoni. Il-kriterja u l-proċeduri għall-implimentazzjoni tal-ħtiġiet tas-sostenn għandhom ikunu kif stabbiliti fir-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri ta' l-Awtorità.

4. L-Istat jew l-Istati tas-sostenn għandhom, permezz ta' l-Artikolu 139, ikollhom ir-responsabbiltà li jassiguraw, fi ħdan is-sistema legali tagħhom, li kuntrattur hekk sostnut għandu jwettaq l-attivitajiet fiż-żona b'konformità mat-termini tal-kuntratt tiegħu u ma' l-obligi tiegħu skond din il-Konvenzjoni. L-Istat tas-sostenn m'għandux, b'dana kollu, jkun responsabbli għad-danni maħluqa minn xi nuqqas mil-kuntrattur sostnut minnu li jkun konformi ma' l-obbligi tiegħu jekk dak l-Istat Parti jkun adotta l-liġijiet u r-regolamenti u jkun ħa l-miżuri amministrattivi li huma, fil-qafas tas-sistema legali tiegħu, raġjonevolemt xierqa sabiex jassiguraw konformità mill-persuni taħt il-ġurisdizzjoni tiegħu.

5. Il-proċeduri għall-assessjar tal-kwalifiki ta' l-Istati Partijiet li huma applikanti għandhom jagħtu qies tal-karattru tagħhom bħala Stati.

6. In-normi tal-kwalifika għandhom jeħtieġu li kull applikant, mingħajr eċċezzjoni, għandu bħala parti mill-applikazzjoni tiegħu, jintrabat:

(a) li jaċċetta bħala enforzabbli u li jkun konformi ma' l-obbligi applikabbli maħluqa bid-disposizzjonijiet tal-Parti XI, ir-regoli, ir-regolamenti u l-proċeduri ta' l-Awtorità, id-Deċisjonijiet ta' l-organi ta' l-Awtorità u t-termini tal-kuntratti tiegħu ma' l-Awtorità;

(b) li jaċċetta l-kontroll mill-Awtorità ta' l-attivitajiet fiż-żona, kif awtorizzata b'din il-Konvenzjoni;

(ċ) li jipprovdi lill-Awtorità b'assigurazzjoni bil-miktub li l-obbligi tiegħu skond il-kuntratt ikunu mwettqa b'rieda tajba;

(d) li jkun konformi mad-disposizzjonijiet dwar it-trasferiment tat-teknoloġija kif stabbilita fl-Artikolu 5 ta' dan l-Anness.

Artikolu 5

It-trasferiment tat-teknoloġija

1. Meta jippreżenta pjan tax-xogħol, kull applikant għandu jagħmel disponibbli lejn l-Awtorità deskrizzjoni ġenerali tat-tagħmir u l-metodi li għandhom ikunu wżati fit-twettieq ta' l-attivitajiet fiż-żona, u ta' l-informazzjoni relevanti mhux-propjetarja dwar il-karatteristċi ta' dik it-teknoloġija u l-informazzjoni li fir-rigward tagħha l-imsemmija teknoloġija hija disponibbli.

2. Kull operatur għandu jinforma lill-Awtorità bir-reviżjonijiet fid-deskrizzjoni u l-informazzjoni kif disponibbli permezz tal-paragrafu 1 kull meta kambjament jew innovazzjoni teknoloġika sostanzjali jkun introdott.

3. Kull kuntratt għat-twettieq ta' l-attivitajiet fiż-żona għandu jinkludi dawn l-impenji mill-kuntrattur kif ġejjin:

(a) li jagħmel disponibli għall-Impriża b'termini u kondizzjonijiet kummerċjali ġusti u raġjonevoli, kull meta l-Awtorità hekk titlob, it-teknoloġija li huwa juża fit-twettieq ta' l-attivitajiet fiż-żona permezz tal-kuntratt, li l-kuntrattur huwa legalment intitolat li jittrasferixxi. Dan għandu jseħħ permezz ta' liċenzi jew arranġamenti xierqa oħra, li l-kuntrattur għandu jinnegozja ma' l-Impriża u li għandha tkun elenkata f'arranġament speċifiku supplementari għall-kuntratt, dan l-impenn jista jkun invokat biss jekk l-Impriża ssib li hija ma tkunx tista takkwista l-istess, jew ugwalment effiċjenti u utili, t-teknoloġija fis-suq miftuħ b'termini u kondizzjonijiet kummerċjali ġusti u raġjonevoli;

(b) li jakkwista assigurazzjoni bil-miktub mil-propjetarju ta' xi teknoloġija wżata fit-twettieq ta' l-attivitajiet fiż-żona permezz tal-kuntratt, li ma tkunx ġeneralment disponibbli fis-suq miftuħ u li ma tkunx koperta bis-subparagrafu (a), li l-propjetarju għandu, kull meta l-Awtorità hekk titlob, jagħmel dik it-teknoloġija disponibbli għal-Impriża permezz ta' liċenzja jew arranġamenti oħrajn xierqa, u b'termini u kondizzjonijiet kummerċjali ġusti u raġjonevoli, sa l-istess limitu kif tkun disponibbli għall-kuntrattur. Jekk din l-assigurazzjoni ma tkunx akkwistata, it-teknoloġija f'dan il-każ m'għandiex tkun użata mill-kuntrattur li jwettaq l-attivitajiet fiż-żona.

(ċ) li jakkwista minn għand il-propjetarju permezz ta' kuntratt enforzabbli, fuq it-talba ta' l-Impriża u jekk ikun possibbli li jagħmel hekk mingħajr xi spejjeż sostanzjali għall-kuntrattur, id-dritt legali li jitrasferixxi lejn l-Impriża kwalunkwe teknoloġija użata mill-kuntrattur, fit-twettieq ta' l-attivitajiet fiż-żona permezz tal-kuntratt, li l-kuntrattur ma jkunx b'mod ieħor legalment intitolat li jittrasferixxi u li ma tkunx ġeneralment disponibbli fis-suq miftuħ. Fil-każi meta jkun hemm relazzjoni ta' għaqda sostanzjali bejn il-kuntrattur u l-propjetarju tat-teknoloġija, il-qrubija f'din ir-relazzjoni u l-grad ta' kontroll jew infuwenza għandu jkun relevanti għad-determinazzjoni ta' jekk il-miżuri prattiċi kollha jkunux ittieħdu sabiex ikun akkwistat dak id-dritt. Fil-każi meta l-kuntrattur jeżerċita kontroll effettiv fuq il-propjetarju, nuqqas li jkun akkwistat minn għand il-propjetarju d-dritt legali għandu jkun meqjus bħala relevanti għall-kwalifiki tal-kuntrattur għal xi applikazzjoni sussegwenti għall-approvazzjoni ta' pjan ta' xogħol;

(d) li jiffaċilita, b'talba mill-Impriża, l-akkwist mil-Impriża ta' xi teknoloġija koperta bis-subparagrafu (b), permezz ta' liċenzja jew arranġamenti oħrajn xierqa u b'termini u kondizzjonijiet kummerċjali ġusti u raġjonevoli, jekk l-Impriża tiddeċiedi li tinnegozja direttament mal-propjetarju tat-teknoloġija;

(e) li jieħu l-istess miżuri bħal ma huma preskritti fis-subparagrafi (a), (b), (ċ) u (d) għall-benefiċċju ta' Stat li għadu jiżviluppa, jew ta' grupp ta' Stati li għadhom jiżviluppaw, li jkunu applikaw għal kuntratt permezz ta' l-Artikolu 9 ta' dan l-Anness, basta li dawn il-miżuri għandhom ikunu limitati għall-esplojtazzjoni tal-parti taż-żona ipproponuta mill-kuntrattur li tkun ġiet irriservata bis-saħħa ta' l-Artikolu 8 ta' dan l-Anness u basta li l-attivitajiet permezz tal-kuntratt mitlub mill-Istat li għadu jiżviluppa, jew minn grupp ta' Stati li għadhom jiżviluppaw, ma jkunx jinvolvi t-trasferiment ta' teknoloġija lejn xi Stat terz jew lejn iċ-ċittadini ta' Stat terz. L-obbligu permezz ta' din id-disposizzjoni għandu jkun japplika biss fir-rigward ta' xi kuntrattur partikolari meta t-teknoloġija ma tkunx ġiet mitluba mill-Impriża jew trasferita minn dak il-kuntrattur lejn l-Impriża.

4. Kwistjonijiet li jikkonċernaw lill-impenji kif meħtieġa permezz tal-paragrafu 3, bħad-disposizzjonijiet l-oħrajn tal-kuntratti, għandhom ikunu suġġetti għal twettiq obligatorju b'konformità mal-Parti XI u, fil-każi ta' vjolazzjoni ta' dawn l-impenji, sospensjoni jew terminazzjoni tal-kuntratt u ta' penali monetarji li jistgħu jkunu ordnati b'konformità ma l-Artikolu 18 ta' dan l-Anness. Kwistjonijiet dwar jekk l-offerti magħmula mill-kuntrattur ikunux fil-medda tat-termini u l-kondizzjonijiet kummerċjali ġusti u raġjonevoli jistgħu ikunu mressqa minn kwalunkwe parti lejn arbitraġġ kummerċjali li jorbot b'konformità mar-Regoli ta' l-Arbitraġġ UNCITRAL jew ta' xi regoli oħrajn ta' l-arbitraġġ skond ma jista jkun preskritt fir-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri ta' l-Awtorità. Jekk id-Deċisjoni tkun li l-offerta magħmulha mill-kuntrattur ma tkunx fil-medda ta' termini u kondizzjonijiet kummerċjali ġusti u raġjonevoli, il-kuntrattur għandu jkun mogħti 45 jum sabiex jirrevedi l-offerta tiegħu u jwassalha f'dik il-medda qabel ma' l-Awtorità tieħu xi azzjoni b'konformità ma' l-Artikolu 18 ta' dan l-Anness.

5. Jekk l-Impriża ma tkunx tista takkwista b'termini u kondizzjonijiet kummerċjali ġusti u raġjonevoli it-teknoloġija xierqa sabiex tkun tista tibda f'ħin f'waqtu l-irkupru u l-proċessar tal-minerali miż-żona, jew il-Kunsill jew l-Assemblea jistgħu isejħu laqgħa ta' grupp ta' Stati Partijiet magħmul minn dawk li huma nvoluti fl-attivitajiet fiż-żona, li jkunu taw

sosstenn lill-entitajiet li huma nvoluti fl-attivitajiet fiż-żona u lil Stati Partijiet oħrajn li jkollhom aċċess għal teknoloġija bħal dik. Dan il-grupp għandu jikkonsulta flimkien u jieħu miżuri effettivi sabiex jassigura li tali teknoloġija issir disponibbli għall-impriża b'termini u kondizzjonijiet kummerċjali ġusti u raġjonevoli. Kull Stat Parti tali għandu jieħu dawk il-miżuri fejjieda kollha għal dan il-għan fi ħdan is-sistema legali tiegħu.

6. Fil-każ ta' impriżi konġunti ma' l-impriża, it-trasferiment tat-teknoloġija għandu jseħħ b'konformità mat-termini tal-ftehim ta' l-impriża konġunta.

7. L-impenji meħtieġa bil-paragrafu 3 għandhom ikunu nklużi f'kull kuntratt għat-twettieq ta' l-attivitajiet fiż-żona sa 10 snin wara l-bidu tal-produzzjoni kummerċjali mill-impriża, u jistgħu ikunu nvokati matul dak il-perjodu.

8. Għall-iskopijiet ta' dan l-Artikolu, "teknoloġija" tfisser l-apparat speċjalizzat u l-esperjenza teknika, inklużi manwali, disinji, l-istruzzjonijiet ta' l-operat, it-taħriġ u l-pariri u l-għajnuna teknika, meħtieġa għall-assemblar, iż-żamma u l-operat ta' sistema vijabbli u d-dritt legali ta' l-użu ta' dawn għal dak l-iskop fuq bażi mhux esklussiva.

Artikolu 6

L-approvazzjoni tal-pjanijiet tax-xogħol

1. Sitt xhur wara d-dħul b'effett ta' din il-Konvenzjoni, u minn hemm il-quddiem darba f'kull raba' xahar, l-Awtorità għandha tressaq għall-kunsiderazzjoni l-pjanijiet tax-xogħol.

2. Meta tikkunsidra applikazzjoni għall-approvazzjoni ta' pjan tax-xogħol fil-għamla ta' kuntratt, l-Awtorità għandha l-ewwel nett taċċerta jekk:

(a) l-applikant kienx konformi mal-proċeduri stabbiliti għall-applikazzjonijiet b'konformità ma' l-Artikolu 4 ta' dan l-Anness u jkunx ta lill-Awtorità l-impenji u l-assigurazzjonijiet meħtieġa minn dak l-Artikolu. Fil-każi ta' nuqqas ta' konformità ma dawn il-proċeduri jew fin-nuqqas ta' uħud minn dawn l-impenji u assigurazzjonijiet, l-applikant għandu jingħata 45 jum sabiex jirrimedja għal dawn in-nuqqasijiet;

(b) l-applikant ikollux il-kwalifiki meħtieġa bħala pre-rekwiżit li hemm provvediment dwarhom fl-Artikolu 4 ta' dan l-Anness.

3. Il-pjanijiet tax-xogħol kollha kif proponuti għandhom ikunu meqjusa fl-ordni li fiha jkunu waslu. Il-pjanijiet tax-xogħol kif proponuti għandhom ikunu konformi ma', u jkunu rregolati bi, id-disposizzjonijiet relevanti ta' din il-Konvenzjoni u r-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri ta' l-Awtorità, inklużi dawk tal-ħtiġiet operattivi, il-kontribuzzjonijiet finanzjarji u l-impenji li jikkonċernaw it-trasferiment tat-teknoloġija. Jekk il-pjanijiet tax-xogħol proponuti jkunu konformi ma' dawn il-ħtiġiet, l-Awtorita għandha tapprovhom basta li jkunu skond il-ħtiġiet uniformi u mhux diskriminatorji kif stabbiliti fir-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri ta' l-Awtorità, sakemm:

(a) il-parti ta', jew iż-żona kollha koperta bil-pjan tax-xogħol kif proponut tkun inkluża fi pjan tax-xogħol approvat jew fi pjan tax-xogħol preċedenti proponut kif ippreżentat li ma jkunx ġie finalment ittrattat mill-Awtorità;

(b) il-parti ta', jew iż-żona kollha koperta bil-pjan tax-xogħol proponut tkun ġiet miċħuda mill-Awtorità bis-saħħa ta' l-Artikolu 162(2)(x); jew

(ċ) il-pjan tax-xogħol proponut ikun ġie ppreżentat jew sponsorjat minn Stat Parti li diġa jkollu:

(i) il-pjanijiet tax-xogħol għall-esplorazzjoni u l-esplojtazzjoni tan-noduli polimetalliċi f'żoni mhux reservati li, flimkien ma kwalunkwe parti taż-żona koperta bl-applikazzjoni għal pjan ta' xogħol, teċċedi d-daqs ta' 30 % ta' żona ċirkolari ta' 400 000 kilometri kwadri li ddawwar iċ-ċentru ta' kwalunkwe parti taż-żona koperta mill-pjan tax-xogħol proponut.

(ii) il-pjanijiet tax-xogħol għall-esplorazzjoni jew l-esplojtazzjoni ta' noduli polimetalliċi fiż-żoni mhux reservati li, meħuda flimkien, jikkostitwixxu 2 % tat-total tal-qasam ta' qiegħ il-baħar li ma jkunx riservat jew mhux approvat għall-esplojtazzjoni bis-saħħa ta' l-Artikolu 162(2)(x).

4. Għall-iskopijiet ta' l-i*standard* kif stabbilit fil-paragrafu 3(c), pjan ta' xogħol ippreżentat minn shubija jew konsorzju għandhu jkun meqjus fuq il-bażi ta' *pro rata* fost l-Istati Partijiet sostenituri involuti bi qbil ma l-Artikolu 4(3) ta' dan l-Anness. L-Awtorità tista tapprova pjanijiet tax-xogħol koperti bil-paragrafu 3(ċ) jekk hija tiddetermina li approvazzjoni bħal dik ma tkunx tippermetti lil xi Stat Parti jew l-entitajiet sponsorjati minnu li jimmonopolizza it-twettieq ta' l-attivitajiet fiż-żona jew li ma jħallix lill-Istati Partijiet l-oħrajn milli jkollhom attivitajiet f'dik iż-żona.

5. Minkejja l-paragrafu 3(a), wara t-tmiem tal-perjodu transitorju speċifikat fl-Artikolu 151(3), l-Awtorità tista tadotta permezz ta' regoli, regolamenti u proċeduri, proċeduri u kriterji oħrajn li huma konsistenti ma din il-Konvenzjoni dwar id-Deċisjoni liema mill-applikanti għandhom ikollhom il-pjanijiet tax-xogħol approvati fil-każi ta' l-għażla minn fost l-applikanti għaż-żona proponuta. Dawn il-proċeduri u kriterja għandhom jassiguraw l-approvazzjoni tal-pjanijiet tax-xogħol fuq bażi ekwitabbli u mhux diskriminatorja.

Artikolu 7

L-għażla fost l-applikanti għall-awtorizzazzjonijiet tal-produzzjoni

1. Sitt xhur wara d-dħul b'effett ta' din il-Konvenzjoni, u minn hemm il-quddiem darba f'kull raba' xahar, l-Awtorità għandha tressaq għall-kunsiderazzjoni l-applikazzjonijiet għall-awtorizzazzjoni tal-produzzjoni ippreżentati matul il-perjodu immedjatament preċedenti. L-Awtorità għandha toħroġ l-awtorizzazzjonijiet li jkun hemm applikazzjoni dwarhom jekk dawn l-applikazzjonijiet kollha jistgħu jkunu approvati mingħajr ma jkunu misbuqa l-limiti tal-produzzjoni jew li jkun hemm ksur ta' l-obbligazzjonijiet ta' l-Awtorità permezz ta' ftehim ta' prodott jew arranġamenti li dwarhom hija tkun saret parti, kif hemm provvediment dwar dan fl-Artikolu 151.

2. Meta għażla tkun meħtieġa li ssir minn fost l-applikanti għall-awtorizzazzjonijiet tal-produzzjoni minħabba l-limitazzjoni tal-produzzjoni kif stabbilita fl-Artikolu 151(2) sa (7), jew minħabba l-obbligi ta' l-awtorità permezz ta' ftehim ta' prodott jew arranġamenti li dwarhom hija tkun saret parti, kif hemm provvediment dwar dan fl-Artikolu 151(1), l-Awtorità għandha tagħmel l-għażla fuq il-bażi ta' normi oġġettivi u

mhux diskriminatorji kif stabbiliti fir-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri tagħha.

3. Fl-applikazzjoni tal-paragrafu 2, l-Awtorità għandha tagħti prijorità lill dawk l-applikanti li:

(a) ikunu taw assigurazzjoni aħjar ta' l-imġieba, billi jkunu meqjusa il-kwalifiki finanzjarji u tekniċi tagħhom, u l-imġieba tagħhom, jekk ikun hemm, permezz tal-pjani tax-xogħol preċedentament approvati;

(b) jipprovdu għal benefiċji prospettivi finanzjarji aktar kmieni għall-Awtorità, billi tkun meqjusa meta l-produzzjoni kummerċjali tkun skedata li tibda;

(ċ) ikunu diġa investew f'ħafna mir-riżorsi u l-isforzi fil-prospettar jew l-esplorazzjoni.

4. L-applikanti li ma jkunux magħżula fi kwalunkwe perjodu għandhom ikollhom prijorità fil-perijodi susegwenti sakemm huma jirċievu awtorizzazzjoni tal-produzzjoni.

5. Il-għażla għandha ssir billi tkun meqjusa l-ħtieġa tat-tkabbir ta' l-opportunitajiet għall-Istati Partijiet kollha, irrispettivament mis-sistemi soċjali jew ekonomiċi tagħhom jew mill-lokalità ġeografika tagħhom hekk li tkun evitat xi diskriminazzjoni kontra Stat jew sistema, li jipparteċipaw fl-attivitajiet fiż-żona u li ma jħallux il-monopolizzazzjoni ta' dawk l-attivitajiet.

6. Kull meta anqas żoni riservati milli żoni mhux riservati ikunu taħt l-esplojtazzjoni, l-applikazzjonijiet ta' l-awtorizzazzjonijiet għall-produzzjoni fir-rigward taż-żoni riservati għandhom ikollhom prijorità.

7. Id-Deċisjonijiet imsemmija f'dan l-Artikolu għandhom jittieħdu malajr kemm jista jkun possibbli wara l-għeluq ta' kull perjodu.

Artikolu 8

Ir-riserva taż-żoni

Kull applikazzjoni, apparti minn dawk ippreżentati mill-impriża jew minn xi entitajiet oħrajn għal żoni riservati, għandha tkopri żona totali, li ma jkunx meħtieġ li tkopri żona kontinwa waħda, kbira biż-żejjed u ta' valur kummerċjali suffiċjenti hekk li tkun tippermetti żewġ operazzjonijiet tal-minjieri. L-applikant għandu jindika il-kordinati li jaqsmu ż-żona f'żewġ partijiet ta' valur kummerċjali ugwali ikkalkolat u għandu jippreżenta d-*data* kollha akkwistata minnu fir-rigward taż-żewġ partijiet. Mingħajr preġudizzju għall-poteri ta' l-Awtorità bis-saħħa ta' l-Artikolu 17 ta' dan l-Anness, id-*data* li għandha ukun ippreżentata li tikkonċerna n-noduli polimetalliċi għandha tkun tirrigwarda l-immappjar, il-kampjunar u l-abbundanza tan-noduli, u l-kontenut metalikku tagħhom. Fi żmien 45 jum minn meta tasal dik id-*data*, l-Awtorità għandha telenka liema parti għandha tkun irriservata solament għat-twettieq ta' l-attivitajiet mill-Awtorità permezz ta' l-impriża jew b'assoċċjazzjoni ma' l-Istati li għadhom jiżviluppaw. Din l-elenka tista tkun diferita għal perjodu ieħor ta' 45 jum jekk l-Awtorità titlob espert independenti sabiex jassessja jekk id-*data* kollha meħtieġa mill-Awtorità tkunx ġiet ippreżentata. Iż-żona elenkata għandha ssir iż-żona riservata malli l-pjan tax-xogħol għaż-żona mhux riservata jkun approvat u l-kuntratt ikun iffirmat.

Artikolu 9

Attivitajiet fiż-żoni riservati

1. L-impriża għandha tingħata l-opportunità li tiddeċiedi jekk hija jkollhiex l-intenzjoni li twettaq l-attivitajiet f'kull waħda miż-żoni riservati. Din id-Deċisjoni għandha tittieħed fi kwalunkwe waqt, sakemm notifika bis-saħħa tal-paragrafu 4 tkun waslet għand l-Awtorità, f'liema każ l-impriża għandha tieħu d-Deċisjoni tagħha matul żmien raġjonevoli. L-impriża tista tiddeċiedi li tesplojta dawk iż-żoni permezz ta' impriżi konġunti fl-interess ta' l-Istat jew ta' l-entità.

2. L-impriża tista tikkonkludi kuntratti għall-eżekuzzjoni ta' parti mill-attivitajiet tagħha bi qbil ma l-Anness IV, l-Artikolu 12. Hija tista wkoll tidħol ma' impriżi konġunti għat-twettieq ta' dawn l-attivitajiet ma' entitajiet li huma eliġibbli li jwettqu l-attivitajiet fiż-żona bis-saħħa ta' l-Artikolu 153(2)(b). Meta tikkunsidra tali impriżi konġunti, l-impriża għandha toffri lill-Istati Partijiet li huma Stati li għadhom jiżviluppaw u liċ-ċittadini tagħhom, l-opportunità ta' parteċipazzjoni effettiva.

3. L-Awtorità tista tippreskrivi, fir-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri tagħha, ħtiġiet sostantitivi u proċedurali u l-kondizzjonijiet fir-rigward ta' dawk il-kuntratti u l-impriżi konġunti.

4. Kwalunkwe Stat Parti li huma Stat li għadu jiżviluppa jew xi persuna naturali jew ġuridika li hija sponsorjata minnu u li effettivament hija kkontrollata minnu jew minn xi Stat ieħor li għadu jiżviluppa li huwa applikant kwalifikat, jew xi grupp ta' dawn diġa msemmija, jista jinnotifika lill-Awtorità li huwa jixtieq li jippreżenta pjan ta' xogħol bis-saħħa ta' l-Artikolu 6 ta' dan l-Anness fir-rigward ta' żona riservata. Il-pjan ta' xogħol għandu jkun meqjus jekk l-impriża tiddeċiedi, bis-saħħa tal-paragrafu 1, li hija m'għandhiex il-ħsieb li twettaq l-attivitajiet f'dik iż-żona.

Artikolu 10

Preferenzi u prijorità fost l-applikanti

Operatur li jkollu pjan ta' xogħol approvat għall-esplorazzjoni biss, kif hemm provvediment dan fl-Artikolu 3(4)(c) ta' dan l-Anness għandu jkollu preferenza u prijorità fost l-applikanti għal pjan ta' xogħol li jkopri l-esplorazzjoni fl-istess żona u riżorsi. B'dana kollu, preferenza u prijorità tali jistgħu jkunu mneħħija jekk l-imġieba ta' l-operatur ma kienetx sodisfaċenti.

Artikolu 11

Arranġamenti konġunti

1. Il-kuntratti jistgħu jipprovdu għal arranġamenti konġunti bejn il-kuntrattur u l-Awtorità permezz ta' l-impriża, fil-għamla ta' impriża konġunta jew produzzjoni b'ishma, kif ukoll xi forma oħra ta' arranġament konġunt li għandu jkollu l-istess protezzjoni kontra r-reviżjoni, s-sospensjoni jew it-terminazzjoni bħal dawk tal-kuntratti ma' l-Awtorità.

2. Il-kuntratturi li jidħlu f'tali arranġamenti konġunti ma' l-impriża jistgħu jirċievu inċentivi finanzjarji li hemm provediment dwar dan fl-Artikolu 13 ta' dan l-Anness.

3. Is-sieħba f'impriżi konġunti ma l-impriża għandhom ikunu responsabbli għall-pagamenti meħtieġa bl-Artikolu 13 ta' dan l-Anness sal-limitu tas-sehem tagħhom fl-impriżi konġunti, bla ħsara għall-inċentivi finanzjarji li hemm provvediment dwarhom f'dak l-Artikolu.

Artikolu 12

Attivitajiet imwettqa mill-impriża

1. L-attivitajiet fiż-żona li huma mwettqa mill-impriża bis-saħħa ta' l-Artikolu 153(2)(a) għandhom ikunu rregolati bil-Parti XI, ir-regoli, ir-regolamenti u l-proċeduri ta' l-Awtorità u bid-Deċisjonijiet relevanti tagħha.

2. Kwalunkwe pjan ta' xogħol ippreżentat mill-impriża għandu jkun akkumpanjat b'evidenza bħala sostenn tal-kapaċitajiet finanzjarji u tekniċi tagħha.

Artikolu 13

Termini finanzjarji tal-kuntratti

1. Fl-adozzjoni tar-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri li jikkonċernaw it-termini finanzjarji ta' kuntratt bejn l-Awtorità u l-entitajiet imsemmija fl-Artikolu 153(2)(b), u fin-negozjati ta' dawk it-termini finanzjarji b'konformità mal-Parti XI u dawk ir-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri, l-Awtorità għandha tkun iggwidata b'dawn l-objjettivi li ġejjin:

(a) li jassiguraw l-aħjar introjtu għall-Awtorità mill-proċedimenti tal-produzzjoni kummerċjali;

(b) li jattiraw investimenti u teknoloġija għall-esplorazzjoni u l-esplojtazzjoni taż-żona;

(ċ) li jassiguraw ugwaljanza fit-trattament finanzjarju u obbligazzjonijiet finanzjarji komparabbli għall-kuntratturi;

(d) li jipprovdu inċentivi fuq bażi uniformi u mhux diskriminatorja għall-kuntratturi sabiex jidħlu f'arranġamenti konġunti ma l-impriża u l-Istati li għadhom jiżviluppaw jew iċ-ċittadini tagħhom, sabiex jistimulaw it-trasferiment ta' teknloloġija lilhom, u sabiex iħarrġu l-personal ta' l-Awtorità u ta' l-Istati li għadhom jiżviluppaw.

(e) sabiex jgħinu ħalli l-impriża tidħol effettivament fil-minjiera tal-qiegħ il-baħar fl-istess żmien bħall-entitajiet imsemmija fl-Artikolu 153(2)(b); u

(f) sabiex jassiguraw li, bħala riżultat ta' l-inċentivi finanzjarji li huma pprovduti lill-kuntratturi permezz tal-paragrafu 14, permezz tat-termini tal-kuntratti reveduti b'konformità ma' l-Artikolu 19 ta' dan l-Anness u permezz tad-disposizzjonijiet ta' l-Artikolu 11 ta' dan l-Anness fir-rigward ta' l-impriżi konġunti, il-kuntratturi ma jkunux issussidjati hekk li jkunu mogħtija vantaġġ kompetittiv artifiċjali fir-rigward tal-minjieri ibbażati fuq l-art.

2. Miżata għandha tkun imposta għall-ispejjeż amministrattivi ta' l-ipproċessar ta' l-applikazzjoni għall-approvazzjoni ta' pjan ta' xogħol fil-għamla ta' kuntratt u għandha tkun stabbilita f'ammont ta' USD 500 000 kull applikazzjoni. L-ammont tal-miżata għandu jkun revedut minn żmien għal żmien mill-Kunsill sabiex jassigura li dan ikopri l-ispiża amministrattiva nvoluta. Jekk l-ispiża amministrattiva tali involuta mill-Awtorità fl-ipproċessar ta' l-applikazzjoni tkun anqas mill-ammont stabbilit, l-Awtorità għandha tirrifondi d-differenza lill-applikant.

3. Kuntrattur għandu jħallas somma annwali fissa ta' USD 1 miljun mid-data tad-dħul b'effett tal-kuntratt. Jekk id-data approvata għall-bidu tal-produzzjoni kummerċjali tkun ippostponuta minħabba dewmien fil-ħruġ ta' l-awtorizzazzjoni tal-produzzjoni, b'konformità ma' l-Artikolu 151, il-miżata annwali fissa għandha tkun imwarrba għal dak il-perjodu tal-posponiment. Mid-data tal-bidu tal-produzzjoni kummerċjali, il-kuntrattur għandu jħallas jew l-impost tal-produzzjoni jew is-somma annwali fissa, liema minnhom hija l-akbar.

4. Fi żmien sena mid-data tal-bidu tal-produzzjoni kummerċjali, b'konformità mal-paragrafu 3, kuntrattur għandu jagħżel li jagħmel il-kontribuzzjoni finanzjarja tiegħu lejn l-Awtorità jew billi:

(a) iħallas il-miżata tal-produzzjoni biss; inkella

(b) li jħallas ġemgħa ta' miżata tal-produzzjoni u sehem mill-proċediment netti.

5. (a) Jekk il-kuntrattur jagħżel li jagħmel il-kontribuzzjoni finanzjarja tiegħu lejn l-Awtorità billi jħallas biss il-miżata tal-produzzjoni, din għandha tkun iffisata bħala persentaġġ tal-valur tas-suq tal-metalli proċessati prodotti min-noduli polimetalliċi rkuprati miż-żona koperta bil-kuntratt. Dan il-persentaġġ għandu jkun stabbilit kif ġej:

(i) snin 1 sa 10 tal-produzzjoni kummerċjali: 5 %;

(ii) snin 11 sat-tmiem tal-produzzjoni kummerċjali: 12 %.

(b) L-imsemmi valur tas-suq għandu jkun il-prodott tal-kwantità tal-metalli proċessati prodotti min-noduli polimetalliċi estratti miż-żona koperta bil-kuntratt u l-prezz medju għal dawk il-metalli matul is-sena relevanti tal-kontijiet, kif definita fil-paragrafi 7 u 8.

6. Jekk kuntrattur jagħżel li jagħmel il-kontribuzzjoni finanzjarja tiegħu lejn l-Awtorità billi jħallas ġemgħa ta' l-impost tal-produzzjoni u sehem mill-proċedimenti netti, pagamenti bħal dawn għandhom ikunu ddeterminati kif ġej:

(a) L-impost tal-produzzjoni għandu jkun stabbilit bħala persentaġġ tal-valur tas-suq, iddeterminat bi qbil mas-subparagrafu (b), tal-metalli proċessati prodotti min-noduli polimetalliċi rkuprati miż-żona koperta bil-kuntratt. Dan il-persentaġġ għandu jkun stabbilit kif ġej:

(i) għall-ewwel perjodu ta' produzzjoni kummerċjali: 2 %;

(ii) għat-tieni perjodu ta' produzzjoni kummerċjali: 4 %.

Jekk, fit-tieni perjodu tal-produzzjoni kummerċjali, kif definit fis-subparagrafu (d), l-akkwist mill-investiment fi kwalunkwe sena tal-kontijiet kif definita fis-subġaragrafu (m) jinżel taħt il-15 % bħala riżultat tal-pagament tal-impost tal-produzzjoni ta' 4 %, l-impost tal-produzzjoni għandu jkun ta' 2 % minflok il-4 % f'dik is-sena tal-kontijiet.

(b) L-imsemmi valur tas-suq għandu jkun il-prodott tal-kwantità tal-metalli proċessati prodotti min-noduli polimetalliċi rkuprati miż-żona koperta bil-kuntratt u l-prezz medju għal dawk il-metalli matul is-sena relevanti tal-kontijiet, kif definita fil-paragrafi 7 u 8.

(ċ) (i) Is-seħem ta' l-Awtorità għandu jittieħed minn dak il-porzjoni tal-proċedimenti netti tal-kuntrattur li huma attribwibbli għall-minjieri tar-riżorsi taż-żona koperta bil-kuntratt, imsemmija minn hawn il-quddiem bħala l-proċedimenti netti attribwibbli.

(ii) Is-sehem ta' l-Awtorità tal-proċedimenti netti attribwibbli għandu jkun iddeterminat bi qbil ma l-iskeda inkrimentali kif ġejja:

Porzjoni tal-proċedimenti netti attribwibbli	Is-sehem ta' l-Awtorità	
	L-ewwel perjodu tal-produzzjoni kummerċjali	It-tieni perjodu tal-produzzjoni kummerċjali
Dak il-porzjoni li jirrapreżenta akkwist mill-investiment li huwa akbar minn 0 %, imma anqas minn 10 %	35 %	40 %
Dak il-porzjoni li jirrapreżenta akkwist mill-investiment li huwa akbar minn 10 %, imma anqas minn 20 %	42,5 %	50 %
Dak il-porzjoni li jirrapreżenta akkwist fuq l-investiment li huwa 20 % jew aktar	50 %	70 %

(d) (i) L-ewwel perjodu tal-produzzjoni kummerċjali msemmi fis-subparagrafi (a) u (c) għandu jibda fl-ewwel sena tal-kontijiet tal-produzzjoni kummerċjali u jispiċċa fis-sena tal-kontijiet li fiha l-ispejjeż ta' l-iżvilupp tal-kuntrattur, bl-imgħax fuq il-porzjon mhux irkuprat minnhom ikunu kumpletament irkuprati biż-żejjed tal-flus tiegħu, kif ġej:

Fl-ewwel sena tal-kontijiet li matulha l-ispejjeż ta' l-iżvilupp huma minfuqa, l-ispejjeż mhux irkuprati ta' l-iżvilupp għandhom ikunu ugwali għall-ispejjeż ta' l-iżvilupp imnaqqas minnhom il-fluż żejda f'dik is-sena. F'kull sena sussegwenti tal-kontijiet, l-ispejjeż mhux irkuprati ta' l-iżvilupp għandhom ikunu ugwali għall-ispejjeż ta' l-iżvilupp mhux irkuprati fit-tmiem tas-sena tal-kontijiet preċedenti, flimkien ma' l-imgħaxijiet fuqhom bir-rata ta' 10 % fis-sena, flimkien ma' l-ispejjeż ta' l-iżvilupp fis-sena tal-kontijiet kurrenti u mnaqqas minnhom il-flus żejda tal-kuntrattur fis-sena tal-kontijiet kurrenti. Is-sena tal-kontijiet li fiha l-ispejjeż ta' l-iżvilupp mhux irkuprati isiru żero għall-ewwel darba għandha tkun is-sena tal-kontijiet li fiha l-ispejjeż ta' l-iżvilupp tal-kuntrattur flimkien ma' l-imgħax fuq il-porzjon mhux irkuprat minnhom huma rkuprati kollha mill-flus żejda tiegħu. Il-flus żejda tal-kuntrattur f'xi sena tal-kontijiet għandhom ikunu il-proċedimenti grossi tiegħu imnaqqas minnhom l-ispejjeż tiegħu ta' l-operat u mnaqqsa l-pagamenti tiegħu lejn l-Awtorità permezz tas-subparagrafu (c).

(ii) It-tieni perjodu tal-produzzjoni kummerċjali għandu jibda fis-sena tal-kontijiet li ssegwi it-tmiem ta' l-ewwel perjodu tal-produzzjoni kummerċjali u għandu jibqa sejjer sat-tmiem tal-kuntratt.

(e) "proċedimenti netti attribwibbli" ifissru l-prodott tal-proċedimenti netti tal-kuntrattur u tar-relattività ta' bejn l-ispejjeż ta' l-iżvilupp fis-settur tal-minjieri u l-ispejjeż ta' l-iżvilupp tal-kuntrattur. Jekk il-kuntrattur jinvolvi ruħu fil-minjieri, fit-trasportazzjoni tan-noduli polimetalliċi u fil-produzzjoni primarjament tat-tlieta mill-metalli pproċessati, iġiefiri, il-kobalt, ir-ramm u n-nikil, l-ammont tal-proċedimenti netti attribwibli m'għandux ikun anqas minn 25 % tal-proċedimenti netti tal-kuntrattur. Bla ħsara għas-subparagrafu (n), fil-każi l-oħrajn kollha, inklużi dawk meta l-kuntrattur jinvolvi ruħu fil-minjieri, fit-trasportazzjoni tan-noduli polimetalliċi, u fil-produzzjoni primarja ta' erba metalli pproċesati, iġiefiri, kobalt, ramm, manganiż u nikil, l-Awtorità tista, fir-regoli, r-regolament u l-proċeduri tagħha, tippreskrivi l-bażi xierqa li għandhom ikollhom l-istess relazzjoni ma kull każ bħall-25 % tal-bażi dwar il-każ ta' tlett metalli.

(f) "il-proċedimenti netti tal-kuntrattur" tfisser il-proċedimenti grossi tal-kuntrattur imnaqqas minnhom l-ispejjeż ta' l-operazzjoni u mnaqqas l-irkupru ta' l-ispejjeż tiegħu ta' l-iżvilupp kif stabbiliti fis-subġaragrafu (j).

(g) (i) Jekk il-kuntrattur jinvolvi ruħu fil-minjieri, fit-trasportazzjoni tan-noduli polimetalliċi u l-produzzjoni ta' metalli proċesati "il-proċedimenti grossi tal-kuntrattur" tfisser l-introjtu gross mill-bejgħ tal-metalli proċessati u ta' xi flejjes oħrajn meqjusa raġonevolment attribwibbli għall-operazzjonijiet permezz tal-kuntratt skond ir-regoli, r-regolament u l-proċeduri finanzjarji ta' l-Awtorità.

(ii) Fil-każi l-oħrajn kollha speċifikati fis-subparagrafi (g)(i) u (n)(iii), "il-proċedimenti grossi tal-kuntrattur" tfisser l-introjtu gross mill-bejgħ tal-metalli semi-proċesati min-noduli polimetalliċi irkuprati miż-żona koperta bil-kuntratt u ta' xi flejjes oħrajn meqjusa raġonevolment attribwibbli għall-operazzjonijiet permezz tal-kuntratt skond ir-regoli, r-regolament u l-proċeduri finanzjarji ta' l-Awtorità.

(h) "spejjeż tal-kuntrattur għall-iżvilupp" tfisser:

(i) l-ispiża kollha nvoluta qabel il-bidu tal-produzzjoni kummerċjali li hija direttament relatata ma l-iżvilupp tal-kapaċità produttiva taż-żona koperta bil-kuntratt u ta' l-attivitajiet relatati magħha għall-operazzjonijiet permezz tal-kuntratt fil-każi kollha apparti minn dawk speċifikati fis-subparagrafu (n), b'konformità mal-prinċipji tal-kontijiet ġeneralment rikonoxxuti, inklużi, *inter alia*, l-ispejjeż tal-makkinarju, t-tagħmir, il-vapuri, l-impjant tal-ipproċessar, il-kostruzzjoni, il-bini, l-art, it-toroq, l-ipprospettar u l-esplorazzjoni taż-żona koperta bil-kuntratt, ir-riċerka u l-iżvilupp, l-imgħax, il-kirjiet meħtieġa, il-liċenzi u l-miżati; u

(ii) l-ispejjeż simili għal dawk stabbiliti fi *(i)* involuti sussegwentament tal-bidu tal-produzzjoni kummerċjali u l-ħtieġa li jkun imwettaq il-pjan tax-xogħol, apparti minn dawk li huma pagabbli mill-ispejjeż operattivi.

(i) Il-proċedimenti mid-disponiment ta' l-assi kapitali u tal-valur tas-suq ta' dawk l-assi kapitali li ma humiex aktar meħtieġa

għall-operazzjonijiet permezz tal-kuntratt u li ma humiex mibjugħa għandhom ikunu mnaqqsa mill-ispejjeż ta' l-iżvilupp tal-kuntrattur matul is-sena tal-kontijiet relevanti. Meta dan it-tnaqqis jeċċedi l-ispejjeż ta' l-iżvilupp tal-kuntrattur, l-eċċess għandu jkun miżjud mall-proċedimenti grossi tal-kuntrattur.

(j) L-ispejjeż ta' l-iżvilupp tal-kuntrattur involuti qabel il-bidu tal-produzzjoni kummerċjali msemmija fis-subparagrafi (h)(i) u (n)(iv) għandhom ikunu rkuprati f'10 ammonti annwali ugwali mid-data tal-bidu tal-produzzjoni kummerċjali. L-ispejjeż ta' l-iżvilupp tal-kuntrattur involuti sussegwentament tal-bidu tal-produzzjoni kummerċjali msemmija fis-subparagrafi (h)(ii) u (n)(iv) għandhom ikunu rkuprati f'10 jew anqas ammonti annwali ugwali hekk li jassiguraw l-irkupru kollu tagħhom sat-tmiem tal-kuntratt.

(k) "L-ispejjeż operattivi tal-kuntrattur" ifissru l-ispejjeż kollha involuti wara l-bidu tal-produzzjoni kummerċjali fl-operazzjoni tal-kapaċità produttiva taż-żona koperta bil-kuntratt u l-attivitajiet relatati magħhom għall-operazzjonijiet permezz tal-kuntratt, b'konformità mal-prinċipji tal-kontijiet ġeneralment rikonoxxuti, inklużi, *inter alia*, l-ammont ta' miżata fissa jew l-impost tal-produzzjoni, liema minnhom hija l-akbar, in-nefqa tal-pagi, s-salarji, il-benefiċċji ta' l-impjegati, il-materjali, s-servizzi, t-trasportazzjoni, l-ipproċessar u l-ispejjeż tal-*marketing*, l-imgħaxijiet, l-utilitajiet, il-preservazzjoni ta' l-ambjent marittimu, l-ispejjeż globali kumplessivi u amministrattivi speċifikament relatati ma l-operazzjonijiet permezz tal-kuntratt, u xi telf operattiv nett miġjub il-quddiem jew lura kif speċifikat hemmhekk. Telf operattiv nett jista jittieħed il-quddiem għal sentejn konsekuttivi apparti milli fl-aħħar sentejn tal-kuntratt, f'liema każ dawn jistgħu ikunu meħuda lura lejn is-sentejn preċedenti.

(l) Jekk il-kuntrattur jinvolvi ruħu fil-minjieri, fit-trasportazzjoni tan-noduli polimetalliċi, u fil-produzzjoni tal-metalli proċessati jew semi-proċessati, "l-ispejjeż ta' l-iżvilupp fis-settur tal-minjieri" tfisser il-porzjoni ta' l-ispejjeż ta' l-iżvilupp tal-kuntrattur li huma direttament relatati mal-minjieri tar-riżorsi taż-żona koperta bil-kuntratt, b'konformità mal-prinċipji tal-kontijiet ġeneralment aċċettati, u mar-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri finanzjarji ta' l-Awtorità, inklużi, *inter alia*, il-miżata ta' l-applikazzjoni, il-miżata annwali fissa u, meta applikabbli, l-ispejjeż ta' l-ipproċessar u l-esplorazzjoni taż-żona koperta bill-kuntratt, u porzjon ta' l-ispejjeż tar-riċerka u l-iżvilupp.

(m) "akkwist mill-investiment" fi kwalunkwe sena tal-kontijiet tfisser ir-relattività tal-proċedimenti netti attribwibbli f'dik is-sena għall-ispejjeż ta' l-iżvilupp tas-settur tal-minjieri. Għall-iskop tal-kompjutazzjoni ta' din ir-relattività ma' l-ispejjeż ta' l-iżvilupp tas-settur tal-minjieri għandu jinkludi n-nefqiet fuq tagħmir ġdid jew mibdul fis-settur tal-minjieri imnaqqas minnu l-ispiża oriġinali tat-tagħmir mibdul.

(n) Jekk il-kuntrattur jinvolvi ruħu biss fil-minjieri ta':

(i) "proċedimenti netti attribwibbli" tfisser il-proċedimenti netti kollha tal-kuntrattur;

(ii) "il-proċedimenti netti tal-kuntrattur" għandha tkun kif definita fis-subparagrafu (f);

(iii) "il-proċedimenti grossi tal-kuntrattur" tfisser l-introjtu gross mill-bejgħ tan-noduli polimetalliċi, u ta' xi flejjes oħrajn meqjusa raġonevolment attribwibbli għall-operazzjonijiet permezz tal-kuntratt skond ir-regoli, r-regolament u l-proċeduri finanzjarji ta' l-Awtorità;

(iv) "l-ispejjeż ta' l-iżvilupp tal-kuntrattur" ifissru l-ispejjeż kollha involuti qabel il-bidu tal-produzzjoni kummerċjali kif stabbilita fis-subparagrau (h)(i), u fl-ispejjeż kollha involuti sussegwentament għall-bidu tal-produzzjoni kummerċjali kif stabbilit fis-subparagrfau (h)(ii), li huma direttament relatati mal-minjieri tar-riżorsi taż-żona koperta bil-kuntratt, b'konformità mal-prinċipji tal-kontijiet ġeneralment rikonoxxuti;

(v) "l-ispejjeż operattivi tal-kuntrattur" tfisser l-ispejjeż operattivi tal-kuntrattur bħal dawk tas-subparagrafu (k) li huma direttament relatati mal-minjieri tar-riżorsi taż-żona koperta bil-kuntratt b'konformità mal-prinċipji tal-kontijiet ġeneralment aċċettati;

(vi) "akkwist mill-investiment" fi kwalunkwe sena tal-kontijiet tfisser ir-relattività tal-proċedimenti netti f'dik is-sena ta' l-ispejjeż tal-kuntrattur għall-iżvilupp. Għall-iskop tal-kompjutazzjoni ta' din ir-relattività, l-ispejjeż ta' l-iżvilupp tal-kuntrattur għandhom jinkludu n-nefqiet fuq tagħmir ġdid jew mibdul imnaqqas minnu l-ispiża oriġinali tat-tagħmir mibdul.

(o) L-ispejjeż imsemmija fis-subparagrafi (h), (k) (l) u (n) fir-rigward ta' l-imgħax imħallas mill-kuntrattur għandhom ikunu mħollija sal-limitu li, fiċ-ċirkostanzi kollha, l-Awtorità tapprova, bis-saħħa ta' l-Artikolu 4(1) ta' dan l-Anness, ir-relattività ta' dejn-ekwità u r-rati ta' l-imgħax kif raġjonevoli, billi tkun meqjusa l-prattika kummerċjali eżistenti.

(p) L-ispejjeż imsemmija f'dan il-paragrafu m'għandhomx ikunu nterpretati bħala li jinkludu l-pagamenti tat-taxxi fuq il-dħul *corporate* jew imposti simili kif intaxxati mill-Istati fir-rigward ta' l-operazzjonijiet tal-kuntrattur.

7. (a) "metalli pproċessati", msemmija fil-paragrafi 5 u 6, tfisser il-metalli fil-għamla l-aktar bażika tagħhom li fiha huma tradizjonalment innegozjati fis-swieq terminali internazzjonali. Għal dan l-iskop, l-Awtorità għandha tispeċifika, fir-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri finanzjarji tagħha, is-swieq internazzjonali terminali relevanti. Dwar il-metalli li ma humiex innegozjati fuq swieq bħal dawn, "metalli proċessati" tfisser il-metalli fil-għamla l-aktar bażika tagħhom li fiha tradizjonalment huma nnegozjati fi transazzjonijiet il-bogħod mir-rappreżentant.

(b) Jekk l-Awtorità ma tkunx tista b'mod ieħor tiddetermina l-kwantità tal-metalli proċessati prodotti min-noduli polimetalliċi irkuprati miż-żona koperta bil-kuntratt imsemmi fil-paragrafi 5(b) u 6(b), il-kwantità għandha tkun iddeterminata fuq il-bażi tal-kontenut tal-metall tan-noduli, l-effiċjenza ta' l-irkupru tal-iproċessar u l-fatturi relevanti l-oħrajn, b'konformità mar-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri ta' l-Awtorità u b'konformità mal-prinċipji tal-kontijiet ġeneralment rikonoxxuti.

8. Jekk is-suq terminali internazzjonali jipprovdi mekkaniżmu rappreżentattiv dwar il-prezzijiet għal metalli proċessati; in-noduli polimetalliċi u l-metalli semi-proċesati minn noduli, il-prezz medju f'dak is-suq għandu jkun użat. Fil-każi l-oħrajn kollha, l-Awtorità għandha, wara li tikkonsulta lill-kuntrattur, tiddetermina prezz ġust għall-imsemmija prodotti b'konformità mal-paragrafu 9.

9. (a) L-ispejjeż, in-nefqiet u l-proċedimenti u d-dħul kollha u, għad-determinazzjonijiet tal-prezzijiet u l-valur imsemmi f'dan l-Artikolu għandhom ikunu r-riżultat tas-suq ħieles u fi transazzjonijiet fuq bażi newtrali. Fin-nuqqas ta' dan, dawn

għandhom ikunu ddeterminati mill-Awtorità, wara konsultazzjoni mal-kuntrattur, bħalli kieku dawn kienu r-riżultat ta' suq ħieles jew transazzjonijiet fuq bażi newtrali, billi jkunu meqjusa t-transazzjonijiet relevanti fis-swieq l-oħrajn.

(b) Sabiex tkun assigurata l-konformità ma, u l-infurzar tad-disposizzjonijiet ta' dan il-paragrafu, l-Awtorità għandha tkun iggwidata bil-prinċipji adottati għal, u l-interpretazzjoni mogħtija għal, transazzjonijiet fuq bażi newtrali mill-Kummissjoni tal-Korporazzjonijiet Transnazzjonali tan-Nazzjonijiet Uniti, il-Grupp ta' l-Esperti dwar it-Trattati tat-Taxxa bejn il-Pajjiżi li għadhom jiżviluppaw u dawk żviluppati u l-organizzazzjonijiet internazzjonali l-oħrajn, u għandha, fir-regoli, r-regolament u l-proċeduri tagħha, tispeċifika regoli u proċedura uniformi u internazzjonalment aċċettabbli tal-kontijiet, u l-mezzi ta' l-għażla mill-kuntrattur ta' *accountants* independenti ċċertifikati aċċettabbli għall-Awtorità għall-iskop tat-twettieq ta' l-awditjar b'konformità ma' dawk ir-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri.

10. Il-kuntrattur għandu jagħmel disponibbli lejn l-*accountants*, b'konformità mar-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri finanzjarji ta' l-Awtorità, dawk id-dettalji finanzjarji kif huma meħtieġa għad-determinazzjoni tal-konformità ma' dan l-Artikolu.

11. L-ispejjeż, in-nefqiet, il-proċedimenti u l-introjti kollha, u l-prezzijiet u l-valuri kollha kif imsemmija f'dan l-Artikolu, għandhom ikunu ddeterminati b'konformità mal-prinċipji tal-kontijiet ġeneralment rikonoxxuti u mar-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri finanzjarji ta' l-Awtorità.

12. Il-pagamenti lejn l-Awtotità permezz tal-paragrafi 5 u 6 għandhom isiru f'muniti liberalment użabbli jew f'muniti li huma liberalment disponibbli u effettivament użabbli fis-swieq ewlenija tal-kambju esteru jew, fil-għażla tal-kuntrattur, f'ekwivalenti tal-metalli proċesati fil-valur tas-suq. Il-valur tas-suq għandu jkun iddeterminat b'konformità mal-paragrafu 5(b). Il-muniti liberalment użabbli u l-muniti li huma liberalment disponibbli u effettivament użabbli fis-swieq ewlenija tal-kambju esteru għandhom ikunu definiti fir-regoli, r-regolament u l-proċeduri ta' l-Awtorità b'konformità mal-prattika monetarja internazzjonali prevalenti.

13. L-obligazzjonijiet finanzjarji kollha tal-kuntrattur lejn l-Awtorità, kif ukoll il-miżati, l-ispejjeż, in-nefqiet, il-proċedimenti u l-introjtu kollha msemmija f'dan l-Artikolu, għandhom ikunu aġġustati billi jkunu espressi f'termini kostanti relattivi għas-sena bażi.

14. L-Awtorità tista, waqt li tqis xi rakkommandazzjonijiet tal-Kummissjoni ta' l-Ippjanar Ekonomiku u tal-Kummissjoni Legali u Teknika, tadotta regoli, regolamenti u proċeduri li jipprovdu għal inċentivi, fuq bażi uniformi u mhux diskiminatorja, lill-kuntratturi sabiex aktar tqawwi l-obbjettivi stabbiliti fil-paragrafu 1.

15. Fil-każ ta' disgwid bejn l-Awtorità u l-kuntrattur rigward l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni tat-termini finanzjarji tal-kuntratt, kwalunkwe parti tista tippreżenta l-kwistjoni lejn arbitraġġ kummerċjali li jorbot, sakemm iż-żewġ partijiet ma jifthiemux li jwettqu l-kwistjoni b'mezzi oħrajn, b'konformità ma l-Artikolu 188(2).

Artikolu 14

It-trasferiment tad-*data*

1. L-operatur għandu jittrasferixxi lejn l-Awtorità, b'konformità mar-regoli, r-regolament u l-proċeduri tagħha u mat-termini u l-kondizzjonijiet tal-pjan tax-xogħol, matul intervalli ta' żmien determinati mill-Awtorità, id-*data* kollha li hija kemm meħtieġa għal, u relevanti għall-eżerċitar effettiv tal-poteri u l-funzjonijiet ta' l-organi prinċipali ta' l-Awtorità fir-rigward taż-żona koperta bil-pjan tax-xogħol.

2. It-trasferiment tad-*data* fir-rigward taż-żona koperta bil-pjan tax-xogħol, meqjusa bħala propjetarja, tista tkun utilizzata biss għall-iskopijiet kif stabbiliti f'dan l-Artikolu. Id-*data* meħtieġa għall-formulazzjoni mill-Awtorità tar-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri li jikkonċernaw il-protezzjoni ta' l-ambjent u s-sigurtà marittima, apparti milli d-dettalji dwar tagħmir propjetarju, m'għandhiex tkun meqjusa bħala propjetarja.

3. Id-*data* trasferita lejn l-Awtorità mill-prospetturi, l-applikanti għal kuntratti jew mill-kuntratturi, meqjusa bħala propjetarja, m'għandhiex tkun żvelata mill-Awtorità lejn l-impriża jew lejn xi ħadd estern għall-Awtorità, imma dettalji rigward żoni riservati jistgħu jkunu żvelati lill-impriża. It-trasferiment ta' *data* bħal din minn tali persuni lejn l-impriża m'għandhiex tkun żvelata mill-impriża lejn l-Awtorità jew lejn xi ħadd estern ta' l-Awtorità.

Artikolu 15

Programmi ta' taħriġ

Il-kuntrattur għandu jħejji programmi prattiċi għat-taħriġ tal-persunal ta' l-Awtorità u ta' l-Istati li għadhom jiżviluppaw, inkluża l-parteċipazzjoni ta' dak il-persunal fl-attivitajiet kollha fiż-żona li hija koperta bil-kuntratt b'konformità ma' l-Artikolu 144(2).

Artikolu 16

Dritt esklussiv għall-esplorazzjoni u l-esplojtazzjoni

L-Awtorità għandha, bis-saħħa tal-Parti XI u tar-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri tagħha, tagħti lill-operatur id-dritt esklussiv li jesplora u jesplojta ż-żona koperta bil-pjan tax-xogħol fir-rigward ta' kategorija speċifika tar-riżorsi u għandha tassigura li l-ebda entità oħra ma topera fl-istess żona għal kategorija differenti ta' riżorsi b'manjiera li tista tfixkel l-operazzjonijiet ta' l-operatur. L-operatur għandu jkollu s-sigurtà tal-permanenza b'konformità ma' l-Artikoli 153(6).

Artikolu 17

Ir-regoli, ir-regolamenti u l-proċeduri ta' l-Awtorità

1. L-Awtorità għandha tadotta u tapplika uniformament ir-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri b'konformità ma' l-Artikolu 160(2)(f) (ii), u l-Artikolu 162(2)(o) (ii), dwar l-eżerċitar tal-funzjonijiet tagħha kif stabbiliti fil-Parti XI dwar, *inter alia*, dawn il-materji li ġejjin:

(a) proċeduri amministrattivi li jirrigwardaw il-prospettar, l-esplorazzjoni u l-esplojtazzjoni fiż-żona;

(b) l-operazzjonijiet:

 (i) id-daqs taż-żona;

 (ii) it-tul ta' żmien ta' l-operazzjonijiet;

(iii) il-ħtiġiet tat-twettiq, inklużi l-assigurazzjonijiet permezz ta' l-Artikolu 4(6)(ċ) ta' dan l-Anness;

(iv) il-kategoriji tar-riżorsi;

(v) ir-renunzja taż-żoni;

(vi) ir-rapporti tal-progress;

(vii) il-preżentazzjoni tad-*data*;

(viii) l-ispezzjoni u s-superviżjoni ta' l-operazzjonijiet;

(ix) il-prevenzjoni ta' l-interferenza ma attivitajiet oħrajn bl-ambjent marittimu;

(x) it-trasferiment tad-drittijiet u l-obbligi minn kuntrattur;

(xi) il-proċeduri għat-trasferiment tat-teknoloġija lejn l-Istati li għadhom jiżviluppaw b'konformità ma l-Artikolu 144 u l-parteċipazzjoni diretta tagħhom;

(xii) in-normi u l-prattiċi tal-minjieri, inklużi dawk relatati mas-sigurtà operazzjonali, il-konservazzjoni tar-riżorsi u l-protezzjoni ta' l-ambjent marittimu;

(xiii) id-definizzjoni tal-produzzjoni kummerċjali;

(xiv) in-normi għall-kwalifikazzjoni ta' l-applikanti;

(ċ) materjal finanzjarji:

(i) l-istabbiliment ta' regoli uniformi u mhux diskriminatorji tal-kalkolazzjoni tal-ispiża u tal-kontijiet u l-metodi għall-għażla ta' l-awdituri;

(ii) it-tqassim tal-proċedimenti ta' l-operazzjonijiet;

(iii) l-inċentivi msemmija fl-Artikolu 13 ta' dan l-Anness;

(d) l-implimentazzjoni ta' Deċisjonijiet meħuda bis-saħħa ta' l-Artikolu 151(10) u l-Artikolu 164(2)(d).

2. Ir-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri dwar dawn il-punti li ġejjin għandhom jirreflettu bis-sħiħ il-kriterja obbjettiva kif stabbilita hawn taħt:

(a) Id-daqs taż-żoni

L-Awtorità għandha tiddetermina id-daqs xieraq taż-żoni għall-esplorazzjoni li jista jkun sad-doppju tad-daqs bħal dawk ta' l-eplojtazzjoni sabiex jippermetti operazzjonijiet intensivi ta' l-esplorazzjoni. Id-daqs taż-żona għandu jkun ikkalkolat sabiex jissodisfa l-ħtiġiet ta' l-Artikolu 8 ta' dan l-Anness dwar ir-riserva ta' żoni kif ukoll il-ħtiġiet mistqarra tal-produzzjoni li huma konsistenti ma' l-Artikolu 151 bi qbil mat-termini tal-kuntratt li jqis l-istat ta' l-arti tat-teknoloġija li tkun disponibbli għal minjieri ta' qiegħ il-baħar u l-karatteristiċi fiżiċi relevanti taż-żoni. Iż-żoni la għandhom ikunu iżgħar u l-anqas akbar milli meħtieġ sabiex jissodisfaw l-objjettiv.

(b) it-tul ta' żmien ta' l-operazzjonijiet

(i) l-ipprospettar għandu jkun mingħajr limitu ta' żmien;

(ii) l-esplorazzjoni għandha tkun ta' tul ta' żmien suffiċjenti sabiex tippermetti stħarriġ bl-akbar dettall ta' żona speċifika, id-disinn u l-kostruzzjoni tat-tagħmir tal-minjieri għal dik iż-żona u d-disinn u l-kostruzzjoni ta' impjanti żgħar u ta' daqs medju għall-ipproċessar għall-iskop tat-testijiet tal-minjieri u s-sistemi ta' l-ipproċessar;

(iii) it-tul taż-żmien ta' l-esplojtazzjoni għandu jkun relatat mal-ħajja ekonomika tal-proġett tal-minjieri, billi jkunu meqjusa dawk il-fatturi bħal ma' huma l-ħela kollu tal-minerali, il-ħajja utili tat-tagħmir tal-minjieri u l-faċilitajiet ta' l-ipproċessar u l-vijabilità kummerċjali. L-esplojtazzjoni għandha tkun ta' tul ta' żmien suffiċjenti li tippermetti l-estrazzjoni kummerċjali tal-minerali miż-żona u għandu jinkludi żmien raġjonevoli għall-kostruzzjoni ta' sistemi fuq skala kummerċjali tal-minjieri u l-ipproċessar, li matul dak il-perjodu l-produzzjoni kummerċjali m'għandhiex tkun meħtieġa. It-total taż-żmien għall-esplojtazzjoni, b'dana kollu, għandu wkoll ikun qasir biż-żejjed sabiex jagħti lill-Awtorità l-opportunità li tremenda t-termini u l-kondizzjonijiet tal-pjan tax-xogħol f'dak il-waqt meta tikkunsidra t-tiġdid b'konformità mar-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri li hija tkun adottat sussegwentament ta' l-approvazzjoni tal-pjan tax-xogħol.

(ċ) Ħtiġiet ta' l-imġieba

L-Awtorità għandha teħtieġ li matul l-istadju ta' l-esplorazzjoni, nefqiet perjodiċi għandhom isiru mill-operatur li huma raġonevolment relatati mad-daqs taż-żona koperta bil-pjan tax-xogħol u l-infieq li jistgħu jkunu mistennija minn operatur b'rieda tajba li jkollu l-intenzjoni li jwassal iż-żona għal produzzjoni kummerċjali fil-limiti ta' żmien stabbiliti mill-Awtorità. L-infieq meħtieġ m'għandux ikunu stabbilit f'livell li aktarx li jiskoraġixxi lill-operaturi prospettivi b'teknoloġija aktar irħisa milli tkun prevalenti fl-użu. L-Awtorità għandha tistabbilixxi l-intervall ta' żmien massimu, wara l-istadju ta' l-esplorazzjoni jkun mitmum u l-istadju ta' l-esplojtazzjoni jkun beda, li jakkwista l-produzzjoni kummerċjali. Sabiex ikun iddeterminat dan l-intervall, l-Awtorità għandha tikkunsidra li l-kostruzzjoni ta' sistemi tal-minjieri ta' skala kbira ma jistax li jkun mibdi sa wara t-tmiem tal-istadju ta' l-esplorazzjoni u l-bidu tal-istadju ta' l-esplojtazzjoni. Għalhekk, l-intervall sabiex iwassal iż-żona fi produzzjoni kummerċjali għandu jqis iż-żmien meħtieġ għal din il-kostruzzjoni wara t-tkomplija tal-istadju ta' l-esplorazzjoni u allokazzjoni raġonevoli għandha ssir dwar dewmien li ma jistax ikun evitat fl-iskeda tal-kostruzzjoni. La darba l-produzzjoni kummerċjali jkun milħuqha, l-Awtorità għandha fi żmien ta' limitu raġjonevoli u billi tikkunsidra l-fatturi relevanti kollha, li teħtieġ li l-operatur ikompli bil-produzzjoni kummerċjali matul il-perjodu tal-pjan tax-xogħol.

(d) Il-kategoriji tar-riżorsi

Fid-determinazzjoni tal-kategorija tar-riżorsi li fir-rigward tagħhom il-pjan ghax-xogħol jista jkun approvat, l-Awtorità għandha tagħti enfasi, *inter alia*, għal dawn il-karatteristiċi li ġejjin:

(i) li ċerti kategoriji jeħtieġu l-użu ta' metodi simili ta' minjieri; u

(ii) li uħud mir-riżorsi jistgħu jkunu żviluppati simultanjament mingħajr indħil żejjed bejn l-opraturi li jiżviluppaw riżorsi differenti fl-istess żona.

Xejn f'dan is-subparagrafu m'għandu jżomm lill-Awtorità milli tapprova pjan tax-xogħol fir-rigward ta' aktar minn kategorija waħda ta' riżorsi fl-istess żona lill-istess applikant.

(e) Ir-renunzja taż-żoni

L-operatur għandu jkollu d-dritt li fi kwalunkwe żmien jirrinunzja mingħajr penali it-total jew parti mid-drittijiet tiegħu fiż-żona kif koperti bil-pjan tax-xogħol.

(f) Il-protezzjoni ta' l-ambjent marittimu

Ir-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri għandhom ikunu mhejjija sabiex jassiguraw protezzjoni effettiva ta' l-ambjent marittimu minn effetti ta' ħsara li direttament jirriżultaw minn attivitajiet fiż-żona jew minn l-ipproċessar abbord vapur li jkun eżatt fuq is-sit tal-minjiera tal-minerali akkwistati minn dak is-sit tal-minjiera, billi tkun meqjusa l-medda li dwarha l-effetti ta'ħsara jistgħu ikunu r-riżultat dirett minn thaffir, tindif bil-gangmu, ġbir ta' kampjuni tat-thaffir u l-eskavazzjoni u mir-rimi, d-*dumping* u l-iskart bl-ambjent marittimu ta' sedimenti, ħela jew effluwenti oħrajn.

(g) Il-produzzjoni kummerċjali

Il-produzzjoni kummerċjali għandha tkun meqjusa li tkun bdiet jekk operatur jibda b'irkupru sostnut fuq skala kbira ta' operazzjonijiet li jkunu jirriżultaw fi kwanitità ta' minerali suffiċjenti sabiex jindikaw kjarament li l-iskop prinċipali hija l-produzzjoni fuq skala kbira pjuttost milli l-produzzjoni ntiża għall-ġbir ta' l-informazzjoni, l-analiżi jew it-testijiet tat-tagħmir jew ta' l-impjant.

Artikolu 18

Penali

1. Id-drittijiet ta' kuntrattur permezz tal-kuntratt jistgħu jkunu sospiżi jew itterminati biss f'dawn il-każi li ġejjin:

(a) jekk, minkejja twissijiet mill-Awtorità, il-kuntrattur ikun ikkonkluda l-attivitajiet tiegħu b'tali mod hekk li jirriżultaw fi vjolazzjonijiet serji, persistenti u intenzjonati tat-termini fundamentali tal-kuntratt, il-Parti XI u tar-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri ta' l-Awtorità; jew

(b) il-kuntrattur ikun naqas milli jkun konformi ma Deċisjoni finali li torbot tal-korp tat-twettieq ta' kwistjoni li tkun applikabbi għalih.

2. Fil-każ ta' xi vjolazzjoni tal-kuntratt li ma hix koperta bil-paragrafu 1(a), jew inkella minflok is-sospensjoni jew it-terminazzjoni permezz tal-paragrafu 1(a), l-Awtorità tista timponi fuq il-kuntrattur penali monetarji proporzjonati għas-serjetà tal-vjolazzjoni.

3. Apparti milli għall-ordnijiet ta' emerġenza permezz ta' l-Artikolu 162(2)(w), l-Awtorità ma tistgħax teżekwixxi Deċisjoni li tinvolvi penali monetarji, is-sospensjoni jew it-terminazzjoni sakemm il-kuntrattur ikun ġie mogħti opportunità raġjonevoli sabiex jeżawrixxi r-rimedji ġudiazzjarji disponibbli għalih bis-saħħa tal-Parti XI, is-Sezzjoni 5.

Artikolu 19

Reviżjoni tal-kuntratt

1. Meta ċirkostanzi jkunu nqalgħu jew aktarx li jinqalgħu li, fl-opinjoni ta' waħda mill-partijiet, ikunu tali li jwasslu li l-kuntratt ma jibqgħax ekwitabbli jew li jġiegħlu li ma jkunx prattikabbli jew impossibli li jintlaħqu l-objbjettivi kif elenkati fil-kuntratt jew fil-Parti XI, il-partijiet għandhom jidħlu f'negozjati sabiex jirreveduħ kif xieraq.

2. Kwalunkwe kuntratt li jkun sar b'konformità ma' l-Artikolu 153(3) jista jkun rivedut biss bil-kunsens tal-partijiet.

Artikolu 20

It-trasferiment tad-drittijiet u l-obbligi

Id-drittijiet u l-obbligi li jirriżultaw minn kuntratt jistgħu jkunu ttrasferiti biss bil-kunsens ta' l-Awtorità, u b'konformità mar-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri tagħha. L-Awtorità m'għandhiex mingħajr raġuni żżomm il-kunsens għat-trasferiment jekk dak li jkunu proponut li jakkwista t-trasferiment ikun fl-aspetti kollha applikant kwalifikat u jassumi l-obbligazzjonijiet kollha ta' dak li jkun jitrasferixxi u jekk it-trasferiment ma jkunx jagħti lil min jirċievi pjan tax-xogħol, li l-approvazzjoni tiegħu kienet tkun ipprojbita bl-Artikolu 6(3)(c) ta' dan l-Anness.

Artikolu 21

Il-liġi applikabbli

1. Il-kuntratt għandu jkun irregolat bit-termini tal-kuntratt, bir-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri ta' l-Awtorità, bil-Parti XI u bir-regoli l-oħrajn tal-liġi internazzjonali li ma tkunx inkompatibbli ma' din il-Konvenzjoni.

2. Kwalunkwe Deċisjoni finali mogħtija minn qorti jew tribunal li jkollu ġurisdizzjoni permezz ta' din il-Konvenzjoni li tirrigwarda d-drittijiet u l-obbligi ta' l-Awtorità u tal-kuntrattur għandha tkun enforzabbli fit-territorju ta' kull wieħed mill-Istati Partijiet.

3. L-ebda Stat Parti ma jista jimponi kondizzjonijiet fuq kuntrattur li ma humiex konsistenti mal-Parti XI. B'dana kollu, l-applikazzjoni minn Stat Parti fuq kuntratturi sostnuti minnu, jew fuq vapuri li jtajjru l-bandiera tiegħu, ta' regoli jew regolamenti dwar l-ambjent li huma aktar stretti minn dawk fir-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri ta' l-Awtorità adottati bis-saħħa ta' l-Artikolu 17(2)(f) ta' dan l-Anness m'għandhomx ikunu meqjusa bħala li ma humiex konsistenti mal-Parti XI.

Artikolu 22

Responsabbiltà

Il-kuntrattur għandu jkollu r-responsabbilità jew l-obbligazzjoni dwar xi danni li jirriżultaw minn atti ħżiena fit-twettieq ta' l-operazzjonijiet tiegħu, qies ikun ittieħed ta' l-atti kontributorji jew in-nuqqasijiet mill-Awtorità. L-istess, l-Awtorità għandha jkollha r-responsabbilità jew l-obbligazzjoni dwar xi danni li jirriżultaw minn atti ħżiena fit-twettieq tal-poteri jew il-funzjonijiet tagħha, inklużi vjolazzjonijiet permezz ta' l-Artikolu 168(2), qies ikun ittieħed ta' l-atti kontributorji jew in-nuqqasijiet mill-kuntrattur. Ir-responsabbiltà f'kull każ għandha tkun għall-ammont attwali tad-danni.

ANNESS IV

L-ISTATUT TA' L-IMPRIŻA

Artikolu 1

Skopijiet

1. L-impriża hija l-organu ta' l-Awtorità li għandha twettqa l-attivitajiet fiż-żona, direttament, bis-saħħa ta' l-Artikolu 153(2)(a), kif ukoll it-trasportazzjoni, l-ipproċċesar u l-*marketing* tal-minerali rkuprati miż-żona.

2. Fit-twettieq ta' l-iskopijiet tagħha u fl-eżerċitar tal-funzjonijiet tagħha, l-impriża għandha taġixxi b'konformità ma' din il-Konvenzjoni u mar-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri ta' l-Awtorità.

3. Fl-iżvilupp tar-riżorsi taż-żona bis-saħħa tal-paragrafu 1, l-impriża għandha, bla ħsara għal din il-Konvenzjoni, topera b'konformità mall-prinċipji kummerċjali sodi.

Artikolu 2

Ir-relazzjoni ma' l-Awtorità

1. Bis-saħħa ta' l-Artikolu 170, l-impriża għandha taġixxi b'konformità ma' l-istrateġiji ġenerali ta' l-Assemblea u mad-direttivi tal-Kunsill.

2. Suġġett għall-paragrafu 1, l-impriża għandha tgawdi l-awtonomija fit-twettieq ta' l-operazzjonijiet tagħha.

3. Xejn f'din il-Konvenzjoni m'għandu jwassal li l-impriża tkun responsabbli għall-atti u l-obbligi ta' l-Awtorità, jew li tagħmel lill-Awtorità responsabbli għall-atti jew l-obbligi ta' l-impriża.

Artikolu 3

Limitazzjoni ta' l-obbligi

Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 11(3) ta' dan l-Anness, l-ebda membru ta' l-Awtorità m'għandu jkun responsabbli sempliċement biss minħabba is-sehem tiegħu għall-atti jew l-obbligi ta' l-impriża.

Artikolu 4

Struttura

L-impriża għandha jkollha *Board* Regolatorju, Direttur-Ġenerali u l-persunal meħtieġ sabiex teżerċita il-funzjonijiet tagħha.

Artikolu 5

Il-*Board* Regolatorju

1. Il-*Board* Regolatorju għandu jkun magħmul minn 15 il-membru eletti mill-Assemblea b'konformità ma' l-Artikolu 160(2)(ċ). Fl-elezzjoni tal-membri tal-*Board*, qies xieraq għandu jingħata dwar il-prinċipju tad-distribuzzjoni ġeografika ekwitabbli. Fil-preżentazzjoni tan-nomini tal-kandidati għall-elezzjoni għal fuq il-*Board*, il-membri ta' l-Awtorità għandhom jiftakru dwar il-ħtieġa li jinnominaw kandidati ta' l-għola grad ta' kompetenza, bi kwalifiki fl-oqsma relevanti, sabiex jassiguraw il-vijabbilità u s-suċċess ta' l-impriza.

2. Il-membri tal-*Board* għandhom ikunu eletti għal erba' snin, u jistgħu jkunu eletti mill-ġdid, imma attenzjoni xierqa għandha tkun mogħtija dwar il-prinċipju tar-rotazzjoni tal-membri.

3. Il-Membri tal-*Board* għandhom jibqgħu fil-kariga sakemm ikunu eletti is-suċċessuri tagħhom. Jekk kariga ta' membru tal-*Board* issir vakanti, l-Assemblea għandha, b'konformità ma' l-Artikolu 160(2)(ċ), teleġġi membru ġdid għall-kumplament tat-terminu tal-predeċessur tiegħu.

4. Il-Membri tal-*Board* għandhom jaġixxu fil-kapaċità personali tagħhom. Fil-qadi tad-doveri tagħhom, huma la għandhom ifittxu u lanqas jieħdu istruzzjonijiet minn għand xi gvern jew minn għand xi sorsi oħrajn. Kull membru ta' l-Awtorità għandu jirrispetta l-karattru independenti tal-membri tal-*Board* u għandu jibqa lura minn xi attentat li jinfluwenza xi wieħed minnhom fit-twettieq tad-doveri tagħhom.

5. Kull membru tal-*Board* għandu jirċievi remunerazzjoni li għandha tit-ħallas mill-fondi ta' l-impriża. L-ammont tar-remunerazzjoni għandu jkun stabbilit mill-Assemblea, fuq ir-rakkommandazzjoni tal-Kunsill.

6. Il-*Board* għandu normalment jiffunzjona fl-uffiċju ewlieni ta' l-impriża u għandu jiltaqa ta' spiss skond ma' x-xogħol ta' l-impriża jkun jeħtieġ.

7. Żewġ terzi tal-membri tal-*Board* għandhom jikkostitwixxu *quorum*.

8. Kull membru tal-*Board* għandu jkollu vot wieħed. Il-materji kollha quddiem il-*Board* għandhom ikunu deċiżi b'maġġoranza tal-membri tiegħu. Jekk membru jkollu kunflitt ta' l-interess dwar materja quddiem il-*Board*, dan għandu jibqa lura milli jivvota dwar dik il-materja.

9. Kwalunkwe membru ta' l-Awtorità jista jitlob lill-*Board* għal informazzjoni fir-rigward ta' l-operazzjonijiet tiegħu li partikolarment jaffettwaw lill-dak il-membru. Il-*Board* għandu jagħmel sforz sabiex jipprovdi dik l-informazzjoni.

Artikolu 6

Il-poteri u l-funzjonijiet tal-*Board* Regolatorju

Il-*Board* Regolatorju għandu jidderieġi l-operazzjonijiet ta' l-impriża. Bla ħsara għal din il-Konvenzjoni, il-*Board* Regolatorju għandu jeżerċita

il-poteri meħtieġa sabiex iwettaq l-iskopijiet ta' l-impriża, inklużi l-poteri:

(a) li jeleġġi president minn fost il-membri tiegħu;

(b) li jadotta r-regoli tiegħu ta' proċedura;

(ċ) li jħejji u jippreżenta bil-miktub pjanijiet tax-xogħol formali lejn il-Kunsill b'konformità ma' l-Artikolu 153(3) u l-Artikolu 162(2)(j);

(d) li jiżviluppa pjanijiet tax-xogħol u programmi għat-twettieq ta' l-attivitajiet speċifikati fl-Artikolu 170;

(e) li jipprepara u jippreżenta lejn il-Kunsill applikazzjonijiet għall-awtorizzazzjonijiet tal-produzzjoni b'konformità ma' l-Artikolu 151(2) sa (7);

(f) li jawtorizza negozjati li jikkonċernaw l-akkwist ta' teknoloġija, inklużi dawk li hemm provvediment dwarhom fl-Anness III, l-Artikolu 5(3)(a), (c) u (d), u japprova r-riżultati ta' dawk in-negozjati;

(g) li jistabbilixxi t-termini u kondizzjonijiet, u li jawtorizza n-negozjati, li jikkonċernaw impriżi konġunti u għamliet oħrajn ta' l-arranġamenti konġunti msemmija fl-Anness III, l-Artikoli 9 sa 11, u li japprova r-riżultati ta' dawn in-negozjati;

(h) li jirrakkomanda lill-Assemblea liema porzjon ta' l-introjtu totali ta' l-impriża għandu jkun miżmum bħala r-riservi tagħha b'konformità ma' l-Artikolu 160(2)(f), u l-Artikolu 10 ta' dan l-Anness;

(i) li japprova il-*budget* annwali ta' l-impriża;

(j) li jawtorizza l-akkwist ta' oġġetti u servizzi b'konformità ma' l-Artikolu 12(3) ta' dan l-Anness;

(k) li jippreżenta rapport annwali lejn il-Kunsill b'konformità ma' l-Artikolu 9 ta' dan l-Anness;

(j) li jippreżenta lejn il-Kunsill għall-approvazzjoni mill-Assemblea, abbozz ta' regoli fir-rigward ta' l-organizzazzjoni, l-amministrazzjoni, il-ħatra u t-tkeċċija tal-persunal ta' l-impriża u li jadotta r-regolamenti li jagħtu effett għal tali regoli;

(m) li jissellef fondi u li jforni il-kollateral jew sigurtà oħra tali skond ma' jkun iddeterminat b'konformità ma' l-Artikolu 11(2) ta' dan l-Anness;

(n) li jidħol fi kwalunkwe proċedimenti legali, ftehim u transazzjonijiet u li jieħu xi azzjonijiet oħrajn b'konformità ma' l-Artikolu 13 ta' dan l-Anness;

(o) li jiddeleġa, suġġett għal-approvazzjoni mill-Kunsill, dawk il-poteri mhux diskrezzjonarji lid-Direttur-Ġenerali u lill-kumitati tiegħu.

Artikolu 7

Id-Direttur-Ġenerali u l-persunal ta' l-impriża

1. L-Assemblea għandha, fuq ir-rakkommandazzjoni tal-Kunsill u n-nomina tal-*Board* Regolatorju, teleġġi d-Direttur-Ġenerali ta' l-impriża li m'għandux ikun membru tal-*Board*. Id-Direttur-Ġenerali għandu jżomm il-kariga għal terminu fiss, li ma jeċċedix ħames snin, u jista jkun maħtur mill-ġdid għal termini oħrajn.

2. Id-Direttur-Ġenerali għandu jkun ir-rappreżentant legali u l-uffiċjal eżekuttiv ta' l-impriża u għandu jkun direttament responsabbli lejn il-*Board* għat-twettieq ta' l-operazzjonijiet ta' l-impriża. Huwa għandu jkun responsabbli għall-organizzazzjoni, l-amministrazzjoni, il-ħatra u t-tkeċċija tal-persunal ta' l-impriża b'konformità mar-regoli u r-regolamenti msemmija fl-Artikolu 6(1), ta' dan l-Anness. Huwa għandu jipparteċipa, mingħajr id-dritt tal-vot, fil-laqgħat tal-*Board* u jista jipparteċipa, mingħajr id-dritt tal-vot, fil-laqgħat ta' l-Assemblea u tal-Kunsill meta dawn l-organi jkunu jittrattaw ma' materji li jikkonċernaw lill-impriża.

3. Il-kunsiderazzjoni ta' l-akbar importanza fir-reklutaġġ u l-impieg tal-persunal u fid-determinazzjoni tal-kondizzjonijiet tax-xogħol tagħhom għandha tkun il-ħtieġa sabiex jassiguraw l-ogħla *standards* ta' effiċjenza, kompetenza teknika. Suġġett għal din il-kunsiderazzjoni, qies xieraq għandu jingħata għall-importanza tar-reklutaġġ ta' persunal fuq bażi ġeografika ekwitabbli.

4. Fit-twettieq tad-doveri tagħhom, id-Direttur-Ġenerali u l-persunal m'għandhomx ifittxu jew jirċievu struzzjonijiet minn xi gvern jew minn xi sorsi esterni ta' l-impriża. Huma għandhom jevitaw minn xi azzjoni li tista tirrefletti fuq il-posizzjoni tagħhom bħala uffiċjali internazzjonali ta' l-impriza responsabbli biss lejn l-impriża. Kull Stat Parti jintrabat, fir-rigward tal-karattru internazzjonali esklussiv tar-responsabbilitajiet tad-Direttur-Ġenerali u tal-Persunal li ma jfittxux li jinfluwenzawhom fit-twettieq tar-responsabbiltajiet tagħhom.

5. Ir-responsabbiltajiet kif elenkati fl-Artikolu 168(2) huma ugwalment applikabbli għal-persunal ta' l-impriża.

Artikolu 8

Lokazzjoni

L-impriża għandha jkollha l-uffiċċju ewlieni tagħha fis-sede ta' l-Awtorità. L-impriża tista tistabbilixxi uffiċċini u faċilitajiet oħrajn fit-territorju ta' kwalunkwe Stat Parti bil-kunsens ta' dak l-Istat Parti.

Artikolu 9

Rapporti u stqarrijiet finanzjarji

1. L-impriża għandha, mhux aktar tard minn tlett xhur wara t-tmiem tas-sena finanzjarja, tippreżenta lejn il-Kunsill għall-kunsiderazzjoni tiegħu, rapport annwali li jkun fih stqarrija awditjata tal-kontijiet tagħha u għandha titrasmetti lejn il-Kunsill matul intervalli xierqa stqarrija sommarja dwar il-posizzjoni finanzjarja tagħha u stqarrija ta' qliegħ u telf li turi r-riżultati ta' l-operazzjonijiet tagħha.

2. L-impriża għandha tippubblika ir-rapport annwali tagħha u dawk ir-rapporti l-oħrajn li hija ssib li jkunu xierqa.

3. Ir-rapporti u l-istqarrijiet finanzjarji kollha msemmija f'dan l-Artikolu għandhom ikunu mqassma lill-membri ta' l-Awtorità.

Artikolu 10

L-allokazzjoni ta' l-introjtu nett

1. Bla ħsara għall-paragrafu 3, l-impriża għandha tagħmel il-pagamenti lejn l-Awtorità permezz ta' l-Anness III, l-Artikolu 13, jew l-ekwivalenti tagħhom.

2. L-Assemblea għandha, fuq ir-rakkommandazzjoni tal-*Board* Regolatorju, tiddetermina liema porzjoni mill-introjtu nett ta' l-impriża għandu jkun miżmum bħala riservi ta' l-impriża. Il-kumplament għandu jkun trasferit lejn l-Awtorità.

3. Matul il-perjodu inizjali meħtieġ mill-impriza sabiex tkun tista tieqaf fuq saqajha, li m'għandux jeċċedi 10 snin mill-bidu minnha tal-produzzjoni kummerċjali, l-Assemblea għandha tagħti eżenzjoni lill-impriża mill-pagamenti msemmija fil-paragrafu 1, u għandha tħalli l-introjtu nett kollu fir-riservi ta' l-impriża.

Artikolu 11

Finanzi

1. Il-fondi ta' l-impriża għandhom jinkludu:

(a) l-ammonti akkwistati minn għand l-Awtorità b'konformità ma' l-Artikolu 173(2)(b);

(b) kontribuzzjonijiet voluntarji magħmula mill-Istati Partijiet għall-iskop ta' l-iffinanzjar ta' l-impriża;

(ċ) ammonti mislufa mill-impriża b'konformità mal-paragrafi 2 u 3;

(d) dħul ieħor ta' l-impriża mill-operazzjonijiet tagħha;

(e) xi fondi oħrajn li jkunu disponibbli għall-impriża sabiex jgħinuha ħalli tibda l-operazzjonijiet malajr kemm jista jkun possibbli u sabiex tkun tista twettaq il-funzjonijiet tagħha.

2. (a) L-impriża għandha jkollha l-poter li tissellef fondi u li tforni dak il-kollateral jew sigurtà oħra skond ma hija tiddetermina. Qabel ma tagħmel xi bejgħ pubbliku ta' l-obbligazzjonijiet tagħha fis-swieq finanzjarji jew fil-munita ta' Stat Parti, l-impriża għandha takkwista l-approvazzjoni ta' dak l-Istat Parti. L-ammont totali tas-self għandu jkun stabbilit bl-approvazzjoni tal-Kunsill, fuq ir-rakkommandazzjoni tal-*Board* Regolatorju.

(b) L-Istati Partijiet għandhom jagħmlu kull sforz raġjonevoli sabiex jagħtu appoġġ għall-applikazzjonijiet mill-impriża dwar self fis-swieq kapitali u minn istituzzjonijiet finanzjarji internazzjonali.

3. (a) L-impriża għandha tkun ipprovduta bil-fondi meħtieġa sabiex tesplora u tesplojta sit ta' minjiera waħda, u sabiex titrasporta, tipproċessa u tinnegozja l-minerali rkuprati minn hemm u n-nikil, ir-ramm, il-kobalt u l-manganiż akkwistati, u sabiex tilħaq ma' l-ispejjeż amministrattivi inizjali. L-ammont ta' tali fondi, il-kriterja u fatturi għall-aġġustament tagħhom, għandhom ikunu nklużi mill-Kummissjoni Preparatorja fl-abbozz tar-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri ta' l-Awtorità.

(b) L-Istati Partijiet kollha għandhom jagħmlu disponibbli lejn l-impriża ammont ekwivalenti għal nofs il-fondi msemmija fis-subparagrafu (a) bħala self f'terminu fit-tul mingħajr imgħax b'konformità ma' l-iskala ta' l-assessjar min-Nazzjonijiet Uniti fil-budget regolari eżistenti fil-waqt meta jseħħ l-assessjar, aġġustat sabiex ikunu meqjusa l-Istati li ma humiex membri tan-Nazzjonijiet Uniti. Dejn involut mill-impriża fl-akkwist tan-nofs l-ieħor tal-fondi għandu jkun iggarantit mill-Istati Partijiet kollha b'konformità ma' l-istess skala.

(ċ) Jekk is-somma tal-kontribuzzjonijiet finanzjarji ta' l-Istati Partijiet tkun anqas milli mill-fondi li għandhom ikunu pprovduti lill-impriża permezz tas-subparagrafu (a), l-Assemblea għandha, fl-ewwel sezzjoni tagħha, tikkunsidra il-medda tan-nuqqas u tadotta b'miżura fuq bażi ta' kunsens, dwar kif titratta ma' dan in-nuqqas, billi tqis l-obbligi ta' l-Istati Partijiet permezz tas-subparagrafi (a) u (b) u li rakkommandazzjonijiet mill-Kummissjoni Preparatorija.

(d) (i) Kull Stat Parti għandu, fi żmien 60 jum minn wara d-dħul b'effett ta' din il-Konvenzjoni, jew fi żmien 30 jum wara d-depożitu ta' l-istrumenti tiegħu għar-ratifika jew l-adeżjoni, liema minnhom ikun l-aktar tard, jiddepożita ma' l-impriża noti promisorji irrevokabbli, mhux-negozjabbli, u mingħajr imgħax, fl-ammont tas-sehem ta' dak l-Istat Parti tas-self mingħajr imgħax b'segwiment tas-subparagrafu (b).

(ii) Il-*Board* għandu jipprepara, fid-data l-aktar kmieni prattikabbli wara li din il-Konvenzjoni tidħol fis-seħħ, u wara dan darba fis-sena u matul intervalli oħrajn xierqa, skeda tal-magnitudni u taż-żminijiet tal-ħtiġiet tagħha dwar il-fondi għall-ispejjez amministrattivi tagħha u għall-attivitajiet imwettqa mill-impriża b'konformità ma' l-Artikolu 170 u l-Artikolu 12 ta' dan l-Anness.

(iii) L-Istati Partijiet għandhom, wara dan, ikunu nnotifikati mill-impriża, permezz ta' l-Awtorità, fl-ishma rispettivi tagħhom tal-fondi b'konformità mas-subparagrafu (b), li huma meħtieġi għal tali spejjeż. L-impriża għandha ssarraf dawk l-ammonti tan-noti promisorji skond ma jista jkun meħtieġ sabiex tlaħħaq ma' l-ispiża msemmija fl-iskeda u fir-rigward tas-self mingħajr imgħax.

(iv) L-Istati Partijiet għandhom, mal-wasla tan-notifika, jagħmlu disponibbli l-ishma rispettivi tagħhom tal-garanziji tad-dejn għall-impriża b'konformità mas-subparagrafu (b).

(e) (i) Jekk l-impriża hekk titlob, l-Istati Partijiet jistgħu jipprovdu garanziji tad-dejn b'żieda ma dawk ipprovduti b'konformità ma' l-iskala msemmija fis-subparagrafu (b).

(ii) Minflok il-garanziji tad-dejn, Stat Parti jista jagħmel kontribuzzjoni voluntarja lill-impriża f'ammont ekwivalenti ta' dak il-porzjon tad-dejn li kieku huwa kien ikun responsabbli li jiggarantixxi.

(f) Ir-rifużjoni tas-self li jkun marbut ma' l-imgħax għandha jkollha prijorità fuq il-pagament lura tas-self li jkun mingħajr imgħax. Ir-rifużjoni tas-self mingħajr imgħax għandu jkun skond l-iskeda adottata mill-Assemblea, fuq ir-rakkommandazzjoni tal-Kunsill u l-parir tal-*Board*. Fl-eżerċitar ta' din il-funzjoni, il-*Board* għandu jkun iggwidat mid-disposizzjonijiet relevanti tar-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri ta' l-Awtorità, li għandhom iqisu l-importanza l-aktar għolja sabiex jassiguraw il-funzjonar effettiv ta' l-impriża u, partikolarment sabiex jassiguraw l-indipendenza finanzjarja tagħha.

(g) Il-fondi li jkunu disponibbli għall-impriża għandhom ikunu fil-muniti utili mingħajr xkiel jew f'muniti li huma liberalment

disponibbli u effettivament użabbli fis-swieq maġġuri tal-kambju esteru. Dawn il-muniti għandhom ikunu definiti fir-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri ta' l-Awtorità b'konformità mal-prattika monetarja internazzjonali prevalenti. Apparti milli kif hemm ipprovdut fil-paragrafu 2, l-ebda Stat Parti m'għandu jżomm jew jimponi fuq il-propjetà, l-użu jew il-kambju ta' l-impriża ta' dawn il-fondi.

(h) "Garanzija tad-dejn" tfisser il-wiegħda ta' Stat Parti lejn il-kredituri ta' l-impriża li jħallas, *pro rata* skond l-iskala xierqa, l-obbligazzjonijiet finanzjarji ta' l-impriża koperti bil-garanzija b'segwiment ta' avviż mill-kredituri ta' l-Istat Parti fin-nuqqas mill-impriża. Il-proċeduri għall-pagament ta' dawk l-obbligazzjonijiet għandhom ikunu b'konformità mar-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri ta' l-Awtorità.

4. Il-fondi, l-assi u l-ispejjeż ta' l-impriża għandhom jinżammu separati minn dawk ta' l-Awtorità. Dan l-Artikolu m'għandux ifixkel lill-impriża milli tagħmel arranġamenti ma' l-Awtorità rigward il-faċilitajiet, il-persunal u s-servizzi u l-arranġamenti għar-rifużjoni ta' l-ispejjeż amministrattivi imħallsa minn jew f'isem wieħed ta' l-ieħor.

5. Ir-reġistri, il-kotba u l-kontijiet ta' l-impriża, inklużi l-istqarrijiet finanzjarji annwali, għandhom ikunu awditjati ta' kull sena minn awditur independenti maħtur mill-Kunsill.

Artikolu 12

Operazzjonijiet

1. L-impriża għandha tippoponi lill-Kunsill il-proġetti għat-twettieq ta' l-attivitajiet skond l-Artikolu 170. Proposti bħal dawn għandhom jinkludu pjan bil-miktub, formali, tax-xogħol dwar l-attivitajiet b'konformità ma' l-Artikolu 153(3), u dik l-informazzjoni u d-*data* l-oħra kollha skond ma' tista tkun mitluba minn żmien għal żmien għall-evalwazzjoni tagħha mill-Kummissjoni Legali u Teknika u għall-approvazzjoni mill-Kunsill.

2. Ma' l-approvazzjoni mill-Kunsill, l-impriża għandha tesegwixxi l-proġett fuq il-bażi tal-pjan formali bil-miktub tax-xogħol kif imsemmi fil-paragrafu 1.

3. (a) Jekk l-impriża ma tkunx tippossjedi l-oġġetti u s-servizzi meħtieġa għall-operazzjonijiet tagħha hija tista takkwisthom. Għal dak l-iskop, hija għandha toħroġ stediniet għall-offerti u l-għoti tal-kuntratti lill-appaltaturi li jippreżentaw l-aħjar ġemgħa ta' kwalità, prezz u żmien ta' forniment.

(b) Jekk ikun hemm aktar minn offerta waħda li tippreżenta ġemgħa bħal din, il-kuntratt għandu jkun mogħti skond il-:

(i) il-prinċipju ta' nuqqas ta' diskriminazzjoni fuq il-bażi ta' kunsiderazzjonijiet politiċi jew oħrajn li ma jkunux relevanti għat-twettieq ta' l-operazzjonijiet b'attenzjoni dwar id-diliġenza u l-effiċċjenza; u

(ii) il-linji ta' gwida approvati mill-Kunsill fir-rigward tal-preferenzi li għandhom jingħataw lill-oġġetti u s-servizzi li joriġinaw minn Stati li għadhom jiżviluppaw, inklużi fosthom l-Istati li m'għandhomx aċċess dirett għall-baħar u dawk ġeografikament żvantaġġati.

(ċ) Il-*Board* Regolatorju jista jadotta regoli li jiddeterminaw iċ-ċirkostanzi speċjali li fihom il-ħtiġiet tal-istediniet għall-offerti jistgħu, fl-aħjar interessi għall-impriża, ikunu mwarrba.

4. L-impriża għandha jkollha t-titolu għall-minerali u s-sustanzi proċessati kollha prodotti minnha.

5. L-impriża għandha tbiegħ il-prodotti tagħha fuq bażi mhux diskriminatorja. Hija m'għandhiex tagħti skonti mhux kummerċjali.

6. Mingħajr preġudizzju għal xi poteri ġenerali jew speċjali mogħtija lill-impriża permezz ta' xi disposizzjoni oħra ta' din il-Konvenzjoni, l-impriża għandha teżerċita dawk il-poteri inċidentali dwar in-negozju tagħha skond ma jista jkun meħtieġ.

7. L-impriża m'għandhiex tindaħal fl-aspetti politċi ta' xi Stat Parti; l-anqas m'għandha tkun influwenzata fid-Deċisjonijiet tagħha mill-karattru politiku ta' l-Istat Parti kkonċernat. Kunsiderazzjonijiet kummerċjali biss għandhom ikunu relevanti għad-Deċisjonijiet tagħha, u dawn il-kunsiderazzjonijiet għandhom ikunu peżati imparzjalment sabiex twettaq l-iskopijiet speċifikati fl-Artikolu 1 ta' dan l-Anness.

Artikolu 13

L-istatus legali, il-privileġġi u l-immunitajiet

1. Sabiex l-impriża tkun tista twettaq il-funzjonijiet tagħha, l-istatus, il-privileġġi u l-immunitajiet elenkati f'dan l-Artikolu għandhom ikunu mogħtija lill-impriża fit-territorji ta' l-Istati Partijiet. Sabiex jingħata effett għal dan il-prinċipju, l-impriża u l-Istati Partijiet jistgħu, meta meħtieġ, jidħlu f'arranġamenti speċjali.

2. L-impriża għandha jkollha l-kapaċità legali skond ma jkun meħtieġ għall-eżerċitar tal-funzjonijiet tagħha u tat-twettieq tal-iskopijiet tagħha, u, partikolarment il-kapaċità:

(a) li tidħol f'kuntratti, amministrazzjoni konġunta jew arranġamenti oħrajn, inklużi ftehim ma' l-Istati u l-organizzazzjonijiet internazzjonali;

(b) li takkwista, tikri, iżżomm jew tiddisponi minn propjetà immobbli jew mobbli;

(ċ) li tkun parti minn proċedimenti legali.

3. (a) Azzjonijiet jistgħu jinġiebu kontra l-impriża biss f'qorti kompetenti bil-ġurisdizzjoni fit-territorju ta' Stat Parti li fih l-impriża:

(i) ikolla uffiċċju jew faċilità;

(ii) ikollha aġent maħtur għall-iskop li taċċetta l-preżentazzjoni jew l-avviż ta' proċess;

(iii) tkun daħlet f'kuntratt għall-oġġetti jew għas-servizzi;

(iv) tkun tat garanziji; jew

(v) li b'mod ieħor tkun involuta f'attività kummerċjali.

(b) Il-propjetà jew l-assi ta' l-impriża, independentament fejn lokalizzati u independentament minn min miżmuma, għandhom igawdu minn immunità minn kull tip ta' sekwestru, irbit jew eżekuzzjoni qabel il-forniment tal-ġudizzju finali kontra l-impriża.

4. (a) Il-propjetà u l-assi ta' l-impriża, kull fejn jistgħu jkunu jinsabu u independentament minn min ikun iżommhom, għandhom ikollhom immunità minn rekwisizzjoni, konfiska, esproprazzjoni jew xi għamla oħra ta' sekwestru b'azzjoni eżekuttiva jew leġislattiva.

(b) Il-propjetà u l-assi ta' l-impriża, independentament fejn lokalizzati u minn min huma miżmuma, għandhom ikunu ħielsa minn restrizzjonijiet amministrattivi, regolamenti, kontrolli u *moratoria* ta' kull tip.

(ċ) L-impriża u l-impjegati tagħha għandhom jirrispettaw il-liġijiet u r-regolamenti lokali fi kwalunkwe Stat jew territorju li fih l-impriża jew l-impjegati tagħha jistgħu jagħmlu n-negozju jew b'mod ieħor jaġixxu.

(d) L-Istati Partijiet għandhom jassiguraw li l-impriża tgawdi d-drittijiet, il-privileġġi u l-immunitajiet kollha mogħtija minnhom lejn l-entitajiet li jwettqu attivitajiet kummerċjali fit-territorji tagħhom. Dawn id-drittijiet, privileġġi u immunitajiet għandhom ikunu mogħtija lill-impriża fuq bażi mhux anqas favorevoli minn dawk li huma mogħtija lill-entitajiet involuti f'attivitajiet simili kummerċjali. Jekk privileġġi speċjali huma pprovduti mill-Istati Partijiet għall-Istati li għadhom jiżviluppaw jew l-entitajiet kummerċjali tagħhom, l-impriża għandha tgawdi dawk il-privileġġi fuq bażi similarment preferenzali.

(e) l-Istati Partijiet jistgħu jipprovdu inċentivi speċjali, drittijiet, privileġġi u immunitajiet lill-impriża mingħajr l-obligu li jipprovdu tali inċentivi, drittijiet, privileġġi u immunitajiet lill-entitajiet kummerċjali l-oħrajn.

5. L-impriża għandha tinnegozja mal-pajjiżi ospitanti li fihom l-uffiċċini u l-faċilitajiet tagħhom huma lokalizzati dwar eżenzjoni minn tassazzjoni diretta jew indiretta.

6. Kull Stat Parti għandu jieħu dik l-azzjoni hekk kif meħtieġa sabiex jagħti effett għat-termini tal-liġi tiegħu ta' dawk il-prinċipji kif elenkati f'dan l-Anness u għandu jinforma lill-impriża bl-azzjoni speċifika li jkun ħa.

7. L-impriża tista twarrab kwalunkwe mill-privileġġi u l-immunitajiet konferiti permezz ta' dan l-Artikolu jew tal-ftehim speċjali msemmija fil-paragrafu 1 sa dak il-limitu u b'dawk il-kondizzjonijiet skond ma huma jiddetermina.

ANNESS V

KONĊILJAZZJONI

Sezzjoni 1

PROĊEDURA TA' KONĊILJAZZJONI PERMEZZ TAS-SEZZJONI 1 TAL-PARTI XV

Artikolu 1

L-istituzzjoni tal-proċedimenti

Jekk il-partijiet għal kwistjoni jkunu qablu, b'konformità ma' l-Artikolu 284, li jippreżentaw il-kwistjoni għall-konċiljazzjoni permezz ta' din is-sezzjoni, kwalunkwe tali parti tista tistitwixxi il-proċedimenti b'notifika bil-miktub indirizzata lill-parti jew lill-partijiet l-oħrajn tal-kwistjoni.

Artikolu 2

Lista ta' konċiljaturi

Lista ta' konċiljaturi għandha tkun imħejjija u miżmumha mis-Segretarju-Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti. Kull Stat Parti għandu jkun intitolat li jinnomina erba konċiljaturi, li kull wieħed minnhom għandu jkun persuna li tgawdi l-għola reputazzjoni rigward il-ġustizzja, l-kompetenza u l-integrità. L-ismijiet tal-persuni hekk innominati għandhom jikkostitwixxu il-lista. Jekk fi kwalunkwe waqt il-konċiljaturi innominati minn Stat Parti fil-lista hekk kostitwita ikunu anqas minn erba', dak l-Istat Parti għandu jkun intitolat li jagħmel aktar nominazzjonijiet kif ikun meħtieġ. L-isem tal-konċiljatur għandu jibqa fuq il-lista sakemm ikun imneħħi mill-Istat Patri li jkun għamel in-nomina, basta li tali konċiljatur għandu jibqa jkompli jservi fuq xi Kummissjoni tal-konċiljazzjoni li fuqha dak il-konċiljatur ikun ġie maħtur sakemm ikunu mitmuma l-proċedimenti quddiem dik il-Kummissjoni.

Artikolu 3

Il-kostituzzjoni tal-Kummissjoni tal-Konċiljazzjoni

Il-Kummissjoni tal-Konċiljazzjoni għandha, sakemm il-partijiet ma jaqblux mod ieħor, li tkun kostitwita kif ġej:

(a) bla ħsara għas-subparagrafu (g), il-Kummissjomi tal-Konċiljazzjoni għandha tikkonsisti minn ħames membri;

(b) il-parti li tistitwixxi l-proċedimenti għandha taħtar żewġ konċiljaturi li għandhom jintagħżlu preferibbilment mil-lista msemmija fl-Artikolu 2 ta' dan l-Anness, li wieħed minnhom jista jkun ċittadin tagħha, sakemm il-partijiet ma jaqblux mod ieħor. Ħatriet tali għandhom ikunu nklużi fin-notifika msemmija fl-Artikolu 1 ta' dan l-Anness;

(ċ) il-parti l-oħra tal-kwistjoni għandha taħtar żewġ konċiljaturi bil-maniera kif elenkata fis-subparagrafu (b) fi żmien 21 jum mill-wasla tan-notifika kif imsemmija fl-Artikolu 1 ta' dan l-Anness. Jekk il-ħatriet ma jkunux magħmula matul dak il-perjodu, il-parti li tistitwixxi l-proċedimenti tista, fi żmien ġimgħa minn meta jeskadi dak il-perjodu, jew li tittermina l-proċedimenti b'notifika indirizzata lill-parti l-oħra inkella li titlob lis-Segretarju-Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti li jagħmel il-ħatriet skond is-subparagrafu (e);

(d) fi żmien 30 jum wara li l-erba konċiljaturi kollha jkunu ġew appuntati, dawn għandhom jaħtru l-ħames konċiljatur magħżul mil-lista msemmija fl-Artikolu 2 ta' dan l-Anness, li għandu jkun il-President. Jekk il-ħatra ma tkunux magħmula matul dak il-perjodu, kwalunkwe parti tista, fi żmien ġimgħa minn meta jiskadi dak il-perjodu, li titlob lis-Segretarju-Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti li jagħmel il-ħatra skond is-subparagrafu (e);

(e) fi żmien 30 jum mill-wasla tat-talba permezz tas-subparagrafu (c) jew (d), is-Segretarju-Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti għandu jagħmel il-ħatriet meħtieġa mill-lista msemmija fl-Artikolu 2 ta' dan l-Anness b'konsultazzjoni mal-partijiet fil-kwistjoni;

(f) kwalunkwe post vakanti għandu jkun mimli bl-istess mod kif preskritt għall-ħatra oriġinali;

(g) tnejn jew aktar partijiet li jiddeterminaw bi ftehim li huma għandhom l-istess interess għandhom jaħtru żewġ konċiljaturi fuq bażi konġunta. Meta tnejn jew aktar partijiet ikollhom interessi separati jew jekk ikun hemm disgwid dwar jekk ikunx hemm l-istess interessi, huma għandhom jaħtru il-konċiljaturi separatament;

(h) fi kwistjonijiet li jinvolvu aktar minn żewġ partijiet li jkollhom interessi separati, jew meta jkun hemm disgwid dwar jekk dawn għandhomx l-istess interess, il-partijiet għandhom japplikaw is-subparagrafi (a) sa (f) sa kemm dan ikunu possibbli.

Artikolu 4

Proċedura

Il-Kummissjoni tal-Konċiljazzjoni għandha, sakemm il-partijiet ma jaqblux mod ieħor, tiddetermina l-proċedura tagħha. Il-Kummissjoni tista, bil-kunsens tal-partijiet għall-kwistjoni, tistieden lill-kwalunkwe Stat Parti li tippreżenta l-opinjonijiet tagħha verbalment jew bil-kitba. Id-Deċisjonijiet tal-Kummissjoni rigward materji proċedurali, ir-rapport u r-rakkommandazzjonijiet għandhom isiru bil-vot tal-maġġoranza tal-membri tagħha.

Artikolu 5

Twettieq amikevoli

Il-Kummissjoni tista tiġbed l-attenzjoni tal-partijiet dwar xi miżuri li jistgħu jiffaċilitaw twettieq amikevoli tal-kwistjoni.

Artikolu 6

Il-funzjonijiet tal-Kummissjoni

Il-Kummissjoni għandha tisma' lill-partijiet, teżamina t-talbiet u l-oġġezzjonijiet tagħhom, u tagħmel proposti lill-partijiet bil-għan li tilħaq twettieq amikevoli.

Artikolu 7

Rapport

1. Il-Kummissjoni għandha tagħmel rapport fi żmien 12 il-xahar mill-kostituzzjoni tagħha. Ir-rapport tagħha għandu jirreġistra xi ftehim milħuq u, f'nuqqas ta' ftehim, il-konklużjonijiet tagħha dwar l-aspetti tal-fatt u tal-liġi relevanti għall-materja fil-kwistjoni u dawk ir-rakkommandazzjonijiet hekk kif il-Kummissjoni tista tqis li jkun xierqa għal twettieq amikevoli. Ir-rapport għandu jkun iddepożitat mas-Segretarju-Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti u għandu immedjatament ikun trasmess minnu lejn il-partijiet fil-kwistjoni.

2. Ir-rapport tal-Kummissjoni, inklużi l-konklużjonijiet jew ir-rakkommandazzjonijiet tagħha, m'għandhomx ikunu jorbtu fuq il-partijiet.

Artikolu 8

Terminazzjoni

Il-proċedimenti tal-konċiljazzjoni huma tterminati meta ikun intlaħaq twettieq, meta l-partijiet ikunu aċċettaw, jew waħda mill-partijiet tkun ċaħdet ir-rakkommandazzjonijiet tar-rapport b'notifika bil-miktub indirizzata lis-Segretarju-Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti, jew meta l-perjodu ta' tlett xhur ikun skada mid-data tat-trasmissjoni tar-rapport lejn il-partijiet.

Artikolu 9

Renumerazzjoni u spejjeż.

Ir-remunerazzjoni u l-ispejjeż tal-Kummissjoni għandhom jinġarru mill-partijiet tal-kwistjoni.

Artikolu 10

Id-dritt tal-partijiet li jimmodifikaw il-proċedura

Il-partijiet tal-kwistjoni jistgħu bi ftehim applikabbli solament għal dik il-kwistjoni jimmodifikaw kwalunkwe disposizzjoni ta' dan l-Anness.

Sezzjoni 2

PREŻENTAZZJONI OBLIGATORJA GĦALL-PROĊEDURA TA' KONĊILJAZZJONI PERMEZZ TAS-SEZZJONI 3 TAL-PARTI XV

Artikolu 11

L-istituzzjoni tal-proċedimenti

1. Kwalunkwe parti għal kwistjoni li, b'konformità mal-Parti XV, is-Sezzjoni 3, tista tkun ippreżentata għall-konċiljazzjoni permezz ta' din is-sezzjoni, tista tistitwixxi il-proċedimenti b'notifika bil-miktub indirizzata lill-parti jew lill-partijiet l-oħrajn tal-kwistjoni.

2. Kwalunkwe parti tal-kwistjoni, notifikata permezz tal-paragrafu 1, hija obbligata li toqgħod għal dawn il-proċedimenti.

Artikolu 12

Nuqqas tat-tweġiba li tersaq għal rikonċiljazzjoni

In-nuqqas ta' parti jew tal-partijiet għal kwistjoni li jwieġbu għal notifika ta' l-istituzzjoni ta' proċedimenti jew li jersqu għal tali proċedimenti m'għandhiex tikkostitwixxi l-impediment tal-proċedimenti.

Artikolu 13

Kompetenza

Nuqqas ta' ftehim dwar jekk il-Kummissjoni tal-Konċiljazzjoni li taġixxi permezz ta' din is-sezzjoni ikollhiex il-kompetenza għandu jkun deċiż mill-Kummissjoni.

Artikolu 14

L-applikazzjoni tas-Sezzjoni 1

L-Artikoli 2 sa 10 tas-Sezzjoni 1 ta' dan l-Anness huma applikabbli bla ħsara għal din is-Sezzjoni.

ANNESS VI

L-ISTATUT TAT-TRIBUNAL INTERNAZZJONALI GĦAL-LIĠI TAL-BAĦAR

Artikolu 1

Dispożizzjonijiet ġenerali

1. It-Tribunal Internazzjonali għal-Liġi tal-Baħar huwa kostitwit u għandu jiffunzjona skond id-disposizzjonijiet ta' din il-Konvenzjoni u dan l-Istatut.

2. Is-sede tat-Tribunal għandu jkun fil-Belt Ħielsa u Ħanseatika ta' Hamburg fir-Repubblika Federali tal-Ġermanja.

3. It-Tribunal jista jiltaqgħa u jeżerċita l-funzjonijiet tiegħu fi kwalunkwe post iehor skond ma jqis li jkun mixtieq.

4. Referenza ta' kwistjoni lejn it-Tribunal għandha tkun irregolata bid-disposizzjonijiet tal-Partijiet XI u XV.

Sezzjoni 1

L-ORGANIZZAZZJONI TAT-TRIBUNAL

Artikolu 2

Komposizzjoni

1. It-Tribunal għandu jkun kompost minn korp ta' 21 membru indipendenti, eletti minn fost persuni li jgawdu l-għola reputazzjoni dwar l-onestà u l-integrità u ta' kompetenza rikonoxxuta fil-qasam tal-liġi tal-baħar.

2. Fit-Tribunal bħala tali, ir-rappreżentazzjoni tas-sistemi legali ewlenija tad-dinja u d-distribuzzjoni ġeografika ekwitabbli għandhom ikunu assigurati.

Artikolu 3

Shubija

1. L-ebda żewġ membri tat-Tribunal ma jistgħu ikunu ċittadini ta' l-istess Stat. Persuna li għall-iskopijiet tas-shubija fit-Tribunal tista tkun meqjusa bħala li hija ċittadin ta' aktar minn Stat wieħed għandha tkun meqjusa li hija ċ-ċittadin ta' dak li fih normalment hija teżerċita d-drittijiet ċivili u politiċi tagħha.

2. M'għandux ikun hemm anqas minn tlett membri minn kull grupp ġeografiku kif stabbilit mill-Assemblea Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti.

Artikolu 4

In-nomini u l-elezzjonijiet

1. Kull Stat Parti jista jinnomina mhux aktar minn żewġ persuni li jkollhom il-kwalifiki kif preskritti fl-Artikolu 2 ta' dan l-Anness. Il-membri tat-Tribunal għandhom ikunu eletti mil-lista tal-persuni hekk innominati.

2. Mill-anqas tlett xhur qabel id-data ta' l-elezzjoni, is-Segretarju-Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti fil-każ ta' l-ewwel elezzjoni, u r-Reġistratur tat-Tribunal fil-każ ta' elezzjonijiet sussegwenti, għandu jindirizza stedina bil-miktub lejn l-Istati Partijiet sabiex jippreżentaw in-nomini tagħhom għall-membri tat-Tribunal, fi żmien xharejn. Huwa għandu jipprepara lista f'ordni alfabetika tal-persuni kollha hekk innominati, b'indikazzjoni ta' l-Istati Partijiet li jkunu nnominawhom, u għandu jippreżentha lil-Istati Partijiet qabel is-seba' jum ta' l-aħħar xahar ta' qabel id-data ta' kull elezzjoni.

3. L-ewwel elezzjoni għandha tinżamm fi żmien sitt xhur mid-data tad-dħul b'effett ta' din il-Konvenzjoni.

4. Il-membri tat-Tribunal għandhom ikunu eletti b'vot sigriet. L-elezzjonijiet għandhom jinżammu f'laqgħa ta' l-Istati Partijiet imsejħa mis-Segretarju-Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti fil-każ ta' l-ewwel elezzjoni u bi proċedura mifthiema mill-Istati Partijiet fil-każ ta' l-elezzjonijiet sussegwneti. Żewġ terzi ta' l-Istati Partijiet għandhom jikkostitwixxu quorum għal dik il-laqgħa. Il-persuni eletti għat-Tribunal għandhom ikunu dawk in-nominati li jakkwistaw l-akbar numru ta' voti u żewġ terzi tal-maġġoranza ta' l-Istati Partijiet preżenti u li jivvutaw, basta li tali maġġoranza tinkludi maġġoranza ta' l-Istati Partijiet.

Artikolu 5

It-terminu tal-kariga

1. Il-membri tat-Tribunal għandhom ikunu eletti għal disa' snin u jistgħu jkunu eletti mill-ġdid; basta, iżda, għall-membri eletti fl-ewwel elezzjoni, it-terminu ta' seba' membri għandu jeskadi fit-tmiem ta' tlett snin u t-termini ta' sena' membri ohra għandu jeskadi fit-tmiem ta' sitt snin.

2. Il-membri tat-Tribunal li t-terminu tagħhom għandu jeskadi fit-tmiem il-perjodi inizjali ta' tlieta u sitt snin għandhom ikunu magħżula bix-xorti imtella mis-Segretarju-Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti immedjatament wara l-ewwel elezzjoni.

3. Il-membri tat-Tribunal għandhom jibqgħu iwettqu d-doveri tagħhom sakemm il-postijiet tagħhom ikunu mimlija. Għalkemm mibdula, huma għandhom jisipiċċaw dawk il-proċedimenti li setgħu kienu nbdew qabel id-data tal-kambju tagħhom.

4. Fil-każ tar-riżenja ta' membru tat-Tribunal, l-ittra tar-riżenja għandha tkun indirizzata lill-President tat-Tribunal. Il-post isir vakanti mal-wasla ta' l-ittra.

Artikolu 6

Karigi battala

1. Il-postijiet battala għandhom ikunu mimlija bl-istess metodu kif stabbilit għall-ewwel elezzjoni, bla ħsara għad-disposizzjoni li ġejja: ir-Reġistratur għandu, fi żmien xahar minn meta sseħħ il-posizzjoni battala, jipproċedi li joħroġ l-istediniet li hemm provvediment dwarhom fl-Artikolu 4 ta' dan l-Anness, u d-data ta' l-elezzjoni għandha tkun iffissata mill-President tat-Tribunal wara konsultazzjoni ma' l-Istati Partijiet.

2. Membru tat-Tribunal elett sabiex jieħu post membru li t-terminu tal-uffiċċju tiegħu ma jkunx skada għandu jkun maħtur għall-kumplament tar-terminu tal-predeċessur tiegħu.

Artikolu 7

Attivitajiet inkompatibbli

1. L-ebda membri tat-Tribunal ma jista jeżerċita xi funzjoni politika jew amministrattiva, jew li jkun assoċċjat mill-qrib ma, jew li jkun finanzjarjament interessat f'uħud mill-operazzjonijiet ta' xi impriża kkonċernata ma' l-esplorazzjoni jew għall-esplojtazzjoni tar-riżorsi tal-baħar jew ta' qiegħ il-baħar jew ta' l-użu kummerċjali tal-baħar jew ta' qiegħ il-baħar.

2. L-ebda membru tat-Tribunal ma jista jaġixxi bħala aġent, kunsillier jew avukat fi kwalunkwe każ.

3. Kwalunkwe dubbju dwar dawn il-punti għandu jkun riżolt b'Deċisjoni tal-maġġoranza tal-membri l-oħrajn tat-Tribunal.

Artikolu 8

Kondizzjonijiet li jirrigwardaw il-parteċipazzjoni ta' membri f'każ partikolari

1. L-ebda membru tat-Tribunal ma jista jipparteċipa fid-Deċisjoni ta' xi każ li fih hu jkun preċedentament ħa sehem bħala aġent, kunsullier jew avukat għal waħda mill-partijiet, jew bħala membru ta' qorti jew tribunal nazzjonali jew internazzjonali jew f'xi kapaċità oħra.

2. Jekk, għal xi raġuni speċjali, membru tat-Tribunal jikkunsidra li huwa m'għandux jieħu parti fid-Deċisjoni ta' każ partikolari, huwa għandu hekk jinforma lill-President tat-Tribunal.

3. Jekk il-President jikkonsidra li għal xi raġuni speċjali wieħed mill-membri tat-Tribunal m'għandux jipparteċipa f'każ partikolari, huwa għandu jagħtih avviż kif xieraq.

4. Kwalunkwe dubbju dwar dawn il-punti għandu jkun riżolt b'Deċisjoni tal-maġġoranza tal-membri l-oħrajn tat-Tribunal.

Artikolu 9

Il-konsegwenza tal-waqfien milli jkunu mwettqa il-kondizzjonijiet

Jekk, fl-opinjoni unanima tal-membri l-oħrajn tat-Tribunal, membru ma jkunx baqa' aktar iwettaq il-kondizzjonijiet meħtieġa, il-President tat-Tribunal għandu jiddikjara dik il-posizzjoni bħala battala.

Artikolu 10

Privileġġi u immunitajiet

Il-membri tat-Tribunal, meta nvoluti fix-xogħol tat-Tribunal, dawn għandhom igawdu l-privileġġi u l-immunitajiet diplomatiċi.

Artikolu 11

Dikjarazzjoni solenni mill-membri

Kull membru tat-Tribunal għandu, qabel ma' jibda bid-doveri tiegħu, jagħmel dikjarazzjoni solenni fis-sezzjoni tal-ftuħ li huwa jkun sejjer jeżerċita l-poteri tiegħu b'mod imparzjali u b'kuxjenza.

Artikolu 12

Il-President, il-Viċi-President u r-Reġistratur

1. It-Tribunal għandu jeleġġi il-President u l-Viċi-President tiegħu għal tlett snin; dawn jistgħu ikunu eletti mill-ġdid.

2. It-Tribunal għandu jaħtar ir-Reġistratur tiegħu u jista jipprovdi għall-ħatra ta' dawk l-uffiċjali l-oħrajn skond ma' jista jkun meħtieġ.

3. Il-President u r-Reġistratur għandhom ikunu jabitaw fis-sede tat-Tribunal.

Artikolu 13

Quorum

1. Il-membri kollha disponibbli tat-Tribunal għandhom jipparteċipaw; *quorum* ta' 11 il-membru elett għandu jkun meħtieġ sabiex jikkostitwixxi t-Tribunal.

2. Bla ħsara għall-Artikolu 17 ta' dan l-Anness, it-Tibunal għandu jiddetermina liema membri jkunu disponibbli sabiex jikkostitwixxu t-Tribunal dwar il-kunsiderazzjoni ta' kwistjoni partikolari, wara li jkun meqjus il-funzjonament effettiv tal-kmamar kif hemm provvediment dwar dan fl-Artikoli 14 u 15 ta' dan l-Anness.

3. Il-kwistjonijiet u l-applikazzjonijiet kollha ippreżentati lit-Tribunal għandhom ikunu mismuħa u ddeterminati mit-Tribunal, sakemm l-Artikolu 14 ta' dan l-Anness ikun applikabbli, jew il-partijiet jitolbu li din għandha tkun ittrattata b'konformità ma' l-Artikolu 15 ta' dan l-Anness.

Artikolu 14

Il-Kamra tal-Kwistjonijiet dwar Qiegħ il-Baħar

Kamra tal-Kwistjonijiet dwar Qiegħ il-Baħar għandha tkun stabbilita b'konformità mad-disposizzjonijiet tas-Sezzjoni 4 ta' dan l-Anness. Il-ġurisdizzjoni, il-poteri u l-funzjonijiet tagħha għandhom ikunu kif hemm provvedient dwar dan fil-Parti XI, is-Sezzjoni 5.

Artikolu 15

Kmamar speċjali

1. It-Tribunal jista jifforma dawk il-Kmamar, magħmula minn tlieta jew aktar mill-membri eletti tiegħu, skond ma' huwa jikkonsidra meħtieġ sabiex ikun jista jitratta ma kategoriji speċjali ta' kwistjonijiet.

2. It-Tribunal għandu jifforma Kamra sabiex jittratta kwistjoni partikolari ippreżentatha lilu jekk il-partijiet hekk jitolbu. Il-komposizzjoni ta' Kamra bħal din għandha tkun iddeterminata mit-Tribunal bl-approvazzjoni tal-partijiet.

3. In vista tat-tħaffif tal-ittrattar tal-każ, it-Tribunal għandu jifforma ta' kull sena kamra komposta minn ħamsa mill-membri eletti tiegħu li jistgħu jisimgħu u jiddeterminaw kwistjonijiet bi proċedura sommarja. Żewġ membri alternattivi għandhom ikunu magħżula għall-iskop li jieħdu l-post tal-membri li ma jkunux jistgħu jipparteċipaw fi proċediment partikolari.

4. Il-kwistjonijiet għandhom ikunu mismuħa u ddeterminati mill-Kmamar li hemm provvediment dwarhom f'dan l-Artikolu jekk il-partijiet hekk jitolbu.

5. Ġudizzju mogħti minn kwalunkwe mill-Kmamar li hemm provvediment dwarhom f'dan l-Artikolu u fl-Artikolu 14 ta' dan l-Anness għandu jkun meqjus bħala li kien mogħti mit-Tribunal.

Artikolu 16

Ir-regoli tat-Tribunal

It-Tribunal għandu jifformula r-regoli għat-twettieq tal-funzjonijiet tiegħu. Partikolarment għandu jistabbilixxi r-regoli tal-proċedura.

Artikolu 17

In-nazzjonalità tal-membri

1. Il-membri tat-Tribunal tan-nazzjonalità ta' kwalunkwe mill-partijiet ta' kwistjoni għandhom iżommi d-dritt li jipparteċipaw bħala membri tat-Tribunal.

2. Jekk it-Tribunal, meta jkun jisma kwistjoni, ikunu jinkludi fih membru ta' nazzjonalità ta' waħda mill-partijiet, kwalunkwe parti oħra tista tagħżel persuna sabiex tipparteċipa bħala membru tat-Tribunal.

3. Jekk it-Tribunal, meta jkun jisma kwistjoni, ma jkunx jinkludi fih membru ta' nazzjonalità ta' waħda mill-partijiet, kull waħda minn dawk il-partijiet jistgħu jagħżlu persuna sabiex tipparteċipa bħala membru tat-Tribunal.

4. Dan l-Artikolu japplika għall-Kmamar msemmija fl-Artikoli 14 u 15 ta' dan l-Anness. F'każi bħal dawn, il-President, b'konsultazzjoni mall-partijiet, għandu jitlob lill-membri speċifiċi tat-Tribunal li jifformaw il-Kamra, daqs kemm ikun meħtieġ, li jċedu posthom lill-membri tat-Tribunal li huma tan-nazzjonalità tal-partijiet ikkonċernati, u, b'nuqqas ta' dan, jew jekk huma ma jistgħux ikunu preżenti, lill-membri speċjalment magħżula mill-partijiet.

5. Jekk ikun hemm diversi partijiet fl-istess interess, dawn għandhom, għall-iskop tad-disposizzjonijiet preċedenti, ikunu meqjusa bħala parti waħda biss. Xi dubbju dwar dan il-punt għandu jkunu deċiżi b'Deċisjoni tat-Tribunal.

6. Il-membri magħżula b'konformità mal-paragrafi 2, 3 u 4 għandhom iwettqu l-kondizzjonijiet meħtieġa bl-Artikoli 2, 8 u 11 ta' dan l-Anness. Huma għandhom jipparteċipaw fid-Deċisjoni skond termini ta' ugwaljanza sħiħa mall-kollegi tagħhom.

Artikolu 18

Ir-renumerazzjoni tal-membri

1. Kull membru elett tat-Tribunal għandu jirċievi allokazzjoni annwali u, għal kull jum li fih huwa jeżerċita l-funzjonijiet tiegħu, allokazzjoni speċjali, basta li fi kwalunkwe sena waħda is-somma totali pagabbli lil xi membru bħala allokazzjoni speċjali m'għandhiex teċċedi l-ammont ta' l-allokazzjoni annwali.

2. Il-President għandu jirċievi allokazzjoni annwali speċjali.

3. Il-Viċi-President għandu jirċievi allokazzjoni speċjali għal kull jum li fih huwa jaġixxi bħala President.

4. Il-membri magħżula permezz ta' l-Artikolu 17 ta' dan l-Anness, apparti milli l-membri eletti tat-Tribunal, għandhom jirċievu kumpens għal kull jum li fih huma jeżerċitaw il-funzjonijiet tagħhom.

5. Is-salarji, l-allokazzjonijiet u l-kumpens għandhom ikunu ddeterminati minn żmien għal żmien fil-laqgħat ta' l-Istati Partijiet, billi jkun meqjus l-ammont ta' xogħol tat-Tribunal. Dawn ma jistgħux ikunu mnaqqsa matul it-terminu ta' l-uffiċċju.

6. Is-salarju tar-Reġistratur għandu jkun iddeterminat fil-laqgħat ta' l-Istati Patijiet, fuq proposta tat-Tribunal.

7. Ir-Regolamenti adottati fil-laqgħat ta' l-Istati Partijiet għandhom jiddeterminaw il-kondizzjonijiet li permezz tagħhom il-penzjonijiet ta' l-irtirar jistgħu jinagħtaw lill-membri tat-Tribunal u lir-Reġistratur, u l-kondizzjonijiet li permezz tagħhom il-membri tat-Tribunal u tar-Reġistratur għandhom ikollhom l-ispejjeż tal-ivjaġġar tagħhom rifużi.

8. Is-salarji, l-allokazzjonijiet, u l-kumpens għandhom ikunu ħielsa minn kull tassazzjoni.

Artikolu 19

L-Ispejjeż tat-Tribunal

1. L-ispejjeż tat-Tribunal għandhom ikunu merfugħa mill-Istati Partijiet u mill-Awtorità b'dawk it-termini u b'tali manjiera hekk kif ikun deċiż fil-laqgħat ta' l-Istati Partijiet.

2. Meta entità oħra apparti milli Stat Parti jew l-Awtorità tkun parti ta' każ ippreżentat minnha, it-Tribunal għandu jistabbilixxi l-ammont li dik il-parti għandha tikkontribwixxi lejn l-ispejjeż tat-Tribunal.

Sezzjoni 2

KOMPETENZA

Artikolu 20

Aċċess għat-Tribunal

1. It-Tribunal għandu jkun miftuħ għall-Istati Partijiet.

2. It-Tribunal għandu jkun miftuħ għall-entitajiet apparti milli l-Istati Partijiet fi kwalunkwe każ li hemm provvediment espress dwaru fil-Parti XI jew fi kalunkwe każ ippreżentat permezz ta' xi ftehim ieħor li jikkonferixxi ġurisdizzjoni fuq it-Tribunal li huwa aċċettat mill-partijiet kollha ta' dak il-każ.

Artikolu 21

Ġurisdizzjoni

Il-ġurisdizzjoni tat-Tribunal għandha tinkludi l-kwistjonijiet kollha u l-applikazzjonijiet kollha ppreżentati lilu b'konformità ma din il-Konvenzjoni u mal-materji kollha li hemm provvediment speċifiku dwarhom f'xi ftehim ieħor li jikkonferixxi l-ġurisdizzjoni fuq it-Tribunal.

Artikolu 22

Referenza għal kwistjonijiet li huma soġġetti għal ftehim ieħor

Jekk il-partijiet kollha għal trattat jew konvenzjoni diġa eżistenti u li jikkonċerna s-suġġett kopert b'din il-Konvenzjoni hekk jaqblu, kwalunkwe kwistjoni li tikkonċerna l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' tali trattat jew konvenzjoni jistgħu, b'konformità ma' tali ftehim, ikunu ppreżentati lit-Tribunal.

Artikolu 23

Il-liġi applikabbli

It-Tribunal għandu jiddeċiedi il-kwistjonijiet u l-applikazzjonijiet kollha b'konformità ma l-Artikolu 293.

Sezzjoni 3

PROĊEDURA

Artikolu 24

L-istituzzjoni tal-proċedimenti

1. Il-kwistjonijiet huma ppreżentati lit-Tribunal, skond ma' jkun il-każ, jew b'notifika bi ftehim speċjali jew b'applikazzjoni bil-miktub, indirizzata lir-Reġistratur. Fi kwalunkwe każ, is-suġġett tal-kwistjoni u l-partijiet għandhom ikunu indikati.

2. Ir-Reġistratur għandu mill-ewwel jinnotifika il-ftehim speċjali jew l-applikazzjoni lil dawk kollha kkonċernati.

3. Ir-Reġistratur għandu wkoll jinnotifika lill-Istati Partijiet kollha.

Artikolu 25

Miżuri proviżjonali

1. B'konformità ma' l-Artikolu 290, it-Tribunal u l-Kmamar tal-Kwistjonijiet ta' Qiegħ il-Baħar għandhom ikollhom is-setgħa li jippreskrivu l-miżuri proviżorji.

2. Jekk it-Tribunal ma jkunx jinsab f'sezzjoni jew jekk numru suffiċċjenti ta' membri ma jkunx disponibbli sabiex jikkostitwixxi *quorum*, il-miżuri proviżjonali għandhom ikunu preskritti mill-Kamra bi proċedura sommarja iffurmata permezz ta' l-Artikolu 15(3) ta' dan l-Anness. Minkejja l-Artikolu 15(4) ta' dan l-Anness, tali miżuri proviżjonali jistgħu jkunu adottati bit-talba ta' waħda mill-partijiet tal-kwistjoni. Dawn għandhom ikunu suġġetti għal studju u reviżjoni mit-Tribunal.

Artikolu 26

Is-smiegħ

1. Is-smiegħ għandu jkun taħt il-kontroll tal-President jew, jekk hu ma jkunx jista' jippresedi, tal-Viċi-President. Jekk l-ebda wieħed ma jkun jista jippresedi, l-imħallef anzjan preżenti tat-Tribunal għandu jippresedi.

2. Is-smiegħ għandu jkun pubbliku, sakemm it-Tribunal ma jiddeċidix mod ieħor jew sakemm il-partijiet jinsistu li l-pubbliku m'għandux ikun imħolli li jattendi.

Artikolu 27

It-twettieq tal-każ

It-Tribunal għandu jagħmel l-ordnijiet għat-twettieq tal-każ, jiddeċiedi l-għamla u ż-żmien li fih kull parti għandha tikkonkludi l-argumenti tagħha, u jagħmel l-arranġamenti kollha konnesi mal-ġbir ta' l-evidenza.

Artikolu 28

Nuqqas

Meta waħda mill-partijiet ma tidhirx quddiem it-Tribunal jew tonqos milli tiddefendi l-każ, il-parti l-oħra tista titlob lit-Tribunal li jibqa miexi bil-proċedimenti u jasal għad-Deċisjoni tiegħu. L-assenza ta' parti jew in-nuqqas ta' parti milli tiddefendi il-każ tagħha m'għandux joħloq intopp għall-proċedimenti. Qabel ma jasal għad-Deċisjoni tiegħi, it-Tribunal għandu jkun sodisfatt mhux biss li jkollu l-ġurisdizzjoni f'dik il-kwistjoni, imma wkoll li t-talba tkun seww fondata fil-fatt u fil-liġi.

Artikolu 29

Il-maġġoranza għal Deċisjoni

1. Il-kwistjonijiet kollha għandhom ikunu deċiżi b'maġġoranza tal-membri tat-Tribunal li jkunu preżenti.

2. Fil-każ ta' numru ugwali ta' voti, il-President jew il-membru tat-Tribunal li jaġixxi minflok għandu jkollu l-vot deċissiv.

Artikolu 30

Il-ġudizzju

1. Il-ġudizzju għandu jiddikjara r-raġunijiet li fuqhom ikun ibbażat.

2. Dan għandu jkun fih l-ismijiet tal-membri tat-Tribunal li jkunu ħadu sehem fid-Deċisjoni.

3. Jekk il-ġudizzju ma jkunx jirrappreżenta bis-sħiħ jew parzjalment l-opinjoni unanima tal-membri tat-Tribunal, kwalunkwe membru għandu jkun intitolat li jippreżenta opinjoni separata.

4. Il-ġudizzju għandu jkun iffirmat mill-President u mir-Reġistratur. Dan għandu jinqara f'qorti fil-miftuħ, avviż xieraq ikun ġie mogħti lill-partijiet tal-kwistjoni.

Artikolu 31

Talba għall-intervent

1. Jekk Stat Parti jikkonsidra li jkollu interess ta' natura legali li tista' tkun affettwata bid-Deċisjoni dwar dak il-każ, huwa jista' jitlob lit-Tribunal sabiex ikun imħolli li jintervjeni.

2. Ghandu jkun għat-Tribunal li jiddeċiedi dwar din il-talba.

3. Jekk it-talba sabiex jintervjeni tkun milquha, id-Deċisjoni tat-Tribunal fir-rigward tal-kwistjoni għandha tkun torbot fuq l-Istat Parti li jintervjeni sal-limitu li din tirreferi għall-materji fir-rigward li tiegħu dak l-Istat Parti ikunu intervjena.

Artikolu 32

Id-dritt ta' l-intervent fil-każi ta' l-interpretazzjoni jew ta' l-applikazzjoni

1. Kull meta l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' din il-Konvenzjoni ikunu diskutibbli, ir-Reġistratur għandu jinnotifika lill-Istati Partijiet kollha dwar dan.

2. Kull meta bis-saħħa ta' l-Artikolu 21 jew 22 ta' dan l-Anness, l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' ftehim internazzjonali ikun diskutibbli, ir-Reġistratur għandu jinnotifika lill-partijiet kollha ta' dan il-ftehim.

3. Kull parti msemmija fil-paragrafi 1 u 2 għandha d-dritt li tintervjeni fil-proċedimenti; jekk hija tuża dan id-dritt, l-interpretazzjoni mogħtija bil-ġudizzju għandha ugwalment tkun torbot fuqha.

Artikolu 33

Il-finalità u l-qawwa tar-rabta ta' Deċisjonijiet

1. Id-Deċisjoni tat-Tribunal hija finali u għandu jkun hemm konformità magħha mill-partijiet kollha tal-kwistjoni.

2. Id-Deċisjoni m'għandha jkollha l-ebda qawwa ta' rabta apparti milli bejn il-partijiet u fir-rigward ta' dik il-kwistjoni partikolari.

3. Fil-każ ta' kwistjoni rigward it-tifsira jew l-iskop tad-Deċisjoni, it-Tribunal għandu jikkjarifika dwar din mat-talba ta' kwalunkwe parti.

Artikolu 34

Spejjeż

Sakemm ma jkunx deċiż mod ieħor mit-Tribunal, kull parti għandha terfa l-ispejjeż tagħha.

Sezzjoni 4

IL-KAMRA TAL-KWISTJONIJIET DWAR QIEGĦ IL-BAĦAR

Artikolu 35

Komposizzjoni

1. Il-Kamra tal-Kwistjonijiet dwar Qiegħ il-Baħar msemmija fl-Artikolu 14 ta' dan l-Anness għandha tkun iffurmata minn 11 il-membru, magħżula b'maġġoranza tal-membri eletti tat-Tribunal u minn fosthom.

2. Fl-għażla tal-membri tal-Kamra, ir-rappreżentazzjoni tas-sistemi legali ewlenija tad-dinja u d-distribuzzjoni ġeografika ekwitabbli għandhom ikunu assigurati. L-Assemblea ta' l-Awtorità tista tadotta rakommandazzjonijiet ta' natura ġenerali li jirrigwardaw tali rappreżentazzjoni jew distribuzzjoni.

3. Il-membri tal-Kamra għandhom ikunu magħżula kull tlett snin u jistgħu ikunu magħżula għat-tieni darba.

4. Il-Kamra għandha taħtar il-President tagħha minn fost il-membri tagħha, li għandu jservi għat-terminu li għalih il-Kamra tkun ġiet magħżula.

5. Jekk xi proċedimenti jkunu għadhom pendenti fit-tmiem tal-perjodu ta' tlett snin li dwaru il-Kamra tkun ġiet magħżula, il-Kamra għandha tispiċċa il-proċedimenti bil-komposizzjoni oriġinali tagħha.

6. Jekk jinħoloq xi post battal fil-Kamra, it-Tribunal għandu jagħżel suċċessur minn fost il-membri eletti tiegħu, li għandu jżomm il-kariga għall-kumplament tat-terminu tal-predeċessur tiegħu.

7. *Quorum* ta' seba' mill-membri magħżula mit-Tribunal għandu jkun meħtieġ sabiex jikkostitwixxi l-Kamra.

Artikolu 36

Kmamar *ad hoc*

1. Il-Kamra tal-Kwistjonijiet dwar Qiegħ il-Baħar għandha tifforma Kamra *ad hoc*, magħmulha minn tlieta mill-membri tagħha, sabiex titratta ma' kwistjoni partikolari ippreżentata b'konformità ma' l-Artikolu 188(1)(b). Il-komposizzjoni ta' Kamra bħal din għandha tkun iddeterminata mil-Kamra tal-Kwistjonijiet dwar Qiegħ il-Baħar bl-approvazzjoni tal-partijiet.

2. Jekk il-partijiet ma jaqblux dwar il-komposizzjoni ta' kamra *ad hoc*, kull parti għall-kwistjoni għandha taħtar membru wieħed, u t-tielet membru għandu jkun maħtur minnhom bi ftehim. Jekk ma jaqblux, jew jekk xi parti tonqos milli tagħmel il-ħatra, il-President tal-Kamra tal-Kwistjonijiet dwar Qiegħ il-Baħar għandu mill-ewwel jagħmel il-ħatra jew il-ħatriet minn fost il-membri, wara konsultazzjoni mal-partijiet.

3. Il-membru tal-Kamra *ad hoc* m'għandhomx ikunu fl-impieg ta', jew ċittadini ta', kwalunkwe mill-partijiet fil-kwistjoni.

Artikolu 37

Aċċess

Il-Kamra għandha tkun miftuħha għall-Istati Partijiet, l-Awtorità u l-entitajiet l-oħrajn msemmija fil-Parti XI, is-Sezzjoni 5.

Artikolu 38

Il-liġi applikabbli

B'żieda mad-disposizzjonijiet ta' l-Artikolu 293, il-Kamra għandha tapplika:

(a) ir-regoli, r-regolamenti u l-proċeduri ta' l-Awtorità adottati b'konformità ma' din il-Konvenzjoni; u

(b) it-termini tal-kuntratti li jikkonċernaw l-attivitajiet fiż-żona fil-materji li jirrigwardaw dawk il-kuntratti.

Artikolu 39

L-infurzar tad-Deċisjonijiet tal-Kamra

Id-Deċisjonijiet tal-Kamra għandhom ikunu enforzabbli fit-territorji ta' l-Istati Partijiet bl-istess manjiera bħal ta' ġudizji jew ordnijiet ta' l-għola qorti ta' l-Istat Parti li fit-territorju tiegħu l-infurzar ikun mitlub.

Artikolu 40

L-applikabbilità tas-sezzjonijiet l-oħrajn ta' dan l-Anness

1. Is-sezzjonijiet l-oħrajn ta' dan l-Anness li ma humiex inkompatibbli ma' din is-sezzjoni japplikaw għall-Kamra.

2. Fl-eżerċitar tal-funzjonijiet tagħha li jirrigwardaw l-opinjonijiet konsultattivi, il-Kamra għandha tkun iggwidata bid-disposizzjonijiet ta' dan l-Anness li jirrigwardaw il-proċedura quddiem it-Tribunal sa dak il-limitu li hija tirrikonoxxi li dawn huma applikabbli.

Sezzjoni 5

EMENDI

Artikolu 41

Emendi

1. L-emendi għal dan l-Anness, apparti milli l-emendi għas-Sezzjoni 4, jistgħu ikunu adottati biss b'konformità ma' l-Artikolu 313 jew b'kunsens f'konferenza imsejjħa b'konformità ma' din il-Konvenzjoni.

2. L-emendi għas-Sezzjoni 4 jistgħu ikunu adottati biss b'konformità ma' l-Artikolu 314.

3. It-Tribunal jista jipproponi tali emendi għal dan l-Istatut skond ma' huwa jikkonsidra bħala meħtieġ, b'komunikazzjonijiet bil-miktub lejn l-Istati Partijiet għall-kunsiderazzjoni tagħhom b'konformità mal-paragrafi 1 u 2.

ANNESS VII

ARBITRAZZJONI

Artikolu 1

L-istituzzjoni tal-proċedimenti

Bla ħsara għad-disposizzjonijiet tal-Parti XV, kwalunkwe parti għal kwistjoni tista tippreżenta l-kwistjoni għall-proċedura ta' l-arbitraġġ li hemm provvediment dwarha f'dan l-Anness, b'notifika bil-miktub indirizzata lill-parti jew lil-partijiet l-oħrajn għal dik il-kwistjoni. In-notifika għandha tkun akkumpanjata bi stqarrija tat-talba u fuq ir-raġunijiet li fuqha tkun ibbażata.

Artikolu 2

Lista ta' arbitraturi

1. Lista ta' arbitraturi għandha tkun imħejjija u miżmumha mis-Segretarju-Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti. Kull Stat Parti għandu jkun intitolat li jinnomina erba arbitraturi, li kull wieħed minnhom għandu jkun persuna b'esperjenza fl-affarijiet marittimi u li tgawdi l-għola reputazzjoni rigward il-ġustizzja, l-kompetenza u l-integrità. L-ismijiet tal-persuni hekk innominati għandhom jikkostitwixxu il-lista.

2. Jekk fi kwalunkwe waqt l-arbitraturi innominati minn Stat Parti fil-lista hekk kostitwita ikunu anqas minn erba', dak l-Istat Parti għandu jkun intitolat li jagħmel aktar nomini kif ikun meħtieġ.

3. L-isem ta' l-arbitratur għandu jibqa fuq il-lista sakemm ikun imneħħi mill-Istat Patri li jkun għamel in-nomina, basta li tali arbitratur għandu jibqa jkompli jservi fuq xi tribunal ta' l-arbitrazzjoni li fuqu dak l-arbitratur ikun ġie maħtur sakemm ikunu mitmuma l-proċedimenti quddiem dak it-tribunal ta' l-arbitrazzjoni.

Artikolu 3

Il-kostituzzjoni tat-tribunal ta' l-arbitrazzjoni

Għall-iskopijiet tal-proċedimenti permezz ta' dan l-Anness, it-tribunal ta' l-arbitrazzjoni għandu, sakemm il-partiet ma jifthiemux mod ieħor, li jkun kostitwit kif ġej:

(a) bla ħsara għas-subparagrafu (g), it-tribunal ta' l-arbitrzzjoni għandu jikkonsisti minn ħames membri;

(b) il-parti li tistitwixxi l-proċedimenti għandha taħtar membru wieħed li għandu jkun magħżul preferibbilment mil-lista msemmija fl-Artikolu 2 ta' dan l-Anness, li jista jkun ċittadin tagħha. Il-ħatra għandha tkun nkluża fin-notifika msemmija fl-Artikolu 1 ta' dan l-Anness;

(ċ) il-parti l-oħra għall-kwistjoni għandha, fi żmien 30 jum mill-wasla tan-notifika msemmija fl-Artikolu 1 ta' dan l-Anness, taħtar membru wieħed li għandu jkun magħżul preferibbilment mill-lista, li jista jkun ċittadin tagħha. Jekk il-ħatra ma tkunx magħmula matul dak il-perjodu, il-parti li tistitwixxi l-proċedimenti tista, fi żmien ġimgħatejn minn meta jiskadi dak il-perjodu, li titlob li l-ħatra ssir skond is-subparagrafu (e);

(d) it-tlett membri l-oħrajn għandhom ikunu maħtura bi ftehim bejn il-partijiet. Dawn għandhom ikunu magħżula preferibbilment mill-lista u għandhom ikunu ċittadini ta' Stat terz sakemm il-partijiet ma jifthiemux mod ieħor. Il-partijiet fil-kwistjoni għandhom jaħtru il-President tat-tribunal ta' l-arbitraġġ minn fost dawk it-tlett membri. Jekk, fi żmien 60 jum mill-wasla tan-notifika msemmija fl-Artikolu 1 ta' dan l-Anness, il-partijiet ma jkunux jistgħu jilħqu ftehim dwar il-ħatra ta' wieħed jew aktar tal-membri tat-tribunal li għandhom ikunu maħtura bi qbil, jew dwar il-ħatra tal-President, il-ħatra jew il-ħatriet li jkun baqa' għandhom isiru b'konformità mas-subparagrafu (e), fuq it-talba ta' parti fil-kwistjoni. Talba tali għandha ssir fi żmien ġimgħatejn minn meta jeskadi il-perjodu tas-60 jum imsemmi qabel;

(e) sakemm il-partijiet ma jaqblux li xi ħatra permezz tas-subparagrafi (ċ) u (d) issir minn persuna jew minn Stat terz magħżul mill-partijiet, il-President tat-Tribunal Internazzjonali għal-Liġi tal-Baħar għandu jagħmel il-ħatriet meħtieġa. Jekk il-President ma jkunx jista jaġixxi permezz ta' dan is-subparagrafu jew jekk huwa ċittadin ta' wieħed mill-partijiet fil-kwistjoni, il-ħatra għandha ssir mill-membru l-aktar anzjan wara l-President tat-Tribunal Internazzjonali tal-Liġi tal-Baħar li jkun disponibbli u li ma jkunx ċittadin ta' waħda mill-partijiet. Il-ħatriet imsemmija f'dan is-subparagrafu għandhom isiru mill-lista msemmija fl-Artikolu 2 ta' dan l-Anness fi żmien perjodu ta' 30 jum mill-wasla tat-talba u b'konsultazzjoni mal-partijiet. Il-membri hekk maħtura għandhom ikunu ta' nazzjonalitajiet differenti u ma jistgħux ikun fl-impieg ta', residenti ordinarji fit-territorju ta', jew ċittadini ta', kwalunkwe mill-partijiet fil-kwistjoni;

(f) kwalunkwe post vakanti għandu jkun mimli bl-istess mod kif preskritt għall-ħatra oriġinali;

(g) il-partijiet li jkollhom l-istess interess għandhom jaħtru membru wieħed tat-tribunal bi ftehim konġunt. Meta jkun hemm diversi partijiet li jkollhom interessi separati jew jekk ikun hemm disgwid dwar jekk ikunx hemm l-istess interessi, kull waħda minnhom għandha taħtar membru wieħed għat-tribunal; In-numru tal-membri tat-tribunal maħtura separatament mill-partijiet għandu dejjem ikun iżgħar b'wieħed milli min-numru tal-membri tat-tribunal li għandhom ikunu maħtura konġuntament mill-partijiet;

(h) fi kwistjonijiet li jinvolvu aktar minn żewġ partijiet, id-disposizzjonijiet tas-subparagrafi (a) u (f) għandhom ikunu applikabbli għal-limiti massimu possibbli.

Artikolu 4

Il-funzjonijiet tat-tribunal ta' l-arbitrazzjoni

Tribunal ta' l-arbitrazzjoni li huwa kostitwit permezz ta' l-Artikolu 3 ta' dan l-Anness għandu jiffunzjona b'konformità ma' dan l-Anness u mad-disposizzjonijiet l-oħrajn ta' din il-Konvenzjoni.

Artikolu 5

Proċedura

Sakemm il-partijiet fil-kwistjoni ma jaqblux mod ieħor, it-tribunal ta' l-arbitrazzjoni għandu jiddetermina l-proċedura tiegħu, jassigura li kull parti jkollha opportunità sħiħa li tkun mismuħa u li tippreżenta l-każ tagħha.

Artikolu 6

Id-doveri tal-partijiet fi kwistjoni

Il-partijiet fi kwistjoni għandhom jiffaċilitaw ix-xogħol tat-tribunal ta' l-arbitraġġ u, partikolarment, b'konformità mal-liġi tagħhom u bl-użu tal-mezzi kollha għad-disposizzjoni tagħhom, għandhom:

(a) jipprovduh bid-dokumenti, bil-faċilitajiet u bl-informazzjoni kollha relevanti; u

(b) jawtorizzawh meta meħtieġ li jsejjaħ xiehda jew esperti u li jirċievi ix-xhieda tagħhom u li jżur il-lokalitajiet li dwarkom il-każ ikun jirrelata.

Artikolu 7

Spejjeż

Sakemm it-tribunal ta' l-arbitraġġ ma jiddeċidix mod ieħor minħabba ċ-ċirkostanzi partikolari tal-każ, l-ispejjez tat-tribunal, inkluża r-remunerazzjoni tal-membri tiegħu, għandhom ikunu merfugħa mill-partijiet fil-kwistjoni b'ishma ugwali.

Artikolu 8

Il-maġġoranza meħtieġa għad-Deċiżjonijiet

Id-Deċisjonijiet tat-tribunal ta' l-arbitraġġ għandhom jittieħdu b'vot ta' maġġoranza fost il-membri tiegħu. In-nuqqas jew l-astenzjoni ta' anqas minn nofs il-membri m'għandux joħloq xkiel għat-tribunal li jasal f'Deċisjoni. Fil-każ ta' ugwaljanza tal-voti, il-President għandu jkollu l-vot deċiżiv.

Artikolu 9

In-nuqqas ta' dehra

Jekk waħda mill-partijiet ma tidhirx quddiem it-tribunal ta' l-arbitraġġ jew tonqos milli tiddefendi l-każ, il-parti l-oħra tista titlob lit-tribunal li jibqa miexi bil-proċedimenti u li jagħti d-Deċisjoni tiegħu. L-assenza ta' parti jew in-nuqqas ta' parti milli tiddefendi il-każ tagħha m'għandux joħloq intopp għall-proċedimenti. Qabel ma jasal għad-Deċisjoni tiegħu, it-tribunal ta' l-arbitraġġ għandu jkun sodisfatt mhux biss li jkollu l-ġurisdizzjoni f'dik il-kwistjoni, imma wkoll li t-talba tkun sew fondata fil-fatt u fil-liġi.

Artikolu 10

L-għotja

L-għotja tat-tribunal ta' l-arbitraġġ għandha tkun limitata għas-suġġett tal-materja tal-kwistjoni u tistqarr ir-raġunijiet li fuqhom hija bbażata. Din għandha jkun fiha l-ismijiet tal-membri li jkunu pparteċipaw u d-data ta' l-għotja. Kwalunkwe membru tat-tribunal jista jehmeż opinjoni separata u dissendenti ma' l-għotja.

Artikolu 11

Il-finalità ta' l-għotja

L-għotja għandha tkun finali u mingħajr appell, sakemm il-partijiet fil-kwistjoni ma jkunux qablu bil-quddiem dwar il-proċedura ta' l-appell. Din għandha tkun imħejjija mill-partijiet fil-kwistjoni.

Artikolu 12

L-interpretazzjoni u l-implimentazzjoni ta' l-għotja

1. Xi kontroversja li tista tinqalha bejn il-partijiet fil-kwistjoni fir-rigward ta' l-interpretazzjoni jew fil-manjiera ta' l-implimentazzjoni ta' l-għotja tista tkun ippreżentatha minn kwalunkwe parti għal Deċisjoni lit-tribunal ta' l-arbitraġġ li jkun għamel l-għotja. Għal dan l-iskop, xi post vakanti fit-tribunal għandu jkun mimli bil-manjiera li hemm provvediment dwarha fil-ħatriet oriġinali tal-membri tat-tribunal.

2. Xi kontroversja tista tkun ippreżentatha lejn qorti jew tribunal ieħor permezz ta' l-Artikolu 287 bi ftehim bejn il-partijiet kollha fil-kwistjoni.

Artikolu 13

L-applikazzjoni fuq l-entitajiet apparti milli l-Istati Partijiet

Id-disposizzjonijiet ta' dan l-Anness jistgħu ikunu japplikaw *mutatis mutandis* għal xi kwistjoni li tinvolvi entitajiet apparti milli l-Istati Partijiet.

ANNESS VIII

ARBITRAZZJONI SPEĊJALI

Artikolu 1

L-istituzzjoni tal-proċedimenti

Bla ħsara għall-Parti XV, kwalunkwe parti fi kwistjoni li tikkonċerna l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta’ l-Artikoli ta’ din il-Konvenzjoni li jirrigwardaw (1) is-sajd, (2) il-protezzjoni u l-preservazzjoni ta’ l-ambjent marittimu, (3) ir-riċerka xjentifika marittima, jew (4) in-navigazzjoni, inkluż it-tniġġiż minn vapuri jew *b’dumping*, tista tippreżenta l-kwistjoni għall-proċedura ta’ l-arbitraġġ speċjali li hemm provvediment dwarha f’dan l-Anness, b’notifika bil-miktub indirizzata lill-parti jew lill-partijiet l-oħrajn f’dik il-kwistjoni. In-notifika għandha tkun akkumpanjata bi stqarrija tat-talba u fuq ir-raġinijiet li fuqha tkun ibbażata.

Artikolu 2

Lista ta’ esperti

1. Lista ta’ esperti għandha tkun stabbilita u miżmumha fir-rigward ta’ kull wieħed minn dawn l-oqsma (1) tas-sajd, (2) tal-protezzjoni u l-preservazzjoni ta’ l-ambjent marittimu, (3) tar-riċerka xjentifika marittima, u (4) tan-navigagazzjoni, inkluż it-tniġġiż minn vapuri u minn *dumping*.

2. Il-listi ta’ l-esperti għandhom ikunu mhejjija u miżmuma, fil-qasam tas-sajd mill-Organizzazzjoni ta’ l-Ikel u l-Agrikoltura tan-Nazzjonijiet Uniti, fil-qasam tal-protezzjoni u l-preservazzjoni ta’ l-ambjent marittimu mill-Programm Ambjentali tan-Nazzjonijiet Uniti, fil-qasam tar-riċerka xjentifika marittima mill-Kummissjoni Oċeanografika Intergovernamentali, fil-qasam tan-navigazzjoni, inkluż it-tniġġiż mill-vapuri u *dumping*, mill-Organizzazzjoni Marittima Internazzjonali, jew f’kull każ mill-korp sussidjarju xieraq ikkonċernat li miegħu, l-organizzazzjoni, il-programm jew il-kummissjoni xierqa jkunu ġew iddelegati din il-funzjoni.

3. Kull Stat Parti għandu jkun intitolat li jinnomina żewġ esperti f’kull wieħed mill-oqsma li kompetenza tagħhom fl-aspetti legali, xjentifiċi jew tekniċi tal-qasam partikolari tkun stabbilita u ġeneralment rikonoxxuta u li jgawdi l-għola reputazzjoni għall-ġustizzja u l-integrità. L-ismijiet tal-persuni hekk innominati f’kull qasam għandhom jikkostitwixxu il-lista.

4. Jekk fi kwalunkwe waqt l-esperti innominati minn Stat Parti fil-lista hekk kostitwita ikunu anqas minn tnejn, dak l-Istat Parti għandu jkun intitolat li jagħmel aktar nomini kif ikun meħtieġ.

5. L-isem ta’ l-espert għandu jibqa fuq il-lista sakemm ikun imneħħi mill-Istat Parti li jkun għamel in-nomina, basta li tali espert għandu jibqa jkompli jservi fuq xi tribunal speċjali ta’ l-arbitrazzjoni li fuqu dak l-espert ikun ġie maħtur sakemm ikunu mitmuma l-proċedimenti quddiem dak it-tribunal speċjali ta’ l-arbitrazzjoni.

Artikolu 3

Il-kostituzzjonu tat-tribunal speċjali ta’ l-arbitrazzjoni

Għall-iskopijiet tal-proċedimenti permezz ta’ dan l-Anness, it-tribunal speċjali ta’ l-arbitrazzjoni għandu, sakemm il-partijiet ma jiftehmux mod ieħor, li jkun kostitwit kif ġej:

(a) bla ħsara għas-subparagrafu (g), it-tribunal ta’ l-arbitrazzjoni speċjali għandu jikkonsisti minn ħames membri;

(b) il-parti li tistitwixxi l-proċedimenti għandha taħtar żewġ membri li għandhom ikunu magħżula preferibbilment mil-lista jew mil-listi xierqa msemmija fl-Artikolu 2 ta’ dan l-Anness, hekk kif tirrigwarda l-materja tal-kwistjoni, li wieħed minnhom jista jkun ċittadin tagħha. Il-ħatriet għandhom ikunu nklużi fin-notifika msemmija fl-Artikolu 1 ta’ dan l-Anness;

(ċ) il-parti l-oħra fil-kwistjoni għandha, fi żmien 30 jum mill-wasla tan-notifika msemmija fl-Artikolu 1 ta’ dan l-Anness, taħtar żewġ membri li għandhom ikunu magħżula preferibbilment mill-lista jew mill-listi li jirrigwardaw il-materja fil-kwistjoni, li wieħed minnhom jista jkun ċittadin tagħha. Jekk il-ħatriet ma jkunux magħmula matul dak il-perjodu, il-parti li tistitwixxi l-proċedimenti tista, fi żmien ġimgħatejn minn meta jeskadi dak il-perjodu, li titlob li l-ħatriet isiru skond is-subparagrafu (e);

(d) il-partijiet fi kwistjoni għandhom bi ftehim jaħtru l-President tat-tribunal speċjali ta’ l-arbitrazzjoni, magħżul preferibbilment mil-lista xierqa, li għandu jkun ċittadin ta’ Stat terz, sakemm il-partiet ma jaqblux mod ieħor. Jekk, fi żmien 30 jum mill-wasla tan-notifika msemmija fl-Artikolu 1 ta’ dan l-Anness, il-partijiet ma jkunux jistgħu jilħqu ftehim dwar il-ħatra tal-President, il-ħatra għandha ssir b’konformità mas-subparagrafu (e), fuq it-talba ta’ parti fil-kwistjoni. Talba tali għandha ssir fi żmien ġimgħatejn minn meta jeskadi il-perjodu ta’ 30 jum imsemmi qabel;

(e) sakemm il-partijiet ma jaqblux li l-ħatra ssir minn persuna jew minn Stat terz magħżul mill-partijiet, is-Segretarju-Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti għandu jagħmel il-ħatriet meħtieġa fi żmien ta’ 30 jum mill-wasla tat-talba permezz tas-subparagrafi (c) u (d). Il-ħatriet msemmija f’dan is-subparagrafu għandhom isiru mill-lista jew mill-listi ta’ l-esperti msemmija fl-Artikolu 2 ta’ dan l-Anness u b’konsultazzjoni mal-partijiet fil-kwistjoni u ma’ l-organizzazzjoni internazzjonali xierqa. Il-membri hekk maħtura għandhom ikunu ta’ nazzjonalitajiet differenti u ma jistgħux ikun fl-impieg ta’, residenti ordinarji fit-territorju ta’, jew ċittadini ta’, kwalunkwe mill-partijiet fil-kwistjoni;

(f) kwalunkwe post vakanti għandu jkun mimli bl-istess mod kif preskritt għall-ħatra oriġinali;

(g) il-partijiet li jkollhom l-istess interess għandhom jaħtru żewġ membri tat-tribunal bi ftehim konġunt. Meta jkun hemm diversi partijiet li jkollhom interessi separati jew jekk ikun hemm disgwid dwar jekk ikunx hemm l-istess interessi, kull waħda minnhom għandha taħtar membru wieħed għat-tribunal;

(h) fi kwistjonijiet li jinvolvu aktar minn żewġ partijiet, id-disposizzjonijiet tas-subparagrafi (a) u (f) għandhom ikunu applikabbli għall-limitu massimu possibbli.

Artikolu 4

Dispożizzjonijiet ġenerali

L-Anness VII, l-Artikoli 4 sa 13, japplika *mutatis mutandis* għall-proċedimenti ta’ l-arbitraġġ speċjali b’konformità ma dan l-Anness.

Artikolu 5

Is-sejbien tal-fatti

1. Il-partijiet fi kwistjoni li tikkonċerna l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni tad-disposizzjonijiet ta' din il-Konvenzjoni li jirrigwardaw il-(1) is-sajd, (2) il-protezzjoni u l-preservazzjoni ta' l-ambjent marittimu, (3) ir-riċerka xjentifika marittima, jew (4) in-navigazzjoni, inkluż it-tniġġiż minn vapuri u minn *dumping*, jistgħu fi kwalunkwe waqt jaqblu li jitolbu lit-tribunal speċjali ta' l-arbitrazzjoni b'konformità ma' l-Artikolu 3 ta' dan l-Anness sabiex iwettaq inkjesta u jistabbilixxi l-fatti li jkunu taw bidu għall-kwistjoni.

2. Sakemm il-partijiet ma jaqblux mod ieħor, is-sejbien tal-fatti mit-tribunal speċjali ta' l-arbitrazzjoni li jaġixxi b'konformità mal-paragrafu 1 għandu jkun meqjus bħala konklussiv bejn il-partijiet.

3. Jekk il-partijiet kollha fil-kwistjoni hekk jitolbu, it-tribunal speċjali ta' l-arbitrazzjoni jista jifformula rakommandazzjonijiet li, mingħajr ma jkollhom il-forza ta' Deċisjoni, jikkostitwixxu biss il-bażi għal reviżjoni mill-partijiet fil-kwistjonijiet li jkunu taw bidu għall-kwistjoni.

4. Bla ħsara għall-paragrafu 2, it-tribunal speċjali ta' l-arbitrazzjoni għandu jaġixxi b'konformità mad-disposizzjonijiet ta' dan l-Anness sakemm il-partijiet ma jaqblux mod ieħor.

ANNESS IX

PARTEĊIPAZZJONI MILL-ORGANIZZAZZJONIJIET INTERNAZZJONALI

Artikolu 1

L-użu tat-termini

Għall-iskopijiet ta' l-Artikolu 305 u ta' dan l-Anness, "organizzazzjoni internazzjonali" tfisser l-organizzazzjoni intergovernamentali kostitwita mill-Istati li lilha l-Istati membri tagħha jkunu ttrasferew il-kompetenza dwar materji rregolati b'din il-Konvenzjoni, inkluża l-kompetenza li jidħlu fi trattati fir-rigward ta' dawk il-materji.

Artikolu 2

Firma

Organizzazzjoni internazzjonali tista tiffirma din il-Konvenzjoni jekk maġġoranza ta' l-Istati membri tagħha huma firmatarji ta' din il-Konvenzjoni filwaqt ta' l-iffirmar, organizzazzjoni internazzjonali għandha tagħmel dikjarazzjoni li tispeċifika l-materji rregolati b'din il-Konvenzjoni li fir-rigward tagħhom il-kompetenza tkun ġiet trasferita lil dik l-organizzazzjoni mill-Istati membri tagħha li huma firmatarji, u n-natura u l-limitu ta' dik il-kompetenza.

Artikolu 3

Konferma u adeżjoni formali

1. Organizzazzjoni internazzjonali tista tiddeposita l-istrument tagħha tal-konferma formali jew ta' l-adeżjoni jekk il-maġġoranza ta' l-Istati membri tagħha jiddepożitaw jew ikunu ddepożitaw l-istrumenti tagħhom tar-ratifika jew ta' l-adeżjoni.

2. L-istrumenti depożitati mill-organizzazzjoni internazzjonali għandhom jinkludu l-impenji u d-dikjarazzjonijiet meħtieġa bl-Artikoli 4 u 5 ta' dan l-Anness.

Artikolu 4

Il-medda tal-parteċipazzjoni u d-drittijiet u l-obbligi

1. L-istrument ta' konferma formali jew ta' l-adeżjoni ta' l-organizzazzjoni internazzjonali għandu jkun fih impenn li din taċċetta d-drittijiet u l-obbligi ta' l-Istati permezz ta' din il-Konvenzjoni li fir-rigward tagħhom il-materji li jirrelataw mal-kompetenza ikunu ġew trasferiti lilha mill-Istati membri tagħha li huma Partijiet ta' din il-Konvenzjoni.

2. Organizzazzjoni internazzjonali għandha tkun Parti ta' din il-Konvenzjoni sal-limitu li hija jkollha l-kompetenza b'konformità mad-dikjarazzjoni, il-komunikazzjoni ta' l-informazzjoni jew tan-notifiki msemmija fl-Artikolu 5 ta' dan l-Anness.

3. Tali organizzazzjoni internazzjonali għandha teżerċita d-drittijiet li twettaq l-obbligi li dwarhom l-Istati membri tagħha huma Partijiet kieku kien ikollhom permezz ta' din il-Konvenzjoni, dwar il-materji li jirrelataw mal-kompetenza ikunu kieku ġew trasferiti lilha mill-Istati membri tagħha li huma Stati membri. L-Istati membri ta' dik l-organizzazzjoni internazzjonali m'għandhomx jeżerċitaw il-kompetenza li huma jkunu ttrasferew lilha.

4. Parteċipazzjoni f'tali organizzazzjoni internazzjonali m'għandha fl-ebda każ tinvolvi żieda fir-rappreżentazzjoni li għaliha l-Istati membri tagħha li huma Stati Partijiet ikun b'mod ieħor intitolati, inklużi d-drittijiet fit-teħid tad-Deċisjonijiet.

5. Parteċipazzjoni f'tali organizzazzjoni internazzjonali m'għandha bl-ebda mod tagħti xi drittijiet permezz ta' din il-Konvenzjoni lill-Istati membri ta' l-organizzazzjoni li ma humiex Stati Partijiet ta' din il-Konvenzjoni.

6. Fil-każ ta' kunflitt bejn l-obbligi ta' l-organizzazzjoni internazzjonali permezz ta' din il-Konvenzjoni u l-obbligi tagħha permezz tal-ftehim li jistabbilixxi l-organizzazzjoni jew ma xi atti relatati magħha, l-obbligi permezz ta' din il-Konvenzjoni għandhom ikollhom prevalenza.

Artikolu 5

Dikjarazzjonijiet, notifiki u komunikazzjonijiet

1. L-istrument ta' konferma formali jew ta' l-adeżjoni ta' l-organizzazzjoni internazzjonali għandu jkun fih dikjarazzjoni ta' impenn li jispeċifika l-materji rregolati b'din il-Konvenzjoni li fir-rigward tagħhom il-kompetenza ikunu ġew trasferiti lilha mill-Istati membri tagħha li huma Partijiet ta' din il-Konvenzjoni.

2. Stat membru ta' l-organizzazzjoni internazzjonali għandu, fil-waqt li fih huwa jirratifika jew jissieħeb ma' din il-Konvenzjoni jew fil-waqt meta l-organizzazzjoni tiddeposita l-istrument tagħha ta' konferma formali jew ta' adeżjoni, liema minnhom tkun l-aktar tard, jagħmel dikjarazzjoni li tispeċifika l-materji rregolati b'din il-Konvenzjoni li fir-rigward tagħhom huwa jkun trasferixxa l-kompetenza lill-organizzazzjoni.

3. L-Istati Partijiet li huma Stati membri ta' l-organizzazzjoni internazzjonali li tkun Parti ta' din il-Konvenzjoni għandhom ikunu meqjusa li jkollhom il-kompetenza dwar il-materji kollha irregolati b'din il-Konvenzjoni li fir-rigward tagħhom it-trasferiment tal-kompetenza lill-organizzazzjoni ma jkunux ġew speċifikament iddikjarati, notifikati jew ikkomunikati minn dawk l-Istati permezz ta' dan l-Artikolu.

4. L-organizzazzjoni internazzjonali u l-Istati membri tagħha li huma Stati Partijiet għandha minnufih tinnotifika lid-depositarju ta' din il-Konvenzjoni b'xi tibdil fid-distribuzzjoni tal-kompetenza, inklużi trasferimenti ġodda ta' kompetenza, speċifikati fid-dikjarazzjoni permezz tal-paragrafi 1 u 2.

5. Kwalunwe Stat Parti jista jitlob lill-organizzazzjoni internazzjonali u lill-Istati membri tagħha li huma Stati Partijiet sabiex tipprovdi informazzjoni dwar liema, bħal bejn l-organizzazzjoni u l-Istati membri tagħha, ikollu l-kompetenza dwar xi kwistjoni speċifika li tkun inqalgħet. L-organizzazzjoni u l-Istati membri kkonċernati għandhom jipprovdu din l-informazzjoni matul żmien raġjonevoli. L-organizzazzjoni internazzjonali u l-Istati membri jistgħu wkoll, bl-inizjattiva tagħhom, jipprovdu din l-informazzjoni.

6. Id-dikjarazzjonijiet, in-notifiki u l-komunikazzjonijiet ta' l-informazzjoni permezz ta' dan l-Artikolu għandhom jispeċifikaw in-natura u l-medda tal-kompetenza trasferita.

Artikolu 6

Responsabbiltà u obbligazzjonijiet

1. Il-Partijiet li għandhom kompetenza permezz ta' l-Artikolu 5 ta' dan l-Anness għandhom ikollhom ir-responsabbiltà dwar in-nuqqas tal-konformità ma' l-obbligi jew għal xi vjolazzjoni oħra ta' din il-Konvenzjoni.

2. Kwalunkwe Stat Parti jista jitlob lill-organizzazzjoni internazzjonali jew lill-Istati membri tagħha li huma Stati Partijiet għall-informazzjoni dwar min għandu r-responsabbiltà fir-rigward ta' xi materja speċifika. L-organizzazzjoni u l-Istati membri kkonċernati għandhom jipprovdu din l-informazzjoni. Nuqqas li tkun ipprovduta din l-informazzjoni matul żmien raġjonevoli jew il-provvediment ta' l-informazzjoni kontradittorja għandu jirriżulta f'responsabbiltà konġunta u separata.

Artikolu 7

Twettieq ta' kwistjonijiet

1. Fil-waqt tad-depożitu ta' l-istrument tagħha tal-konferma finali jew ta' l-adeżjoni, jew fi kwalunkwe waqt wara dan, l-organizzazzjoni internazzjonali għandha tkun libera li tagħżel, permezz ta' dikjarazzjoni bil-miktub, mezz wieħed jew aktar għat-twettieq ta' kwistjonijiet li jikkonċernaw l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' din il-Konvenzjoni, msemmija fl-Artikolu 287(1)(a), (c) jew (d).

2. Il-Parti XV tapplika *mutatis mutandis* għal xi kwistjoni bejn il-Partijiet ta' din il-Konvenzjoni, li wieħed jew aktar minnhom huma organizzazzjonijiet internazzjonali.

3. Meta l-organizzazzjoni internazzjonali u wieħed jew aktar Stati membri huma partijiet konġunti fi kwistjoni, jew partijiet fl-istess interess, l-organizzazzjoni għandha tkun meqjusa bħala li tkun aċċettat l-istess proċeduri għat-twettieq ta' kwistjonijiet bħall-Istati membri; meta, b'dana kollu, Stat membru jkun għażel biss lill-Qorti Internazzjonali tal-Ġustizzja permezz ta' l-Artikolu 287, l-organizzazzjoni u l-Istat membru kkonċernati għandhom ikunu meqjusa li jkunu aċċettaw l-arbitrazzjoni b'konformità ma l-Anness VII, sakemm il-partijiet fil-kwistjoni ma jkunux ftiehmu mod ieħor.

Artikolu 8

L-applikabbilità tal-Parti XVII

Il-Parti XVII tapplika *mutatis mutandis* għall-organizzazzjoni internazzjonali, apparti milli fir-rigward ta' dan li ġej:

(a) l-istrument tal-konferma formali jew ta' l-adeżjoni ta' l-organizzazzjoni internazzjonali m'għandux ikun meqjus fl-applikazzjoni ta' l-Artikolu 308(1);

(b) (i) organizzazzjoni internazzjonali għandha jkollha l-kapaċità esklussiva fir-rigward ta' l-applikazzjoni ta' l-Artikoli 312 sa 315, sallimitu li hija għandha l-kompetenza permezz ta' l-Artikolu 5 ta' dan l-Anness fuq is-suġġett-materja kollu ta' l-emenda;

(ii) l-istrument tal-konferma formali jew ta' l-adeżjoni ta' l-organizzazzjoni internazzjonali ma l-emenda, is-suġġett-materja kollu li dwaru l-organizzazzjoni internazzjonali għandha kompetenza permezz ta' l-Artikolu 5 ta' dan l-Anness, għandu jkun meqjus bħala l-istrument tar-ratifika jew ta' l-adeżjoni ta' l-Istat membri kollha li huma Stati Partijiet, għall-iskopijiet ta' l-applikazzjoni ta' l-Artikolu 316(1), (2) u (3);

(iii) l-istrument tal-konferma formali jew ta' l-adeżjoni ta' l-organizzazzjoni internazzjonali m'għandux ikun meqjus fl-applikazzjoni ta' l-Artikolu 316(1) u (2), fir-rigward ta' l-emendi l-oħrajn kollha;

(ċ) (i) l-organizzazzjoni internazzjonali ma tistax tiddenunzja minn din il-Konvenzjoni b'konformità ma' l-Artikolu 317 jekk kwalunkwe mill-membri tagħha jkun Stat Parti u jekk dan jibqa jwettaq il-kwalifiki speċifikati fl-Artikolu 1 ta' dan l-Anness;

(ii) l-organizzazzjoni internazzjonali għandha tiddenunzja din il-Konvenzjoni meta ħadd mill-Istati membri tagħha ma jkun Stat Parti jew jekk l-organizzazzjoni internazzjonali ma tkunx aktar twettaq il-kwalifiki speċifikati fl-Artikolu 1 ta' dan l-Anness. Denunzja tali għandha jkollha effett immedjat.

FTEHIM

dwar l-implimentazzjoni tal-Parti XI tal-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar il-Liġi tal-Baħar ta' l-10 ta' Diċembru 1982

L-ISTATI LI HUMA PARTIJIET GĦAL DAN IL-FTEHIM,

JAGĦRFU l-kontribuzzjoni importanti tal-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar il-Liġi tal-Baħar ta' l-10 ta' Diċembru 1982 (hawnhekk iżjed "il quddiem imsejħa" il-Konvenzjoni') għaż-żamma tal-paċi, ġustizzja u progress għall-popli kollha tad-dinja,

ISOSTNU li l-qiegħ tal-baħar u l-qiegħ ta' l-oċean u s-sottoswol tagħhom, oltre l-limiti tal-ġurisdizzjoni nazzjonali (hawnhekk iżjed "il quddiem imsejħa" iż-żona), kif ukoll ir-riżorsi f'din iż-żona, huma wirt komuni ta' l-umanità,

KONXJI ta' l-importanza tal-Konvenzjoni għall-protezzjoni u l-preservazzjoni ta' l-ambjent marittimu u tat-tħassib dejjem jikber dwar l-ambjent dinji,

WARA LI IKKUNSIDRAW ir-rapport tas-Segretarju Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti dwar ir-riżultati tal-konsultazzjonijiet informali bejn Stati, magħmula mill-1990 sa l-1994 dwar kwistjonijiet pendenti marbuta mal-Parti XI u dwar disposizzjonijiet relatati tal-Konvenzjoni (hawnhekk iżjed "il quddiem imsejħa" Parti XI'),

JIEĦDU NOTA tal-bidliet politiċi u ekonomiċi, inklużi ideali indirizzati lejn is-suq, li jolqtu l-implimentazzjoni tal-Parti XI,

XEWQANA li jħaffu l-parteċipazzjoni universali fil-Konvenzjoni,

IQISU li ftehim dwar l-implimentazzjoni tal-Parti XI huwa l-aħjar mod biex jiksbu l-għan tagħhom,

FTEHMU kif ġej:

Artikolu 1

Implimentazzjoni tal-Parti XI

1. L-Istati li huma Partijiet għal dan il-Ftehim jintrabtu li jimplimentaw il-Parti XI skond dan il-Ftehim.

2. L-Anness huwa parti integrali ta' dan il-Ftehim.

Artikolu 2

Relazzjoni bejn dan il-Ftehim u l-Parti XI

1. Id-disposizzjonijiet ta' dan il-Ftehim u tal-Parti XI għandhom ikunu interpretati u applikati flimkien bħallikieku kienu strument wieħed. F'każ li jkun hemm xi inkonsistenza bejn dan il-Ftehim u l-Parti XI, id-disposizzjonijiet ta' dan il-Ftehim għandhom jirbħu.

2. L-Artikoli 309 sa 319 tal-Konvenzjoni għandhom japplikaw għal dan il-Ftehim bħal ma japplikaw għall-Konvenzjoni.

Artikolu 3

Firma

Dan il-Ftehim għandu jibqa' miftuħ fil-Kwartieri Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti għall-iffirmar mill-Istati u mill-entitajiet imsemmija fl-Artikolu 305(1)(a), (c), (d), (e) u (f) tal-Konvenzjoni, għal 12-il xahar mill-jum ta' l-adozzjoni tiegħu.

Artikolu 4

Kunsens tar-rabta

1. Wara l-adozzjoni ta' dan il-Ftehim, kull strument ta' ratifika jew konferma formali ta' jew adeżjoni mal-Konvenzjoni għandhom jirrappreżentaw ukoll il-kunsens li jkunu marbuta b' dan il-Ftehim.

2. L-ebda Stat jew entità ma' jistgħu jistabbilixxu l-kunsens tagħhom li jintrabtu minn dan il-Ftehim jekk ma jkunux esprimew minn qabel jew jekk ma jesprimux fl-istess ħin il-kunsens tagħhom li jkunu marbuta mill-Konvenzjoni.

3. Stat jew entità imsemmija fl-Artikolu 3 jistgħu jesprimu l-kunsens tagħhom li jkunu marbuta minn dan il-Ftehim permezz ta:

(a) firma li mhix suġġetta għal ratifika, konferma formali jew għall-proċedura stabbilita fl-Artikolu 5;

(b) firma li hija suġġetta għal ratifika jew konferma formali u li tkun segwita minn ratifika jew konferma formali;

(c) firma li hija suġġetta għall-proċedura stabbilita fl-Artikolu 5; jew

(d) adeżjoni.

4. Konferma formali mill-entitajiet imsemmija fl-Artikolu 305(1)(f) tal-Konvenzjoni għandha tkun skond l-Anness IX tal-Konvenzjoni.

5. L-istrumenti ta' ratifika, konferma formali jew adeżjoni għandhom ikunu iddepożitati mas-Segretarju Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti.

Artikolu 5

Proċedura ssimplifikata

1. Stat jew entità li, qabel id-data ta' l-adozzjoni ta' dan il-Ftehim, ikunu iddepożitaw strument ta' ratifika jew konferma formali ta' jew adeżjoni mal-Convention and which has signed this Agreement in accordance with Article 4(3)(c) għandhom jitqiesu bħallikieku esprimew il-kunsens tagħhom li jkunu marbuta minn dan il-Ftehim 12-il xahar wara d-data ta' l-adozzjoni tiegħu, sakemm dak l-Istat jew entità ma jinnotifikawx bil-miktub lid-depożitarju, qabel dik id-data, li mhux jew mhix ħa tagħmel użu mill-proċedura issimplifikata stabbilita f'dan l-Artikolu.

2. F'każ li ssir notifika bħal din, il-kunsens biex ikunu marbuta minn dan il-Ftehim għandu jkun espress skond l-Artikolu 4(3)(b).

Artikolu 6

Dħul fis-seħħ

1. Dan il-Ftehim għandu jidħol fis-seħħ 30 jum wara l-jum li fih 40 Stat ikunu esprimew l-kunsens tagħhom li jkunu marbuta skond l-Artikoli 4 u 5, bil-kondizzjoni iżda li dawn l-Istati jkunu jinkludu ta' l-anqas sebgħa mill-Istati msemmija fil-paragrafu 1(a) tar-Riżoluzzjoni II tat-Tielet Konferenza tan-Nazzjonijiet Uniti dwar il-Liġi tal-Baħar (hawnhekk iżjed "il quddiem imsejħa" ir-Riżoluzzjoni II') u li ta' l-anqas ħamsa minn dawk l-Istati jkunu Stati żviluppati. Jekk dawn il-kondizzjonijiet dwar id-dħul fis-seħħ ikunu sodisfatti qabel is-16 ta' Novembru 1994, dan il-Ftehim għandu jidħol fis-seħħ fis-16 ta' Novembru 1994.

2. Fir-rigward ta' kull Stat jew entità li jesprimu l-kunsens tagħhom li jkunu marbuta minn dan il-Ftehim wara li l-ħtiġijiet stabbiliti fil-paragrafu 1 jkunu sodisfatti, dan il-Ftehim għandu jidħol fis-seħħ 30 jum wara d-data ta' l-espressjoni tal-kunsens li jkunu marbuta.

Artikolu 7

Applikazzjoni provviżorja

1. Jekk, sas-16 ta' Novembru 1994, dan il-Fttehim ma jkunx daħal fis-seħħ, dan il-Ftehim għandu, sakemm jiddaħħal fis-seħħ, ikun applikat b'mod provviżorju minn:

(a) Stati li jkunu taw il-kunsens tagħhom għall-adozzjoni tiegħu fl-Assemblea Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti, minbarra dawk l-Istati li minkejja li jkunu taw il-kunsens tagħhom b'dan il-mod, qabel is-16 ta' Novembru 1994, jinnotifikaw bil-miktub lid-depożitarju li mhux ħa japplikaw dan il-Ftehim b'mod provviżorju jew li huma ħa jagħtu l-kunsens tagħhom għall-applikazzjoni provviżorja biss meta jiffirmaw jew meta jagħmlu notifika bil-miktub;

(b) Stati u entitajiet li jiffirmaw dan il-Ftehim, minbarra dawk l-Istati jew entitajiet li minkejja li iffirmaw jinnotifikaw bil-miktub lid-depożitarju meta jiffirmaw li mhumiex ħa japplikaw dan il-Ftehim b'mod provviżorju;

(ċ) Stati u entitajiet li jagħtu l-kunsens tagħhom li dan il-Ftehim jkun applikat b'mod provviżorju billi jinnotifikaw bil-miktub lid-depożitarju;

(d) Stati li jiffirmaw dan il-Ftehim.

2. Dawn l-Istati u l-entitajiet kollha għandhom japplikaw dan il-Ftehim b'mod provviżorju skond il-liġijiet u regolamenti nazzjonali jew interni tagħhom, b'effett mis-16 ta' Novembru 1994 jew mid-data tal-firma, notifika tal-kunsens jew adeżjoni, jekk din tkun aktar tard.

3. L-applikazzjoni b'mod provviżorju għandha tintemm fid-data tad-dħul fis-seħħ ta' dan il-Ftehim. Fi kwalunkwe każ, l-applikazzjoni provviżorja għandha tintemm fis-16 ta' Novembru 1998 jekk sa dak il-jum il-ħtieġa fl-Artikolu 6(1) li jkun hemm il-kunsens tar-rabta minn dan il-Ftehim minn ta' l-anqas sebgħa mill-Istati (li minnhom ta' l-anqas ħamsa jridu jkunu Stati żviluppati) imsemmija fil-paragrafu 1(a) tar-Riżoluzzjoni II, ma tkunx sodisfatta.

Artikolu 8

Stati li huma Partijiet

1. Għall-għanijiet ta' dan il-Ftehim, "Stati li huma Partijiet" tfisser Stati li jkunu taw il-kunsens tagħhom li jkunu marbuta minn dan il-Ftehim u li fir-rigward tagħhom huwa fis-seħħ dan il-Ftehim.

2. Dan il-Ftehim japplika, *mutatis mutandis,* għall-entitajiet imsemmija fl-Artikolu 305(1)(c), (d), (e) u (f) tal-Konvenzjoni li saru partijiet għal dan il-Ftehim skond il-kondizzjonijiet li japplikaw għal kull waħda minnhom. Għaldaqstant, u sa dak il-limitu, "Stati li huma Partijiet" tirreferi wkoll għal dawn l-entitajiet.

Artikolu 9

Depożitarju

Is-Segretarju Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti għandu jkun id-depożitarju ta' dan il-Ftehim.

Artikolu 10

Testi awtentiċi

L-oriġinali ta' dan il-Ftehim, redatt fl-ilsna Għarbi, Ċiniż, Ingliż, Franċiż, Russu u Spanjol, is-sitt testi bl-istess awtentiċità, għandu jkun iddepożitat mas-Segretarju Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti.

B'xhieda ta' dan, il-plenipotenzarji hawn taħt iffirmati, li huma awtorizzati biex jagħmlu dan, iffirmaw dan il-Ftehim.

Magħmul fi New York, illum it-28 jum ta' Lulju, elf disa'mija u erbgħa u disgħin.

ANNESS

TAQSIMA 1

Spejjeż għall-Istati li huma Partijiet u arranġamenti istituzzjonali

1. L-Awtorità Internazzjonali ta' Qiegħ il-Baħar (hawnhekk iżjed 'il quddiem imsejħa "l-Awtorità") hija l-organizzazzjoni li permezz tagħha l-Istati li huma Partijiet għall-Konvenzjoni għandhom, skond ir-reġim għaż-żona stabbilit fil-Parti XI u f'dan il-Ftehim, jorganizzaw u jikkontrollaw attivitajiet fiż-żona, b'mod partikolari bil-għan li jamministraw ir-riżorsi ta' din iż-żona. Is-setgħat u l-funzjonijiet ta' l-Awtorità għandhom ikunu dawk mogħtija lilha b'mod espress fil-Konvenzjoni. L-Awtorità għandu jkollha dawk il-poteri inċidentali, konsistenti mal-Konvenzjoni, li huma impliċiti ġo, u li huma meħtieġa għall-eżerċizzju ta' dawk is-setgħat u l-funzjonijiet fir-rigward ta' attivitajiet fiż-żona.

2. Sabiex jitnaqqsu l-ispejjeż għall-Istati li huma Partijiet, l-organi u l-organi sussidjarji kollha li għad iridu jkunu stabbiliti taħt il-Konvenzjoni u taħt dan il-Ftehim għandhom ikunu effettivi fil-ġestjoni u fl-ispejjeż. Dan il-prinċipju għandu japplika wkoll għall-frekwenza, tul u ippjanar ta' laqgħat.

3. It-twaqqif u l-ħidma ta' l-organi u ta' l-organi sussidjarji ta' l-Awtorità għandhom ikunu ibbażati fuq approċċ evoluzzjonarju li jieħu in konsiderazzjoni l-ħtiġijiet funzjonali ta' l-organi u ta' l-organi sussidjarji konċernati sabiex dawn ikunu jistgħu jwettqu b'mod effettiv ir-responsabbilitajiet rispettivi tagħhom fid-diversi stadji ta' l-iżvilupp ta' attivitajiet f'din iż-żona.

4. Il-funzjonijiet tal-bidu ta' l-Awtorità malli tidħol fis-seħħ il-Konvenzjoni għandhom jitwettqu mill-Assemblea, mill-Kunsill, mis-Segretarjat, mill-Kummissjoni Legali u Teknika u mill-Kumitat tal-Finanzi. Il-funzjonijiet tal-Kummissjoni ta' l-Ippjanar Ekonomiku għandhom jitwettqu mill-Kummissjoni Legali u Teknika sakemm il-Kunsill jiddeċiedi mod ieħor jew sakemm ikun approvat l-ewwel pjan ta' ħidma għall-utilizzazzjoni.

5. Bejn id-dħul fis-seħħ tal-Konvenzjoni u l-approvazzjoni ta' l-ewwel pjan ta' ħidma għall-utilizzazzjoni, l-Awtorità għandha tikkonċentra fuq:

(a) l-ipproċessar ta' applikazzjonijiet għall-approvazzjoni ta' pjani ta' ħidma għall-utilizzazzjoni skond il-Parti XI u skond dan il-Ftehim;

(b) l-implimentazzjoni ta' Deċisjonijiet tal-Kummissjoni Preparatorja għall-Awtorità Internazzjonali ta' Qiegħ il-Baħar u għat-Tribunal Internazzjonali għal-Liġi tal-Baħar (hawnhekk iżjed 'il quddiem imsejħa "il-Kummissjoni Preparatorja") dwar l-investituri pijunieri reġistrati u dwar l-Istati li iċċertifikawhom, inklużi d-drittijiet u l-obbligi tagħhom, skond l-Artikolu 308(5) tal-Konvenzjoni u skond ir-Riżoluzzjoni II (13);

(ċ) l-immonitorjar ta' osservanza ta' pjanijiet ta' ħidma għall-utilizzazzjoni approvati fil-forma ta' kuntratti;

(d) l-immonitorjar u l-eżaminar mill-ġdid ta' tendenzi u żviluppi marbuta ma' attivitajiet ta' tħaffir fil-fond f'qiegħ il-baħar, inklużi analiżi regolari tal-kondizzjonijiet fis-suq dinji tal-metalli u prezzijiet tal-metalli, tendenzi u prospetti;

(e) l-istudju ta' l-impatt potenzali ta' produzzjoni ta' minerali miż-żona fuq l-ekonomiji ta' prodotturi, ibbażati fuq l-art u li għadhom jiżviluppaw, ta' dawk il-minerali li x'aktarx ikunu l-aktar li jintlaqtu b'mod serju, bil-għan li jitnaqqsu d-diffikultajiet tagħhhom u li jkunu mgħejjuna fl-aġġustament ekonomiku tagħhom, fil-waqt li tqis ix-xogħol magħmul f'dan ir-rigward mill-Kummissjoni Preparatorja;

(f) l-adozzjoni ta' regoli, regolamenti u proċeduri meħtieġa għall-ġestjoni ta' attivitajiet fiż-żona wara li dawn jibdew. Minkejja d-disposizzjonijiet ta' l-Anness III, l-Artikolu 17(2)(b) u (c), tal-Konvenzjoni, dawn ir-regoli, regolamenti u proċeduri għandhom jieħdu in konsiderazzjoni t-termini ta' dan il-Ftehim, id-dewmien imtawwal fit-tħaffir kummerċjali fil-fond f'qiegħ il-baħar u l-pass li bih x'aktarx jitmexxew l-attivitajiet fiż-żona;

(g) l-adozzjoni ta' regoli, regolamenti u proċeduri li jinkludu standards applikabbli għall-protezzjoni u l-preservazzjoni ta' l-ambjent marittimu;

(h) il-promozzjoni u l-inkoraġġiment ta' riċerka marittima xjentifika dwar attivitajiet fiż-żona u l-kollezzjoni u t-tixrid tar-riżultati ta' din ir-riċerka u analiżi, meta din tkun disponibbli, b'emfasi partikolari fuq riċerka marbuta ma' l-impatt ambjentali ta' attivitajiet f'din iż-żona;

(i) il-kisba ta' tagħrif xjentifiku u l-immonitorjar ta' l-iżvilupp fit-teknoloġija marittima rilevanti għal attivitajiet f'din iż-żona, b'mod partikolari teknoloġija li għandha x'taqsam mal-protezzjoni u mal-preservazzjoni ta' l-ambjent marittimu;

(j) il-valutazzjoni tad-data disponibbli dwar it-tfittxija u l-esplorazzjoni;

(k) l-elaborazzjoni meta tkun meħtieġa ta' regoli, regolamenti u proċeduri għall-utilizzazzjoni, inklużi dawk dwar il-protezzjoni u l-preservazzjoni ta' l-ambjent marittimu.

6. (a) Applikazzjoni għal approvazzjoni ta' pjan ta' ħidma għall-utilizzazzjoni għandha tkun ikkunsidrata mill-Kunsill wara li jirċievi rakkomandazzjoni dwar l-applikazzjoni mill-Kummissjoni Legali u Teknika. L-ipproċessar ta' applikazzjoni għall-approvazzjoni ta' pjan ta' ħidma għall-utilizzazzjoni għandu jkun skond id-disposizzjonijiet tal-Konvenzjoni, inklużi l-Anness III tagħha, u ta' dan il-Ftehim, u għandu jkun suġġett għal dan li ġej:

(i) pjan ta' ħidma għall-utilizzazzjoni, sottomess f'isem Stat jew entità, jew xi parti minn entità, imsemmija fir-Riżoluzzjoni II(1)(a)(ii) jew (iii), minbarra minn investitur pijunier reġistrat, li jkunu diġà wettqu attivitajiet sostanzjali fiż-żona qabel id-dħul fis-seħħ tal-Konvenzjoni, jew is-suċċessuri fl-interess tagħhom, għandhom jitqiesu bħallikieku jissodisfaw il-kwalifikazzjonijiet finanzjarji u tekniċi meħtieġa għall-approvazzjoni ta' pjan ta' ħidma jekk l-Istat jew Stati li qed jipproponu dan il-pjan jiċċertifikaw li l-applikant nefaq ammont ekwivalenti għal mill-anqas 30 miljun dollaru Amerikan f'riċerka u attivitajiet ta' esplorazzjoni u nefaq mhux anqas minn 10 % ta' dak l-ammont fl-iskoperta tal-posizzjoni, fl-istudju u fl-evalwazzjoni taż-żona msemmija fil-pjan ta' ħidma. Jekk il-pjan ta' ħidma jissodisfa b'xi mod ieħor il-ħtiġijiet tal-Konvenzjoni u kull regoli, regolamenti u proċeduri adottati skond il-Konvenzjoni, huwa għandu jkun approvat mill-Kunsill fil-forma ta' kuntratt. Id-disposizzjonijiet tat-Taqsima 3(11) ta' dan l-Anness għandhom ikunu interpretati u applikati skond dan li ntqal;

(ii) minkejja d-disposizzjonijiet tar-Riżoluzzjoni II(8)(a), investitur pijunier reġistrat jista' jitlob approvazzjoni ta' pjan ta' ħidma għall-utilizzazzjoni fi żmien 36 xahar mid-dħul fis-seħħ tal-Konvenzjoni. Il-pjan ta' ħidma għall-utilizzazzjoni għandu jikkonsisti f'dokumenti, rapporti u data oħra mibgħuta lill-Kummissjoni Preparatorja kemm qabel u anke wara r-reġistrazzjoni u għandu jkun akkumpanjat minn ċertifikat ta' osservanza, li jikkonsisti f'rapport fattwali li jiddeskrivi l-*istatus* ta' l-issodisfar ta' l-obbligi taħt ir-reġim ta' l-investitur pijunier maħruġ mill-Kummissjoni Preparatorja skond ir-Riżoluzzjoni II(11)(a). Pjan ta' ħidma bħal dan għandu jitqies bħala approvat. Pjan ta' ħidma approvat bħal dan għandu jkun fil-forma ta' kuntratt konkluż bejn l-Awtorità u l-investitur pijunier reġistrat skond il-Parti XI u skond dan il-Ftehim. Il-piż ta' 250 000 dollaru Amerikan imħallas skond ir-Riżoluzzjoni II(7)(a) għandu jitqies bħala l-piż relatat mal-fażi ta' esplorazzjoni skond it-Taqsima 8(3) ta' dan l-Anness. It-Taqsima 3(11) ta' dan l-Anness għandha tkun interpretata u applikata skond dan li ntqal;

(iii) skond il-prinċipju li ma għandhiex issir diskriminazzjoni, kuntratt ma' Stat jew entità jew xi parti minn din l-entità msemmija fis-subparagrafu (a)(i), għandu jinkludi arranġamenti li għandhom ikunu bħal u mhux anqas favorevoli minn dawk miftiehma ma' xi investitur pijunier reġistrat imsemmi fis-subparagrafu (a)(ii). Jekk xi wieħed mill-Istati jew mill-entitajiet jew mill-partijiet ta' dawn l-entitajiet imsemmija fis-subparagrafu (a)(i) jingħata arranġamenti aktar favorevoli, il-Kunsill għandu jagħmel arranġamenti simili u mhux inqas favorevoli fir-rigward tad-drittijiet u l-obbligi aċċettati mill-investituri pijunieri reġistrati msemmija fis-subparagrafu (a)(ii), sakemm dawn l-arranġamenti ma jaffettwax u lanqas ma jippreġudikaw l-interessi ta' l-Awtorità;

(iv) Stat li jipproponi applikazzjoni għal pjan ta' ħidma skond id-disposizzjonijiet tas-subparagrafu (a)(i) jew (ii) jista' jkun Stat li huwa Parti jew Stat li qiegħed japplika dan il-Ftehim b'mod provviżorju skond l-Artikolu 7, jew Stat li huwa membru ta' l-Awtorità fuq bażi provviżorja skond il-paragrafu 12;

(v) Ir-Riżoluzzjoni II(8)(c) għandha tkun interpretata u applikata skond is-subparagrafu (a)(iv).

(b) L-approvazzjoni ta' pjan ta' ħidma għall-utlizzazzjoni għandha tkun skond l-Artikolu 153(3) tal-Konvenzjoni.

7. Applikazzjoni għall-approvazzjoni ta' pjan ta' ħidma għandha tkun akkumpanjata minn stima ta' l-impatti potenzali li l-attivitajiet proposti jista' jkollhom fuq l-ambjent u minn deskrizzjoni ta' programm għall-studji oċeanografiċi u studji ambjentali fuq linji bażiċi, skond ir-regoli, regolamenti u proċeduri adottati mill-Awtorità.

8. Applikazzjoni għall-approvazzjoni ta' pjan ta' ħidma għall-esplorazzjoni, mingħajr ħsara għall-paragrafu 6(a)(i) jew (ii), għandha tkun ipproċessata skond il-proċeduri stabbiliti fit-Taqsima 3(11) ta' dan l-Anness.

9. Pjan ta' ħidma għall-esplorazzjoni għandu jkun approvat għal perjodu ta' 15-il sena. Meta jintemm il-perjodu ta' pjan ta' ħidma għall-esplorazzjoni, il-kontrattur għandu japplika għal pjan ta' ħidma għall-utilizzazzjoni sakemm il-kuntrattur ma jkunx applika diġà jew sakemm il-kuntrattur ma jkunx kiseb estenzjoni għall-pjan ta' ħidma għall-esplorazzjoni. Kuntratturi jistgħu japplikaw għal estenzjonijiet tal-perjodi ta' mhux aktar minn ħames snin kull waħda. Dawn l-estenzjonijiet għandhom ikunu approvati jekk il-kuntrattur ikun għamel sforz, in *bona fede*, biex iħares il-ħtiġijiet tal-pjan ta' ħidma iżda minħabba raġunijiet li ma kellux kontroll fuqhom ma rnexxilux itemm ix-xogħol ta' preparazzjoni meħtieġ biex jibda l-istadju ta' utilizzazzjoni jew jekk iċ-ċirkostanzi ekonomiċi prevalenti ma jiġġustifikawx li jinbeda l-istadju ta' utilizzazzjoni.

10. L-indikazzjoni ta' żona riservata għall-Awtorità skond l-Anness III, Artikolu 8, tal-Konvenzjoni għandha ssir flimkien ma' approvazzjoni ta' applikazzjoni għal pjan ta' ħidma għall-esplorazzjoni jew ma' approvazzjoni ta' applikazzjoni għal pjan ta' ħidma għall-esplorazzjoni u l-utilizzazzjoni.

11. Minkejja d-disposizzjonijiet tal-paragrafu 9, pjan ta' ħidma għall-esplorazzjoni approvat li jkun propost minn ta' l-anqas Stat wieħed li japplika dan il-Ftehim b'mod provviżorju, għandu jieqaf jekk dan l-Istat ma jibqax japplika dan il-Ftehim b'mod provviżorju u ma sarx membru fuq bażi provviżorja skond il-paragrafu 12 jew ma sarx Stat li huwa Parti.

12. Mad-dħul fis-seħħ ta' dan il-Ftehim, l-Stati u l-entitatjiet imsemmija fl-Artikolu 3 ta' dan il-Ftehim li kienu qegħdin japplikaw dan il-Ftehim b'mod provviżorju skond l-Artikolu 7 u li fir-rigward tagħhom dan il-Ftehim għadu mhux fis-seħħ, jistgħu jibqgħu membri ta' l-Awtorità fuq bażi provviżorja sakemm dan il-Ftehim jidħol fis-seħħ fir-rigward tagħhom, skond is-subparagrafi li ġejjin:

(a) jekk dan il-Ftehim jidħol fis-seħħ qabel is-16 ta' Novembru 1996, dawn l-Istati u entitatjiet jistgħu jibqgħu jipparteċipaw bħala membri fl-Awtorità fuq bażi provviżorja jekk jinnotifikaw lid-depożitarju ta' dan il-Ftehim l-intenzjoni tagħhom li jipparteċipaw bħala membri fuq bażi provviżorja. Huma jistgħu jibqgħu membri fuq bażi provviżorja sas-16 ta' Novembru 1996 jew sakemm dan il-Ftehim u l-Konvenzjoni jidħlu fis-seħħ fir-rigward ta' dak il-membru, skond liema data tiġi l-ewwel. Il-Kunsill jista, fuq talba mill-Istat jew entità involuti, jżommhom bħala membri wara s-16 ta' Novembru 1996 għal perjodu jew perjodi itwal iżda b'kollox għal mhux aktar minn sentejn bil-kondizzjoni li l-Kunsill ikun sodisfatt li l-Istat jew entità konċernati kienu qegħdin jagħmlu sforz in *bona fede* biex isiru partijiet għall-Ftehim u għall-Konvenzjoni;

(b) jekk dan il-Ftehim jidħol fis-seħħ wara l-15 ta' Novembru 1996, dawn l-Istati u entitajiet jistgħu jitolbu l-Kunsill biex ikunu jistgħu jibqgħu membri fl-Awtorità fuq bażi provviżorja għal perjodu jew perjodi sas-16 ta' Novembru 1998. Il-Kunsill għandu jħallihom membri b'effett mid-data tat-talba jekk ikun sodisfatt li l-Istat jew l-entità kienu qegħdin jagħmlu sforz *in bona fede* biex isiru partijiet għall-Ftehim u għall-Konvenzjoni;

(ċ) Stati u entitajiet li huma membri ta' l-Awtorità fuq bażi provviżorja skond is-subparagrafi (a) jew (b) għandhom japplikaw it-termini tal-Parti XI u dan il-Ftehim skond il-liġijiet, regolamenti u l-allokazzjonijiet annwali fil-budget nazzjonali jew interni tagħhom u għandu jkollhom l-istess drittijiet u obbligi bħall-membri l-oħra, inklużi:

(i) l-obbligu li jikkontribbwixxu għall-*budget* amministrattiv ta' l-Awtorità skond l-iskala ta' kontribuzzjonijiet stmati;

(ii) id-dritt li jipproponu applikazzjoni għall-approvazzjoni ta' pjan ta' ħidma għall-esplorazzjoni. Fil-każ ta' entitajiet li partijiet minnhom huma persuni naturali jew ġuridiċi b'nazzjonalità ta' aktar minn Stat wieħed, pjan ta' ħidma għall-esplorazzjoni ma għandux ikun approvat jekk l-Istati kollha li persuni naturali jew ġuridiċi tagħhom jagħmlu parti minn dawk l-entitajiet ma jkunux Stati li huma Partijiet jew membri fuq bażi provviżorja.

(d) minkejja d-disposizzjonijiet tal-paragrafu 9, pjan ta' ħidma approvat fil-forma ta' kuntratt ta' esplorazzjoni li kien propost skond is-subparagrafu (c)(ii) minn Stat li kien membru fuq bażi provviżorja, għandu jintemm jekk l-Istat ma jibqax membru u l-Istat jew entità ma sarux Stat li huwa Parti;

(e) jekk dan il-membru ma jagħmilx il-kontribuzzjonijiet stmati tiegħu jew ma jħarisx b'xi mod ieħor l-obbligi tiegħu skond dan il-paragrafu, dan il-membru ma jithalliex jibqa' membru fuq bażi provviżorja.

13. Ir-referenza fl-Anness III, Artikolu 10, tal-Konvenzjoni għal esekuzzjoni li ma kienetx sodisfaċenti għandha tkun interpretata bħala li l-kuntrattur ma ħarisx il-ħtiġijiet ta' pjan ta' ħidma approvat minkejja li saritlu twissija jew twissijiet bil-miktub mill-Awtorità biex jimxi ma' dawn il-ħtiġijiet.

14. L-Awtorità għandu jkollha il-budget tagħha stess. Sa l-aħħar tas-sena ta' wara s-sena li fiha jidħol fis-seħħ dan il-Ftehim, l-ispejjeż amministrattivi ta' l-Awtorità għandhom jithallsu mill-budget tan-Nazzjonijiet Uniti. Wara l-aħħar tas-sena ta' wara s-sena li fiha jidħol fis-seħħ dan il-Ftehim, l-ispejjeż ta' l-Awtorità għandhom jithallsu minn

kontribuzzjonijiet stmati mill-membri tagħha, inklużi membri fuq bażi provviżorja, skond l-Artikolu 171(a) u l-Artikolu 173 tal-Konvenzjoni u skond dan il-Ftehim, sakemm l-Awtorità jkollha fondi biżżejjed minn sorsi oħra biex tħallas dawn l-ispejjeż. L-Awtorità ma għandhiex teżerċita s-setgħa msemmija fl-Artikolu 174(1) tal-Konvenzjoni li tissellef fondi sabiex tiffinanzja l-budget amministrattiv tagħha.

15. L-Awtorità għandha, skond l-Artikolu 162(2)(o)(ii) tal-Konvenzjoni, telabora u tadotta regoli, regolamenti u proċeduri ibbażati fuq il-prinċipji tat-Taqsimiet 2,5,6,7 u 8 ta' dan l-Anness, kif ukoll regoli, regolamenti u proċeduri addizzjonali meħtieġa biex tkun imħaffa l-approvazzjoni ta' pjani ta' ħidma għall-esplorazzjoni jew għall-utilizzazzjoni, skond is-subparagrafi li ġejjin:

(a) il-Kunsill jista' jagħmel din l-elaborazzjoni meta jħoss li r-regoli, regolamenti jew proċeduri kollha jew uħud minnhom huma meħtieġa għall-ġestjoni ta' attivitajiet fiż-Żona, jew meta jiddeċiedi li daqt tibda utilizzazzjoni kummerċjali, jew fuq talba ta' Stat li ċittadin tiegħu qiegħed jaħseb li japplika għal approvazzjoni ta' pjan ta' ħidma għall-utilizzazzjoni;

(b) jekk issir talba minn Stat imsemmi fis-subparagrafu (a), il-Kunsill għandu, skond l-Artikolu 162(2)(o) tal-Konvenzjoni, itemm l-adozzjoni ta' dawn ir-regoli, regolamenti u proċeduri fi żmien sentejn minn meta ssir it-talba;

(c) jekk il-Kunsill ma jkunx lesta l-elaborazzjoni tar-regoli, regolamenti u proċeduri dwar l-utilizzazzjoni fiż-żmien stabbilit u jkun hemm applikazzjoni għall-approvazzjoni ta' pjan ta' ħidma għall-utilizzazzjoni pendenti, il-Kunsill għandu, xorta waħda, jqis u japprova b'mod provviżorju dan il-pjan ta' ħidma billi jibbaża ruħu fuq id-disposizzjonijiet tal-Konvenzjoni u fuq xi regoli, regolamenti u proċeduri li l-Kunsill seta' adotta b'mod provviżorju, jew billi jibbaża ruħu fuq in-normi stabbiliti fil-Konvenzjoni u t-termini u prinċipji stabbiliti f'dan l-Anness u wkoll fuq il-prinċipju li ma ssirx diskriminazzjoni fost il-kuntratturi.

16. Ir-regoli, regolamenti u proċeduri abbozzati u xi rakkomandazzjonijiet dwar id-disposizzjonijiet tal-Parti XI, kif jinsabu fir-rapporti u fir-rakkomandazzjonijiet tal-Kummissjoni Preparatorja, għandhom jittieħdu in konsiderazzjoni mill-Awtorità fl-adozzjoni ta' regoli, regolamenti u proċeduri skond il-Parti XI u skond dan il-Ftehim.

17. Id-disposizzjonijiet rilevanti tal-Parti XI, Taqsima 4, tal-Konvenzjoni għandha tkun interpretata u applikata skond dan il-Ftehim.

TAQSIMA 2

L-Impriża

1. Is-segretarjat ta' l-Awtorità għandu jwettaq il-funzjonijiet ta' l-impriża sakemm din tibda topera b'mod indipendenti mis-segretarjat. Is-Segretarju Ġenerali ta' l-Awtorità għandu jaħtar Direttur Ġenerali temporanju minn fost il-persunal ta' l-Awtorità sabiex jieħu ħsieb it-twettiq tal-funzjonijiet tas-segretarjat.

Dawn il-funzjonijiet għandhom ikunu:

(a) l-immonitorjar u l-eżaminar mill-ġdid ta' tendenzi u żviluppi marbuta ma' attivitajiet ta' tħaffir fil-fond f'qiegħ il-baħar, inklużi analiżi regolari tal-kondizzjonijiet fis-suq dinji tal-metalli u prezzijiet tal-metalli, tendenzi u prospetti;

(b) l-istima tar-riżultati ta' riċerka xjentifika marittima dwar attivitajiet fiż-żona, b'emfasi partikolari fuq riċerka dwar l-impatt ambjentali ta' attivitajiet fiż-żona;

(ċ) l-istima ta' data disponibbli dwar it-tfittxija u l-esplorazzjoni, inklużi il-kriterji għal dawn l-attivitajiet;

(d) l-istima ta' żviluppi teknoloġiċi rilevanti għal attivitajiet fiż-żona, b'mod partikolari teknoloġija relatata mal-protezzjoni u l-preservazzjoni ta' l-ambjent marittimu;

(e) l-evalwazzjoni ta' informazzjoni u data dwar żoni riservati għall-Awtorità;

(f) l-istima ta' approċċji lejn operazzjonijiet *joint venture*;

(g) il-ġabra ta' informazzjoni dwar il-persunal imħarreġ disponibbli;

(h) l-istudju ta' għażliet ta' politika ta' ġestjoni għall-amministrazzjoni ta' l-impriża fl-istadji differenti ta' l-operazzjonijiet tagħha.

2. L-impriża għandha twettaq l-ewwel operazzjonijiet ta' tħaffir fil-fond f'qiegħ il-baħar permezz ta' *joint ventures*. Meta jkun approvat pjan ta' ħidma għall-utilizzazzjoni għal entità li mhix impriża, jew meta l-Kunsill jirċievi applikazzjoni għal operazzjoni *joint venture* ma' l-impriża, il-Kunsill għandu jkun responsabbli mill-funzjonament ta' l-impriża indipendentament mis-segretarjat ta' l-Awtorità. Jekk operazzjonijiet *joint-venture* ma' l-impriża jkunu skond prinċipji kummerċjali soda, il-Kunsill għandu joħroġ direttiva skond l-Artikolu 170(2) tal-Konvenzjoni fejn jistabbilixxi funzjonament indipendenti.

3. L-obbligu ta' Stati li huma Partijiet li jagħtu fondi għal sit ta' tħaffir wieħed ta' l-impriża, kif stabbilit fl-Anness IV, Artikolu 11(3) tal-Konvenzjoni, ma għandux japplika u Stati li huma Partijiet ma għandhom ikunu taħt l-ebda obbligu li jiffinanzjaw xi waħda mill-operazzjonijiet f'xi sit ta' tħaffir ta' l-impriża jew taħt l-arranġamenti *joint-venture* tagħha.

4. L-obbligi li japplikaw għal kuntratturi għandhom japplikaw għall-impriża. Minkejja d-disposizzjonijiet ta' l-Artikolu 153(3) u l-Anness III, Artikolu 3(5) tal-Konvenzjoni, pjan ta' ħidma għall-impriża meta tkun approvata għandu jkun fil-forma ta' kuntratt konkluż bejn l-Awtorità u l-impriża.

5. Kuntrattur li ikkontribbwixxa żona partikolari lill-Awtorità bħala żona riservata għandu d-dritt li jkun l-ewwel wieħed li jagħżel jekk jidħolx f'arranġament ta' *joint-venture* ma' l-impriża għall-esplorazzjoni u utilizzazzjoni ta' dik iż-żona. Jekk l-impriża ma tibgħatx applikazzjoni għal pjan ta' ħidma għal attivitajiet dwar żona riservata ta' dan it-tip fi żmien 15-il sena minn meta bdiet taħdem indipendentament mis-segretarjat ta' l-Awtorità jew fi żmien 15-il sena mid-data li fiha dik iż-żona kienet riservata għall-Awtorità, skond liema data tiġi l-aħħar, il-kuntrattur li ikkontribbwixxa ż-żona għandu jkollu d-dritt li japplika għal pjan ta' ħidma għal dik iż-żona bil-kondizzjoni li joffri, *in bona fede*, li jinkludi l-impriża bħala sieħba fuq bażi ta' *joint-venture*.

6. L-Artikolu 170(4), Anness IV u disposizzjonijiet oħra tal-Konvenzjoni dwar l-impriża għandhom ikunu interpretati u applikati skond din it-taqsima.

TAQSIMA 3

Teħid ta' Deċiżjonijiet

1. Il-politika ġenerali ta' l-Awtorità għandhom ikunu stabbiliti mill-Assemblea b'kollaborazzjoni mal-Kunsill.

2. Bħala regola ġenerali, l-organi ta' l-Awtorità għandhom jieħdu d-Deċisjonijiet permezz ta' konsensus.

3. Jekk isiru l-isforzi kollha biex tittieħed Deċisjoni permezz ta' konsensus imma dan ma jkunx possibbli, id-Deċisjonijiet għandhom jittieħdu b'vot fl-Assemblea. Jekk id-Deċisjoni tkun dwar kwistjonijiet ta' proċedura ikun hemm bżonn ta' maġġoranza tal-membri preżenti u li jivvutaw fil-waqt li jekk id-Deċisjoni tkun dwar kwistjonijiet ta'sustanza hemm bżonn ta' maġġoranza ta' żewġ terzi tal-membri preżenti u li jivvutaw, kif stabbilit fl-Artikolu 159(8) tal-Konvenzjoni.

4. Deċisjonijiet ta' l-Assemblea dwar xi kwistjoni li fuqha l-Kunsill ukoll għandu kompetenza jew dwar xi kwistjoni amministrattiva, budgetarja jew finanzjarja għandhom ikunu ibbażati fuq ir-rakkomandazzjonijiet tal-Kunsill. Jekk l-Assemblea ma taċċettax ir-rakkomandazzjoni tal-Kunsill fuq xi kwistjoni, hija għandha tibgħat lura l-kwistjoni lill-Kunsill biex dan ikompli jiddiskutiha. Il-Kunsill għandu jqis il-kwistjoni mill-ġdid fid-dawl ta' l-opinjonijiet espressi mill-Assemblea.

5. Jekk l-isforzi kollha biex tinstab Deċisjoni permezz ta' konsensus ikunu użati kollha iżda dan ma jkunx possibbli, id-Deċisjonijiet għandhom jittieħdu permezz ta' vot fil-Kunsill. Jekk id-Deċisjoni tkun dwar kwistjonijiet ta' proċedura ikun hemm bżonn ta' maġġoranza tal-membri preżenti u li jivvutaw, fil-waqt li jekk id-Deċisjoni tkun dwar kwistjonijiet ta'sustanza (minbarra fejn il-Konvenzjoni taħseb għal Deċisjonijiet permezz ta' konsensus fil-Kunsill) ikun hemm bżonn ta'maġġoranza ta' żewġ terzi tal-membri preżenti u li jivvutaw, bil-kondizzjoni li dawn id-Deċisjonijiet ma jkunux opposti minn maġġoranza f'xi waħda mill-kmamar imsemmija fil-paragrafu 9. Meta jieħu Deċisjonijiet, il-Kunsill għandu jfittex li jmexxi l-quddiem l-interessi tal-membri kollha ta' l-Awtorità.

6. Meta l-Kunsill jidhirlu li ma sarux l-isforzi kollha possibbli biex jintlaħaq konsensus dwar xi kwistjoni, huwa jista' jiddiffferixxi t-teħid ta' Deċisjoni sabiex ikunu jistgħu jsiru aktar negozjati.

7. Deċiżjonijiet ta' l-Assemblea jew tal-Kunsill li jkollhom implikazzjonijiet fuq il-finanzi jew fuq il-budget għandhom ikunu ibbażati fuq ir-rakkomandazzjonijiet tal-Kumitat tal-Finanzi.

8. Id-dispożizzjonijiet ta' l-Artikolu 161(8)(b) u (c) tal-Konvenzjoni ma għandhomx japplikaw.

9. (a) Kull grupp ta' Stati elett taħt il-paragrafu 15(a) sa (c) għandu jkun trattat bħala kamra għall-għanijiet ta' votazzjoni fil-Kunsill. L-Istati li qegħdin jiżviluppaw eletti taħt il-paragrafu 15(d) u (e) għandhom ikunu trattati bħala kamra waħda għall-għanijiet ta' votazzjoni fil-Kunsill.

(b) Qabel ma jkunu eletti l-membri tal-Kunsill, l-Assemblea għandha tistabbilixxi listi ta' pajjiżi li jissodisfaw il-kriterji biex ikunu membri fil-gruppi ta' Stati fil-paragrafu 15(a) sa (d). Jekk Stat jissodisfa l-kriterji biex ikun membru f'aktar minn grupp wieħed, dan l-Istat jista' jkun propost biss minn grupp wieħed biex ikun elett fil-Kunsill u huwa għandu jirrappreżenta biss dak il-grupp meta jivvota fil-Kunsill.

10. Kull grupp ta' Stati fil-paragrafu 15(a) sa (d) għandu jkun rappreżentat fil-Kunsill minn dawk il-membri nominati minn dak il-grupp. Kull grupp għandu jinnomina numru ta' kandidati skond in-numru ta' siġġijiet li dak il-grupp għandu bżonn jimla biss. Meta n-numru ta' kandidati potenzali f'kull wieħed mill-gruppi msemmija fil-paragrafu 15(a) sa (e) jaqbeż in-numru ta' siġġijiet disponibbli f'kull wieħed minn dawk il-gruppi rispettivi, bħala regola ġenerali, għandu japplika il-prinċipju ta' rotazzjoni. L-Istati membri f'kull wieħed minn dawk il-gruppi għandhom jiddeċiedu kif dan il-prinċipju għandu japplika f'dawk il-gruppi.

11. (a) Il-Kunsill għandu japprova rakkomandazzjoni mill-Kummissjoni Legali u Teknika għall-approvazzjoni ta' pjan ta' ħidma sakemm il-Kunsill ma jiddeċidix li ma japprovax pjan ta' ħidma permezz ta' maġġoranza ta' żewġ terzi tal-membri tiegħu li jkunu preżenti u li jivvutaw, inkluża maġġoranza tal-membri preżenti u li jivvutaw f'kull waħda mill-kmamar tal-Kunsill. Jekk il-Kunsill ma jieħux Deċisjoni dwar rakkomandazzjoni għall-approvazzjoni ta' pjan ta' ħidma fil-perjodu stabbilit, ir-rakkomandazzjoni għandha titqies bħallikieku kienet approvata mill-Kunsill meta jintemm dak il-perjodu. F'każijiet normali, il-perjodu stabbilit għandu jkun ta' 60 ġurnata sakemm il-Kunsill ma jiddeċidix li jistabbilixxi perjodu itwal. Jekk il-Kummissjoni tirrakkomanda li l-Kunsill ma japprovax pjan ta' ħidma jew ma tagħmilx rakkomandazzjoni, il-Kunsill jista' xorta waħda japprova l-pjan ta' ħidma skond ir-regoli ta' proċedura tiegħu li japplikaw għat-teħid ta' Deċisjonijiet dwar kwistjonijiet ta' sustanza.

(b) Id-dispożizzjonijiet ta' l-Artikolu 162(2)(j) tal-Konvenzjoni ma għandhomx japplikaw.

12. Meta tinqala' xi kwistjoni dwar pjan ta' ħidma li ma kienx approvat, din il-kwistjoni għandha tintbagħat lill-proċeduri ta' soluzzjoni ta' kwistjonijiet stabbiliti fil-Konvenzjoni.

13. Deċisjonijiet meħuda permezz ta' vot fil-Kummissjoni Legali u Teknika għandhom jittieħdu b'maġġoranza tal-membri preżenti u li jivvutaw.

14. Il-Parti XI, Taqsima 4, subtaqsimiet B u C, tal-Konvenzjoni għandhom ikunu interpretati u applikati skond din it-taqsima.

15. Il-Kunsill għandu jkun magħmul minn 36 membru ta' l-Awtorità eletti mill-Assemblea f'din l-ordni:

(a) erba' membri minn fost dawk l-Istati li huma Partijiet li, matul l-aħħar ħames snin li dwarhom hemm statistiċi, użaw aktar minn 2 % fil-valur tal-konsum dinji totali jew kellhom importazzjonijiet netti ta' aktar minn 2 % tal-valur ta' l-importazzjoni dinjija totali tal-merkanzija prodotta mill-kategoriji ta' minerali miksuba miż-żona, bil-kondizzjoni li l-erba' membri għandhom jinkludu Stat wieħed mir-reġun ta' l-Ewropa tal-Lvant li għandu l-akbar ekonomija f'dak ir-reġjun skond il-prodott gross domestiku u wkoll l-Istat li, fid-data tad-dħul fis-seħħ ta' din il-Konvenzjoni, jkollu l-akbar ekonomija skond il-prodott gross domestiku, jekk dawn l-Istati jixtiequ li jkunu rappreżentati f'dan il-grupp;

(b) erba' membri minn fost it-tmien Stati li huma Partijiet li għamlu l-akbar investimenti bi preparazzjoni għal u għat-twettiq ta' attivitajiet fiż-żona, direttament jew permezz taċ-ċittadini tagħhom;

(ċ) erba' membri minn fost l-Istati li huma Partijiet li, fuq il-bażi ta' produzzjoni fiż-żoni taħt il-ġurisdizzjoni tagħhom, huma esportaturi netti maġġuri tal-kategoriji ta' minerali miksuba miż-żona, inklużi ta' l-anqas żewġ Stati li qegħdin jiżviluppaw li l-esportazzjonijiet tagħhom ta' dawn il-minerali għandhom effett sostanzjali fuq l-ekonomiji tagħhom;

(d) sitt membri minn fost Stati li huma Partijiet li qegħdin jiżviluppaw u li jirrappreżentaw interessi speċjali. L-interessi speċjali li ħa jkunu rappreżentati għandhom jinkludu dawk ta' Stati b'popolazzjoni kbira, Stati li ma għandhomx aċċess għall-baħar jew li huma żvataġġjati ġeografikament, Stati li huma iżoli, Stati li huma importaturi maġġuri tal-kategoriji ta' minerali miksuba miż-żona, Stati li huma prodotturi potenzali ta' dawn il-minerali u Stati li huma l-anqas żviluppati;

(e) 18-il membru elett skond il-prinċipju li tkun assigurata distribuzzjoni ġeografika ġusta tas-siġġijiet fil-Kunsill bħala totalità, bil-kondizzjoni li kull reġjun ġeografiku għandu jkollu mill-anqas membru wieħed elett taħt dan is-subparagrafu. Għal dan il-għan, ir-reġjuni ġeografiċi għandhom ikunu l-Afrika, l-Asja, l-Ewropa tal-Lvant, l-Amerika Latina u l-Karibew, l-Ewropa tal-Punent u Oħrajn.

16. Id-disposizzjonijiet ta' l-Artikolu 161(1) tal-Konvenzjoni ma għandhomx japplikaw.

TAQSIMA 4

Konferenza għal Eżami mill-Ġdid

Id-dispożizzjonijiet dwar il-Konferenza ta' Eżaminazzjoni mill-Ġdid fl-Artikolu 155(1), (3) u (4) tal-Konvenzjoni ma għandhomx japplikaw. Minkejja d-disposizzjonijiet ta' l-Artikolu 314(2) tal-Konvenzjoni, l-Assemblea, fuq ir-rakkomandazzjoni tal-Kunsill, tista' tagħmel fi kwalunkwe ħin eżaminazzjoni mill-ġdid tal-kwistjonijiet imsemmija fl-Artikolu 155(1) tal-Konvenzjoni. Emendi marbuta ma' dan il-Ftehim u mal-Parti XI għandhom ikunu suġġetti għall-proċeduri stabbiliti fl-Artikoli 314, 315 u 316 tal-Konvenzjoni, bil-kondizzjoni li l-prinċipji, reġim u termini oħra msemmija fl-Artikolu 155(2) tal-Konvenzjoni għandhom jinżammu u d-drittijiet imsemmija fil-paragrafu 5 ta' dak l-Artikolu ma għandhomx ikunu milquta.

TAQSIMA 5

Trasferiment ta' teknoloġija

1. Minbarra d-disposizzjonijiet ta' l-Artikolu 144 tal-Konvenzjoni, it-trasferiment ta' teknoloġija għall-għanijiet tal-Parti XI għandu jkun regolat ukoll minn dawn il-prinċipji:

(a) l-impriża, u Stati li qegħdin jiżviluppaw, li jixtiequ jiksbu teknoloġija għat-tħaffir fil-fond ta' qiegħ il-baħar, għandhom ifittxu li jiksbu din it-teknoloġija fuq termini u kondizzjonijiet kummerċjali ġusti u raġonevoli fuq is-suq ħieles, jew permezz ta' arranġamenti ta' *joint-venture*.

(b) jekk l-impriża jew Stati li qegħdin jiżviluppaw ma jirnexxielhomx jiksbu teknoloġija għat-tħaffir fil-fond ta' qiegħ il-baħar, l-Awtorità tista' titlob lill-kuntratturi kollha jew lil xi wħud minnhom u lill-Istat jew Stati rispettivi tagħhom biex jikkoperaw magħha sabiex tiffaċilita l-kisba ta' teknoloġija għat-tħaffir fil-fond ta' qiegħ il-baħar mill-impriża jew mill-*joint venture* tagħha, jew minn Stat jew Stati li qegħdin jiżviluppaw u li qegħdin jipprovaw jiksbu din it-teknoloġija fuq termini u kondizzjonijiet kummerċjali ġusti u raġonevoli. L-Awtorità għandha dejjem tirrispetta l-protezzjoni effettiva tad-drittijiet għall-proprjetà intellettwali. Stati li huma Partijiet jintrabtu li jikkoperaw kompletament u b'mod effettiv ma' l-Awtorità għal dan il-għan u li jassiguraw li l-kuntratturi sponsorjati minnhom ukoll jikkoperaw kompletament ma' l-Awtorità;

(ċ) bħala regola ġenerali, Stati li huma Partijiet għandhom iġibu "l quddiem koperazzjoni internazzjonal fit-teknoloġija u fix-xjenza fir-rigward ta' attivitajiet fiż-żona jew bejn il-partijiet konċernati jew billi jiżviluppaw programmi ta' taħriġ, assistenza teknika ta' koperazzjoni xjentifika fix-xjenza u fit-teknoloġija marittima u fil-protezzjoni u fil-preservazzjoni ta' l-ambjent marittimu."

2. Id-disposizzjonijiet ta' l-Anness III, Artikolu 5, tal-Konvenzjoni ma għandhomx japplikaw.

TAQSIMA 6

Politika ta' produzzjoni

1. Il-produzzjoni ta' l-Awtorità għandha tkun ibbażata fuq dawn il-prinċipji:

(a) żvilupp tar-riżorsi taż-żona għandu jsir skond prinċipji kummerċjali sodi;

(b) id-disposizzjonijiet tal-Ftehim Ġenerali dwar Tariffi u Kummerċ, il-kodiċi rilevanti tiegħu u ftehim li jieħdu postu għandhom japplikaw fir-rigward ta' attivitajiet fiż-żona;

(ċ) b'mod partikolari, ma għandhomx jingħataw sussidji għall-attivitajiet fiż-żona minbarra kif jista' jkun permess taħt il-ftehim imsemmijin fis-subparagrafu (b). L-għoti ta' sussidji għall-għanijiet ta' dawn il-prinċipji għandu jkun definit skond il-ftehim imsemmijin fis-subparagrafu (b);

(d) ma għandux ikun hemm diskriminazzjoni bejn minerali miksuba miż-żona u dawk miksuba minn sorsi oħra. Ma għandux ikun hemm aċċess preferenzali għal swieq għal dawn il-minerali jew għal importazzjonijiet ta' merkanzija manifatturata minn dawn il-minerali, b'mod partikolari:

(i) permezz ta' l-użu ta' barrieri permezz ta' tariffi jew permezz ta' tneħħija ta' tariffi, u

(ii) mogħtija minn Stati li huma Partijiet lil dawn il-minerali jew merkanzija prodotti mill-impriżi Statali tagħhom jew minn persuni naturali jew ġuridiċi li huma ċittadini tagħhom jew li huma kontrollati minnhom jew miċ-ċittadini tagħhom;

(e) il-pjan ta' ħidma għall-utilizzazzjoni approvat mill-Awtorità fir-rigward ta' kull żona ta' tħaffir għandu jindika pjan antiċipat ta' produzzjoni li għandu jinkludi l-ammonti massimi ikkalkulati ta' minerali li ħa jkunu prodotti kull sena taħt il-pjan ta' ħidma;

(f) dan li ġej għandu japplika għas-soluzzjoni ta' kwistjonijiet dwar id-disposizzjonijiet tal-ftehim imsemmijin fis-subparagrafu (b):

(i) meta l-Istati li huma Partijiet konċernati huma partijiet għal dawk il-ftehim, huma għandhom jirreferu għall-proċeduri ta' soluzzjoni ta' kwistjonijiet taħt dawk il-ftehim;

(ii) meta wieħed jew aktar mill-Istati li huma Partijiet konċernati ma humiex partijiet għal dawk il-ftehim, huma għandhom jirreferu għall-proċeduri ta' soluzzjoni stabbiliti fil-Konvenzjoni;

(g) f'ċirkostanzi fejn issir determinazzjoni, taħt il-ftehim imsemmijin fis-subparagrafu (b), li Stat li huwa Parti ta sussidju li mhux permess jew li laqat b'mod negattiv l-interess ta' Stat li huwa Parti ieħor, u ma ttieħdux passi xierqa mill-Istat jew Stati li huwa jew li huma Parti rilevanti, Stat li huwa Parti ijista' jitlob lill-Kunsill biex jieħu passi xierqa.

2. Il-prinċipji stabbiliti fil-paragrafu 1 ma għandhomx jolqtu d-drittijiet u l-obbligi taħt xi disposizzjonijiet tal-ftehim imsemmijin fil-paragrafu 1(b), kif ukoll il-ftehim rilevanti ta' kummerċ hieles u ta' għaqda doganali, fir-relazzjonijiet ta' bejn l-Istati li huma Partijiet li huwa wkoll partijiet għal dawn il-ftehim.

3. L-aċċettazzjoni minn naħa ta' kuntrattur ta' sussidji minbarra dawk li jistgħu jsiru taħt il-ftehim imsemmija fil-paragrafu 1(b) għandha tammonta għal ksur tat-termini fundamentali tal-kuntratt li jagħmel pjan ta' ħidma ta' xogħol għat-twettiq ta' attivitajiet fiż-żona.

4. Kull Stat li huwa Parti li għandu raġunijiet biex jaħseb li kien hemm ksur tal-ħtiġijiet tal-paragrafu 1(b) sa (d) jew tal-paragrafu 3 jista' jibda proċeduri għas-soluzzjoni ta' kwistjonijiet skond il-paragrafu 1(f) jew (g).

5. Stat li huwa Parti jista', fi kwalunkwe waqt, jiġbed l-attenzjoni tal-Kunsill dwar attivitajiet li fl-opinjoni tiegħu huma inkonsistenti mal-ħtiġijiet tal-paragrafu 1(b) sa (d).

6. L-Awtorità għandha tiżviluppa regoli, regolamenti u proċeduri li jassiguraw l-implimentazzjoni tad-disposizzjonijiet ta' din it-Taqsima, inklużi regoli, regolamenti u proċeduri rilevanti li jirregolaw l-approvazzjoni ta' pjanijiet ta' ħidma.

7. Id-disposizzjonijiet ta' l-Artikolu 151(1) sa (7) u (9), l-Artikolu 162(2)(q), l-Artikolu 165(2)(n), u l-Anness III, Artikolu 6(5) u l-Artikolu 7, tal-Konvenzjoni ma għandhomx japplikaw.

TAQSIMA 7

Għajnuna ekonomika

1. Il-politika ta' l-Awtorità li tgħin pajjiżi li qegħdin jiżviluppaw u li jsoffru effetti negattivi serji fuq id-dħul mill-esportazzjoni jew fuq l-ekonomiji tagħhom minħabba tnaqqis fil-prezz ta' mineral affettwat jew minħabba tnaqqis fil-volum ta' esportazzjoni f'dak il-mineral, sakemm dan it-tnaqqis huwa r-riżultat ta' l-attivitajiet fiż-żona, għandha tkun ibbażata fuq il-prinċipji li ġejjin:

(a) l-Awtorità għandha tistabbilixxi fond ta' għajnuna ekonomika minn parti mill-fondi ta' l-Awtorità li taqbeż dak li huma neċessarji biex tkopri l-ispejjeż amministrattivi ta' l-Awtorità. L-ammont imwarrab għal dan il-għan għandu jkun deċiż mill-Kunsill minn żmien għal żmien, fuq rakkomandazzjoni tal-Kumitat tal-Finanzi. Fondi minn pagamenti magħmula minn kuntratturi, inklużi mill-impriża, u kontribuzzjonijiet voluntarji biss għandhom jintużaw għat-twaqqif ta' fond ta' għajnuna ekonomika;

(b) Stati produtturi ibbażati fuq l-art u li qegħdin jiżviluppaw u li nstab li l-ekonomiji tagħhom huma milqutin b'mod serju mill-produzzjoni ta' minerali fil-fond mill-qiegħ tal-baħar, għandhom ikunu mgħejjuna mill-fond ta' għajnuna ekonomika ta' l-Awtorità;

(ċ) l-Awtorità għandha tagħti għajnuna mill-fond lil Stati produtturi ibbażati fuq l-art u li qegħdin jiżviluppaw, meta jkun xieraq, b'koperazzjoni ma' l-istituzzjonijiet eżistenti ta' żvilupp globali jew reġjonali li għandhom l-infrastruttura u l-kompetenza biex iwettqu dawn il-programmi ta' għajnuna;

(d) il-limitu u l-perjodu ta' din l-għajnuna għandha tkun deċiża skond il-każ. Meta tkun qiegħda tittieħed din id-Deċisjoni, għandha tingħata konsiderazzjoni xierqa lin-natura u lis-serjetà tal-problemi li jiltaqgħu magħhom Stati produtturi ibbażati fuq l-art u li qegħdin jiżviluppaw milquta.

2. L-Artikolu 151(10) tal-Konvenzjoni għandu jkun implimentat permezz ta' miżuri ta' għajnuna ekonomika msemmija fil-paragrafu 1. L-Artikolu 160(2)(1), l-Artikolu 162(2)(n), l-Artikolu 164(2)(d), l-Artikolu 171(f) u l-Artikolu 173(2)(c) tal-Konvenzjoni għandhom ikunu interpretati skond dan li ntqal.

TAQSIMA 8

Termini finanzjarji tal-kuntratti

1. Il-prinċipji li ġejjin għandhom ikunu l-bażi li fuqhom ikunu stabbiliti regoli, regolamenti u proċeduri għat-termini finanzjarji ta' kuntratti:

(a) is-sistema ta' pagamenti lill-Awtorità għandha tkun ġusta kemm għall-kuntrattur u kemm għall-Awtorità u għandha tforni mezzi xierqa kif ikun deċiż jekk il-kuntrattur hux jimxi ma' din is-sistema;

(b) ir-rati ta' pagamenti taħt din is-sistema għandhom ikunu fil-limiti ta' dawk l-aktar użati fir-rigward ta' tħaffir fuq l-art għall-istess minerali jew għal minerali simili sabiex ikun evitat li dawk li jħaffru fil-fond fil-qiegħ tal-baħar jingħataw vantaġġ artifiċjali fil-kompetizzjoni jew sabiex ikun evitat li dawn ikunu żvantaġġjati fil-kompetizzjoni;

(ċ) is-sistema ma għandhiex tkun kumplikata u lanqas ma għandha tissarraf fi spejjeż amministrattivi kbar għall-Awtorità jew għal kuntrattur. L-adozzjoni ta' sistema ta' *royalty* jew taħlita ta' sistema ta' *royalty* u tqassim tal-profitt għandha tkun meqjusa. Jekk jingħażlu sistemi alternattivi, il-kuntrattur għandu d-dritt li jagħżel liema sistema tapplika għall-kuntratt tiegħu. Madanakollu, jekk aktar tard issir xi bidla bejn is-sistemi alternattivi, din għandha ssir bi ftehim bejn l-Awtorità u l-kuntrattur;

(d) mid-data tal-bidu ta' produzzjoni kummerċjali għandu jitħallas piż annwali stabbilit. Dan il-piż jista' jkun ikkreditat kontra pagamenti oħra dovuti taħt is-sistema adottata skond is-subparagrafu (c). L-ammont tal-piż għandu jkun stabbilit mill-Kunsill;

(e) is-sistema ta' pagamenti tista' tkun eżaminata mill-ġdid perjodikament fid-dawl ta' ċirkustanzi li jinbidlu. Jekk isiru xi bidliet dawn għandhom ikunu applikati b'mod li ma jiddiskriminax. Dawn il-bidliet jistgħu japplikaw għal kuntratti eżistenti jekk il-kuntrattur jagħżel hekk biss. Jekk aktar tard issir xi bidla bejn is-sistemi alternattivi, din għandha ssir bi ftehim bejn l-Awtorità u l-kuntrattur;

(f) kwistjonijiet dwar l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni tar-regoli u tar-regolamenti ibbażati fuq dawn il-prinċipji għandhom ikunu suġġetti għall-proċeduri ta' soluzzjoni ta' kwistjonijiet stabbiliti fil-Konvenzjoni.

2. Id-disposizzjonijiet ta' l-Anness III, Artikolu 13 (3) sa (10), tal-Konvenzjoni ma għandhomx japplikaw.

3. Fir-rigward ta' l-implimentazzjoni ta' l-Anness III, Artikolu 13(2), tal-Konvenzjoni, il-piż għall-ipproċessar ta' applikazzjonijiet għall-approvazzjoni ta' pjan ta' ħidma limitat għal fażi waħda, jew għall-fażi ta' esplorazzjoni jew għall-fażi ta' utilizzazzjoni, għandu jkun ta' 250 000 dollaru Amerikan.

TAQSIMA 9

Il-Kumitat tal-Finanzi

1. Kumitat ta' Finanzi qiegħed hawnhekk ikun stabbilit. Il-Kumitat għandu jkun magħmul minn 15-il membru bi kwalifikazzjonijiet xierqa li huma rilevanti għal materji finanzjarji. L-Istati li huma Partijiet għandhom jinnominaw kandidati bl-ogħla standards ta' kompetenza u integrità.

2. Ma jistax ikun hemm żewġ membri tal-Kumitat tal-Finanzi li huma ċittadini ta' l-istess Stat li huwa Parti.

3. Membri tal-Kumitat tal-Finanzi għandhom ikunu eletti mill-Assemblea u l-ħtieġa għal distribuzzjoni ġeografika ġusta u għar-rappreżentazzjoni ta' interessi speċjali għandhom jitqiesu bil-mod dovut. Kull grupp ta' Stati msemmi fit-Taqsima 3(15)(a), (b), (ċ) u (d) ta' dan l-Anness għandu jkun irrappreżentat fuq il-Kumitat minn ta' l-anqas membru wieħed. Sakemm l-Awtorità jkollha fondi biżżejjed li ma jkunux kontribuzzjonijiet stmati biex tħallas għall-ispejjeż amministrattivi tagħha, il-membri tal-Kumitat għandhom jinkludu rappreżentanti tal-ħames l-akbar kontributuri finanzjarji għall-budget amministrattiv ta' l-Awtorità. Wara li l-Awtorità jkollha biżżejjed fondi, l-elezzjoni ta' membru wieħed minn kull grupp għandha tkun fuq il-bażi ta' nominazzjoni mill-membri tal-grupp rispettiv, mingħajr ħsara għall-possibilità li jkun hemm aktar membri eletti minn kull grupp.

4. Membri tal-Kumitat tal-Finanzi għandhom jibqgħu fil-kariga għal perjodu ta' ħames snin. Huma għandhom ikunu eliġibbli għal elezzjoni mill-ġdid għal perjodu ieħor.

5. F'każ ta' mewt, inkapaċità jew risenja ta' membru tal-Kumitat tal-Finanzi qabel ma jintemm il-perjodu tal-kariga, l-Assemblea għandha teleġi membru mill-istess reġjun ġeografiku jew mill-istess grupp ta' Stati għall-bqija tal-perjodu.

6. Membri tal-Kumitat Finanzjarju ma għandu jkollhom l-ebda interess finanzjarju f'xi attività marbuta mal-materji li dwarhom il-Kumitat għandu r-responsabbilità li jagħmel rakkomandazzjonijiet. Huma ma għandhomx jikxfu, anke wara li jtemmu l-funzjonijiet tagħhom, xi informazzjoni konfidenzali li tasal għandhom minħabba l-kompiti tagħhom ma' l-Awtorità.

7. Deċisjonijiet mill-Assemblea u mill-Kunsill dwar dawn il-kwistjonijiet għandhom iqisu r-rakkomandazzjonijiet tal-Kumitat tal-Finanzi:

(a) regoli, regolamenti u proċeduri abbozzati għall-organi ta' l-Awtorità u l-ġestjoni finanzjarja u l-amministrazzjoni finanzjarja interna ta' l-Awtorità;

(b) stima ta' kontribuzzjonijiet ta' membri għall-budget amministrattiv ta' l-Awtorità skond l-Artikolu 160(2)(e) tal-Konvenzjoni;

(ċ) il-materji finanzjarji rilevanti kollha, inklużi l-budget annwali propost ippreparat mis-Segretaru Ġenerali ta' l-Awtorità skond l-Artikolu 172 tal-Konvenzjoni u l-aspetti finanzjarji ta' l-implimentazzjoni tal-programm ta' ħidma tas-segretarjat;

(d) il-budget amministrattiv;

(e) obbligi finanzjarji ta' Stati li huma Partijiet li joħorġu mill-implimentazzjoni ta' dan il-Ftehim u tal-Parti XI kif ukoll l-implikazzjonijiet fuq l-amministrazzjoni u fuq il-budget ta' proposti u rakkomandazzjonijiet li jinvolvu spejjeż mill-fondi ta' l-Awtorità;

(f) regoli, regolamenti u proċeduri dwar it-tqassim ġust ta' vantaġġi finanzjarji u vantaġġi ekonomiċi oħra miksuba minn attivitajiet fiż-żona u d-Deċisjonijiet li għandhom isiru fuqhom.

8. Deċisjonijiet fil-Kumitat ta' Finanzi dwar mistoqsijiet ta' proċedura għandhom jittieħdu permezz ta' maġġoranza tal-membri preżenti u li jivvutaw. Deċisjonijiet fuq mistoqsijiet ta' sustanza għandhom jittieħdu permezz ta' konsensus.

9. Il-ħtieġa ta' l-Artikolu 162(2)(y) tal-Konvenzjoni biex ikun stabbilit organi sussidjarju sabiex jieħu ħsieb materji finanzjarji għandha titqies bħala sodisfatt bit-twaqqif tal-Kumitat tal-Finanzi skond din it-taqsima.

ANNESS II

L-ISTRUMENT TAL-KOMUNITÀ EWROPEA TAL-KONFERMA FORMALI

Il-Komunità Ewropea tippreżenta l-awguri tagħha lis-Segretarju-Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti u għandha l-unur li tiddepożita l-istrument tagħha tal-konferma formali tal-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti ta' l-10 ta' Diċembru 1982 dwar il-Liġi tal-Baħar u l-Ftehim adottat mill-Assemblea Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti fit-28 ta' Lulju 1994 li jirrigwarda l-implimentazzjoni tal-Parti XI tal-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti ta' l-10 ta' Diċembru 1982 tal-Liġi tal-Baħar.

Bid-depożitu ta' dan l-istrument, il-Komunità għandha l-unur li tiddikjara l-aċċettazzjoni tagħha, fir-rigward tal-materji li dwarhom il-kompetenza ġiet ittrasferita lilha minn dawk l-Istati Membri tagħha li huma partijiet tal-Konvenzjoni, tad-drittijiet u l-obbligi stabbiliti għall-Istati fil-Konvenzjoni u l-Ftehim. Id-dikjarazzjoni li tikkonċerna l-kompetenza li hemm provvediment dwarha fl-Artikolu 5(1) ta' l-Anness IX tal-Konvenzjoni hija mhemuża hawnhekk.

Il-Komunità tixtieq ukoll tiddikjara, b'konformità ma l-Artikolu 310 tal-Konvenzjoni, l-oġġezzjoni tagħha għal xi dikjarazzjoni jew posizzjoni li teskludi jew li temenda l-iskop legali tad-disposizzjonijiet tal-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar il-Liġi tal-Baħar, u partikolarment dawk li jirrigwardaw l-attivitajiet tas-sajd. Il-Komunità ma tikkunsidrax il-Konvenzjoni bħala li tirrikonoxxi d-drittijiet jew il-ġurisdizzjoni ta' l-Istati kostali rigward l-esplojtazzjoni, il-konservazzjoni u l-amministrazzjoni tar-riżorsi tal-ħut apparti milli l-ispeċje sedentarji il-barra miż-żona ekonomika esklussiva.

Il-Komunità tirridserva d-dritt li tagħmel dikjarazzjonijiet sussegwenti fir-rigward tal-Konvenzjoni u tal-Ftehim u b'reazzjoni ta' dikjarazzjonijiet u posizzjonijiet futuri.

Il-Komunità tieħu din l-apportunità li tistqarr mill-ġdid lis-Segretarju-Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti l-assigurazzjoni ta' l-għola kunsiderazzjoni tagħha.

DIKJARAZZJONI LI TIKKONĊERNA L-KOMPETENZA TAL-KOMUNITÀ EWROPEA FIR-RIGWARD TA' MATERJI RREGOLATI MILL-KONVENZJONI TAN-NAZZJONIJIET UNITI TAL-LIĠI TAL-BAĦAR TA' L-10 TA' DIĊEMBRU 1982 U TAL-FTEHIM TAT-28 TA' LULJU 1994 LI JIRRIGWARDAW L-IMPLIMENTAZZJONI TAL-PARTI XI TAL-KONVENZJONI

(Dikjarazzjoni magħmulha bis-saħħa ta' l-Artikolu 5(1) ta' l-Anness XI tal-Konvenzjoni u ta' l-Artikolu 4(4) tal-Ftehim)

L-Artikolu 5(1) ta' l-Anness IX tal-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti tal-Liġi tal-Baħar jipprovdi li l-istrumenti tal-konferma formali ta' l-organizzazzjoni internazzjonali għandu jkun fih dikjarazzjoni li tispeċifika l-materji rregolati bil-Konvenzjoni li fir-rigward tagħhom il-kompetenza tkun ġiet ittrasferita lill-organizzazzjoni mill-Istati Membri tagħha li huma Partijiet tal-Konvenzjoni ([1]).

L-Artikolu 4(4) tal-Ftehim jirrigwarda l-implimentazzjoni tal-Parti XI tal-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti tal-Liġi tal-Baħar ta' l-10 ta' Diċembru 1982 ([2]) li jipprovdi li konferma formali minn organizzazzjoni internazzjonali għandha tkun konformi ma' l-Anness IX tal-Konvenzjoni.

Il-Komunitajiet Ewropej kienu stabbiliti bit-Trattati ta' Pariġi (KEFA) u ta' Ruma (KEE u Euratom), iffirmati fit-18 ta' April 1951 u l-25 ta' Marzu 1957 rispettivament. Wara li kienu rratifikati mill-Istati Firmatarji, it-Trattati daħlu fis-seħħ fil-25 ta' Lulju 1952 u fl-1 ta' Jannar 1958. Dawn issa kienu emendati bit-Trattat ta' l-Unjoni Ewropea, li kien ġie ffirmat f'Maastricht fis-7 ta' Frar 1992 li daħal fis-seħħ, wara li kien ġie rratifikat mill-Istati Firmatarji, fl-1 ta' Novembru 1993, u l-aktar riċenti bit-Trattat ta' l-Adeżjoni iffirmat f'Korfù fl-24 ta' Ġunju 1994, li daħal b'effett fl-1 ta' Jannar 1995 ([3]).

Il-Membri preżenti tal-Komunitajiet huma r-Renju tal-Belġju, ir-Renju tad-Danimarka, ir-Repubblika Federali tal-Ġermanja, ir-Repubblika Ellenika, ir-Renju ta' Spanja, ir-Repubblika Franċiża, l-Irlanda, ir-Repubbika Taljana, il-Gran Dukat tal-Lussemburgu, ir-Renju ta' l-Olanda, ir-Repubblika ta' l-Awstria, r-Repubblika Portugiża, ir-Repubblika tal-Finlandja, ir-Renju ta'l-Isvezja u r-Renju Unit tal-Gran Brittanja u l-Irlanda ta' Fuq.

Il-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti tal-Liġi tal-Baħar u l-Ftehim li jirrigwarda l-implimentazzjoni tal-Parti XI tal-Konvenzjoni għandhom ikunu applikabbli fir-rigward tal-kompetenzi trasferiti lill-Komunità Ewropea, lejn it-territorji li fihom it-Trattat li jistabbilixxi il-Komunità Ewropea huwa applikat u permezz tal-kondizzjonijiet stabbiliti f'dak it-Trattat, partikolarment l-Artikolu 227 tiegħu.

Din id-dikjarazzjoni mhix applikabbli għat-territorji ta' l-Istati Membri li dwarhom l-imsemmi Trattat mhux applikabbli u hija mingħajr preġudizzju għal tali atti jew posizzjonijiet skond ma' jista' jkun adottat permezz tal-Konvenzjoni u l-Ftehim mill-Istati Membri kkonċernati u f'isem ta' u fl-interessi ta' dawk it-territorji.

B'konformità mad-disposizzjonijiet msemmija hawn fuq, din id-dikjarazzjoni tindika l-kompetenza li l-Istati Membri kienu trasferew lejn il-Komunità permezz tat-Trattati fil-materji rregolati bil-Konvenzjoni u fil-Ftehim.

([1]) Meta kienet ġiet iffirmata il-Konvenzjoni, il-Komunità għamlet id-dikjarazzjoni meħtieġa, b'konformità ma' l-Artikolu 2 ta' l-Anness IX, li fiha hija speċifikat il-materji trattati mill-Konvenzjoni li dwarhom il-kompetenza kienet ġiet trasferita lilha mill-Istati Membri tagħha.

([2]) Iffirmata mill-Komunità fid-29 ta' Lulju 1994 u applikata proviżjonalment b'effett mis-16 ta' Novembru 1994.

([3]) It-Trattat ta' Pariġi li stabbilixxa l-Komunità Ewropea tal-Faħam u l-Azzar kien irreġistrat mas-Segretarjat tan-Nazzjonijiet Uniti fil-15 ta' Marzu 1957 permezz tan-Nru 3729; it-Trattiet ta' Ruma li jistabbixxu il-Komunità Ekonomika Ewropea u l-Komunità Ewropea ta' l-Enerġija Atomika (Euratom) kienu rreġistrati fil-21 ta' April u fl-24 ta' April 1959 rispettivament permezz tan-Nri 4300 u 4301. It-Trattat ta' l-Unjoni Ewropea kien irreġistrat fit-28 ta' Diċembru 1993 permezz tan-Nru 30615; it-Trattat ta' l-Adeżjoni tal-24 ta' Ġunju 1994 kien ippubblikat fil-*Ġurnal Uffiċjali tal-Komunitajiet Ewropej* C 241 tad-29 ta' Awissu 1994.

L-iskop u l-eżerċitar ta' tali kompetenzi mill-Komunità huma, bin-natura tagħhom, suġġetti għal żvilupp kontinwu, u l-Komunità tiffinalizza jew temenda din id-dikjarazzjoni, jekk meħtieġ, b'konformità ma' l-Artikolu 5(4) ta' l-Anness IX tal-Konvenzjoni.

Il-Komunità għandha l-kompetenza esklusiva dwar ċerti materji u taqsam il-kompetenza ma' l-Istati Membri tagħha dwar ċerti materji oħrajn.

1. **Il-Materji li dwarhom il-Komunità għandha kompetenza esklusiva**

— Il-Komunità tindika li l-Istati Membri tagħha kienu trasferew il-kompetenza lilha f'dak li jirrigwarda l-konservazzjoni u l-amministrazzjoni tar-riżorsi tas-sajd fil-baħar. Għalhekk f'dan il-qasam hija għall-Komunità li tadotta r-regoli u r-regolamenti relevanti (li huma enforzabbli mill-Istati Membri) u, fil-kompetenza tagħha, li tidħol f'impenji esterni ma' Stati terzi jew ma' l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti. Din il-kompetenza tapplika għall-ibħra li huma taħt il-ġurisdizzjoni tas-sajd nazzjonali u ta' l-ibħra internazzjonali. B'dana kollu, fir-rigward tal-miżuri li jirrigwardaw l-eżerċitar tal-ġurisdizzjoni fuq vapuri, l-għoti tal-bandieri u r-reġistrazzjoni ta' vapuri u l-infurzar ta' sanzjonijiet penali u amministrattivi, il-kompetenza hija ta' l-Istati Membri, waqt li jirrispettaw il-liġi tal-Komunità. Il-liġi tal-Komunità tipprovdi għal sanzjonijiet amministrattivi,

— bis-saħħa tal-istrateġija kummerċjali u doganali tagħha, il-Komunità għandha l-kompetenza fir-rigward ta' dawk id-disposizzjonijiet tal-Partijiet X u XI tal-Konvenzjoni u tal-Ftehim tat-28 ta' Lulju 1994 li huma relatati mal-kummerċ internazzjonali.

2. **Il-Materji li dwarhom il-Komunità taqsam il-kompetenza ma' l-Istati Membri tagħha**

— F'dak li jirrigwarda s-sajd, dwar ċertu numru ta' materji li ma humiex direttament relatati mal-konservazzjoni u l-amministrazzjoni tar-riżorsi tas-sajd fil-baħar, per eżempju ir-riċerka u l-iżvilupp teknoloġiku u l-koperazzjoni fl-iżvilupp, hemm kompetenza bi sħab,

— F'dak li jirrigwarda d-disposizzjonijiet dwar it-trasport, s-sigurtà tat-tbaħħir marittimu u l-prevenzjoni tat-tniġġiż marittimu li jinsabu, *inter alia*, fil-Partijiet II, III, V, VII u XII tal-Konvenzjoni, il-Komunità għandha l-kompetenza esklussiva biss sal-limitu li tali disposizzjonijiet tal-Konvenzjoni jew tal-istrumenti legali adottati fl-implimentazzjoni tagħhom jaffettwaw ir-regoli komuni stabbiliti mill-Komunità. Meta r-regoli tal-Komunità jkunu jeżistu imma ma jkunux affettwati, f'każ partikolari fid-disposizzjonijiet tal-Komunità li jistabbilixxu biss normi minimi, l-Istati Membri għandhom il-kompetenza, mingħajr preġudizzju għall-Komunità li taġixxi f'dan il-qasam. Altrimentri l-kompetenza hija ta' l-Istati Membri.

Il-lista relevanti ta' l-atti tal-Komunità tidher fl-Appendiċi. Il-medda tal-kompetenza tal-Komunità li tirriżulta minn dawn l-atti għandha tkun assessjeta b'referenza għad-disposizzjonijiet eżatti ta' kull miżura, u partikolarment, il-limitu li dwaru dawn id-disposizzjonijiet jistabbilixxu regoli komuni.

— f'dak li jirrigwarda d-disposizzjonijiet tal-Partijiet XIII u XIV tal-Konvenzjoni, il-kompetenza tal-Komunità tirrigwarda primarjament ma' l-inkorraġġiment ta' koperazzjoni dwar ir-riċerka u l-iżvilupp teknoloġiku ma' pajjiżi li ma humiex membri u ma' l-organizzazzjonijiet internazzjonali. L-attivitajiet imwettqa mill-Komunità, hawnhekk jikkumplimentaw l-attivitajiet ta' l-Istati Membri. Il-kompetenza f'dan il-każ hija mplementata bl-adozzjoni tal-programmi elenkati fl-appendiċi.

3. **L-impatt possibbli ta' l-istrateġiji l-oħrajn tal-Komunità**

— Referenza għandha ssir ukoll għall-istrateġiji tal-Komunità u l-attivitajiet fil-qasam tal-kontroll ta' prattiċi ekonomiċi mhux ġusti, l-akkwist mill-gvern u l-kompetittività industrijali kif ukoll fiż-żona ta' l-għajnuna ta' l-iżvilupp. Dawn l-istrateġiji jistgħu ukoll ikollhom xi relevanza għall-Konvenzjoni u l-Ftehim, partikolarment f'dak li jirrigwarda ċeri provvedimenti tal-Partijiet VI u XI tal-Konvenzjoni.

Appendiċi

ATTI TAL-KOMUNITÀ LI JIRREFERU GĦALL-MATERJI RREGOLATI BIL-KONVENZJONI U BIL-FTEHIM

— **Fir-rigward tas-sigurtà u l-prevenzjoni fis-settur tat-tniġġiż marittimu**

Deċisjoni tal-Kummissjoni 92/143/KEE tal-25 ta' Frar 1992 rigward is-sistemi tan-navigazzjoni-bir-radju għall-Ewropa (ĠU L 59, ta' l-4.3.1992, p. 17)

Direttiva tal-Kunsill 79/115/KEE tal-21 ta' Diċembru 1978 li tikkonċerna l-pilotaġġ ta' vapuri minn piloti f'ibħra fondi fil-Baħar Nordiku u fil-Kanal Ingliż (ĠU L 33, tat-8.2.1979, p. 32)

Direttiva 93/75/KEE tat-13 ta' Settembru 1993 li tikkonċerna l-ħtiġiet minimi għal vapuri li sejrin lejn, jew qiegħdin iħallu, il-portijiet tal-Komunità u li jġorru oġġetti perikolużi u tat-tniġġiż (ĠU L 247, tal-5.10.1993, p. 19)

Direttiva tal-Kunsill 93/103/KEE tat-23 ta' November 1993 li tikkonċerna l-ħtiġiet minimi dwar is-sigurtà u s-saħħa għax-xogħol abbord id-dgħajjes tas-sajd (it-13 il-Direttiva ndividwali fil-qofol tat-tifsira ta' l-Artikolu 16(1) tad-Direttiva 89/391/KEE (ĠU L 307, tat-13.12.1993, p. 1)

Direttiva tal-Kunsill 94/57/KE tat-22 ta' Novembru 1995 dwar ir-regoli komuni u n-normi għall-ispezzjoni tal-vapuri u l-organizzazzjonijiet tal-isħarriġ u għall-attivitajiet relevanti ta' l-amministrazzjonijiet marittimi (Id-Direttiva tas-Soċjetajiet tal-Klasifikazzjoni) (ĠU L 319, tat-12.12.1994, p. 20)

Direttiva tal-Kunsill 94/58/KE tat-22 ta' Novembru 1994 rigward il-livell minimu tat-taħriġ għall-baħħara (ĠU L 319, tat-12.12.1994, p. 28)

Direttiva tal-Kunsill 95/21/KE tad-19 ta' Ġunju 1995 li tikkonċerna l-infurzar, fir-rigward tat-tbaħħir ta' vapuri li jużaw il-portijiet tal-Komunità u t-tbaħħir fl-ibħra taħt il-ġurisdizzjoni ta' l-Istati Membri, tan-normi internazzjonali tas-sigurtà għall-vapuri, il-prevenzjoni tat-tniġġiż u l-kondizzjonijiet ta' l-għixien u tax-xogħol abbord (il-kontroll ta' Port tal-Istat) (ĠU L 157, tas-7.7.1995, p. 1)

Regolament tal-Kunsill 96/98/KE ta' l-20 ta' Diċembru 1996 dwar l-apparat marittimu (ĠU L 46, tas-17.2.1997, p.25)

Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 613/91 tal-4 ta' Marzu 1991 rigward it-trasferiment ta' vapuri minn reġistru wieħed lejn ieħor fi ħdan il-Komunià (ĠU L 68, tal-15.3.1991, p. 1) u r-Regolament tal-Kummissjoni (KEE) Nru 2158/03 tat-28 ta' Lulju 1993 li jikkonċerna l-applikazzjoni ta' l-emendi għall-Konvenjoni Internazzjonali għas-Sigurtà u l-Ħajja fuq il-Baħar, 1974, u tal-Konvenzjoni Internazzjonali għall-Prevenzjoni tat-Tniġġiż minn vapuri, 1973, għall-iskop tar-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 613/91 (ĠU L 194, tat-3.8.1993, p. 5)

Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 2978/94 tal-21 ta' Novembru 1994 dwar l-implimentazzjoni tar-Riżoluzzjoni ta' l-OMI (Organizzazzjoni Marittima Internazzjonali) A.747(18) dwar l-applikazzjoni tal-kejl tat-tunnellaġġ fl-ispazji għas-saborra fil-bastimenti-tankijiet taż-żejt bis-saborra segregata (ĠU L 319, tat-12.12.1994, p. 1)

Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 3051/95 tat-8 ta' Diċembru 1995 dwar l-amministrazzjoni tas-sigurtà abbord il-vapuri tal-passiġġieri (il-laneċ-*ro-ro*) (ĠU L 320, tat-30.12.1995, p. 14)

— **Fil-qasam tal-protezzjoni u l-preservazzjoni ta' l-ambjent marittimu, il-Parti XII tal-Konvenzjoni**

Deċisjoni tal-Kunsill 81/971/KEE tat-3 ta' Diċembru 1981 li tistabbilixxi sistema ta' l-informazzjoni tal-Komunità għall-kontroll u t-tnaqqis tat-tniġġiż ikkaġunat minn skart ta' l-idrokarburi fil-baħar (ĠU L 355, ta' l-10.12.1981, p. 52)

Deċisjoni tal-Kunsill 86/85/KEE tas-6 ta' Marzu 1986 li tistabbilixxi sistema ta' l-informazzjoni tal-Komunità għall-kontroll u t-tnaqqis tat-tniġġiż ikkaġunat minn tixrid tal-idrokarburi u sustanzi oħrajn ta' ħsara fil-baħar (ĠU L 77, tat-22.3.1986, p. 33)

Direttiva tal-Kunsill 75/439/KE tas-16 ta' Ġunju 1975 rigward ir-rimi ta' żjut ħżiena (ĠU L 194, tal-25.7.1975, p. 23).

Direttiva tal-Kunsill 75/442/KEE tal-15 ta' Ġunju 1975 rigward l-iskart (ĠU L 194, tal-25.7.1975, p. 39).

Direttiva tal-Kunsill 76/160/KEE tat-8 ta' Diċembru 1975 li tikkonċerna l-kwalità ta' l-ilma għall-għawm (ĠU L 31, tal-5.2.1976, p. 1)

Direttiva tal-Kunsill 76/464/KEE tal-4 ta' Mejju 1976 rigward it-tniġġiż ikkaġunat minn ċerti sustanzi perikolużi mormija fl-ambjent akwatiku tal-Komunità (ĠU L 129, tat-18.5.1976, p. 23)

Direttiva tal-Kunsill 78/176/KE tal-20 ta' Frar 1978 rigward l-iskart mill-industria tad-diossidu tat-titanju (ĠU L 54, tal-25.2.1978, p. 19).

Direttiva tal-Kunsill 79/923/KEE tat-30 ta' Ottubru 1975 li tikkonċerna l-kwalità ta' l-ilmijiet għat-tkabbir tal-frott tal-baħar (ĠU L 281, ta' l-10.11.1979, p. 47)

Direttiva tal-Kunsill 80/779/KEE tal-15 ta' Lulju 1980 rigward il-limiti tal-valuri tal-kwalità ta' l-arja u l-valuri ta' gwida għad-diossidu tal-kubrit u l-partikolati sospiżi (ĠU L 229, tat-30.8.1980, p. 30)

Direttiva tal-Kunsill 82/176/KEE tat-22 ta' Marzu 1982 rigward il-limiti tal-valuri u l-kwalità ta' l-iskart tal-merkurju mill-industria ta' l-elettroliżi klor-alkali (ĠU L 81, tas-27.3.1982, p. 29)

Direttiva tal-Kunsill 82/501/KEE tal-24 ta' Ġunju 1982 rigward il-perikoli ewlenija ta' l-inċidenti minn ċerti attivitajiet industrijali (ĠU L 230, tal-5.8.1982, p. 1)

Direttiva tal-Kunsill 82/883/KE tat-3 ta' Diċembru 1982 rigward il-proċeduri għas-sorveljanza u l-monitoraġġ ta' l-ambjenti kkonċernati bl-iskart mill-industria tad-diossidu tat-titanju (ĠU L 378, tal-31.12.1982, p. 1).

Direttiva tal-Kunsill 82/884/KE tat-3 ta' Diċembru 1982 dwar il-limitu ta' valur taċ-ċomb fl-arja (ĠU L 378, tal-31.12.1982, p. 15).

Direttiva tal-Kunsill 83/513/KEE tas-26 ta' Settembru 1983 rigward il-limiti tal-valuri u l-kwalità ta' l-obbjettivi ta' l-iskart tal-kadmju (ĠU L 291, ta' l-24.10.1983, p. 1)

Direttiva tal-Kunsill 84/156/KEE tat-8 ta' Marzu 1984 rigward il-limiti tal-valuri u l-kwalità ta' l-obbjettivi ta' l-iskart tal-merkurju minn setturi oħrajn apparti milli mill-industria ta' l-eletroliżi klor-alkali (ĠU L 74, tas-17.3.1984, p. 49)

Direttiva tal-Kunsill 84/360/KEE tat-28 ta' Ġunju 1984 dwar il-ġlieda mit-tniġġiż ta' l-arja minn impjanti industriali (ĠU L 188, tas-16.7.1984, p. 20).

Direttiva tal-Kunsill 84/491/KEE tad-9 ta' Ottubru 1984 rigward il-limiti tal-valuri u l-kwalità ta' l-obbjettivi ta' l-iskart tal-*hexachlorocyclohexane* (ĠU L 274, tas-17.10.1984, p. 11)

Direttiva tal-Kunsill 85/203/KEE tas-7 ta' Marzu 1985 rigward in-normi tal-kwalità għad-diossidu tan-nitroġenu (ĠU L 87, tas-27.3.1985, p. 1)

Direttiva tal-Kunsill 85/337/KEE tas-27 ta' Ġunju 1985 dwar l-istima ta' l-effetti ta' ċerti proġetti pubbliċi u privati fuq l-ambjent (ĠU L 175, tal-5.7.1985, p. 40)

Direttiva tal-Kunsill 86/280/KEE tat-12 ta' Ġunju 1986 dwar il-valuri tal-limiti u l-obbjettivi tal-kwalità għall-iskart ta' ċerti sustanzi perikolużi inklużi fil-lista I ta' l-Anness tad-Direttiva 76/464/KEE (ĠU L 181, ta' l-4.7.1986, p. 16)

Direttiva tal-Kunsill 88/609/KEE tal-24 ta' Novembru 1988 dwar il-limitazzjoni mill-emisjonijiet ta' ċerti pollutanti fl-arja minn impjanti kbar ta' l-kombustjoni (ĠU L 336, tas-7.12.1988, p. 1).

Direttiva tal-Kunsill 89/369/KEE tat-8 ta' Ġunju 1989 dwar il-prevenzjoni tat-tniġġiż ta' l-arja minn impjanti ta' l-inċinerazzjoni ta' l-iskart muniċipali (ĠU L 163, ta' l-14.6.1989, p. 32).

Direttiva tal-Kunsill 89/429/KEE tal-21 ta' Ġunju 1989 dwar it-tnaqqis tat-tniġġiż ta' l-arja minn impjanti eżistenti ta' l-inċinerazzjoni ta' l-iskart muniċipali (ĠU L 203, tal-15.7.1989, p. 50).

Direttiva tal-Kunsill 91/271/KEE tal-21 ta' Mejju 1991 li tikkonċerna t-trattament ta' l-iskart tal-ilmijiet urbani (ĠU L 135, tat-30.5.1991, p. 40)

Direttiva tal-Kunsill 91/676/KEE tat-12 ta' Diċembru 1991 li tikkonċerna l-protezzjoni ta' l-ilmijiet kontra t-tniġġiż ikkaġunat min-nitrati minn sorsi agrikoli (ĠU L 375, tal-31.12.1991, p. 1)

Direttiva tal-Kunsill 91/689/KEE tat-12 ta' Diċembru 1991 rigward l-iskart perikoluż (ĠU L 377, tal-31.12.1991, p. 20).

Direttiva tal-Kunsill 92/43/KEE tal-21 ta' Mejju 1992 rigward il-konservazzjoni ta' l-abitat naturali u tal-*fauna* u l-*flora* ferjali (ĠU L 206, tat-22.7.1992, p. 7)

Direttiva tal-Kunsill 92/112/KKE tal-15 ta' Diċembru 1992 rigward il-proċeduri għall-armonizzazzjoni tal-programmi għat-tnaqqis u l-eliminazzjoni eventwali tat-tniġġiż ikkaġunat mill-industria tad-diossidu tat-titanju (ĠU L 409, tal-31.12.1992, p. 11).

Direttiva tal-Kunsill 94/67/KE tas-16 ta' Diċembru 1994 rigward l-inċenerazzjoni ta' skart perikoluż (ĠU L 365, tal-31.12.1994, p. 34).

Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 259/93 ta' l-1 ta' Frar 1993 dwar is-sorveljanza u l-kontroll ta' konsenji ta' l-iskart fi ħdan, lejn u l-barra mill-Komunità Ewropea (ĠU L 30, tas-6.2.1993, p. 1)

— **Fir-rigward tar-riċerka fl-ambjent marittimu u l-koperazzjoni fis-settur xjentifiku u teknoloġiku**

Programm tax-xjenza u t-teknoloġija marittima

Programm ta' l-ambjent u tal-klima

Koperazzjoni ma pajjiżi li ma humiex membri u ma l-organizzazzjonijiet internazzjonali: Il-programm tal-koperazzjoni xjentifika u teknoloġika mal-pajjiżi li għadhom jiżviluppaw (INCO-DC)

— **Il-Konvenzjonijiet li tagħhom il-Komunità hija parti**

Il-Konvenzjoni għal-prevenzjoni tat-tniġġiż marittimu minn sorsi bbażati fuq l-art, Pariġi, 4 ta' Ġunju 1974 (Id-Deċisjoni tal-Kunsill 75/437/KEE tat-3 Marzu 1975, ippublikata fil-ĠU L 194, tal-25.7.1975, p. 5)

Il-Protokoll li jemenda l-Konvenzjoni għal-prevenzjoni tat-tniġġiż marittimu minn sorsi bbażati fuq l-art, Pariġi, 26 ta' Marzu 1986 (Id-Deċisjoni tal-Kunsill 87/57/KEE tat-28 ta' Diċembru 1986, ippublikata fil-ĠU L 24 27.1,.1987, p. 47)

Il-Protokoll għall-protezzjoni tal-Baħar tal-Mediterran kontra tat-tniġġiż minn sorsi bbażati fuq l-art, Ateni, 17 ta' Mejju 1980 (Id-Deċisjoni tal-Kunsill 83/101/KEE tat-28 ta' Frar 1986, ippublikata fil-ĠU L 67, tat-12.3.1983, p. 1)

Il-Konvenzjoni għall-protezzjoni tal-Baħar tal-Mediterran kontra t-tniġġiż u l-Protokoll għall-prevenzjoni tat-tniġġiż tal-Baħar tal-Mediterran *b'dumping* minn vapuri u ajruplani, Barċellona, 16 ta' Frar 1976 (Id-Deċisjoni tal-Kunsill 77/585/KEE tal-25 ta' Lulju 1977, ippublikata fil-ĠU L 240, tad-19.9.1997, p. 1)

Il-Protokoll li jikkonċerna l-koperazzjoni fil-ġlieda tat-tniġġiż tal-Baħar tal-Mediterran miż-żejt u minn sustanzi oħrajn perikolużi f'każi ta' emerġenza, Barċellona, is-16 ta' Frar 1976 (Id-Deċisjoni tal-Kunsill 81/420/KEE tad-19 ta' Mejju 1981, ippublikat fil-ĠU L 162, tad-19.6.1981, p. 4)

Il-Konvenzjoni rigward it-tniġġiż ta' l-arja f'medda fit-tul transfruntiera, Ġinevra, it-13 ta' Novembru 1979 (Id-Deċisjoni tal-Kunsill 81/462/KEE tal-11 ta' Ġunju 1981, ippublikata fil-ĠU L 171, tas-27.6.1981, p. 11)

Il-Protokoll tat-2 u tat-3 ta' April 1982 li jikkonċerna żoni protetti speċjali tal-Mediterran, Ġinevra, it-3 ta' April 1982 (Id-Deċisjoni tal-Kunsill 84/132/KEE tal-1 ta' Marzu 1984, ippubblikata fil-ĠU L 68, ta' l-10.3.1984, p. 36)

Il-Ftehim għall-koperazzjoni dwar l-ittrattar mat-tniġġiż tal-Baħar Nodiku miż-żejt u minn sustanzi oħrajn perikolużi, Bonn, it-13 ta' Settembru 1983 (Id-Deċisjoni tal-Kunsill 84/358/KEE tat-28 ta' Ġunju 1984, ippubblikat fil-ĠU L 188, tas-16.7.1984, p. 7)

Il-Ftehim tal-Koperazzjoni dwar il-protezzjoni tal-kosti u l-ibħra tal-grigal ta' l-Atlantiku kontra t-tniġġiż, Lisbona, is-17 ta' Ottubru 1990 (Id-Deċisjoni tal-Kunsill 93/550/KEE tal-20 ta' Ottubru 1993, ippubblikat fil-ĠU L 267, tat-28.10.1993, p. 20)

Il-Konvenzjoni ta' Basel dwar il-kontrol tal-movimenti transfruntieri ta' skart perikoluż u r-rimi tagħhom, iffermata f'Basel fit-22 ta' Marzu 1989 (Id-Deċisjoni tal-Kunsill 93/98/KEE ta' l-1 ta' Frar 1993, ippubblikata fil-ĠU L 39, tas-16.12.1993, p. 1)

ANNEX III

IL-MANDAT TAL-GRUPP TA' ĦIDMA DWAR IL-LIĠI TAL-BAĦAR

Il-Grupp ta' Ħidma dwar il-Liġi tal-Baħar jitratta l-eżami kontinwu tas-suġġetti li jirrigwardaw il-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar il-Liġi tal-Baħar, li daħlet fis-seħħ fis-16 ta' Novembru 1994. Ix-xogħol tiegħu ħejja t-triq għad-diskussjonijiet tal-Kunsill ta' l-Unjoni Ewropea u b'hekk jikontribwixxi fil-preparazzjoni tal-politika tal-Komunità fiż-żoni ta' relevanza għal-Liġi tal-Baħar. Fil-preparazzjoni għal-laqgħat tal-Kunsill, dana jipprovdi lill-Kumitat tar-Rappreżentanti Permanenti (u, meta relevanti, il-Kumitat Politiku) bl-opinjonijiet dwar il-kompatibilità ta' tali politika mal-liġi internazzjonali, u partikolarment il-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar il-Liġi tal-Baħar, jew fuq it-talba ta' dak il-Kumitat jew inkella bl-inizjattiva tiegħu stess.

Il-mandat tal-Grupp ta' Ħidma jinvolvi:

1. il-preparazzjoni tad-Deċisjoni tal-Kunsill li kkonkludiet il-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar il-Liġi tal-Baħar u l-Ftehim relatati ma l-implimentazzjoni tal-Parti XI tagħha;
2. il-preparazzjoni tad-dikjarazzjonijiet li hemm provvediment dwarhom fl-Artikolu 5(1) u (4) ta' l-Anness IX tal-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar il-Liġi tal-Baħar;
3. il-preparazzjoni tad-dikjarazzjonijiet li hemm provvediment dwarhom fl-Artikoli 287 u 310 tal-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar il-Liġi tal-Baħar;
4. il-preparazzjoni, dwar l-aspetti fi ħdan il-kompetenza tal-Komunità, ta' l-abbozzi tal-posizzjonijiet tal-Komunità fi ħdan korpi stabbiliti permezz tal-Konvenzjoni;
5. il-kordinazzjoni ta' l-attivitajiet tal-Komunità u l-Istati Membri tagħha fl-Awtorità Internazzjonali tal-Liġi tal-Baħar u l-korpi tagħha, u konsultazzjonijiet bil-għan ta' l-abbozzar ta' posizzjonijiet komuni dwar l-aspetti ta' interess ġenerali li jidħlu fl-istrateġija estera u tas-sigurtà komuni (CFSP/SESK);
6. l-abbozzar tal-posizzjonijiet komuni dwar l-aspetti tal-politika estera ta' interess ġenerali li tikkonċerna l-iżvilupp tal-Liġi tal-Baħar u r-riperkussjonijiet tagħha fuq il-politika estera ta' l-Unjoni Ewropea;
7. l-eżami tal-konsistenza ta' proġetti u proposti ippreżentati lejn il-Kunsill bil-liġi internazzjonali li tikkonċerna il-liġi tal-baħar, u partikolarment il-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar il-Liġi tal-Baħar.

Il-Posizzjonijiet dwar kwistjonijiet fi ħdan il-kompetenza tal-Komunità huma adottati bi proċedura normali.

Il-kwistjonijiet li jidħlu fi ħdan il-politika estera ta' l-Unjoni Ewropea huma rregolati bit-Titolu V tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea.